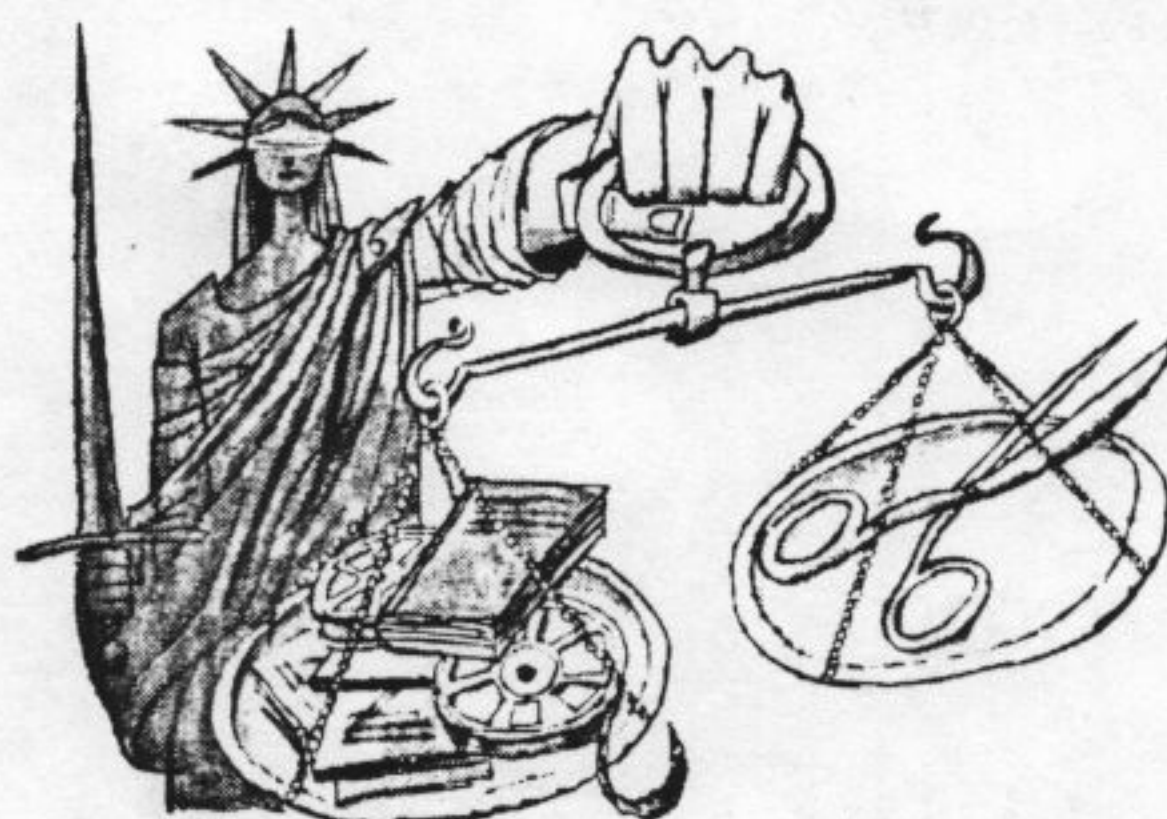

PERSFOCUS

ACHTSTE JAARGANG NUMMER 3 - MAART 1992

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

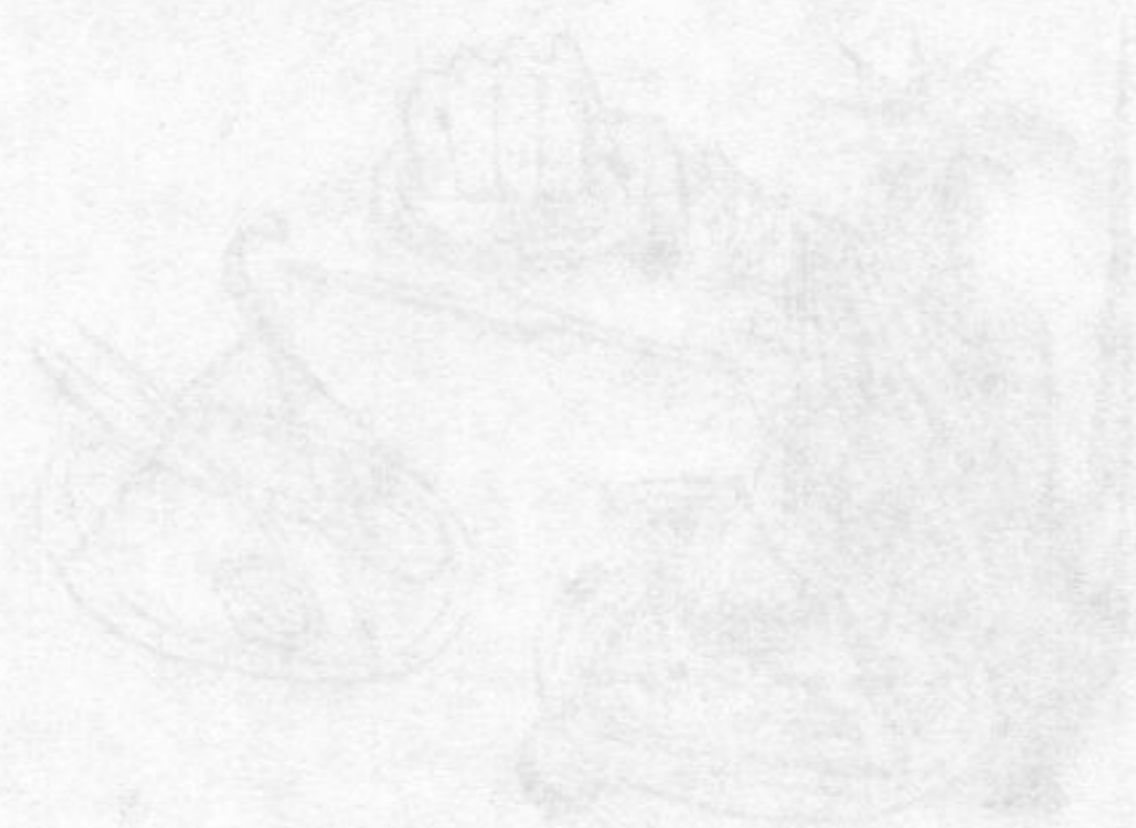
IN DIT NUMMER:

Don Mader Vrij	pag. 2
Kinderpornowet in Duitsland	pag. 3
Nog meer censuur	pag. 5
Het seksuele gevaar volgens Rossen	pag. 7
Het seksuele gevaar in de V.S.	pag. 11
Seksuele delinquenten	pag. 12
Ontucht van de maand	pag. 14
Ontucht (en castratie) in de V.S.	pag. 18
Ontucht in Huize Alexandra ?	pag. 19
Sekstoerisme volgens Stern	pag. 20
Incestslachtoffers...	pag. 22
...en vrouwelijke daders	pag. 24
Mourits en de vertrouwensartsen	pag. 25
Gelijk behandelde homo's	pag. 27
'Sommige geheimen...'	pag. 29
Onterecht	pag. 32
Achtergrond	pag. 34

PERSIA

THE PERSIAN EMPIRE - PART I

THE HISTORY AND GEOGRAPHY OF THE
EMPIRE OF THE GREAT KING

THE HISTORY

THE HISTORY OF THE
EMPIRE OF THE GREAT KING
FROM THE FOUNDATION
BY DARIUS THE GREAT
TO THE FALL OF
THE EMPIRE IN
330 B.C.

PAGE
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25

Met knipsels uit:

Volkskrant	Vk
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
Telegraaf	Tel
Trouw	Tr
Parool	Par
Krant op Zondag	KoZ
Utrechts Nieuwsblad	UN
De Gelderlander	Geld
Nieuwsblad van het Noorden	NvhN
Zwolsche Courant	ZC
Haagsche Courant	HC
Rotterdams Dagblad	
Het Zuiden	
Elsevier	Els
Gay Krant	GK
Skepter	
Diverse kranten uit GB, w.o.	
Observer	Obs
Independent on Sunday	Ind on Sunday
Diverse kranten uit D, w.o.	
Stern	Ste
Bild Zeitung	Bil
Suddeutsche Zeitung	SDZ
Frankfurter Allgemeine	FAZ
Uit B	
Gazet van Antwerpen	GvA
Diverse kranten uit de USA	

Abonnementen op Persfocus kosten f 65,-- per jaar. Verzending als brief is f 15,-- duurder en komt op f 80,--.
Losse nummers f 8,--.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 43.548
1009 NA Amsterdam

Hof 'ongelukkig' met proces Mader

PAR 17

door VIOLET COTTERELL

AMSTERDAM - "Dit is het soort zaken waarin de rechter het nooit goed zal doen," verzuchtte president mr E.J. Schreuder van het Amsterdamse hof gistermiddag in de strafzaak tegen de Amerikaanse fotograaf Donald Mader (43). Deze zou seksueel prikkelende foto's hebben geëxposeerd van naakte jongens van nog geen zestien jaar.

Van de 45 foto's die in 1987 in de Amsterdamse galerie Intermale hingen, werden destijds vijftien in beslag genomen. Mader zegt dat hij op integere, artistieke wijze wil laten zien hoe jongens hun seksuele ontwikkeling beleven. Justitie houdt het erop dat er sprake is van seksueel misbruik van kinderen. De wet van 1985 noemt het openlijk vertonen van afbeeldingen van seksuele gedra-

gingen waarbij kinderen zijn betrokken, strafbaar.

Schreuder was niet blij met het proefproces dat het openbaar ministerie vijf jaar geleden tegen de fotograaf begon. "Deze discussie moet eigenlijk buiten de rechtszaal worden gevoerd," zei hij gisteren. "Ik voel me er ongelukkig mee."

De rechters worstelen met de tekst van de wet. De rechtbank vond eind december 1990 dat twee van de vijftien in beslag genomen naaktfoto's niet door de beugel konden. Daarop zijn geslachtsdelen van kinderen prominent in beeld. Mader kreeg vijfhonderd gulden boete en ging in hoger beroep.

De zaak is ingewikkeld geworden door een uitspraak van de Hoge Raad in de bezwaarschriftprocedure die Mader eerder heeft gevoerd. In die uitspraak wordt het begrip 'afbeelding van een seksuele gedraging' nader

Oordeel foto's naakte jongens groot probleem

uitgelegd. Dat kan, aldus de Hoge Raad, slaan op de afbeelding van een kind 'in een zodanige houding dat daarmee kennelijk het opwekken van seksuele prikkeling wordt beoogd'.

Maar, zeggen Mader en zijn advocaat, mr W. van Bennekom, je kunt toch nooit objectief vaststellen dat iets seksueel prikkelend is? Mader vindt het ook grievend dat de rechtbank hem bepaalde bedoelingen heeft toegeschreven en acht die niet te bewijzen.

"U slaat de spijker op de kop," zei Schreuder. "De kernvraag is: zijn de vier foto's een seksuele gedraging?" Nadrukkelijk zei hij

dat het hier om een heel andere vraag gaat dan bij 'grote-mensenpornografie'. "Bij de rotzooi die je daar tegenkomt is het zonneklaar voor iedereen dat het bedoeld is om prikkeling op te wekken. Hier gaat het om het vaststellen van de ondergrens van het wetsartikel."

Bescherming

Procureur-generaal mr P.M. Brillman vond het vonnis van de rechtbank heel goed en eiste vijfhonderd gulden boete. Ook hij veroordeelt de twee gewraakte foto's waarop de fotograaf zijns inziens de kinderen zo heeft laten poseren dat in hoofdzaak de seksuele prikkeling tot uiting komt. Het belang dat kinderen beschermd worden, is groter dan de bescherming van de kunst ook al moeten de goeden dan wel eens onder de kwaden lijden, vindt hij. Mader sprak hierop van censuur.

Van Bennekom bepleitte vrij-spraak omdat er volgens hem geen sprake is van seksueel misbruik van kinderen. Zij en hun ouders hebben destijds toestemming gegeven voor de foto's. Hij toonde zich 'mordicus' tegen het vonnis van de rechtbank die de 'te onbepaalde maatstaf van de prikkeling der zinnen' heeft aangelegd. De wet is niet voor dit soort gevallen geschreven, concludeerde de advocaat.

Pikant in deze zaak is dat het ministerie van WVC heeft gezegd dat met Maders verblijf in Nederland een wezenlijk Nederlands cultureel belang is gediend. Daarop heeft de Amerikaan van de staatssecretaris van justitie een verblijfsvergunning gekregen. Van Bennekom vraagt zich nu af hoe foto's die kennelijk ook door de staatssecretaris van justitie cultureel belangrijk worden gevonden, toch strafbaar kunnen zijn. Uitspraak op 30 maart.

Nieuwsblad van het Noorden • dinsdag 17 maart 1992

Kinderfoto's Mader: kunst of porno?

Van onze kunstredactie
AMSTERDAM — Kunst of kinderporno? Deze vraag stond maandag voor het gerechtshof in Amsterdam andermaal centraal in de strafzaak tegen de Amerikaanse fotograaf Don Mader (43). Die wordt sinds een expositie in Amsterdam in mei 1987 door justitie ervan beschuldigd kinderpornografie te hebben tentoongesteld.

Eind 1990 veroordeelde de rechtbank Mader tot een boete van 500 gulden omdat zij vond dat twee van de vijftien in beslag genomen foto's een pornografisch karakter droegen. Procureur-generaal mr. P. Brillman achtte dit een passende straf en eiste voor het hof overeenkomstig.

Tegen het rechtbankvonnis tekenden zowel Mader als de officier van justitie beroep aan. Mader omdat hij zijn strafvervolging volkomen onterecht vindt, de officier omdat de rechtbank sterk van zijn eis (een maand voorwaardelijke gevangenisstraf en een boete van vijftienduizend gulden) afweek.

Mader exposeerde destijds in de overwegend op een homoseksueel publiek gerichte galerie Intermale in de Amsterdamse Spuistraat. De politie zag na een inspectie aanleiding een deel van het geëxposeerde materiaal in beslag te nemen omdat de foto's naakte jongens (jonger dan zestien jaar) toonden, van wie de geslachtsdelen nadrukkelijk in beeld werden gebracht.

De fotograaf heeft altijd volgehouden dat het hem om de kunstzinnige en documenterende waarde te doen is geweest. De foto's geven volgens hem een indruk van de al dan niet seksuele ontwikkeling van jongens die aantonsd man worden. Hoe iemand de foto's ervaart, is vooral een kwestie van hoogst persoonlijke interpretatie, aldus Mader.

Na een bezwaarschriftprocedure tot aan de Hoge Raad - Mader en zijn advocaat vochten de inhoud van de dagvaarding aan - werd de inhoudelijke behandeling van de zaak een proefproces,

waarin de 'ondergrens' van een in juli 1985 van kracht geworden artikel over verspreiding, tentoonstelling of bezit van kinderpornografie uitvoerig zou worden verkend. Cruciale vraag daarbij is geworden of Mader seksuele, zinneprikkelende gedragingen van minderjarigen op de gevoelige plaat heeft vastgelegd.

Ja, aldus procureur-generaal Brillman, die met zijn requisitoir nagenoeg geheel het vonnis van de rechtbank volgde en twee van Maders foto's tot kinderpornografie bestempelde. Op één van de foto's is een close-up van een geslachtsdeel van een jongen te zien, boven een afgezakke onderbroek. De ander toont een lachende jongen, liggend op zijn rug, zijn geslachtsdeel op zijn buik. Brillman citeerde met instemming een overweging van de Hoge Raad: met beide foto's is "kennelijk het opwekken van een seksuele prikkeling beoogd", waarmee Mader, als de regisseur van die taferelen de jongens heeft misbruikt.

Advocaat mr. J. van Bennekom vroeg het hof Mader vrij te spreken dan wel te ontslaan van rechtsvervolging. Hij wees onder meer op de publieke opinie, die eerder het oordeel van de rechtbank zou hebben weggehoond. Die geluiden zou het hof in haar oordeel moeten laten meewegen, aldus Van Bennekom.

Bovendien maakte de raadsman het hof attent op het feit dat Mader een tijdelijke verblijfsvergunning heeft gekregen, onder meer op voorspraak van het ministerie van welzijn, volksgezondheid en cultuur.

Mr. Van Bennekom kon maar weinig begrip hebben voor het feit dat de rechtbank ondanks het ontbreken van een "objectieve maatstaf" uiteindelijk in twee foto's aanleiding tot bestraffing heeft gezien. "Ik weet niet hoe het u vergaat", aldus de raadsman tot het hof, "maar ik kan geen van beide foto's prikkelend vinden. Misschien denkt u er anders over." Uitspraak 30 maart.

Hof spreekt fotograaf vrij van kinderporno

AMSTERDAM (ANP) - Het Amsterdamse gerechtshof heeft de Amerikaanse fotograaf Don Mader (43) vrijgesproken van het vervaardigen en tentoonstellen van kinderpornografie.

Mader werd door de rechtbank veroordeeld tot 500 gulden boete. Vier foto's konden niet door de beugel van de strafwet, aldus de rechtbank.

In hoger beroep vroeg de procureur-generaal bevestiging van dat vonnis.

Mader exposeerde in mei 1987 in een Amsterdamse galerie enkele tientallen foto's van naakte jongens. De fotograaf wilde naar eigen zeggen de ontwikkeling van jongen naar man tot uitdrukking brengen.

Zinneprikkelend

De politie nam 15 foto's in beslag, in de veronderstelling dat de fotograaf seksuele gedragingen op de gevoelige plaat had vastgelegd, bedoeld om de zinnen te prikkelen.

Het gerechtshof vindt echter dat de beschuldiging te onbepaald is geformuleerd en verklaarde de dagvaarding deels nietig.

Voor het overige achtte het rechtscollege het bewijs niet geleverd dat Mader zijn modellen een seksuele gedraging had doen willen verbeelden teneinde bij de beschouwer een zinneprikkeling teweeg te brengen.

AMSTERDAM (ANP) — Kunst of kinderporno? Deze vraag stond maandag voor het gerechtshof in Amsterdam andermaal centraal in de strafzaak tegen de Amerikaanse fotograaf Don Mader (43). Die wordt sinds een expositie in Amsterdam in mei 1987 door justitie ervan beschuldigd kinderpornografie te hebben tentoongesteld.

Eind 1990 veroordeelde de rechtbank Mader tot een boete van 500 gulden omdat zij vond dat twee van de vijftien in beslag genomen foto's een pornografisch karakter droegen. Procureur-generaal mr. P. Brillman achtte dit een passende straf en eiste voor het hof overeenkomstig.

Tegen het rechtbankvonnis tekenden zowel Mader als de officier van justitie beroep aan. Mader omdat hij zijn strafvervolging volkomen onterecht vindt, de officier omdat de rechtbank sterk van zijn eis (een maand voorwaardelijke gevangenisstraf en een boete van vijftienduizend gulden) afweek.

Expositie Mader volgens hof geen kinderporno

VK 31

Van onze verslaggever

AMSTERDAM — De Amerikaanse fotograaf Donald Mader (43) is door het Amsterdamse gerechtshof vrijgesproken van het (mede-)tentoonstellen van kinderporno. In het maandag gewezen arrest zegt het hof dat niet bewezen is dat de wijze van poseren van Maders modellen (jongens beneden de zestien jaar) „een seksuele gedraging” vormt als bedoeld in het kinderporno-artikel (240 b) van het Wetboek van Strafrecht.

Volgens het hof staat niet vast dat met de foto's van Mader „kennelijk het opwekken van seksuele prikkeling wordt beoogd”. De Amsterdamse rechtbank vond dat ten aanzien van twee door Mader gemaakte foto's wel; die veroordeelde Mader in december 1990 tot een boete van vijfhonderd gulden, nadat de officier van justitie een maand gevangenisstraf en vijftienduizend gulden boete had geëist.

Zowel Mader als het Openbaar Ministerie ging in beroep. Er kan worden verwacht dat de procureur-generaal bij het hof in cassatie zal gaan bij de Hoge Raad om een uitspraak van het hoogste rechtscollege te verkrijgen in deze zaak, die gezien wordt als een proefproces over de reikwijdte van artikel 240 b.

De zaak begon toen in mei 1987 in de Amsterdamse galerie Intermale vijftien foto's in beslag werden genomen omdat zij als kinderporno zouden moeten worden beschouwd. Op de foto's staan naakte jongens wier geslachtsdelen nadrukkelijk in beeld zijn gebracht. Volgens de fotograaf was hij er niet op uit zinneprikkelende foto's te maken, maar ging het hem om de kunstzinnige en documenterende waarde van de foto's. Die geven volgens hem een indruk van de seksuele ontwikkeling van jongens tot man.

Mader voerde in eerste instantie tot aan de Hoge Raad toe een bezwaarschrift-procedure tegen de dagvaarding, waarin hem het tentoonstellen van kinderporno ten laste werd gelegd. In die procedure bepaalden het gerechtshof en daarna de Hoge Raad dat

onder „afbeelding van een seksuele gedraging” (een term uit het in 1986 ingevoerde kinderporno-artikel) mede moet worden begrepen de afbeelding van iemand, al dan niet alleen, in een „zodanige houding dat daarmee kennelijk het opwekken van seksuele prikkeling wordt beoogd”. In de eigenlijke strafzaak vond de Amsterdamse rechtbank dat de door Mader afgebeelde gedragingen duidelijk gericht waren op zinneprikkeling.

Mader zei na de vrijpraak dat zijn reputatie als fotograaf door de strafzaak ernstige schade heeft opgelopen. Mader heeft vorig jaar een verblijfsvergunning gekregen. Minister d'Ancona van WVC vond dat met zijn verblijf in Nederland „een wezenlijk Nederlands cultureel belang gediend is”.

UN (17/3) verwees

uitspraak (vrijpraak)

Advocaat mr. J. van Bennekom vroeg het hof Mader vrij te spreken dan wel te ontslaan van rechtsvervolging. Hij wees onder meer op de publieke opinie, die eerder het oordeel van de rechtbank zou hebben weggehoond. Die geluiden zou het hof in haar oordeel moeten laten meewegen, aldus Van Bennekom. Uitspraak op 30 maart.

Weer boete geëist tegen jongetjes-fotograaf

Kinder-Porno Die Schlimmsten

BILZ8

GVA 31-8-92 Ouders dwongen dochtertjes tot seks voor pornofilm

Goettingen — Een rechtbank in het Duitse Goettingen heeft vier verdachten veroordeeld tot gevangenisstraffen tussen twee en zes jaar wegens seksueel misbruik van kinderen en het vervaardigen van kinderporno.

De ouders die hun twee dochtertjes tot seksuele handelingen dwongen voor het maken van een pornofilm moeten ieder zes jaar de cel in. De meisjes waren op het moment van het misdrijf tien en twaalf jaar oud.

Een producent van pornofilms die bij het seksueel misbruik van de meisjes aanwezig was, kreeg eveneens zes jaar. Hij verkocht de kinderpornofilm aan ongeveer 200 klanten in binnen- en buitenland. Een vierde medewerker aan het maken van de film kreeg twee jaar.

Deutschland ist erschüttert, empört. Was sind das für Menschen, die Kinder für Pornos mißbrauchen, dies auch noch mit Videofilmen und die Unschuld der Kleinen hemmungslös vermarkten.

Hier sehen Sie die drei schlimmsten dieser Menschen. Geschlecht, die ihre Opfer nie vergessen werden: den Erzieher Michael Gassner (Oralverkehr, Analverkehr); den Führer Dieter Dettmer (Schändung seiner

Stieftöchter); den Pädagogen Rainer Möllers (Kinder-Pornos im Spielzimmer). Und gestern stand in Paderborn Kinder-Porno-Händler Martin M. vor dem Richter. Wie sein Prozeß ausging, die erschütterndsten Fälle, Seite 6.

Kinderschänder Michael Gassner, Kaufbeuren

Kinderschänder Rainer Möllers, Coesfeld

Kinderschänder Dieter Dettmer, Göttingen

Duitsland bindt strijd aan met kinderporno

UN 26/3

(Van onze correspondent Hans Hoogendijk)

BERLIJN — Duitsland heeft de producenten en kopers van kinderpornografie de oorlog verklaard. Het kabinet ging gisteren akkoord met een wetsvoorstel van minister van justitie Kinkel, waarin de productie en de verkoop van kinderporno met maximaal vijf jaar wordt bestraft. De koper kan tot één jaar gevangenisstraf worden veroordeeld. Verwacht wordt dat het wetsvoorstel binnen een jaar van kracht wordt.

Alleen al in het westen van Duitsland worden jaarlijkse honderden miljoenen voor kinderporno uitgegeven. Volgens de minister van justitie bedraagt de winstmarge bij deze producten vaak meer dan dertig procent. Kinkel zei dat 'het kind de zwakste schakel in de maatschappij vormt en dus tegen de perverse van volwassenen dient te worden beschermd'.

„De consumenten dienen óók te worden bestraft, omdat zij

medeschuldig zijn aan de schending en het seksuele misbruik van weerloze schepsels. Deze branche met een omzet van honderden miljoenen dient keihard te worden aangepakt', aldus de minister.

In 1991 behandelde justitie 12.700 aanklachten wegens het misbruik van kinderen, 7.650 zaken werden opgelost, maar het aantal veroordelingen bedroeg slechts 1.500.

Het nieuwe wetsvoorstel betekent een aanvulling op de al bestaande wetgeving waarin het seksuele misbruik van kinderen met maximaal tien jaar kan worden bestraft. Met de nieuwe regeling, waarin ook de kopers en bezitters strafbaar worden gesteld, wil de Duitse regering vooral de snel groeiende markt aanpakken. „De consumenten zijn door hun vraag verantwoordelijk voor steeds smeriger vormen van kinderporno", stelt justitie.

FORTSETZUNG VON SEITE 1
40 000 „Sammler" von Kinder-Pornos gibt es in Deutschland. Ihre Lieferanten locken in Sex-Magazinen mit solchen Anzeigen: „Gefügige Lolitas, bereit zu gelben Dehnungsspielen." Der Kauf wird anonym abgewickelt, postlagernd und mit Bargeld. Oder sogar über BTX.

Kfz-Schlosser Martin M. (37) ist ledig und schmächtig — und so ein Händler der Scheußlichkeiten. 400 Video-Kassetten verschickte er an seine Kunden. Stückpreis bis 600 Mark. Gestern war Prozeß.

Staatsanwalt Günter Krüsmann: „Der gemeinste Film ist die Kasette Nummer 16. Ein Mann läßt sich von einem etwa dreijährigen Mädchen oral befriedigen, vergewaltigt es und schlägt sein Opfer schließlich mit dem Rohrstock. Man hört auf dem Video, wie das Kind vor Schmerzen schreit."

Schockiert forderte der eigene Anwalt des Händlers: „Die Strafe kann nicht hoch genug sein." Urteil: 10 Monate — und die zur Bewährung. Wäre das neue Gesetz nach dem Entwurf von Justizminister Kinkel schon in Kraft, hätte es bis fünf Jahre gegeben — und M. hätte sitzen müssen.

Oder der Fall des Pädagogen Rainer Möllers (32). Die Eltern vertrauten ihm ihre Kinder an — mindestens 50 soll er im Spielzimmer des Montessori-Hauses Coesfeld mißbraucht haben. Die Aussagen der Kinder sind eindeutig. Eins sagte: „Da kamen immer so Männer und filmten uns."

Möllers sitzt in U-Haft. Weitere Untersuchungen laufen. In Halle wurde jetzt ein 9jähriges Mädchen in einen Audi aus dem Raum Coesfeld gezerrt, vergewaltigt und von einer eingebauten Video-Kamera gefilmt. Eine Kinderporno-Mafia?

Oder Erzieher Michael Gassner (36), Kaufbeuren. Seit 1983 in der Behindertentagesstätte Lebenshilfe e. V. und Vorsitzender einer Arbeitsgruppe zum Schutz miß-

handelter Kinder. Welch ein Hohn: Dieser Mann mißbrauchte acht Mädchen und Jungen, filmte alles. Er muß fünfeinhalb Jahre ins Gefängnis.

Das Urteil über den wohl schlimmsten Fall wird Montag gesprochen. Mit seiner Ehefrau und zwei Helfershelfern quälte Frührentner Dieter Dettmer (38) fünf Monate seine Stieftöchter (9 und 11). Entjungferung in der Badewanne mit einem Vibrator, Oralverkehr, Geschlechtsverkehr. Die Videos wurden kopiert und verkauft.

Der Staatsanwalt will den Stiefvater sechs Jahre im Gefängnis sehen. Auf Gutachter wurde verzichtet. Was hätten sie auch Entlastendes finden können?

Bis zu einem Jahr Freiheitsentzug — Kabinett verabschiedete Gesetzentwurf

Justizminister Klaus Kinkel

Von GIL HASSEL
exp Bonn — Ein kleines Mädchen, vielleicht sechs Jahre alt, sitzt auf dem Rand einer Badewanne. Arme und Beine hängen apathisch am Körper herab, der Rücken ist wie von schwerer Last gebeugt. Vorangegangen sind Szenen unbegreiflicher Gewalt und Demütigung — alles festgehalten auf Video.

Kinder-Pornografie miten in Deutschland. Die Opfer sind wehrlos, manche noch im Babyalter. Die Täter: Erwachsene, oft die Eltern oder Ver-

wandte — und auch diejenigen, die die gewinnbringenden Machwerke konsumieren.

Rund 400 Millionen Mark bringt das Geschäft mit mißhandelten Kindern pro Jahr, die Branche arbeitet mit tausendprozentiger Gewinnspanne. Von 12.741 Fällen, die 1990 angezeigt wurden, konnten nur 7649 aufgeklärt werden.

Gestern hat das Kabinett einen Gesetzesentwurf zur Bekämpfung der Kinder-Pornografie. Das neue Recht gegen „das Widerwärtigste, was ich mir vor-

stellen kann", so Justizminister Kinkel, sieht unter anderem vor, den bloßen Besitz von Kinder-Pornos mit Freiheitsentzug bis zu einem Jahr zu belegen.

„Wer sich Kinder-Pornografie beschafft", so der FDP-Minister, „bereitet den Markt dafür, macht sich mitschuldig." Für die Herstellung und den Vertrieb soll die Strafe von bisher einem Jahr auf bis zu drei Jahren Freiheitsstrafe erhöht werden.

Zudem sollen die Verjährungsfristen für die Herstellung und Verbreitung

von Kinder-Pornos verlängert werden. Sie gelten bislang als Presse-Erzeugnisse, und Delikte verjähren somit schon nach sechs Monaten. Das heißt: Händler bleiben ungeschoren, sobald eine Kasette oder ein Heft älter als ein halbes Jahr ist.

Außerdem will die Koalition Kinder-Pornografie-Angebote via Bildschirmtext BTX verbieten. Eine Kampagne zum Thema „Gewalt gegen Kinder" soll das Schweigen brechen und Problembewußtsein schaffen.

Verkoper van kinderporno opgepakt in Schoten

G.V.A 19-3-92

In een videotheek in Schoten bood zich dinsdagavond een man aan die pornofilms trachtte te verkopen. Aangezien het hier kinderporno betrof, ging de eigenaar daar niet op in. Toen de verkoper de zaak had verlaten, werd de rijkswacht op de hoogte gebracht.

Die zette onmiddellijk een

speuractie in en reeds korte tijd later kon een 46-jarige man uit Brecht worden opgepakt. Deze bekende de feiten en werd bovendien in het bezit gevonden van 80 films met kinderporno, die in beslag werden genomen. De Brechtenaar werd aangehouden en ter beschikking gesteld van de procureur des konings.

Kinder-Porno

Jetzt geht es den größten Schweinen an den Kragen

Von THOMAS DRECHSLER
Kinderpornographie - kaum ein Verbrechen ist widerwärtiger. Aber Produzenten und Händler wurden

bisher kaum bestraft. Jetzt geht es den größten Schweinen an den Kragen. Justizminister Kinkel (FDP) hat gestern einen Gesetzentwurf vor-

gelegt, der im April vom Bundestag verabschiedet werden soll: • Wer Kinderporno anfertigt oder verleiht, muß mit drei Jahren Gefäng-

nis rechnen, in schweren Fällen mit fünf (bisher höchstens 1 Jahr). • Wer Kinderpornos besitzt, kann mit einem Jahr Haft bestraft werden; bis-

her war es straflos. • Videos, Fotos werden eingezogen (bisher nicht). Alles über Opfer, Händler, Produzenten im Thema des Tages, Seite 2.

3000 Händler
30 000 Kunden

130 000 Kinder für immer verletzt

Und noch mehr Fakten, die belegen: Es ist höchste Zeit für ein neues Gesetz

Von THOMAS DRECHSLER
Bundesjustizministerium, 11. Stock, gestern mittag: Saaldiner verdunkeln die Fenster, löschen das Licht. Auf einer Leinwand werden sechs Minuten lang furchtbare Szenen aus Kinderpornos eingeblendet. Minister Kinkel und 50 Journalisten sind fassungslos.

In Deutschland gibt es 3000 Kinderpornohändler, 30 000 Kunden und 130 000 Kinder, die für Pornos mißbraucht werden, schätzt das Justizministerium.

Was ist Kinderpornographie? Bildliche, filmische und schriftliche Darstellung von sexuellen Handlungen mit Kindern unter 14 Jahren.

Was wird gezeigt? 6jährige Mädchen oder Jungen befriedigen Männer mit dem Mund. 10jährige Mädchen oder Jungen werden vergewaltigt. In Köln wurden Kinder vor Kameras zu sexuellen Handlungen mit Hunden gezwungen. Vier Kinder (Jungen und Mädchen) wurden im Bett gefilmt.

Wieviel Geld wird auf dem deutschen Kinderpornomarkt umgesetzt? 500 Millionen pro Jahr, schätzt Minister Kinkel.

Wie viele Filme sind auf dem Markt? 500 000 Kopien zu Preisen von 300 bis 1200 Mark, schätzt das BKA.

Die Händler sind kalte Geschäftemacher - die Kunden sexuell schwer gestört

Wo kommen die Kinderpornos her? Überwiegend aus den Ballungszentren Hamburg, Berlin, München, Ruhrgebiet.

Warum werden Kinderpornos meistens in Familien gedreht? Es gibt keinen sichereren Ort für die Täter.

Was tut die Polizei, wenn sie Kinderpornos entdeckt? Harry Olthmanns (Polizei Hannover): „Privatpersonen können z. Zt. noch nicht belangt werden; da können wir nur die Filme sicherstellen. Würden wir im Sexshop etwas entdecken, käme ein Er-

mittlungsverfahren in Gang. Doch das gab's in Hannover noch nicht - die Sachen werden sehr diskret verkauft!“

Aktueller Fall: In Göttingen steht Dieter D. (38) mit Frau Christa (32), Pornofilmer Heinz Sch. (51) und ein Schlosser vor Gericht. Das Quartett filmte D.s Töchter (12 und 10) in der Badewanne - die Mädchen wurden mit einem Vibrator mißhandelt und entjungfert. Die Staatsanwaltschaft fordert 2 bis 4,5 Jahre Haft. Urteil 30. März.

Was sagt der Psychologe? Dr. Richard Winkelmann (Uni Hannover): „Die Händler sind kalte Geschäftemacher. Die Kunden sind sexuell schwer gestört - sie können keine normalen partnerschaftlichen Beziehungen aufbauen. Und die Opfer haben in der Regel nie wieder Spaß am Sex, können niemandem mehr vertrauen.“

Warum wurde erst jetzt ein neues Gesetz beschlossen? Minister Kinkel gibt zu: „Das Problembewußtsein fehlte, bis engagierte Journalisten das Thema hochzogen.“

Kinderpornographie wird künftig härter bestraft

BONN, 25. März (AP). Besitzer und Produzenten von pornographischen Darstellungen mit Kindern sollen künftig härter bestraft werden. Erstmals im deutschen Strafrecht werde nun bereits der Besitz von Darstellungen des sexuellen Mißbrauchs von Kindern in Filmen, Videos und Schriften mit Gefängnis bis zu einem Jahr bedroht, sagte Bundesjustizminister Kinkel am Dienstag in Bonn. Auf die Herstellung oder den Vertrieb steht künftig eine Freiheitsstrafe von bis zu drei Jahren, bei gewerbsmäßigem Handeln bis zu fünf Jahren. Das Bundeskabinett billigte einen entsprechenden Gesetzentwurf, der die staatliche Beschlagnahme von Kinderpornographie vorsieht. Das entsprechende Gesetz soll noch im April im Bundestag verabschiedet werden. Der geschätzte Gewinn aus dem Handel mit Kinderpornographie beläuft sich auf rund 400 Millionen Mark allein in Deutschland. Um eine Verlagerung ins Ausland zu verhindern, will Kinkel bald einen Gesetzentwurf vorlegen, nach dem der sexuelle Mißbrauch von Kindern an jedem Ort der Welt ver-

folgt werden kann, wenn ihn ein Deutscher begangen hat, unabhängig davon, ob das Vergehen am Tatort strafbar ist oder nicht. Kinkel sagte, die Werbung für Kinderpornos im Bildschirmtext-System (Btx) müsse ebenso unterbunden werden wie die Möglichkeit, solche Darstellungen postlagernd zu verschicken, ohne daß eine Identifizierung des Empfängers möglich sei. Der Zoll müsse beschlagnahmte Kinderpornos sofort an die Staatsanwaltschaft weiterleiten können. Sowohl Bundespostminister Schwarz-Schilling als auch Finanzminister Waigel hätten zugesagt, diese Vorschläge aufzugreifen.

Bundeskabinett verabschiedet Gesetzentwurf

Erstmals auch Besitz von Kinderpornos strafbar

Kinkel: Gewinne aus dem Handel werden eingezogen / SPD: Zu kurze Verjährungsfrist

math Bonn (Eigener Bericht) - Pornographie mit Kindern soll künftig härter bestraft werden. Einen entsprechenden Gesetzentwurf hat das Kabinett am Mittwoch beschlossen. Über ihn soll bereits im Mai im Bundestag beraten werden. Wie Bundesjustizminister Klaus Kinkel (FDP) erläuterte, soll danach erstmals auch der Besitz von Videocassetten und Schriften kinderpornographischen Inhalts mit Gefängnis bis zu einem Jahr oder Geldstrafe geahndet werden. Herstellern und Betreibern derartiger Produkte drohen nun Strafen von bis zu drei Jahren statt bisher zwölf Monaten. Bei „gewerbs- oder bandenmäßiger Begehung“ sollen die Täter für fünf Jahre ins Gefängnis. Kinderpornographische Produkte, sagte Kinkel, sollten in Zukunft eingezogen, Gewinne aus dem Handel mit ihnen abgeschöpft werden. Der sexuelle Mißbrauch von Kindern wird bereits jetzt mit Freiheitsstrafe von bis zu zehn Jahren bestraft, in Fällen von Vergewaltigung mit bis zu 15 Jahren.

„Kinderpornographie ist ein verabschauerwürdiges Phänomen, das mit allen rechtlichen Mitteln schärfstens bestraft werden muß“, sagte Kinkel. Angesichts der neuen technischen Möglichkeiten boome das Geschäft mit der Kinderpornographie. Experten schätzen die jährlichen Umsätze auf 400 Millionen Mark. Im Jahre 1990 seien 12 741 Fälle sexuellen Mißbrauchs von Kindern angezeigt, jedoch nur 7649 aufgeklärt worden. Die Dunkelziffer sei hoch. „Das Strafrecht ist jedoch nicht alles“, sagte Kinkel. Gleichzeitig werde er darum die zuständigen Bundesminister dazu drängen, flankierende Maßnahmen zu ergreifen. Werbung und Angebote für Kinderpornographie mittels moderner Kommunikationstechnik im Btx-System, die schon jetzt strafbar sind, müssen nach Ansicht Kinkels wirksamer unterbunden werden. Außerdem müßten Wege gefunden werden, wie Anbieter und Empfänger von postlagernden Sendungen mit kinderpornographischen Produkten künftig identifiziert

werden könnten. Zoll und Staatsanwaltschaft müßten besser zusammenarbeiten, um die Einfuhr kinderpornographischer Produkte effektiver zu bekämpfen. Auch dürfe die Verbreitung von Kinderpornographie nicht länger, wie es das Presserecht der Länder regle, bereits nach sechs Monaten verjähren.

Die frauenpolitische Sprecherin der FDP-Bundestagsfraktion, Uta Wülfel, kündigte an, der Gesetzentwurf solle auch von der Koalition eingebracht werden. Dann könne über ihn früher im Bundestag beraten werden. Die frauen- und jugendpolitische Sprecherin der SPD-Bundestagsfraktion, Hanna Wolf, bezeichnete den Entwurf als einen „ersten Schritt“. Sie beklagte jedoch, die Bundesregierung habe die Gesetzesinitiative viel zu lange vor sich hergeschoben. Außerdem müsse die Verjährungsfrist für den sexuellen Mißbrauch von Kindern verlängert werden. Andernfalls könnten viele Delikte nicht mehr verfolgt werden, wenn sich die Opfer Jahre nach der Tat offenbarten.

De Telegraaf weigert advertentie van NVSH

DEN HAAG • GPD-ANP

Dagblad de Telegraaf weigert een advertentietekst van een 06-informatielijn van de NVSH (Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming) te plaatsen omdat daar het woord masturbatie in voorkomt. Voorzitter Willems van de NVSH verwijt de Telegraaf hypocrisie. „Want kijk eens wat er allemaal op die pagina's vol 06-advertenties wél staat”. Volgens Telegraaf-woordvoerder Allegro gaan woorden als 'masturberen' de Telegraaf te ver. „We hebben gewoon bepaalde criteria en daar houden we ons strikt aan. Het kost ons anders te veel abonnees.”

NVSH heeft haar onschuld verloren

HAAGSCHE COURANT 28-2-92

door PATRICK MEERSHOOEK

Den Haag — Voor wat u altijd heeft willen weten over seks, maar nog steeds niet heeft durven vra-

gen, kunt u voortaan telefonisch bij de NVSH terecht. De Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming start morgen met een 06-lijn voor informatie over seksueel hete hangijzers. Met een simpele druk op de knop kan de gebruiker kiezen voor een beknopte uiteenzetting over impotentie, bisexualiteit of anti-conceptie. Elf teksten heeft een medewerker van de NVSH op bandjes ingesproken. Zij variëren in lengte van drie minuten tot achttien minuten, afhankelijk van de moeilijkheidsgraad van de onderwerpen. „We hebben geprobeerd het zo kort mogelijk te houden”, zegt Ruud Krens van de NVSH. „Maar het ene onderwerp vraagt meer tijd dan het andere”. Als hulpverlener weet Krens dat de behoefte aan informatie over seks groot is. Een voordeel van de 06-lijn is dat de bellers anoniem blijven. De seksuele revolutie, stelt hij somber, heeft niet veel meer opgeleverd dan de verkoop van porno in sigarenzaak en videocassette. „Wij merken in de praktijk dat de mensen nog steeds dezelfde vragen hebben als twintig jaar geleden. Over problemen met seks praat men ook niet makkelijker. De telefoonlijn heeft een lage drempel”.

Horoscoop

Het initiatief voor de start van de Vrijwijzer, zoals de 06-lijn is gedoopt, komt uit het bedrijfsleven. De NVSH is benaderd door het bedrijf Telenetwerk uit Rotterdam, met het verzoek mee te werken aan de telefoonlijn. Telenetwerk heeft een reeks 06-lijnen lopen met horoscopen, kwissen en spelletjes. Maar ook wetenswaardigheden over Goede Tijden, Slechte Tijden en seksadviezen van Goede Levens zijn via de 06-computer van het bedrijf verkrijgbaar. Over de kansen van de Vrijwijzer durft de projectmanager bij Telenetwerk, Vincent Leenders, zich niet uit te laten. Vergelijkingsmateriaal uit het buitenland is nauwelijks voorhanden. „We weten dat de vraag groot is naar serieuze informatie over seksualiteit. We zijn vorige week begonnen met Goede Levens. In anderhalve week hebben we op die lijn zeventien honderd telefoontjes gehad. Maar het is te vroeg om daar conclusies aan te verbinden”.

De telefonische raad van de Vrijwijzer kost een gulden per minuut. De PTT ontvangt daar ongeveer een derde deel van. Van het resterende bedrag staat Telenetwerk een deel af aan de NVSH. Het bedrijf zorgt voor de technische uitvoering en heeft ook de publiciteit in handen. Ruud Krens van de NVSH: „Een gulden per minuut is niet goedkoop. Maar wanneer ik zie dat mensen huilend bij ons op de stoep staan met hun problemen, dan vind ik vijf gulden geen grote investering voor relevante informatie en literatuurverwijzingen”.

De inkomsten van de 06-lijn zijn welkom bij de seksuele hervormers. Van het kwart miljoen leden dat de NVSH ooit als alleenverkoper van condooms in het bestand had, zijn er nog een schamele 7000 over. De vereniging beschikt over 18 regionale hulpdiensten, waar jaarlijks gratis en voor niets circa 60.000 adviezen worden verstrekt. „De mensen kijken daar van op”, vertelt Krens. „Ze willen meestal toch iets betalen. Ik geef ze dan het advies om maar lid te worden of donateur”. Binnen de vereniging is de 06-lijn nog een groot punt van discussie geweest. Volgens Krens leefde de '06-gedachte' al tien jaar geleden. De angst voor het hongergebeest van de commercie hield de informatielijn lang buiten de deur. „Er is echt sprake van een veranderende gedachtengang binnen de NVSH”, meldt Ruud Krens. „Ons congres is vorig jaar door een fabrikant van anti-conceptiemiddelen gesponsord. Dat was een historische gebeurtenis”.

Dorenbos' Rainbow is failliet, maar nog stichtingen genoeg

Van een onzer verslaggevers
AMSTERDAM — De rechtbank in Amsterdam heeft dinsdag de twee belangrijkste stichtingen van oud-EO-directeur drs. L. P. Dorenbos, de pro-life-organisatie Schreeuw om Leven en het Rainbow Bijbelplan, failliet verklaard.

Of Dorenbos nu definitief het zwijgen is opgelegd, is nog maar de vraag. De laatste tijd opereert hij onder de naam van Rainbow Christian International, dat beoogt de voormalige Sowjet-Unie te bewaren voor het westers ongeloof en hedonisme. Daarnaast heeft hij minstens nog zes stichtingen onder zijn hoede: Rainbow media, Vrienden van Rainbow, Da Costa, het Evangelieplan Nederland, Rainbow organisatie en Rainbow Educatief.

Dat schuldeiser zakenman G. de Jong uit Baarn die stichtingen niet heeft aangepakt, komt, zegt deze, doordat Dorenbos weinig tot niets met die stichtingen onderneemt. „Als je bijvoorbeeld dat hele mediagebeuren bekijkt, hij timmert er heel wat mee aan de weg, maar hij heeft nog geen uur op de televisie uitgezonden”. Bovendien verwacht hij dat de faillissementsuitspraak over Schreeuw om Leven en het Rainbow bijbelplan afdoende zal zijn om aan de activiteiten van Do-

renbos een halt toe te roepen. Dorenbos heeft hiermee zijn geloofwaardigheid in christelijk Nederland verloren, denkt hij. „En dan doe je het minste met het meeste effect.” Vorig jaar maart trad De Jong in de publiciteit, toen hij aankondigde een faillissementsprocedure tegen Dorenbos aan te zullen spannen. In 1986 stond hij samen met Dorenbos aan de wieg van stichting Rainbow, dat uit had moeten groeien tot een Nederlandse versie van Moral Major-

financiële problemen verzeilde. Inkomsten waren er genoeg — de Rainbowstichtingen krijgen in totaal jaarlijks 7 à 10 ton aan giften binnen — maar het uitgavenpatroon lag daar ver boven, vooral door de verzending van de nieuwsbrief van Schreeuw om Leven.

Toen De Jong met zijn pleidooi om de tering naar de nering te zetten geen gehoor vond bij Dorenbos en de eerste bovendien niet bereid bleek nog meer geld in Rainbow te

Ex-compagnon De Jong zoekt 'geen wraak maar bekering'

ruimte van baptistenpredikant Jerry Falwell, die een kruistocht ondernam tegen het verval van de normen en waarden in de Verenigde Staten. De plannen waren ambitieus: een Europese Electronic Church, een pro-life-lobby, een eigen persbureau, een bijbels themapark Rainbow World bij Zeewolde, een evangelische Bildzeitung in het 'verdorven' Amsterdam, de bomen leken bij Dorenbos en De Jong waarlijk tot de hemel te reiken. Maar in de praktijk kwam er weinig van terecht. In 1988 sprong De Jong met ruim vier ton bij, toen Rainbow in de

steken dan hij al had gedaan, gingen beiden met een knetterende ruzie uiteen. Omgekeerd verweet Dorenbos De Jong publiciteitsgeilheid, de Baarnse zakenman zou er moeite mee hebben voortdurend de tweede viool te moeten spelen. Nadat een bemiddelingspoging van drie evangelische voormannen (oud-EO-voorzitter ds. J. H. Velema, EO-presentator Feike ter Velde en voorganger H. ter Welle van de evangeliegemeente In de Ruimte in Soest) was mislukt, stapte De Jong naar de rechter. Niet om wraak te nemen, zei hij keer op keer, noch om zijn

geld terug te krijgen, maar om Dorenbos tot inkeer te brengen. „Het gaat om de manier waarop er met mensen omgegaan wordt”, zei hij ook gisteren, wijzend op de lange rij vrijwilligers en medewerkers die zouden zijn opgeofferd aan Dorenbos' tomeloze dadendrift en onuitputtelijke ideeënstroom. Hij hoopt dat andere, wél respectabele pro-life-organisaties als de Vereniging tot behoud van het ongebornd kind (VBOK) en de Nederlandse Patiëntenvereniging zich zullen profileren in het euthanasiedebat, nu Schreeuw om Leven is weggevalen. Daarvan laat hij ook afhangen of hij — zoals hij eerder had aangekondigd — een eigen pro-life-organisatie opricht.

Dorenbos trok veel aandacht met acties tegen pornografie en 'pornografisch besmette gebieden' als het strand van Scheveningen. Zijn strijd tegen abortus viel niet in de hele anti-abortus lobby goed. Volgens de VBOK waren zijn campagnes schadelijk voor de hulp aan ongewenste zwangere vrouwen en hielpen ze het aantal abortussen niet omlaag.

Dorenbos was gisteren niet voor commentaar op zijn bankroet bereikbaar. Hij verblijft in Rusland, onder meer voor een pro-life-conferentie in Sint Petersburg.

WEES WIJZER!

Info over sex en relatie via bandjes op een 06-lijn? Kom nou! Van PERSOONLIJK advies tegen NORMALE telefoonkosten wordt je WIJZER. Bel dus de telefonische hulpdienst van NVSH A'dam 020-6239359, ma t/m vr. van 11-18 u. za van 12-17 u. Voor een gesprek van mens tot mens voor minder geld. Voor wie wijs is.

De vrijwijzer
Info over seksualiteit en relatie's
toegelicht door de NVSH.

- impotentie
- bisexualiteit
- vaginisme
- tienerseks
- masturbatie
- frequentie-verschillen
- geslachtsziekten
- anti-conceptie
- sterilisatie
- vrijen
- gedachten als spelbrekers

06-350 150 08
100cpm

VK (Korte) mededelingen 14/3-92

DE VRIJWIJZER

Info over seksualiteit en relaties toegelicht door de NVSH

- impotentie
- bisexualiteit
- vaginisme
- tienerseks
- masturbatie
- frequentie verschillen
- geslachtsziekten
- anti-conceptie
- sterilisatie
- vrijen
- gedachten als spelbrekers

06-350 150 08

100 ct per minuut.

(com) Rotterdamse Dinsdag 3/3/92

Vrijwijzer: 06-lijn voor vragen over seks

Ook niet altijd dik tevreden? Misschien is de NVSH cursus 'Lichaamsbeeld en Seksualiteit', speciaal bestemd voor dikke mannen en vrouwen, dan wel iets voor jou! Te bestellen bij de NVSH Utrecht 27.3 Te' m' NVSH Utrecht 030 718633 (ma v. 13-17 u.)

Voor wat u altijd heeft willen weten over seks, maar nog steeds niet heeft durven vragen, kunt u voortaan telefonisch bij de NVSH terecht. De Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming is een 06-lijn begonnen voor informatie over seksueel hete hangijzers. Met een simpele druk op de knop kan de gebruiker kiezen voor een beknopte uiteenzetting over impotentie, bisexualiteit of anti-conceptie.

Lengte

Elf teksten heeft een medewerker van de NVSH op bandjes ingesproken. Zij variëren in lengte van drie tot achttien minuten, afhankelijk van de moeilijkheidsgraad van de onderwerpen. „We hebben geprobeerd het zo kort mogelijk te houden”, zegt hulpverlener Ruud Krens. „Maar het ene onderwerp vraagt nu eenmaal meer tijd dan het andere.”

Zo is bisexualiteit betrekkelijk eenvoudig en vraagt de anti-conceptie meer tekst en uitleg. Als hulpverlener weet Krens dat de behoefte aan informatie over seks groot is. Een voordeel van de 06-lijn is dat de bellers anoniem blijven. De seksuele revolutie, stelt hij somber, heeft niet veel meer opgeleverd dan de verkoop van porno in sigarenzaak en videocassette. „Wij merken in de praktijk dat de mensen nog steeds dezelfde vragen hebben als twintig jaar geleden. Over problemen met seks praat men ook niet makkelijker. De telefoonlijn heeft wat dat betreft een lage drempel.”

Het initiatief voor de start van de Vrijwijzer, zoals de 06-lijn is gedoopt, komt uit het bedrijfsleven. De NVSH is benaderd door het bedrijf Telenetwerk uit Rotterdam, met het verzoek mee te werken aan de telefoonlijn. Telenetwerk heeft een reeks 06-lijnen lo-

pen met horoscopen, kwissen en spelletjes. Maar ook wetenswaardigheden over Goede Tijden, Slechte Tijden en seksadviezen van Goede Levens zijn via de 06-computer van het bedrijf verkrijgbaar. De NVSH hoeft overigens niet te vrezen voor de concurrentie van Goede Levens. Zij richt zich op een jong publiek.

Kansen

Over de kansen van de Vrijwijzer durft de projectmanager bij Telenetwerk, Vincent Leenders, zich niet uit te laten. Vergelijkingsmateriaal uit het buitenland is nauwelijks voorhanden. „We weten dat de vraag groot is naar serieuze informatie over seksualiteit. We zijn vorige week begonnen met Goede Levens. In anderhalve week hebben we op die lijn zeventien honderd telefoontjes gehad. Dat is een zeer goed cijfer, maar het is nog te vroeg om daar conclusies

aan te verbinden.” De telefonische raad van de Vrijwijzer kost een gulden per minuut. De PTT ontvangt daar ongeveer een derde deel van. Van het resterende bedrag staat Telenetwerk een deel af aan de NVSH. Het bedrijf zorgt voor de technische uitvoering en heeft ook de publiciteit in handen. Ruud Krens van de NVSH: „Een gulden per minuut is niet goedkoop. Maar wanneer ik zie dat mensen huilend bij ons op de stoep staan met hun problemen, dan vind ik vijf gulden geen grote investering voor relevante informatie en literatuurverwijzingen.”

Welkom

De inkomsten van de 06-lijn zijn welkom bij de seksuele hervormers. Van het kwart miljoen leden dat de NVSH ooit als alleenverkoper van condooms in het bestand had, zijn er nog een scha-

mele 7000 over. De vereniging beschikt over 18 regionale hulpdiensten, waar jaarlijks gratis en voor niets circa 60.000 adviezen worden verstrekt. „De mensen kijken daar van op”, vertelt Krens. „Ze willen meestal toch iets betalen. Ik geef ze dan het advies om maar lid te worden of donateur.”

Discussie

Binnen de vereniging is de 06-lijn nog een groot punt van discussie geweest. Volgens Krens leefde de '06-gedachte' al tien jaar geleden. De angst voor het hongergebeest van de commercie hield de informatielijn lang buiten de deur. „Er is echt sprake van een veranderende gedachtengang binnen de NVSH”, meldt Ruud Krens. „Ons congres is vorig jaar door een fabrikant van anti-conceptiemiddelen gesponsord. Dat was een historische gebeurtenis”.

Erotische muziek alleen voor volwassenen in Washington

NVAN

Van onze kunstredactie 5
OLYMPIA - De Senaat van de Amerikaanse staat Washington heeft een wet aangenomen die de verkoop van seksueel expliciete muziek aan minderjarigen verbiedt.

Het wetsvoorstel, waar twee weken geleden bijna het hele Huis van Afgevaardigden van Washington voor stemde, werd dinsdag door de Senaat met 35 tegen 9 stemmen aangenomen. Het voorstel gaat nu terug naar het Huis van Afgevaardigden en moet voor het in wet wordt omgezet door de gouverneur van de staat worden getekend.

Het voorstel werd ingediend door de Democraat Dick King, nadat een vrouw de klacht had ingediend dat haar zoon-tje verkeerde woorden leerde van de rapgroep 2 Live Crew. De groep werd in 1990 in Florida vrijgesproken van aanklachten wegens obsceniteit.

Momenteel is in Washington al de verkoop van erotische films en gedrukt materiaal aan minderjarigen verboden.

Bush mag niet zedenmeesteren

Hooggerechtshof: onzedelijke uitzendingen toegestaan

PK 3/3

Van onze mediaredactie
AMSTERDAM - Het Amerikaanse hooggerechtshof heeft uitgesproken dat het in strijd is met de grondwet van het land om de uitzending van 'onzedelijk materiaal' op radio en televisie te verbieden.

De Federale communicatiecommissie (FCC), die bepaalt wie van de etherfrequenties gebruik mag maken en op welke manier, had tot 1990 gehanteerd dat onzedelijk materiaal niet mag worden uitgezonden tussen zes uur 's ochtends en acht uur 's avonds, omdat het dan aanmerkelijk was dat er kinderen luisterden of keken.

In 1990 werd de FCC door het Congres geprest de richtlijn aan te passen en uitzending van onzedelijk materiaal te allen tijde te verbieden. De commissie stelde vervolgens dat het inderdaad mogelijk is dat kinderen op ieder moment van de dag kunnen luisteren of kijken zonder toestemming van hun ouders en dat ze bescherming verdienen. Een samenwerkingsgroep van media-vertegenwoordigers en organisaties voor grondrechten stapten naar de rechter met de klacht dat de rechten van meningsuiting, zoals die zijn geregeld in het Eerste amendement op de grondwet, werden

geschonden met de nieuwe richtlijn.

Een hof van beroep in Washington DC oordeelde dat het uitzendverbod inderdaad op gespannen voet stond met de grondwet en wees dat verbod af. In dat hof van beroep zat ook Clarence Thomas, de jongste omstrede benoeming van president George Bush in het Hooggerechtshof. Thomas stemde met de meerderheid mee.

Een laatste beroep van de regering om de FCC alsnog gelijk te geven werd gisteren door het hooggerechtshof met zes tegen twee verworpen. Thomas stemde niet mee.

Pornography

Lines in the dirt

WASHINGTON, DC

THE late Justice Potter Stewart once said of pornography, "I know it when I see it." Most people feel that way. But courts need written guidelines, and there are signs that America's definition of pornography may be about to change.

Under American law, material is obscene when it lacks artistic, political or scientific value and appeals to a "prurient" interest. Obscene books or films receive no protection under the First Amendment, which guarantees free speech. Material that is merely "indecent" is, however, protected.

Pornography occupies a particular niche in this debate. It is now being argued in some quarters that, because its objects are usually women, it can be separated from general arguments about free speech. Pornography, the argument runs, does women harm, encouraging men to attack them; in which case, it is an affront to their claim to protection under the law. It does not matter what kind of "speech" pornography can be claimed to be; if its results are violence and degradation, women should be able to sue its makers and distributors in court.

Attempts to define pornography in this way have been made before, and have failed. In the 1980s Catherine MacKinnon, now a feminist professor of law at the University of Michigan, drafted an ordinance in Minneapolis that allowed a woman to sue if she could prove that pornography had harmed her. That ordinance defined pornography as "graphic sexually explicit subordination of women". Yet it drew fire both from the American Civil Liberties Union (ACLU), which felt it involved censorship, and from the mainstream women's movement, for "reinforcing sexist stereotypes" of dominated women. No court accepted the ordinance, and no city has introduced it.

The argument that pornography causes harm has made most headway in Canada. On February 27th the Canadian supreme court unanimously redefined obscenity as "sexually explicit material that involves violence or degradation". Since, in the court's view, it was degrading mainly to women, the court tested Canada's obscenity laws against the sexual-equality provisions of the

THE ECONOMIST MARCH 14TH 1992

national Charter of Rights and Freedoms. It found that, in the case at hand, the affront to sexual equality was greater than the risk to free speech.

American women do not have the constitutional guarantee of equality that was essential in the Canadian case. Nonetheless, Ms MacKinnon, who advised a women's group in the Canadian case, has also worked with conservative lawmakers in

Washington to link pornography to sexual abuse. Mitch McConnell, a Republican senator from Kentucky, has sponsored a bill that would allow victims of violent sex crimes to sue pornographers if a jury is convinced that their material influenced the criminal.

The ACLU argues that this "scapegoats literature", blaming pornography for social evils it may well have nothing to do with. Video dealers and book publishers have also come out against it, and the split within the women's movement remains deep. If passed, the bill would radically change the law. Sometimes, at least, courts would no longer ask themselves if material said to be obscene was "patently offensive". Instead, as courts in Canada now must, they would ask themselves: "Does it harm women?" In practice, it may be no easier to prove the case one way or the other.

Geen verbod op televisie-porno

(Van onze Haagse redactie)
DEN HAAG - Pornografische programma's op de Nederlandse televisie worden niet verboden. Een vergaande bevoegdiging van televisieprogramma's is ongewenst. Nederland zal daarom ook niet de conventie van de Raad van Europa bekrachtigen, die eisen stelt aan grensoverschrijdende televisie. Dat heeft het kabinet gisteren besloten.

Volgens het kabinet heeft de conventie weinig meerwaarde boven de regelgeving van de Europese Gemeenschap. Bovendien bevat de conventie verplichtingen tot het naleven van fatsoensnormen, waar Nederland altijd al bezwaar tegen heeft gehad. Bekrachtiging van de conventie zou betekenen dat de regelgeving op het gebied van pornografie in Nederland zou moeten worden teruggedraaid.

UN 7/3

Onderwijzer behoedt kijker voor pornografische films

VK 2-3

ziet als men zich te veel op de seks concentreert".

Rasmussen betaalt grif elke keer een bedrag van zo'n vijftienhonderd gulden om uitzending van de pornografische films te voorkomen.

"Sommige mensen kopen een

sportauto", licht hij toe. "anderen, zoals ik, gebruiken hun geld om de pornografie te bestrijden". Rasmussen zegt niet alleen een goed salaris te hebben als onderwijzer, maar hij heeft ook nog een inkomen uit reizen die hij via zijn eigen reisbureau aan de man

brengt. Zo is hij in de gelegenheid twee maal per maand het recht te kopen familiefilms uit te zenden in plaats van de pornofilms die al twee jaar de ergernis opwekken van het praktiserende protestantse deel van de bevolking van Naestved.

De eigenaar van de zender ontkent het met de onderwijzer op een akkoordje te hebben gegooid. "We hebben het gedaan om tot een serieuzer imago te komen voor Kanal Syd".

AANKLACHT

Onderstaand tenslotte een artikel uit De Gay Krant van 25 januari 1992 waarin de beroering rond O.K. 33 uit de doeken wordt gedaan. We kunnen er aan toevoegen dat de heer Dinnesen intussen beroep heeft aangetekend tegen de weigering van de Officier van Justitie om tot vervolging over te gaan. Wij verwachten echter niet dat de Officier nog van gedachten zal veranderen. en concluderen dat deze zaak ons voornamelijk publiciteit heeft opgeleverd.

Door Emiel Bootsma

BREDA - Naar aanleiding van een bericht op homopagina 413 van NOS Teletekst over het blad OK van de pedofielenvereniging Martijn - en zonder het tijdschrift daadwerkelijk in te zien - heeft Tom Dinnesen van de Aktiegroep Burgerbelangen tevergeefs een strafklacht ingediend tegen het bestuur van Martijn. De officier van justitie in Amsterdam liet al enige dagen later weten geen enkele reden tot vervolging te zien. Het bericht op Teletekst, dat in andere vorm ook te lezen was in De GAY Krant van 14 december, maakte melding van de vraag van de afdeling Eindhoven van het COC wat het blad OK op de leestafel van COC-afdelingen doet. Deze vraagstelling suggereerde dat het blad niet welkom zou zijn in Eindhoven. Aan andere afdelingen werd via de kaderbrief van het landelijk COC opgeroepen eventuele nota's hierover op te sturen. Tot dusverre is daar nog niet op gereageerd.

Burgerbelangen-woordvoerder Dinnesen liet weten klakkeloos te zijn afgestaan op het Teletekst-bericht. "Ik heb er vertrouwen in dat een COC-afdeling weet waarover zij praat als zij zich verbaast over vele naaktfoto's in een pedofielenblad," aldus de Bredenaar. "Ik vond dus niet dat ik het blad hoefde te zien alvorens een klacht in te dienen. Het is trouwens niet eens gelukt om de OK te pakken te krijgen, want in Breda is het tijdschrift niet te koop. Ook dat siemt al tot nadenken." Dinnesen vroeg zich, net als het COC Eindhoven een maand eerder, af wat homoseksualiteit en pedofilie met elkaar te maken hebben.

AANZWENGELEN

Bart Edixhoven van de Eindhovense afdeling zei zich te distantiëren van de strafklacht van Burgerbelangen. "Wij hebben destijds alleen maar een discussie willen aanzwengelen. Meer niet. Dat er geen andere afdelingen hebben gereageerd, is jammer. Maar daar verbinden we geen conclusies aan. Het is met nadruk niet zo dat we ons hebben geërgerd aan het blad. We vroegen ons alleen maar af wat de functie van OK op de leestafel van een COC is," aldus de secretaris van het huidige tweemansbestuur uit Eindhoven.

Voorzitter Ad van den Berg van de inmiddels al 500 leden tellende vereniging Marlijn is wellicht nog

het kalmst onder de affaire. Hij noemt het onnodig dat er een strafklacht is ingediend en denkt dat de officier van justitie deze nauwelijks serieus zal nemen. "Ook ik heb gehoord dat Dinnesen ons blad niet eens heeft gelezen. Daarom hebben we hem inmiddels een exemplaar toegezonden. Je moet weten dat ook de zedenpolitie op onze verzendlijst staat en de OK dus steeds onder ogen krijgt. Had er iets ingestaan dat niet mocht, dan hadden we dat ongetwijfeld al veel eerder gehoord. Daarvoor zijn onze banden met zedenpolitie goed genoeg. Naaktfoto's zijn bij wet niet verboden. Het wordt pas strafbaar als er sprake is van porno. En dat is bij mijn weten niet aan de orde, al geef ik toe dat we met sommige foto's wellicht op het randje van het toelaatbare zitten. De wetgever is daar echter niet geheel duidelijk over," weet Van den Berg.

En de woordvoerder van Burgerbelangen? Die kreeg uiteindelijk via Van den Berg dus toch een exemplaar van OK te pakken en bleef, nu ook terwijl hij de foto's onder ogen kreeg, bij zijn mening dat het wat hem betreft toch niet allemaal in de haak was: "Het is heel jammer dat de wetgever er blijkbaar geen duidelijke mening op nahoudt. Dat heeft de heer Van den Berg mij ook gezegd. Ik ga toch eens met een aantal juristen praten om te horen wat zij er eigenlijk van vinden. U hoort nog van me." Waarvan akte.

Aktiegroep Burgerbelangen contra OK
Vergeefse strafklacht
tegen ongezien blad

GVD ALUWS :

DE KRITISCHE KIJK OP PARANORMALE VERSCHIJNSELEN EN PSEUDO-WETENSCHAP Verborgen vooroordelen

Wetenschap en seksueel misbruik

De problematiek van het seksueel misbruik van kinderen staat permanent in de belangstelling. Een belangrijk strijdpunt hierbij vormt de bewijsovervoering: hoe toont men aan dat een kind seksueel misbruikt is?

Er zijn daarbij de nodige vraagtekens te zetten bij de gebruikelijke methoden van ondervraging en onderzoek. Het onderzoek speelt zich vaak af tegen een achtergrond van woede en morele verontwaardiging, en

De Ierse folklore kent mythische kabouters. Men zegt dat ze voor niemand zichtbaar zijn behalve voor diegenen die er onvoorwaardelijk in geloven. Dit is een onweerlegbare en daardoor onwetenschappelijke theorie, want het bewijs van het bestaan van de kabouters kan pas worden geleverd wanneer je ze ziet. Gelijksoortige theorieën worden vaak aangehouden om bewijzingen van seksueel misbruik te staven. Dit gebeurt dan op de volgende wijze: als er bewijs is dat het kind is misbruikt, dan is het inderdaad misbruikt; als dat bewijs er niet is, dan is het ook misbruikt, maar zijn er diverse oorzaken voor het feit dat het kind dit niet laat merken. Het is bang omdat het is bedreigd; Het voelt zich schuldig; Het wordt belemmerd door loyaliteitsgevoelens ten opzichte van de dader; De herinnering aan het gebeurde is weggedrukt naar het on- of onderbewuste.

Al deze argumenten maken gebruik van dezelfde logica die ook gehanteerd werd om de "onzichtbaarheid" van kabouters te bewijzen. Het is op die manier niet moeilijk om te "bewijzen" dat een kind seksueel is misbruikt - wanneer het kind toegeeft dat het is misbruikt, maar ook wanneer het het gebeurde ontkent of niets zegt. De Amerikaanse auteur Roland Summit gaat zelfs zo ver om te stellen dat ontkenning van misbruik als positief bewijs van dat misbruik dient te worden gezien. Zijn onweerlegbare theorie is die van het kind sexual abuse accommodation syndroom. (1)

Een theorie, zoals boven geschetst, geeft blijk van een gebrek aan wetenschappelijke sceptis. De uitwerking in de praktijk is echter veel ernstiger. Wanneer een onderzoeker van een dergelijke theorie uitgaat en van daaruit ook het kind gaat bevragen, verschaft hij zich daarmee tevens een alibi om ongewone methoden te gebruiken om een verklaring los te krijgen. Gekoppeld aan een dergelijke denkwijze wordt ook vaak de mening verkondigd dat de psychologische schade die het kind heeft opgelopen alleen maar te niet kan worden gedaan door

Benjamin Rossen

de ondervragingen en onderzoeken kunnen sterk ideologisch gekleurd zijn - zoals deskundige Benjamin Rossen niet nalaat te benadrukken wanneer hij opgeroepen wordt om tijdens rechtzaken als getuige-deskundige op te treden. Zo ook bij de zaak "Leerssen versus Pinto".

De hiernavolgende samenvatting van zijn analyse van deze zaak toont aan dat dergelijk onderzoek beslist niet altijd leidt tot het achterhalen van de waarheid. (2)

het kind het verhaal te laten vertellen. Het kind, zo wordt gesteld, bevrijdt zich door het "opbiechten" van de last van schuld, schaamte en angst. Ook denkt men door het aan de oppervlakte brengen van "verloren gegane herinneringen" het kind te kunnen behoeden voor levenslange onbewuste spanning en relatieproblemen.

Het kind wordt gestraft wanneer het zegt dat er niets is gebeurd en beloond wanneer het toegeeft dat het seksueel is misbruikt. Een kind dat al instabiël is geworden door de echtscheidingsprocedure, dat gedwongen wordt te kiezen tussen twee ruziemakende ouders en veelvuldig is ondervraagd, zal al snel capituleren, waarna het fantasieverhalen gaat vertellen om de onderzoeker te plezieren. De niet-kritische waarnemer ziet daarmee het veronderstelde misbruik bevestigd.

Fantasia wordt werkelijkheid

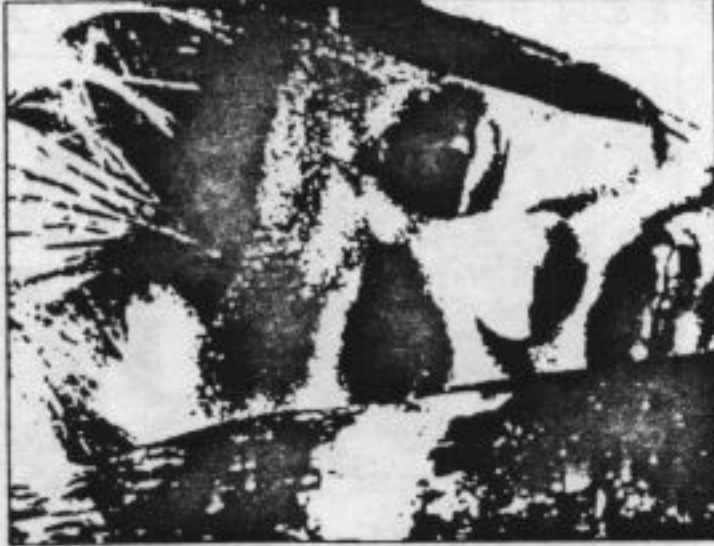
Er zijn drie belangrijke factoren die het gedrag van een individu beïnvloeden. De verklaringen die een kind tegenover de onderzoeker aflegt, vallen onder de categorie "gedrag" en worden daar dus door beïnvloed. Ten eerste de genetische aanleg. In deze categorie valt ook het seksuele gedrag van de mens, als ook het "dokterij spelen" en andere seksspelletjes die kinderen spelen. Hiermee dient men rekening te houden wil men de reacties van het kind op vragen met betrekking tot seksuele gebeurtenissen op hun juiste waarde beoordelen. Door het gebruik van seksueel expliciete ("anatomisch correcte") poppen bijvoorbeeld kan in aanleg aanwezig gedrag worden opgevoerd.

De tweede factor is het leerproces. Het is niet aan te geven waar een kind kennis over seksuele handelingen heeft opgedaan, en tenzij onafhankelijk bewijs daarvoor aanwezig is, mag men nimmer als enige conclusie trekken dat het kind deze heeft opgedaan via een misbruikervaring. De derde factor heeft betrekking op de onmiddellijke sociale omgeving. Het kind wil de volwassene(n) in zijn of haar omgeving plezieren. Bij het interview zal het kind in het algemeen datgene vertellen wat naar zijn of haar gevoel, de onderzoeker wil horen. Dit is een zeer belangrijk aspect. Veel onderzoekers beginnen het gesprek met het kind al vanuit de overtuiging dat seksueel misbruik

heeft plaatsgevonden en zien het als hun taak het bewijs boven tafel te krijgen. Het kind pakt die signalen op. Bij scheidingsprocedures waarbij de ouders zeer rancuneus tegenover elkaar staan - zoals in het hieronder te bespreken geval - vormt ook het "getrouwte" van de ouders een onderdeel van de sociale omgeving van het kind.

De herinneringsfunctie van het kind verschilt van die van de volwassene. Een kind wordt gemakkelijker door suggestieve vraagstelling beïnvloed en geeft zich sneller gewonnen wanneer de volwassene psychologische druk uitoefent. Wanneer de gesuggereerde informatie eenmaal in de fantasie van het kind is opgenomen, gaat ze deel uitmaken van de herinnering. (Onderzoeker noch kind kan op een bepaald moment nog onderscheid maken tussen wat werkelijk is gebeurd en wat in de loop der ondervragingen deel van de fantasie is geworden. (2) Daarbij komt dat als het kind herhaaldelijk en over een langere periode wordt ondervraagd, zijn kennis met betrekking tot seksueel gedrag vermeerderd. Het leert zelfs soms bizarre perisiteiten waar vele volwassenen geen weet van hebben. Ten slotte gaat het kind niet-gebeurde verhalen vertellen. (3)

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat een kind door suggestieve vraagstelling kan worden beïnvloed en gevoelig is voor psychische druk. In geen enkel wetenschappelijk onderzoek echter vindt deze druk in dezelfde

extreme mate plaats als in werkelijke gevallen van vermoedens van seksueel misbruik. Bij ondervragingen van het kind in de praktijk is het geenszins ongewoon dat de volwassene dreigementen uit, zich woedend toont en manipulatieve technieken hanteert, hetgeen bij experimenteel onderzoek onaanvaardbaar wordt geacht. (4)

Illustratief is de hysterie die rond het gebeurde in Oude Pekela is ontstaan doordat meer dan anderhalf jaar lang honderden kinderen op een dergelijke wijze werden benaderd. Het gevolg daarvan was dat de kinderen verhalen gingen vertellen over kidnapping, seksueel misbruik, het toedienen van drugs, pornografie en misbruik dat gepaard ging met duivelsrituelen. Zij durfden niet meer buiten te spelen, plaasten weer in bed, werden ziek en spijbelden. Het politie-onderzoek dat zich over een periode van twee jaar heeft uitgestrekt, leverde geen enkel bewijs op dat een van deze kinderen ooit was gekidnapd of misbruikt. (5) Een vergelijkbaar proces vond plaats in het geval van de Belgische notaris X, wiens ex-vrouw geen enkel middel schuwde om te bewijzen dat haar man hun kinderen seksueel had misbruikt. (6)

Dubbelblind interview

Sommige maatschappelijk werkers gaan ervan uit dat een zeer groot aantal kinderen is misbruikt en nog steeds wordt misbruikt. Volgens hen blijft dit onder de oppervlakte omdat kinderen, uit angst, schaamte of loyaliteit tegenover de ouders, slechts met de grootst mogelijke terughoudendheid erover willen praten. Dit zal in een aantal gevallen zeker zo zijn. Echter, de door hen vaak genoemde, zeer hoge, misbruikpercentages geven een sterk vertekend beeld van de werkelijkheid. (7) De gedachte dat grote aantallen kinderen zich in hun angst hebben ingekapseld is voor sommigen aanleiding zich vol vuur op de ondervraging te storten. Omdat zij zichzelf als redder van het kind beschouwen, zien zij niet in dat de door hen uitgewefende druk het kind kan beschadigen. Wanneer de onderzoeker van

mening is dat het kind de spanning als gevolg van angst- en schuldgevoelens alleen maar kwijt kan raken door op te biechten dat het misbruikt is, wordt het vertellen van het misbruikverhaal bijna een feestelijk moment. Het gegeven dat een kind op den duur zelf in het verhaal gaat geloven, is geenszins onschuldig. Het kan tot beschadiging op lange termijn leiden. Het betekent tevens dat het kind oprecht, geloofwaardig en betrouwbaar overkomt want voor het kind is het inmiddels een waar-gebeurd verhaal.

Voor een correct uitgevoerde ondervraging geldt dat zowel het kind als de onderzoeker niet bekend zijn met het doel van de ondervraging. Daardoor wordt het risico dat de onderzoeker zijn of haar vooroordeel in de vragen laat doorklinken tot een minimum gereduceerd. Men kan bijvoorbeeld een serie semi-gestructureerde interviews uitvoeren, waarbij alleen gebruik wordt gemaakt van open-eind, niet-suggestieve vragen. Maar zelfs bij een dergelijke "dubbelblind procedure", die norm en vereiste is bij psychologisch onderzoek, bestaat het risico dat het kind zijn of haar fantasie in de ondervraging projecteert. Verklaringen die door kinderen zijn afgelegd, zelfs onder de meest ideale omstandigheden, mogen dan ook nooit als bewijs dienen. Ze zijn nooit meer dan een indicatie.

Omdat we de processen die tot valse beweringen van seksueel misbruik leiden kennen, is in principe na te gaan wanneer een kind onjuiste verhalen heeft verteld. Daarvoor hebben we de video- en geluidsopnamen van de ondervragingen nodig. Op basis daarvan kunnen de gestelde vragen worden geanalyseerd op suggestieve en instructieve elementen. In de onderhavige zaak is dit niet mogelijk. We kunnen slechts raden naar de mate waarin een of beide ouders hebben getracht invloed op de kinderen uit te oefenen. Er zijn ook geen videobanden beschikbaar van de onderzoeken uitgevoerd door het Ambulant Bureau Jeugdwelzijnzorg (ABJ) en de Pedagogische Praktijk Amerfoort (PPA), ondanks de aanbevelingen gedaan in het rapport Baartman naar aanleiding van de Bolderkar-affaire en het eindrapport van het project "Het horen van jonge getuigen/slachtoffers" van het Korps Rijkspolitie te Amsterdam. (8) Er is door het ABJ een geluidshand opgenomen maar namens dit bureau werd meegedeeld dat de band niet voor analyse zal worden vrijgegeven. Derhalve zullen we voor een analyse van deze zaak gebruik moeten maken van indirect bewijs en informatie van derden om na te gaan wat er gebeurd is. Onder "informatie van derden" dient hier te worden verstaan de rapporten van het ABJ en de PPA. Dergelijke rapporten bieden vaak geen exacte weergave van wat heeft plaatsgevonden. (9)

Gesprek met de ouders

De zaak-Leerssen/Pinto lijkt op de vele andere gevallen waarbij ouders elkaar de omgang met de kinderen betwisten. Nadat de moeder de vader beschuldigd had van seksueel misbruik van de kinderen, waarbij zij hem de omgang met zijn kinderen vrijwel onmogelijk maakte, kwam het tot een eerste onderzoek, een gesprek met de betrokkenen door medewerkers van het ABJ. Het eerste deel van het rapport van het ABJ, dat betrekking heeft op de gesprekken met de moeder en de vader, is onderworpen aan een inhoudsanalyse. Hiermee kan een mogelijk consistent verschil worden vastgesteld in het taalpatroon met betrekking tot de rapportage van wat de vader en van wat

de moeder heeft gezegd, hegeven dunkt op een gekleurde rapportage. De procedure was als volgt: elke mededeling van de moeder werd geteld; evenzo de mededelingen van de vader. Vervolgens werd onderscheid gemaakt tussen indirecte mededelingen en "directe" mededelingen, gedaan als vaststaande feiten. Ter illustratie: het volgende citaat van de vader werden als "indirect" gecodeerd:

"Moeders zwangerschap van Marcelino was niet gepland, maar volgens vader wel gewenst."

In het onderstaande citaat suggereert "zou" dat de opmerking van de vader door de rapporteur niet als feit wordt geaccepteerd.

"Zijn (vaders) omgang met de kinderen zou altijd soepel verlopen."

Citaten uit het rapport van het gesprek met de moeder zoals: "Sandra was na een bezoek aan vader telkens teruggetrokken, hang en timide," en: "Sandra is na het stoppen van de bezoeksregeling een stabiel en blij kind geworden," werden als "direct" gecodeerd omdat de rapporteur de mededeling van de moeder als een objectief feit rapporteerde.

Uit de analyse bleek dat de door de moeder gemaakte opmerkingen zeer vaak (in 81 procent van de gevallen) "direct" werden gegeven werden. Daartegenover werden de opmerkingen van de vader regelmatig zo geformuleerd dat zijn verhaal onwaarschijnlijk overkomt (54 procent indirect). Deze "gekleurde" rapportage is ook terug te vinden in de samenvatting en conclusies. Als gedeeltelijke verklaring voor het emotionele gedrag van de moeder, beschreven als "het geheel maakt een gespannen, wat paniekerige indruk..." werd gerapporteerd:

"Samenvattend valt uit het verhaal van moeder op te merken dat zij de afgelopen jaren veel angst en onzekerheid beleefd heeft. Langzaamaan, met steun van de hulpverlening, heeft zij zich mondiger leren opstellen. Met betrekking tot de vader ("tijdens het gesprek zichtbaar gespannen; in het tweede contact is deze gespannenheid slechts enigszins verminderd.") werd de conclusie getrokken:

"Vader geeft er ook in zijn huidige geemotiveerdheid blijk van de bestaande problemen emotioneel nauwelijks te kunnen hanteren."

Alhoewel dezelfde verschijnselen werden waargenomen, worden geheel verschillende conclusies getrokken. De onderzoekers identificeerden zich met de moeder en geloofden haar verhalen kritiekloos. De conclusie mist dan ook elk objectief criterium:

"zijn (vaders) ontkenning van elke vorm van confrontatie met de kinderen komt weinig realistisch over."

Gesprekken met de kinderen

Bij de beoordeling van de kinderen is een aantal fundamentele fouten gemaakt. De procedure is bijvoorbeeld niet volgens de dubbelblind methode uitgevoerd. Erger nog, het gesprek met Marcelino vond, in elk geval in het begin, plaats in het bijzijn van zijn moeder en haar vriendin. Het gesprek had gevoerd moeten worden zonder dat de moeder aanwezig was. Zowel het kind als de onderzoeker hadden geen voorkennis mogen hebben van het doel van het gesprek. Het tegenovergestelde vond plaats: de onderzoeker creëerde een situatie waarin het voor Marcelino heel moeilijk was te zeggen wat hij wilde. De onder-

zoekster toont op geen enkele wijze dat zij zich bewust is van de situatie die is gecreëerd. De conclusie: "Marcelino komt uit het onderzoek naar voren als een door ernstige loyaliteitsproblemen geneutotiseerd kind", is ten minste voor een deel het gevolg van die omstandigheden.

Ook bij het gesprek met Sandra was de moeder aanwezig, en het is duidelijk dat de sociale omgeving van het kind daar fundamenteel door beïnvloed wordt. We lezen: "Ze wordt daar (...als de onderzoeker haar aandacht op de taakjes richt) niet hoos om en zoekt geen steun bij moeder..." En verderop: "Als Sandra achtereenvolgens enkele malen gevraagd wordt om iets te doen wat ze eigenlijk niet wil, draait ze zich om om naar haar moeder te kijken en zo steun bij haar te zoeken. Moeder reageert hierop door te zeggen dat ze het wel kan en dat Sandra moet doen wat er van haar gevraagd wordt." De onderzoeker rapporteert verscheidene opmerkingen van Sandra over de relatie met haar vader. Die opmerkingen hebben echter geen enkele waarde vanwege de mogelijke invloed die de aanwezigheid van de moeder had.

Ze denkt dat ze de interactie van Sandra met haar vader kan beoordelen op basis van de reacties van Sandra in een aantal projectietesten, vooral op basis van het "brievenbuspelletje" in de gezinsrelatietest. Juist bij dergelijke projectietesten is het risico van beïnvloeding heel groot, in dit geval in de vorm van de aanwezigheid van de moeder, de suggestieve elementen in de ondervraging en de vooroordelen van de onderzoeker. Een dergelijke test had dan ook niet gedaan mogen worden. Het feit dat "Sandra alleen maar kaartjes met negatieve gevoelens in het bakje van vader deponeerde" betekent niets. De opmerking in het rapport: "Moeder reageert geïnteresseerd als Sandra haar het "brievenbusje" (gezinsrelatietest) van papa laat zien," bevestigt indirect de hypothese dat de aanwezigheid van de moeder de test beïnvloedde.

Projectietesten zijn beslist geen geschikte methode voor het loskrijgen van informatie in de zin van bewijs. Zelfs onder ideale omstandigheden fouders zijn niet aanwezig, de ondervrager is onbetrouwbaar, de procedure is dubbelblind, alleen open niet-suggestieve vragen worden gesteld) blijft bij dit soort testen het onderscheid tussen fantasie en herinnering met betrekking tot de feitelijke gebeurtenissen of de levensomstandigheden van het kind onder de oppervlakte. Ze zijn wel geschikt voor klinisch gebruik in die zin dat ze inzicht verschaffen in de gedachten, angsten, hoop en preoccupaties van het kind. Zij vertellen echter niet waar die vandaan komen.

In het onderhavige geval waren de omstandigheden verre van ideaal, en de conclusie is dan ook onbetrouwbaar:

"Samengevat komt in divers onderzoeksmateriaal naar voren dat Sandra geen veiligheid beleeft bij haar vader. Hij lijkt vooral angst bij haar op te roepen."

De poppenmethode

Een tweede test waaraan Sandra onderworpen werd was de omstreden "poppenmethode". Om maar met het meest duidelijke punt te beginnen, seksueel expliciete anatomische poppen zelf zijn zeer suggestief. (10) Vaak wordt vergeten dat kinderen niet alleen nieuwsgierige, maar ook seksuele wezens zijn, en indien ze geconfronteerd worden met seksueel expliciete poppen zal dit waarschijnlijk seksuele nieuwsgierigheid opwekken

en soms seksuele opwindings. Dorsprongelijk werden de seksueel expliciete poppen voor voorlichtings- en therapeutische doeleinden gebruikt en waren zij niet bedoeld als diagnostisch of forensisch hulpmiddel. (Ook heeft men gedacht dat de poppen handig zouden kunnen zijn als hulpmiddel voor baby's en kinderen die nog niet konden praten om zich door middel van deze poppen uit te kunnen drukken. Daartoe bleken zij niet bruikbaar: kinderen die nog niet hebben leren praten, zijn ook niet in staat om bruikbare informatie via andere wegen te kunnen geven, met of zonder hulp van seksueel expliciete poppen.

Over Sandra wordt in het rapport gezegd: "Sandra laat tijdens dit onderzoek zien dat zij over een ruime intelligentie kan beschikken." Er was dus geen reden om hulpmiddelen te gebruiken die ooit gezien werden bij kinderen die nog niet kunnen praten. Het rapport zegt verder: "Ze speelt een seksueel getint spel van een volwassen manpop die ze "papa" noemt met een meisjespop die ze "Sandra" noemt." Een aantal van de gestelde vragen lijkt extra richtinggevend en suggestief: "Als haar gevraagd wordt wat ze nu zo naar vindt, steekt ze op de besliste en ruwe wijze haar wijsvinger in de vagina en anus van de meisjespop." Hieruit blijkt dat Sandra ten minste één keer is gevraagd wat dan wel zo naar was. Een video-opname van de poppensessie had wellicht kunnen aantonen hoe suggestief de vraagstelling was, in hoeverre dit de reactie beïnvloedde en of de gerapporteerde reactie overeenkomt met de werkelijke reactie.

Ook andere conclusies dienen kritisch te worden bekeken te worden: "Er zijn tevens situaties dat haar gedrag omslaat in een volwassen gekleurd koket, wervend gedrag. Dit is bijvoorbeeld het geval als haar gevraagd wordt zinnen af te maken als: Sandra is erg.....; dan kijkt zij erg verleidelijk, schudt het hoofd en weigert antwoord te geven." Nergens in het rapport wordt een objectief criterium aangegeven voor beoordelingen als "volwassen gekleurd koket, wervend gedrag" of "verleidelijk kijken". Zonder een videohand van de sessie is het onmogelijk na te gaan welk gedrag Sandra vertoonde. Misschien was ze alleen maar verlegen en draaide ze een beetje weg toen haar werd gevraagd zinnen af te maken die direct op haarzelf betrekking hadden. Een heel herkenbare reactie voor kleuters van die leeftijd.

De interpretaties van de onderzoekers zeggen waarschijnlijk meer over hun eigen vooroordelen dan over Sandra. Het rapport zit vol met opmerkingen als: "Direct als ze de eerste pop ontkleed heeft, begint ze te acteren: Sandra raakt gespannen, trekt haar mond in een "lachgrimas" en gedraagt zich erg "verleidelijk". Het geheel geeft een beschrijving van hoe Sandra, volgens de rapporteur, reageerde na op twee manieren door de onderzoeker onder druk te zijn gezet. Eerst werd ze gedwongen te zeggen en te laten zien "wat ze naare dingen met haar lijf vindt". Ze verzet zich daartegen ("Dat mag niet van papa en mama..."), maar de druk blijft gehandhaafd.

"Wanneer ze aan de afspraak die met moeder en haar gemaakt is herinnerd wordt, namelijk dat ze met de onderzoeker over alles mag praten, over leuke en nare dingen..."

Sandra blijft zich verzetten, maar de druk wordt niet verminderd en "Desgevraagd wil ze wel met de anatomische poppen voordoen wat ze naar vindt."

De bovengenoemde rapportages zijn op geen enkele test of

objectieve maatstaf gebaseerd. De waarde-oordelen geven de persoonlijke vooroordelen van de onderzoekers weer en hun conclusies moeten voornamelijk als "onzin" worden gekwalificeerd.

"Bij Sandra worden in het onderzoek aanwijzingen gevonden voor niet-leefstijdsadequate seksuele ervaring, waarbij zij angstgevoelens ertooft voor vader. Bij Marcelino worden geen aanwijzingen voor seksueel misbruik gevonden. Zijn loyaliteit aan beide ouders brengt hem in de huidige conflictsituatie ernstig in emotionele problemen."

Het rapport van de PPA

Marcelino mocht van zijn moeder zijn vader niet regelmatig ontmoeten (ondanks de beslissing van de kinderrechter) en hij werd uiteindelijk door haar naar het buitenland gestuurd. Nadat hij was teruggekeerd zag hij zijn vader drie maanden lang niet - zijn moeder had ieder contact verboden. Het is aan het eind van die drie maanden dat de Pedagogische Praktijk Amersfoort met Marcelino in contact komt. Het rapport van het ABJ, opgesteld kort nadat de moeder het contact tussen Marcelino en zijn vader had verboden, vermeldt het volgende: "Moeder legt haar bezorgdheid over een eventueel seksueel misbruik van Sandra uit. Verholgen verdedigt Marcelino zijn vader door te stellen dat Sandra's verhalen niet waar zijn." Eenmaal in contact met de PPA lijkt zijn houding ten opzichte van zijn vader sterk te zijn veranderd: "Marcelino vertelt me vrijwel onmiddellijk, nadat we een gesprekje begonnen zijn, dat hij Jan (vader) niet meer wil zien. Hij vraagt of ik dat aan de rechter wil vertellen. (...) In de loop van de contacten herhaalt hij meerdere malen: "Ik wil Jan niet meer zien."

Marcelino heeft zijn vader na zijn terugkeer niet meer gezien, en de negatieve gevoelens ten opzichte van hem moeten daarom zijn ontstaan op grond van wat derden zeiden of deden. Wanneer hem gevraagd wordt waarom hij zijn vader niet wil zien, blijft hij het antwoord schuldig. In het rapport van de PPA

staat:

"Hij is niet zomaar in staat om te vertellen waarom hij Jan niet meer wil zien. Hij doet steeds weer zijn best om - bij doorvragen - een begin te maken, maar dan kijkt hij weer van me weg, drukt zijn handen tegen zijn hoofd, krimpt in elkaar, schudt zijn hoofd en zegt: "ik weet het niet meer." Het is onbegrijpelijk dat de onderzoeker van de PPA, een orthopedagoog, geen oog heeft gehad voor de schade die het kind werd toegebracht door het gemanipuleer van de moeder. Een deskundige had toch moeten onderkennen dat het kind onder druk was gezet om dingen te zeggen die hij niet kon uitleggen en die tegenstrijdig waren met zijn eigen gevoelens ten opzichte van zijn vader. Een verklaring kan zijn dat de onderzoeker zich met de moeder is gaan identificeren en haar verhalen onvoorwaardelijk is gaan geloven. Doordat ze bepaalde antwoorden van Marcelino verwachtte heeft zij zijn antwoorden misschien in een bepaalde richting gestuurd. Analyse van de inleiding van het rapport van de PPA op direct/indirect rapportage toont aan dat de onderzoeker de door de moeder vertelde verhalen kritiekloos aannam. Zij was allesbehalve onbevooroordeeld, leidde de ondervraging van Marcelino en Marcelino kende het doel van het gesprek, zoals blijkt uit het volgende citaat: "Marcelino is de eerste keer zo ontzettend gespannen, dat hij volkomen

verkramp is. Hij zegt tegen de heer Akkermans vlak voor ze binnen komen: "Vertelt zij niets tegen Jan?"

De werkelijke oorzaak van Marcelino's angst kennen we niet. Wellicht is hij door zijn moeder en stiefvaders onder druk gezet om te zeggen dat hij zijn vader niet meer wil zien. Het is niet bekend in welke vorm druk is uitgeoefend, maar het rapport geeft een indicatie: "Dat Jan hem pijn deed aan zijn kont (hij grechelt hier even om het woord). Bij doorvragen blokkeert hij... en: "Jan sloeg ook, hij doorvragen waar en hoe Jan sloeg blokkeert Marcelino weer". Aan de hand van een videoband zou kunnen worden vastgesteld wat "doorvragen" hier precies inhield. Het zou kunnen betekenen dat ook de onderzoekster druk op Marcelino uitoefende, als gevolg waarvan hij negatieve dingen over zijn vader ging vertellen en uiteindelijk "toegaf" dat hij was misbruikt.

De onderzoekster beval uiteindelijk spelbehandeling aan. Verder lag het voor de hand dat, terwille van de behandeling, nog grotere druk op Marcelino zou worden uitgeoefend om de hand met zijn vader te verbreken. Dat vinden we ook terug in de aanbeveling: "Gedurende de behandeling is het voor Marcelino van groot belang dat zijn leefsituatie een evenwichtig is. Het zal nadelig voor de behandeling, en daarmee voor de ontwikkeling van Marcelino zijn, als hij weer met allerlei problemen rond Jan geconfronteerd wordt. Het is dan ook in het belang van Marcelino dat de omgangsregeling tenminste voorlopig stopgezet wordt."

Het rapport lijkt typerend voor de aanmatigende houding van de hulpverleningssector. We lezen: "Op basis van die rust kan Marcelino's cognitieve en emotionele ontwikkeling voortgang vinden en met behulp van de spelbehandeling kan wellicht een deel van de ontwikkelingsachterstand ingelopen worden."

Integendeel, iedere vorm van therapie voor een kind dat in wezen alleen maar speciale onderwijsbegeleiding nodig heeft, veroorzaakt schade. Het zou beter zijn wanneer Marcelino buitenschool en buiten een speciaal schoolbegeleidingsprogramma, aan geen enkele andere therapie zou meedoen.

Incest-therapie

De medewerkers van het ABJ kwamen tot de conclusie dat Sandra baat zou hebben bij zogenaemde incest-therapie, speciaal bedoeld voor het naar boven halen en verwerken van een incest-ervaring. Tot nu toe is geen enkel wetenschappelijk antwoord onderzoek gedaan naar de effecten van incest-therapie. Wel worden we momenteel overspoeld door een vloedgolf van ideologisch getinte theoretische artikelen over dit onderwerp. Incest-therapie voor jonge kinderen gaat voornamelijk uit van de volgende basisprincipes:

1. De angst, schaamte, schuld en pijn als gevolg van de incestervaring belemmeren het kind om over het gebeurde te praten. Het drukt de herinnering eraan weg naar het on- of onderbewuste. De weggestopte herinnering vormt een bron van levenslange psychologische spanning, hetgeen zich uit in ziekteverschijnselen en vormen van relatiegeestoortheid, vooral op seksueel gebied.
2. Het kind moet tegenover zichzelf toegeven dat seksueel misbruik heeft plaatsgehad, erover praten, het gebeurde naspelelen met de seksueel expliciete poppen, zich uiten in tekeningen, spelsessies, psychodrama enzovoort.
3. Wanneer het kind de incestervaring eenmaal heeft toegelaten tracht men het van zijn of haar schuldgevoelens af te helpen. De volwassene, zo wordt het kind voorgelaten, is verantwoordelijk voor het gebeurde. Men maakt het kind duidelijk

dat het best boos mag zijn, om daarmee eventueel nog aanwezige schuldgevoelens te verdrijven.

Het is zeer de vraag of dit overgangsproces van slachtoffer naar overlevende, seksueel misbruikte vrouwen en kinderen werkelijk helpt. Incest vindt plaats tegen de achtergrond van een zeer complexe gezinsdynamiek, iets waar dit soort identologische interpretaties aan voorbij lijken te gaan. De loyaliteit tussen een vader en zijn dochter is erg sterk. (11) Daardoor zal in dit soort incesttherapieën altijd een conflict ontstaan tussen de gevoelens van de patiënt en de verwachtingen van de therapeut. Er zijn diverse alternatieve therapieën uitgeprobeerd, bijvoorbeeld een waarbij men trachtte de vader en de dochter dichter bij elkaar te brengen en elkaars motieven beter te leren begrijpen. Deze methode richtte zich meer op het element "vergeven" dan op de factoren "schuld" en "woede". Daarmee is succes geboekt, maar de alternatieve methoden blijven desondanks vooralsnog een randverschijnsel. (9)

De uitwerking van de traditionele therapie op een niet-misbruikt kind is zeer ernstig. Het kind wordt onderworpen aan herhaaldelijke, suggestieve ondervragingen. Het wordt gestimuleerd handelingen voor te doen en het veronderstelde misbruik toe te geven. Het wordt geleerd in iets te geloven dat in werkelijkheid niet heeft plaatsgevonden. Doordat de therapie meestal met een bepaalde regelmaat over een lange periode plaatsvindt, krijgen valse herinneringen de kans zich vast te zetten. Het onderdeel van de therapie waarin het kind wordt gestimuleerd de woede op de vader te uiten is in wezen zeer gevaarlijk. Het is niet denkbeeldig dat dit, juist bij meisjes, blokkades opwerpt voor een goede seksuele relatie in latere jaren.

Drs. Benjamin Rossen is docent wetenschappelijke filosofie te Maastricht en deskundige op het gebied van het verhoren van kinderen.

Noten

1. Eberle P. & Eberle S. (1986) *The Politics of Child Abuse*. New York, Lyle Stuart.
2. Loftus, E.M. (1979). *Eyewitness Testimony*. Cambridge, MA. Harvard University Press.
3. Ceci, S.J., Toglia, M.P. & Russ D.F. (1987) *Children's Eyewitness Memory*. New York, Springer-Verlag.
4. Wakefield, H. & Underwager, R. (1988). *Accusations of Child Sexual Abuse*. Springfield, Illinois, C.C. Thomas, Wakefield, H. & Underwager, R. (1990) *Personality Characteristics of parents making false accusations of sexual abuse in custody disputes*, presented to the Sixth Annual Symposium in Forensic Psychology in Las Vegas, Nevada, March 13, 1990. Published in *Issues in Child Abuse Allegations*, 2(3), 112-36.
5. Gardner, R.A. (1990), *Sex Abuse Hysteria: Salem Witch Trials Revisited*. Cresskill, NJ, Creative Therapeutics.
6. Underwager, R. & Wakefield, H. (1990). *The Real World of Child Internmentations*. Springfield, Illinois, C.C. Thomas, Rossen, B. & Schuijter, J. (1991). *Het seksuele gevaar voor kinderen: mythen en feiten*. Lisse, Swets & Zeitlinger.
7. Rossen, B. (1989). *Zedenangst: Het verhaal van Oude Pekela*. Lisse, Swets & Zeitlinger.
8. Kweck, P. (1990), *Notaris X. Leuven*. Kritak.
9. Okami, P., "Hoe in de Amerikaanse wetenschappelijke literatuur seksuele contacten tussen volwassenen en kinderen worden vertekend", in: Rossen, B. en Schuijter, J. *Het seksuele gevaar voor kinderen: mythen en feiten*. Lisse, Swets & Zeitlinger, 1991.
10. Baartman, H.E.M. (1990) *Eindrappant van het project "Het horen van jonge getuigen slachtoffers"*. Amsterdam, Korps Rijkspolitie.
11. Rossen, B. en Schuijter, J. *Het seksuele gevaar voor kinderen: mythen en feiten*. Lisse, Swets & Zeitlinger, 1991.
12. Rossen, B., Wakefield, H. & Underwager, R. (1990). "De waarde van 'anatomisch correcte poppen als bewijsmiddel". *Nederlands Juristenblad*, 65 (27 januari), 138-144.
13. Underwager, A. (1988). *De onverbrekelijke band tussen ouders en kinderen*. Lisse, Swets & Zeitlinger.

Wacht u voor de kinderredders, waarschuwt massa-psycholoog Benjamin Rossen. Want hun al te goede bedoelingen hebben tientallen, misschien honderden mensen ten onrechte in de gevangenis gebracht wegens seksueel misbruik van kinderen. Ontkennen heeft nauwelijks zin, is de ervaring van één van hen. „Ik werd van stonde aan als viespeuk behandeld. Zo, dus u bent een kindervriend“, zei de politie. Op straat werd ik nageroepen voor kinderklopper, buurtbewoners streken poep op ons huis.”

'ALS HET EVEN OVER SEKS GAAT, SLAAT DE POLITIE ZO WEER OP HOL'

door ALDERT SCHIPPER

De familie Van Winkel in Cuijk maar geen eerherstel. „En met minder dan dat nemen we geen genoegen. Het dossier moet vernietigd worden en de betrokkenen moeten officieel op de hoogte worden gesteld.“

Toen de agenten hem meegenomen hadden voor die 'verklaring', kreeg Jan in het politiebureau van Cuijk te horen dat hij verdacht werd van ontucht met vier jonge kinderen. „Ik ontkende en dacht dat het een misverstand was, maar ik werd gefouilleerd en ik moest mijn broekriem afgeven. Wat ik ook beweerde, ik werd van stonde aan als viespeuk behandeld.“

„Het eerste verhoor duurde twee dagen. 's Nachts brachten ze me naar een politielocatie waar de hele nacht geen bewaking was. Ik werd gek van het alleenzitten en deed geen oog dicht. De hele nacht maalde de vraag door mijn hoofd hoe ik daar weer uit kwam. Als ik die nachten ziek was geworden, dan hadden er verschrikkelijke dingen kunnen gebeuren. Dat ik niet wilde bekennen maakte het allemaal nog erger. Zo, meneer Van Winkel, dus u bent een kindervriend“, werd er gezegd. Ik troostte mijzelf met de gedachte dat dezelfde agent die gisteren nog codes in fietsen had staan graveren nu een ernstig

Dat is niet het geval met Jan van Winkel en Hennie Janssen. Zij eisen eerherstel van justitie. Nadat Jan door een vrouw ten onrechte was beschuldigd van ontucht met enkele buurkinderen, kregen Jan en zijn vrouw weliswaar negenduizend gulden schadevergoeding.

zedemisdrijf moest oplossen. Ze drongen aan, ze wilden en zouden de zaak 'rondkrijgen'. Ze behandelden me enorm onbeschoft. Dat Hennie onlangs een fout uitstrijkje liet maken en een sterfgeval in de familie had, werd aangewend als middel om mij te laten bekennen. 'Doe het terwille van je relatie', zei de ondervrager. Mijn vrouw, bureu, familie, vrienden en kennissen die voor mij wilden getuigen werden weggehoond.“

Intussen kwamen de kinderen die hadden gezegd dat Jan zich aan hen had vergrepen, terecht in het EPI, een pedagogisch onderzoeksinstituut in Eindhoven. 'Heeft Jan dit en dat gedaan?', vroegen de onderzoekers steeds maar weer totdat het kind 'ja' zei. Dan werd het beloofd met aandacht, medelijden en begrip. „Het werd een oude Pekela in het klein“, zegt Hennie. „Het waren paar suggestieve vragen. Het scenario dat de politie in het hoofd had, werd gevolgd. De politie was zo overtuigd van haar eigen gelijk, dat ze niet eens de moeite nam naar Jan te luisteren. Het kind kreeg een pop en een vork in de hand en de deskundige zei: 'Doe jij maar even voor wat Jan met je deed'. Dus de naam van Jan werd hun al in de mond gelegd.“

Hennie sprak met de kinderen die Jan hadden beschuldigd. Die ontkennden dat Jan de dader was. Hun ouders meldden dat aan de politie maar die deed daar niets mee.

Na drie dagen werd Jan naar de officier van justitie in Den Bosch gebracht, en kreeg hij te verstaan dat hij een gevaar voor de samenleving was. Er zou kans op herhaling zijn. De hechtenis werd in afwachting van de uitslag van de ondervraging van de kinderen met zes dagen verlengd.

„Mijn geluk was nog dat het kind van de echte dader na tien sessies spontaan begon te praten over wat haar vader met haar had gedaan. Anders weet ik niet wat er was gebeurd. Ook al bleef ik verdacht, het was het einde van het onderzoek. Na negen dagen in de cel werd ik gewoon vrijgelaten. De volgende dag gingen Hennie en ik naar het bureau om aangifte van valse beschuldiging te doen. Maar dat werd geweigerd. Iedereen be-moeide zich ermee. We werden bijna het bureau uitgevloekt. Ze waren echt lelijk tegen ons. 'Dat kan niet als je de dader bent', zeiden ze. In de rechtswinkel drukten ze me op het hart dat aangifte doen geen zin zou hebben. 'Ze leggen het onder in de la'“

„Wij woonden vijf jaar in die nieuwe buurt. Samen met de bureu waren we er komen wonen. We voelden ons thuis, kinderen kwamen bij ons hun nieuwe schoenen laten zien. Dat was van de ene dag op de andere voorbij. Op straat werd ik nageroepen voor kinderklopper, wij

werden maandenlang telefonisch lastig-gevalen, buurtbewoners streken poep op ons huis. Op het laatst durfde ik alleen vrijwel de straat niet meer op. Je gaat met een steen in je lijf het leven door, als je zoiets moet meemaken. Tegen de rechter-commissaris zei ik dat ik me nu kon voorstellen dat er mensen moeten zijn, die onschuldig zitten doordat de druk te groot wordt. Die hebben ten einde raad bekend, om er van af te zijn. „Toen ik werd vrijgelaten werd er niet gezegd dat de echte dader was gevonden, er werd geen fout erkend. Na elf maanden hoorden we dat de zaak werd geseponeerd. Een sepot betekent voor mij dat ik nog steeds verdacht ben. Toen er laatst een busje van de post bij ons stilstond met een aangetekende brief, schoot de herinnering weer door me heen, toen was mijn hele dag weer verpest.“

„We hebben veel met alle mensen gesproken, met de burgemeester, met de pastoor, met vrienden en kennissen. Maar het duurde tijden eer ik weer gewoon kon werken. Ik voel me nog steeds onveilig. Mijn vertrouwen in de politie is weg. Als ik een politiebusje zie, raak ik in paniek. Ik heb het gevoel dat ze me zo weer zouden kunnen komen halen, als er weer iemand een valse verklaring aflegt. Als het maar even over seks gaat, slaat de politie zo weer op hol.“

Jan van Winkel zou niet zo'n last van de affaire gehouden hebben, als de onderzoekers van het EPI de valse aanklacht meteen hadden doorzien. Maar zij gingen ervan uit dat ze de klacht alleen nog maar bevestigd hoefde te worden door de 'misbruikte' kinderen.

Volgens de massa-psycholoog drs. Benjamin Rossen die vaak betrokken is bij dit soort zaken, zitten in Nederland waarschijnlijk tientallen mensen onschuldig in de gevangenis op beschuldiging van seksueel geweld. De Australier Rossen studeerde af bij prof. dr. Martin Brouwer (Vrije Universiteit) op een scriptie over Oude Pekela en was als getuige-deskundige betrokken bij verscheidene rechtszaken waarin seksueel misbruik aan de orde was. Hij is cognitief psycholoog en geldt als expert op het gebied van de ondervragingstechniek, vooral bij kinderen. „Ik kan niet zien of iemand liegt“, zegt hij, „ik kan wel zien of iemand correct is ondervraagd.“ Hij vindt zich op over wat hij ziet als suggestieve ondervragingsmethoden, zoals toegepast op de kinderen van de Bolderkar, met 'anatomische poppen'. Al snel nadat bewerd werd dat in Oude Pekela honderden kinderen waren misbruikt, waarschuwde Rossen in een boek tegen massale hysterie. Rossen heeft daarover en over wat hij ziet als toemende zedenangst zojuist samen met Jan Schuijjer het boek 'Het seksuele gevaar voor kinderen' laten verschijnen. Het gevaar is volgens Rossen te zoeken bij de 'kinderredders'. Zijn klacht luidt bovendien dat de rechten van echte en vermeende daders met voeten worden getreden.

„Ik denk dat tientallen mensen, onder wie ook minderjarigen, zonder voldoende bewijs van schuld aan een seksueel misdrijf gevangen zitten“, zegt hij. „Het zouden er honderden kunnen zijn, maar ik zie lang niet alle gevallen. De laatste tien jaar is het aantal veroordelingen bijna verdrievoudigd. De verhouding tussen seponeren en vervolgen was twee tot één en is nu veranderd van één sepot tot twee vervolgingen. De verhouding tussen veroordeling en vrijspraak is op dezelfde manier veranderd. Je hebt dus een groter aantal aanklachten, een groter aantal vervolgingen en een grotere kans op veroordeling.“

Nederland is in de greep van de 'zedenangst', meent hij. Zodra het vermoeden bestaat dat een kind iets seksueels is overkomen, is er paniek en hysterie. „Met een politie en justitie er aan te pas. Dan gaan ze naar een zogenaamde deskundige, daar krijgen ze het bewijs dat ze willen hebben. De rechtbank is ook een deel van de maatschappij. De rechters zijn ook beïnvloed.“

Rossen vindt programma's zoals 'Over sommige dingen moet je praten' gevaarlijk. „Er is geen enkel bewijs dat zij seksueel misbruik van kinderen tegengaan.“

Rossen tekent een curve. Hij legt uit dat van alle kinderen ongeveer twee procent zo erg seksueel misbruikt is dat er iets aan gedaan moet worden. „Van hen komt ongeveer de helft bij de kindertelefoon, de vertrouwensarts of Justitie terecht. Van de 98 procent niet misbruikte kinderen komt tien procent bij kindertelefoon of vertrouwensarts terecht. Als je die laat onderzoeken door de orthopedagoge Van Deutekom van De Bolderkar vindt ze dat ze allemaal zijn misbruikt. Dat betekent dat er tegenover elke juiste beschuldiging er tien valse zijn. Daarmee is het probleem dus niet opgelost. Integendeel, je hebt een veel groter probleem geschapen.“

„Het verbaast me nog steeds dat de rechtbank zulke bewijzen als gebruikt werden bij de Bolderkar aanvaardt. Mevrouw Van Deutekom die toen mensen ten onrechte beschuldigde na het gebruik van de poppen gaat nog steeds door. Nog steeds schrijft ze in haar rapporten 'met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is dit kind seksueel misbruikt door die en die'. Ik heb nu een zaak van een man die al een jaar zit. Z'n advocaat liet de mogelijkheid voorbijgaan om in cassatie te gaan. Als ik die verslagen lees van de suggestieve ondervragingen, voel ik woede opkomen. Mevrouw Van Deutekom laat kinderen zo'n afschuwelijke verklaring tegen hun vader afleggen 'dat het niet langer geloofwaardig is. Een vader die nooit iets seksueels met zijn kinderen heeft uitgesproken zou de kinderen plotseling om de beurt herhaaldelijk afschuwelijk hebben misbruikt. Dat verhaal is ongeloofwaardig, omdat het gewoon zo niet gaat. Er ontwikkelt zich doorgaans geleidelijk een seksuele interactie tussen ouder en kind, het gaat niet plotseling. Het bewijst niet dat de beschuldiging ongegrond is, maar de ondervraging was zo suggestief en onjuist dat de bewering zeer onwaarschijnlijk is. Het hele verhaal is de kinderen door de ondervraagster ingegeven.“

„Van Deutekom heeft een zeer vertekend beeld van de mannelijke seksualiteit. Ze denkt dat mannen gewelddadige dingen doen, dat seks vies en afschuwelijk is. Die dingen suggereert ze aan de kinderen. Het is een kruisvaarder tegen mannelijke seks met een overdreven beeld van de gewelddadigheid van mannelijke seksualiteit. Ze kan niet denken dat seks anders gaat en dat seks tussen ouders en kinderen in het algemeen niet gewelddadig is. Ze ondervraagt suggestief en de kinderen geven die verhalen terug. Ik vind dat een vorm van kindermisbruik. Er zijn anderen die net zo te werk gaan. Maatschappelijke werkers verdraaien feiten in hun rapport en geven wat zij hebben horen zeggen als feiten weer.“

„Ik vind het een goede zaak dat verkrachting tegenwoordig vervolgd wordt. Maar de propaganda draagt een overdreven beeld over. Elk seksueel contact tussen ouders en kinderen is nog geen verkrachting, zulk contact is zelden gewelddadig. Typisch is dat een geërotiseerde relatie niet tot geslachtsgemeenschap komt. Heel vaak wordt het – zeker in de beginfase – zowel door de ouder als het kind als prettig ervaren. Totdat het kind inziet dat het tegen de algemeen aanvaarde moraal is. Dan wil het kind er een einde aan maken. De volwassene is dan afhankelijk geworden van de relatie. Als het gaat om een relatie tussen een pedofiel en een kind, kan het kind zich terugtrekken, ook al treden er ook dan spanningen op. Maar uit een incest-relatie kan het kind zich niet terugtrekken. De vader houdt de relatie tegen de wil van het kind in stand en dat is behoorlijk stressy.“

„Het radicaal-feministisch standpunt dat alles de schuld van de vader is, dat de dochter uit huis geplaatst moet worden

en dat ze moet leren hem te haten is een tweede trauma voor het kind. Ze heeft meer behoefte aan iemand die begrijpt hoe tegenstrijdig haar gevoelens zijn. Er zou iemand moeten zijn die zegt: 'Ik begrijp hoe je je voelt: je wilde het en toch wilde je het niet.' Een incestslachtoffer heeft behoefte aan een vergelijk met die vader. De vader in de gevangenis en het kind in een opvanghuis is geen oplossing. Een therapie die het kind leert mannen te haten, doet schade aan het kind. En zo'n kind moet niet ook nog de dupe worden van de kinderredders.“

Benjamin Rossen en Jan Schuijjer (red.): 'Het seksuele Gevaar voor Kinderen, Mythen en Feiten'. Uitgever: Swets en Zeitlinger, Amsterdam.

Misbruik

In het artikel 'Als het even over seks gaat, slaat de politie zo weer op hol' word ik aangeduid als 'massa-psycholoog' en 'cognitief psycholoog'. Dat klopt niet helemaal. Ik bestudeer de interactie tussen individuele cognitieve functies en collectieve processen en hoe valse beschuldigingen van seksueel misbruik van kinderen ontstaan. Voorts wordt ten onrechte gesteld dat ik gezegd heb dat bijna tien procent van de niet-misbruikte kinderen in Nederland de kindertelefoon of vertrouwensarts belt. Onder bepaalde omstandigheden staan tegenover iedere terechtte bewering van een kind dat het seksueel is misbruikt, tien valse. Deze telling is gebaseerd op een Amerikaans onderzoek dat aantoonde dat een groot deel van een groep kinderen, na een preventiefilm over seksueel misbruik van kinderen te hebben bekeken, niet-misbruik-situaties als misbruiksituaties bestempelde. Wanneer dit onderzoek representatief is voor de werkelijk-

De machteloosheid van het seksueel misbruikte kind

door Marthe Kosian

In het artikel 'Als het even over seks gaat, slaat de politie zo weer op hol' (zaterdag 7 maart) wordt ruime aandacht besteed aan de opvatting van de heer Benjamin Rossen, die op vrij ongenuanceerde wijze fulmineert tegen, volgens hem, paniekerige en hysterische reacties op mogelijk seksueel misbruik van kinderen door verwanten. Deze overtrokken reacties zouden vooral toegeschreven moeten worden aan hulpverleners, politie en justitie.

Het artikel begint met het verhaal over een ten onrechte van incest beschuldigde man. Het lijkt duidelijk dat daarbij grove fouten zijn gemaakt. Ik wil het daardoor ontstane leed zeker niet bagatelliseren. Maar uit het vervolg van het artikel blijkt, dat er wel sprake was geweest van seksueel misbruik; de werkelijke dader bleek echter een ander te zijn. Toch wordt dat seksueel misbruik in het artikel in twijfel getrokken, althans wat betreft de ernst en de gevolgen ervan. Bijvoorbeeld in de kritiek op het door het pedagogisch onderzoeksinstituut EPI gehanteerde onderzoekmodel: „Maar zij gingen ervan uit, dat de klacht alleen nog maar bevestigd hoefde te worden door de 'misbruikte' kinderen.“ De aanhalingstekens om het woord *misbruikte* suggereren dat het nog maar de vraag was of er van seksueel misbruik sprake was. De grote fout was echter, dat de aandacht te snel uitging naar de ten onrechte verdachte.

Zou het niet zo kunnen zijn, dat een kind uit opperste nood een verkeerde dader aanwijst, misschien uit angst voor straf, onder invloed van bedreiging of chantage? Betekent het soms, dat tegenover de, volgens Rossen, misschien wel honderden onschuldige gevangenen evenveel of nog meer schuldigen vrij rondlopen en waarschijnlijk met hun daden doorgaan?

Bolderkar

De zogenaamde Bolderkar-affaire uit 1988 wordt uit de kast gehaald, alsof er sindsdien niets veranderd is. Het is inmiddels bijna drie jaar geleden, dat daarover een uitgebreid rapport is verschenen dat de gang van zaken in het medisch kinderdagverblijf De Bolderkar heel wat genuanceerder beschrijft dan hier gebeurt. Het geeft Rossen de mogelijkheid een zondebok te cree-

heid dan zou dit betekenen dat circa negentig procent van de kinderen die denken dat ze misbruikt zijn, vals-positief is. Onderzoek met betrekking tot de toepassing van seksueel-expliciete anatomische poppen toont aan dat door deze methode eenzelfde percentage kinderen onterecht als misbruikt wordt aangemerkt. Maastricht Drs. Benjamin Rossen

ren in de persoon van mevrouw Van Deutekom, orthopedagoge. Zijn beschuldigingen aan haar adres zijn niet alleen maar onzorgvuldig te noemen, maar zijn naar mijn mening ronduit lasterlijk. Zeggen, zoals Rossen doet, dat seks tussen ouders en kinderen in het algemeen niet gewelddadig is, gaat voorbij aan de macht/ontmacht-mechanismen, zeker waar het kind afhankelijk is van de dader en emotioneel met hem verbonden. Elke vorm van volwassen, aan een kind opgedrongen seksualiteit is geweld. Of dat nu gluren is of betasten of daadwerkelijke verkrachting, het overschrijdt grenzen, tast de integriteit van dat kind aan en is daarom geweld. Om een tegen de wil van het kind in stand gehouden incest-situatie af te doen met: „... en dat is behoorlijk stressy“ vind ik nogal bagatelliserend; ik heb vele verhalen van verschrikking gehoord van vrouwen en ook mannen, die er voor hun leven door zijn verminkt.

Afhankelijk

Rossen wekt de indruk, dat het voor de dader bijna niet mogelijk is het seksuele misbruik te beëindigen; hij is, volgens Rossen, ervan afhankelijk geworden. Moeten we dan geloven, dat volwassen mannen, die pretenderen miljoenenbedrijven te runnen, landen en naties te besturen, legers aan te voeren, geleerde betogen te houden en wetenschappelijk werk te verrichten, onderworpen zijn aan hun driften? Zijn de werkelijke incest-slachtoffers de daders? Het is voorts niet waar, dat in de feministische vrouwenhulpverlening het kind geleerd wordt mannen te haten, zoals Rossen beweert, maar het kind / de vrouw wordt gestimuleerd haar eigen authentieke gevoelens te benoemen en de relaties met anderen te bekijken vanuit haar eigen behoefte en verlangen.

De bewering dat er iemand moet zijn, die tegen het misbruikte kind zegt: „Ik begrijp hoe je je voelt: je wilde het en je wilde het toch niet“, gaat voorbij aan de onmacht van het kind om ook maar iets te willen.

De auteur is lid van het landelijk werk-verband Godsdienst en incest, en voorzitter van het bestuur van de Stichting pastoraat en seksueel geweld, Noord-Holland

Family in ruins at county's hands

Raped child taken away, father falsely accused of crime

By Connie Cass
ASSOCIATED PRESS

SAN DIEGO — A rapist stole 8-year-old Alicia Wade from her bed one spring night and returned her before dawn.

That morning, May 9, 1989, was the last time she would wake up at home for 2½ years.

Police refused to believe a stranger had assaulted Alicia, even though a man later pleaded guilty to similar assaults on five young girls, some in the Wades' neighborhood, during the same time period. The victims included a 4-year-old who was taken from her own bed-

But in Alicia Wade's case investigators chose to focus on her father, Jim Wade, a burly 20-year Navy veteran whose eyes fill with tears as he talks about his daughter.

"I don't think people realize just how tenuous your hold on your children is," said Wade, 37. "They don't have to prove anything. They can take your kids away on just suspicions."

San Diego County's Child Protective Services put Alicia in a foster home. Thirteen months later, she finally said, "Daddy did it."

"She was told over and over that she had to blame her daddy," said Alicia's mother, Denise Wade, 33. "She was isolated from her family. It was a form of torture and brainwashing."

She said what she was told to say

Alicia later told her mother, "I was just saying what they told me to say." She never realized her father might go to prison.

Wade was arrested on Dec. 13, 1990, while on the job as a Navy parachute rigger. He was charged

[See ORDEAL, p. 5]

McMartin Preschool Owner Wins Reversal

Acquitted of abuse, she can sue accusers

By Jim Doyle
Chronicle Staff Writer

A co-owner of the McMartin Preschool, who was tried and acquitted two years ago of molesting children in Los Angeles County, can sue the prosecutors, investigators and a television company for allegedly conspiring against her, a federal appellate court ruled yesterday.

Reversing a previous lower court decision, three judges of the U.S. Court of Appeals in San Francisco held that Peggy McMartin Buckey, who ran the McMartin Preschool in Manhattan Beach, may pursue a \$1 million lawsuit in federal court in Los Angeles.

Buckey contends that the city of Manhattan Beach and the former district attorney of Los Angeles County conspired with the media to violate her constitutional rights by investigating and publicizing what they knew to be false allegations that children were sexually abused at the family-run preschool.

Her suit accused then-District Attorney Robert Philibosian of pursuing the case to help his election chances; charged that a nonprofit investigation firm elicited fabricated stories from children to bail itself out of financial trouble; and accus-

ed television reporter Wayne Satz and Capital Cities/ABC Inc. of sensationalizing the story for commercial gain.

The defendants have denied any wrongdoing.

U.S. District Judge Richard A. Gadbais of Los Angeles had thrown out Buckey's suit in 1990. Gadbais ruled that even if the allegations were true, her lawyers did not show that it was a federal case.

Yesterday's ruling did not offer an opinion on the merits of the Buckey suit, it merely gave her the right to resubmit her lawsuit in federal court.

In January 1990, a jury in Los Angeles County Superior Court found Buckey and her son, Raymond Buckey, not guilty of 52 molestation charges. The jury was deadlocked on 13 related charges.

The verdicts concluded a \$15 million, nearly three-year-long trial — the longest and most costly criminal trial ever in the United States.

The Buckeys testified at the trial that nothing illegal occurred at the preschool and that ill-trained investigators and therapists had manipulated the children into testifying falsely against them.

SAN FRANCISCO EXAMINER

◆ ORDEAL from B-1

County lays waste to a family

with committing lewd acts on a child, a crime that carried a possible 16-year prison sentence.

"I thought my life was over," he said.

Instead, the arrest proved to be his salvation.

His lawyer, Michael McGlenn, discovered overlooked semen stains on Alicia's gown and underwear and sent them to a laboratory for DNA tests.

Alicia was a week away from being adopted by another family when the results came back: The semen could not have come from her father.

On Nov. 15, Superior Court Judge Frederic Link dismissed the case. He also went one step further, making a rare factual finding of innocence and ordering Wade's arrest record destroyed. Alicia could go home.

By then, the Wades had endured an endless, humiliating series of interrogations, therapy sessions, psychological tests and court appearances.

Neighbors snubbed them. Friends stopped playing with Alicia's brother, Joshua, now 9. And his parents lived under constant threats that he, too, might be taken from them.

Saddled with \$125,000 in legal fees, the Wades were forced to borrow from Jim's parents.

The couple had given up hope of regaining custody of Alicia, and both considered suicide. Denise Wade was hospitalized for depression. Joshua was confused and frightened.

"I'm still scared to this day that

they're going to come and take my children away," said Denise Wade, who wakes in fear every night and peeks into Alicia's bedroom for reassurance her daughter is safe.

The Wades expect Alicia to need counseling for much of her life. They hope a lawsuit filed against San Diego County will help pay the bills.

Their claim, which asks unspecified damages for emotional and physical trauma, accuses Child Protective Services, the district attorney's office, San Diego police, and various attorneys, counselors and social workers of negligence.

"I expected a lot more from the government and Constitution I've spent 20 years protecting," Wade said.

The Wades complained to the county grand jury, which unknown to them was already investigating Child Protective Services. A report issued in February described the agency as "out of control, with few checks and little balance."

The grand jury found the system overzealous in separating children from allegedly abusive families and said the child protection system had developed a bias that assumed the guilt of parents accused of child abuse.

Although the Wades have consented to making their legal records public, county spokesman Bob Lerner said officials are prohibited by privacy laws from commenting on the case.

Kathleen Goodfriend, a county-hired private counselor whom the Wades blame most for coercing Alicia into accusing her father, did not return phone calls.

The Wades, who have guarded Alicia from interviews or photographs, decided to speak out publicly in hopes of changing the sys-

Jim Wade, a 20-year Navy veteran, and his wife Denise sit in their San Diego home in late 1991, 2½ years after their nightmare began.

tem they say nearly destroyed them. The family has become a potent symbol for the local chapter of Victims of Child Abuse Laws, which says their case is repeated across the nation.

"The juvenile court system suspects all parents who come to their attention, even if they don't have any evidence," said Gloria Peters, president of the San Diego chapter. "They try to make the children create evidence."

The Wades believe Alicia was attacked by Albert Carder Jr., who has been sentenced to 25 years in prison for molesting five young girls in spring 1989.

He has not been charged in the Wade case. Police Detective William Montejano, who was involved in both the Wade and Carder cases, confirmed that Alicia failed to pick Carder out of a police lineup.

DNA tests, however, showed Carder was among 5 percent of the population that could have pro-

duced the semen stains on Alicia's clothing, said Cathy Stephenson, head of the San Diego County district attorney's child abuse unit. Further tests are under way.

The Wades, meanwhile, have made plans to leave after Jim Wade retires from the Navy in May. They have decided on Cabool, Mo., near his parents and far from San Diego, where the "people responsible have never even apologized," Wade said. "And even if they did, they could never apologize enough."

Alicia will leave a different child, one who no longer delights in afternoons with friends, bike-riding and Barbie dolls. She prefers to play alone now, and seldom ventures outside. Once an A student, she has trouble with her homework. She angers often and cries easily.

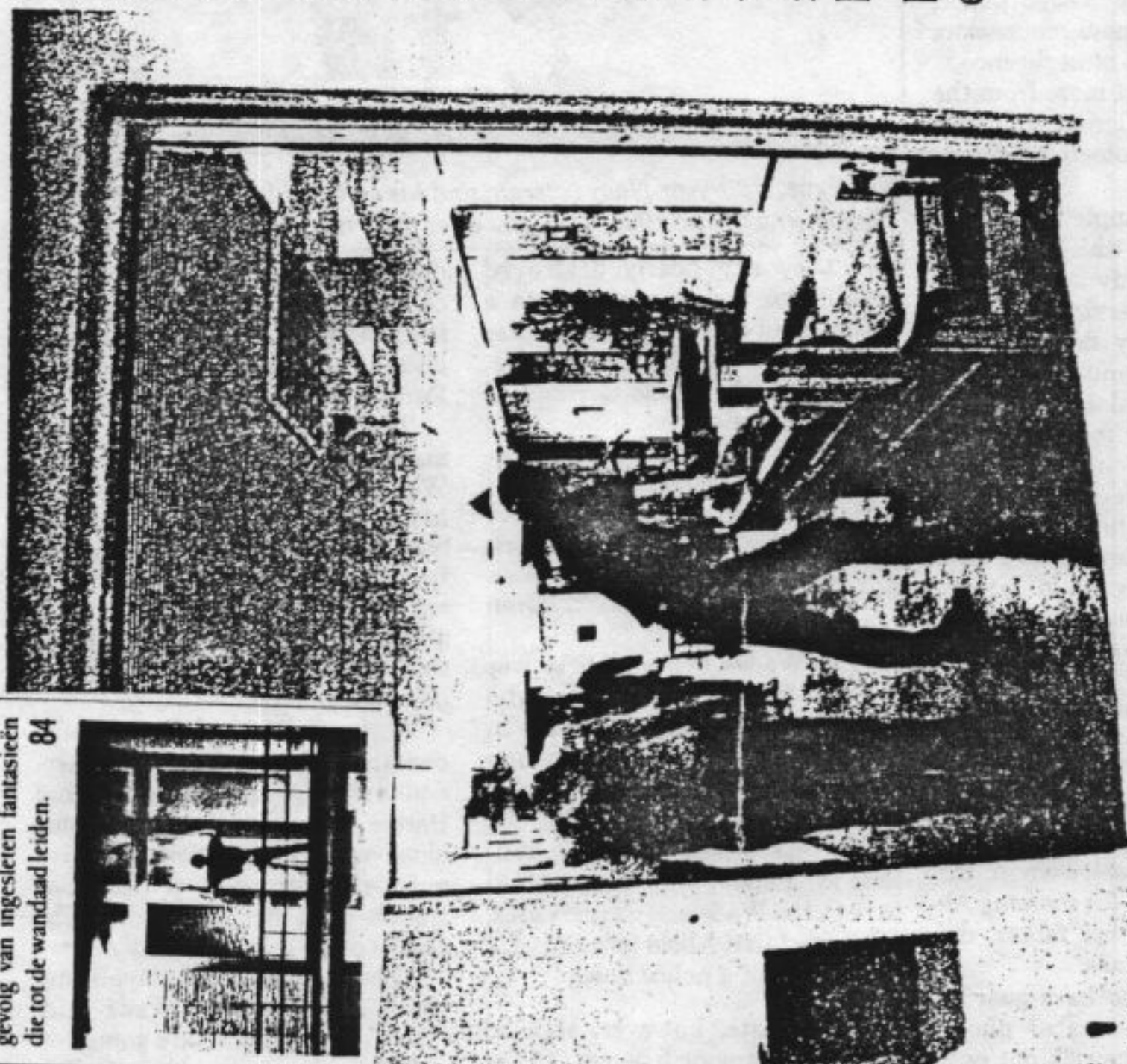
"She used to be real playful, and that's gone," Denise Wade said. "It's like her childhood's gone."

"She's 11 years old, but she's had to grow up real fast."

Waar engelen

Zedendelict

Bij seksuele misdaad zijn justitie en psychiatrie zachte heelmeeesters. Een treurige jeugd is geen reden om een gevaarlijke recidivist vrij te laten, vindt seksuoloog Bruinsma. Een zedendelict is een gevolg van ingesleten fantasieën die tot de wandaad leiden. 84

Een op de drie tot TBS veroordeelde zedendelinquenten pleegt binnen vijf jaar opnieuw een misdrijf. Terwijl rechters, psychiaters en advocaten om de hete brij draaien, gebeurt het meer dan eens dat een delinquent ten onrechte wordt vrijgelaten. Psychiater en seksuoloog Frits Bruinsma: 'Door zedendelinquenten de vrijheid te geven zonder zeker te weten of ze niet in hun oude misdaad vervallen, plaatsen we veelal willens en wetens een tijdbom.'

ELS 21

Ook binnen de muren van de psychiatrische inrichting waar zij behandeld worden, plegen veel her zedendelinquenten vaak opnieuw een seksueel misdrijf

JOSÉ VAN DER SMAN

In 1987 nam de rechtbank in Zwolle een beslissing die drie jonge kinderen het leven kostte. Zij liet een man uit Assen vrij die vijf jaar eerder tot TBS was veroordeeld wegens ontucht met kinderen. Hij werd psychiatrisch behandeld in de Van Mesdag Kliniek. Zijn therapeuten adviseerden de rechtbank de TBS met een jaar te verlengen, omdat zij bang waren dat hij zich na zijn vrijlating toch weer aan kinderen zou gaan vergrijpen. Dat advies werd niet opgevolgd. Onlangs bekende de man dat hij de afgelopen jaren twee Duitse jongetjes en een Nederlands meisje heeft ontvoerd en gewurgd.

Volgens de Duitse politie zou hij zijn slachtoffers ook weer seksueel hebben misbruikt.

Onmiddellijk na zijn bekentenis laaide opnieuw de publieke discussie op hoe het mogelijk is dat dergelijke gevaarlijke delinquenten vroeg of laat toch weer de kans krijgen slachtoffers te maken. Iedereen geeft bij voorkeur een ander de schuld. Psychiaters beweren dat rechters niet willen luisteren naar hun advies. Rechters klagen dat de psychiatrische adviezen veel te beknoppt en onduidelijk zijn. Advocaten vinden dat hun cliënten onrecht wordt aangedaan door hun TBS telkens te verlengen. Criminologen menen dat het goed is voor onze rechtsstaat om het kleine risico van herhaling te accepteren.

niet durven treden

PSYCHIATRISCHE BEHANDELING ZEDENDELINQUENT SCHIET TEKORT

Iedereen doet alsof het uitzonderingen betreft en de meeste zedendelinquenten hun leven beteren of achter slot en grendel blijven.

Het is maar wat je een uitzondering noemt. Nadere beschouwing van de getallen levert een schokkende conclusie op. In Nederland heeft een op de drie TBS-veroordelenden een seksueel delict gepleegd. Hoewel de gemiddelde totale behandelduur van deze groep twee jaar langer is dan van de andere veroordeelden (namelijk zes jaar), vervallen zedendelinquenten veel vaker dan die anderen in hun oude fout. Een op de drie pleegt binnen een periode van vijf jaar weer een geweldadige vergriep, al dan niet binnen de muren van de kliniek waar hij (het zijn vrijwel altijd mannen) wordt behandeld. En dan zijn nog niet eens de gevallen meegerekend waarvan geen aangifte wordt gedaan. Waarschijnlijk ligt het recidivecijfer van zedendelinquenten in werkelijkheid veel hoger dan de officiële statistieken aangeven. Slachtoffers van seksuele agressie doen vaak geen aangifte, omdat de dader een bekende van hen is. Daardoor blijft een deel van de zedendelinquenten verborgen.

ONMACHT
Een op de vier zedendelinquenten gaat tijdens of na zijn psychiatrische behandeling door met seksuele gewelddaden, en vervalt zelfs van kwaad tot ergst. Per jaar worden er tienduizenden vrijgelaten, de een nog naarder in zijn soort dan de ander. De man uit Assen was wellicht een uitzondering in de zin dat hij zich weer liet pakken. Het vermoeden bestaat dat veroordeelde en psychiatrisch behandelde zedendelinquenten wel gerehabiliteerd zijn geworden in het plegen en verbergen van hun misdaden. In plaats van klaar de schuld te geven wordt het dus hoog tijd dat de verantwoordelijke rechters, psychiaters en politici hun onmacht onder ogen zien en zich serieus gaan afvragen hoe zij hun falende beleid ten aanzien van de zedendelinquenten kunnen verbeteren.

Een aanzet daartoe wordt regelmatig gegeven door de Utrechtse psychiater en seksuoloog Frits Bruinsma. Hij haant erop dat in het geval van zedendelinquenten wij Nederlanders te zachte heelmeeesters zijn. Dat begint al bij de jeugd. Door onze tolerantie en mede-

doegen ten aanzien van jeugdige zedendelinquenten, meestal exhibitionisten of geweldloze ontuchplegers, laten wij kansen lopen om een seksueel geweldadige ontwikkeling bij deze jongens (het zijn zelden of nooit meisjes) te voorkomen. We zien het liever door de vingers of bekeken het met de mantel der liefde. Thuis, maar ook op het politiebureau of in de rechtszaal.

Zelden wordt er aangifte gedaan, en als dat al gebeurt dan volstaat de politie meestal met een sepot. Van de 1389 aangehouden minderjarige zedendelinquenten tussen 1985 en 1987 werden er slechts tien veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, constateerde Bruinsma.

Ten onrechte wordt aangenomen dat het afwijkende gedrag vanzelf over zal gaan. Het tegendeel is eerder het geval. Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat veel volwassen zedendelinquenten al voor hun achttiende jaar hun eerste seksuele delict pleegden, vaak zonder dat daarvan aangifte werd gedaan. In de loop der jaren neemt de ernst van het seksuele delict eerder toe dan af. Als er niet wordt ingegrepen vervallen in de loop van hun leven aanranders en verkrachters gemiddeld zeven keer in herhaling, ontuchplegers met meisjes 23 keer, met jongens 281 keer, incestplegers met meisjes 81 keer en met jongens 62 keer, en exhibitionisten zelfs meer dan 500 keer. Er is dus veel voor te zeggen om ook jeugdige zedendelinquenten zo vroeg mogelijk in de kraag te grijpen en desnoods gedwongen te behandelen.

SLACHTOFFER

Die al te tolerante Nederlandse houding komt vooral voort uit de neiging van daders van zedendelicten ook zelf als slachtoffer te beschouwen, zeker als ze jong zijn. Dat is in zekere zin terecht, want zeventien tot veertig procent van de seksuele misdadigers heeft zelf ooit geleden onder seksueel geweld. Maar te veel mededogen kan het zicht vertroebelen. In plaats van eens goed te kijken naar het seksuele karakter en de ernst van het delict, concentreren politici, justitie en hulpverlening zich liever op het begrijpen van de persoonlijkheid en de voorgeschiedenis van de dader. Die is meestal verstoord en triest, net als bij andere jeugdige misdadigers. Maar dat wil niet zeggen dat er geen wettelijk

verschil is tussen een jonge verkrachter of pakweg een taspedief. Dat is er wel degelijk. De een heeft namelijk een ernstig seksueel probleem, de ander niet.

Hetzelfde geldt voor volwassen zedendelinquenten. Hoewel de samenleving aanzienlijk minder tolerant is ten aanzien van volwassen verkrachters, zijn psychiaters en rechters nog steeds geneigd meer aandacht te schenken aan de problematische persoonlijkheid van de dader in het algemeen dan aan zijn seksuele afwijking in het bijzonder. Het idee is dat als de persoonlijkheid nu maar wordt opgepoetst, het seksprobleem vanzelf verdwijnt. Dat probleem komt immers voort uit algemene gevoelens van onmacht, minderwaardigheid en frustratie? Zo kan het gebeuren dat tijdens de ondertoezichtstelling van zedendelinquenten de psychiatrisch behandeling volledig wordt toegespit op de persoonlijkheidsstoornis van de dader, zonder dat wordt geopt over zijn seksuele neigingen en het seksuele karakter van zijn misdaad. Een kinderverkrachter en -moordenaar heeft vooral een geweldsprobleem en in mindere mate een seksprobleem, zo luidt de redenering. Het seksuele geweld wordt beschouwd als een van de uitlaatkleppen voor zijn algemene neiging tot agressie.

Dat nu acht Bruinsma een tragische vergissing. Seksueel geweld is maar al te vaak een op zichzelf staand probleem en geen kwestie van spontaan stroom afblazen als de druk op de ketel te groot wordt. Seksueel geweld is juist eerder een kwestie van wettmatigheid. Van het 'in the mood raken' door het volgen van een in de loop van het leven ingesleten karspoot van gedragingen, fantasieën, gevoelens en lichamelijke gewaarwordingen die telkens weer onvermijdelijk leiden tot de wandaad. Zoals een normaal mens bij het zien van een aantrekkelijke man of vrouw opgewonden kan raken en zijn eigen plan volgt om tot seks met hem of haar te komen, zo gebeurt dat ook bij de zedendelinquent. Maar dan op een ander traject, met andere 'triggers' en een ander resultaat. Dat traject is zo anders door minderwaardigheidsgevoelens, eenzaamheid, en verveling, door pestertijen of traumatische (seksuele) ervaringen in de jeugd.

Een zedendelinquent is aangewezen op psychiatrische en seksuologische hulp om

Asser kinder-²² ⁶³moordenaar in observatiekliniek

ALKMAAR - De Asser vrachtwagenchauffeur M. S. (50) is inmiddels geplaatst in het Pieter Baan Centrum in Utrecht. De man, die voor de rechter moet komen wegens de moord op de elfjarige Jessica Laven en twee Duitse jongetjes, wordt daar geobserveerd. Het Pieter Baan Centrum moet beoordelen of S. toerekeningsvatbaar is.

De observatietermijn is zeven weken, daarna wordt rapport uitgebracht aan justitie. De zaak van S. komt 21 april voor de rechtbank in Alkmaar. Officier van justitie F. Gelissen gaat er vooralsnog van uit dat de rapportage dan klaar zal zijn, zodat de zaak die dag recht behandeld kan worden.

Asser chauffeur ook verdacht van moord in Frankrijk

Van onze correspondent HOORN - De Hoornse politie heeft aanwijzingen dat M.S. (50) uit Assen betrokken is geweest bij de moord op een 14-jarig meisje uit het Franse Metz. De vrachtwagenchauffeur uit Assen bekende vorig jaar de 11-jarige Jessica Laven uit Blokker en twee Duitse jongetjes om het leven te hebben gebracht.

Het Franse meisje verdween begin mei vorig jaar. Twee dagen later werd haar lichaam aangetroffen op een stuk bouwgrond in de omgeving van Metz. Uit recherche-onderzoek naar de tachograafschriften van de chauffeur blijkt dat S. op de dag van de verdwijning een rit had in de buurt van Metz.

De Assenaar zit nu vast in de psychiatrische observatiekliniek van het Pieter Baan Centrum in Utrecht. De Alkmaarse rechtbank beslist op 21 april wat daar na met hem gebeurt.

N/h N 26-3-92

W E T E N S C H A P

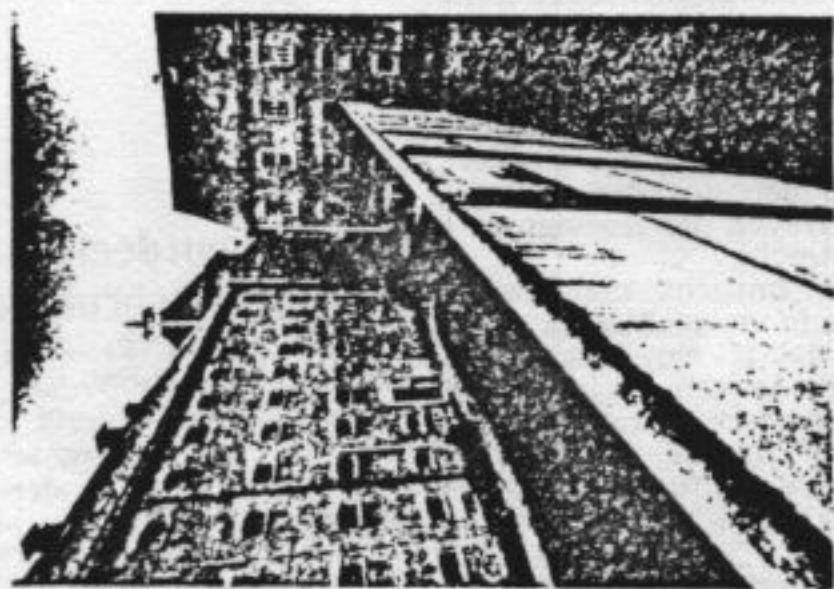
schuldig maakt aan een ernstige (seksueel) geweldsdelict, binnen de kliniek lijf schrijft. 'Er worden geen onvraagde woorden risico's genomen.' Hoewel vooral de plegers van ontucht met jonge kinderen buiten de kliniek vaak in herhaling vervallen, is ook dit voor Kosto geen reden om hen apart te behandelen. Daarmee onderschrijft hij de gangbare opvatting dat zedendelinquenten beschouwd moeten worden als psychiatrische patiënten met de een of andere persoonlijkheidsstoornis, en die nu eenmaal al en te verkrachten.

Brunisma maakte nog onlangs mee dat toen een ter beschikking gestelde man op de afdeling herhaaldelijk vrouwen verkrachtte, men het probleem aanvankelijk wilde oplossen door de vrouwen te verwijderen. Later bedacht men dat er maar een proesamerij met porno-lectuur geschapen moest worden, zodat de man daar stoom kon afblazen. De psychiater raakte dit met klem af. Deze 'oplossing' zou naar alle waarschijnlijkheid een stimulerend effect op de seksuele lusten van de verkrachter gehad hebben.

LEVENSGEVAARLIJK

Zijn gewelddadige zedendelinquenten wel te veranderen? Of is het karrespoor van hun seksualiteit zo diep ingesleten dat er geen omkering meer mogelijk is? Brunisma valt even stil en maakt een hulpeloos gebaar. 'Er zijn wel eens mensen die zulke vreselijke dingen gedaan hebben en zo in de knoop zitten en uiteindelijk zijn dat ik denk. het zou voor alle partijen beter zijn als hij indertijd een einde aan zijn leven zou maken. Maar dat zeg ik natuurlijk nooit hardop.'

De kwestie is volgens Brunisma niet of mensen al dan niet te 'genezen' zijn, dus zodanig te behandelen dat zij hun seksuele gedrag in de toekomst onder controle weten te houden. 'De kwestie is dat wij als samenleving besloten hebben dat het inhuumaan is om mensen van het leven te beroven of levenslang op te sluiten. Liever laten we ze psychiatrisch behandelen, waarmee we impliciet aangeven te geloven dat de mens nog kan veranderen. Iedere misdadiger wordt hier vroeg of laat weer vrijgelaten. Ik constateer dat dat in het geval van veel zedendelinquenten levensgevaarlijk is omdat er een grote kans is dat ze in hun oude misdaad vervallen. Door hen de vrijheid te geven plaatsen we willens en wetens een tijdloos in de samenleving. Het minste wat we kunnen doen is therapeutisch alles op alles zetten om ervoor te zorgen dat steeds minder van die tijdloosmen vroeg of laat afgaan.'

REUTERS/CONRAD DIER

'Wij hebben nu eenmaal besloten dat het inhuumaan is mensen levenslang op te sluiten'

alleen op die voorwaarde een sleer geschapen kan worden waarin men de schuamte voorbij raakt. In de Verenigde Staten, waar men al sinds de jaren zeventig doordrongen is van de bijzondere behandeling die seksuele misdadigers behoeven, bestaan vijftienderd categorale instellingen voor jeugdige zedendelinquenten en driehonderd voor de volwassenen.

De resultaten van zo'n categorale aanpak zijn moeilijk te meten, maar Brunisma durft wel te stellen dat 'grobweg de recidivecijfers dalen'. In Nederland wordt geëxperimenteerd met een speciale afdeling voor jeugdige zedendelinquenten in het jongerenhuis Haarreveld. De eerste resultaten zijn bemoedigend: nog maar een van de veertien tot dusverre behandelde jongens is tot zijn oude fout vervallen.

Voorlopig zal het echter bij Haarreveld blijven. In zijn vorig jaar oktober gepresenteerde nota TBS, een bijzondere maatregel ziet staatssecretaris Kosto van justitie geen reden om voor seksuele delinquenten een aparte kliniek op te zetten. Hij wil de TBS-klinieken slechts onderscheiden naar de verschillende persoonlijkheidsstructuren van de misdadigers. Dus neurotici bij neurotici, psychotici bij psychotici enzovoorts.

In dezelfde nota legde de staatssecretaris zich ook min of meer niet bij het gegeven dat in Nederland iedere maand een ter beschikking gestelde zich al tijdens de behandeling

het karrespoor op weg naar zijn misdaad te leren herkennen en vermijden, stelt Brunisma. Het is noodzakelijk tijdens de behandeling het seksuele aspect van het delict juist op de voorgrond te plaatsen, in plaats van het te omzeilen zoals nu meestal gebeurt.

Dat begint met het ontleden van bijvoorbeeld de verkrachting. Waarom gebeurde het op dat tijdstip, op die plaats, met die vrouw terwijl het regende? Wat gingen er voor gedachten, gevoelens, fantasieën en plannen aan vooraf? Zoals een rechter, maar probeert aan de hand van beschikbare gegevens zich een idee van de persoonlijkheid en het signalement van de dader te vormen, zo moet een therapeut dat ook doen om de man goed te kunnen behandelen. Dat is een zware en vaak weerzinwekkende klus, waarvoor bovendien de nodige seksuologische kennis vereist is.

Brunisma voelt zich soms een 'roepende in de woestijn', maar begrijpt tegelijkertijd wel waarom de behandelende psychodirectieuren geneigd zijn de seksuele problemen van hun cliënt op de achtergrond te dringen. Het is een gebied waar engelen niet durven treden. 'Bedenk dat het niet zo lollig is om zedendelinquenten te behandelen. Het valt niet mee aan te moeten horen hoe een man vroeger al zijn vrouw dwong hun drie maanden oude dochter zo op te rekken dat hij haar kon verkrachten. Om het maar even cru te stellen. Je moet heel wat kunnen verdragen om zo'n vent het gevoel te blijven geven dat je aan zijn kant staat en hem geen klootzak vindt. Want dat is natuurlijk de eerste voorwaarde om zijn vertrouwen te winnen en samen zijn seksuele geweldsscenario te ontleden en om te buigen', zegt Brunisma. Het vermijdegedrag van de therapeuten verbaast hem dan ook niet. Maar dat velen het niet willen of kunnen, wil daarom nog niet zeggen dat het niet hoeft te gebeuren, zoals veelal wordt beweerd.

PANTSER

De onmacht om tot de kern van zedendelinquenten door te dringen heeft niet alleen te maken met onkundigheid of weerzin bij de therapeuten, maar ook met het harde pantser van de daders. In de TBS-klinieken en gevangnissen wordt door de anderen op zedendelinquenten neergekeken. Zij staan onderaan de hiërarchische ladder. Een dergelijk klimaat van minachting biedt weinig ruimte voor openhartigheid over seksuele problemen. De daders houden liever hun mond.

Brunisma pleit voor categorale behandeling van zedendelinquenten met TBS, omdat

'Aparate afdelingen nodig voor plegers sexueel misdrijf'

Van een onzer verslaggevers DEN HAAG/HOOGVEEEN - In strafinrichtingen moeten aparte afdelingen komen voor sexueel delinquenten. 'Mensen die wegens verkrachting of een ander zedendelict in gevangnissen of huizen van bewaring zitten, worden regelmatig bedreigd en in elkaar geslagen door medegevangenen. Daarom pleit ik voor aparte afdelingen voor deze delinquenten,' aldus hoofd begeleiding J. de Jong van gevangenis De Grittenborgh in Hoogeveen.

Het aantal aangiften van verkrachtingen is in tien jaar tijd bijna verdubbeld. Daardoor belanden steeds meer mensen die een zedenmisdrijf hebben begaan in een penitentiaire inrichting. Gedetineerden kennen in een inrichting een sterke onderlinge rangorde. Mensen die een sexueel misdrijf hebben gepleegd, staan onderaan en worden vaak geïnterriseerd door medegevangenen.

N/h N 16-3-92

Man toont kinderen zijn geslachtsdeel

Van een onzer verslaggeefsters
HOOGEVEEN — Een onbekende man heeft gistermorgen achter de flats aan de Ericalaan in Hoogeveen zijn geslachtsdeel getoond aan een drie-jarige jongte en zijn zes-jarige zusje. De moeder van de kinderen kon nog net zien dat de man zijn guldicht ritste en er als een haas vandoor ging.

Weer exhibitionist actief in Hoogeveen

Van een onzer verslaggeefsters.
HOOGEVEEN — Een onbekende man heeft gisteren aan de Bentincksdijk in Hoogeveen zijn geslachtsdeel getoond aan een jeugdige inwonster van deze plaats. De politie tast omtrent de identiteit van de man volledig in het duister. Het is deze week al de tweede keer dat een exhibitionist actief is.

Steenwijker voor ontucht opgepakt

Van onze correspondent
STEENWIJK — Een 42-jarige inwoner van Steenwijk is door de politie aangehouden op verdenking van ontucht met twee dochters van een collega. De man heeft inmiddels bekend van begin tot eind 1991 ontuchtige handelingen met een 9-jarig meisje te hebben gepleegd, maar ontkent hetzelfde met een ander meisje gedaan te hebben. De ouders van de kinderen kregen argwaan en waarschuwden de politie.

Steenwijker vast voor ontucht met minderjarigen

STEENWIJK - Een 42-jarige man uit Steenwijk zit op het politiebureau in zijn woonplaats vast op verdenking van ontucht met minderjarigen. De man heeft inmiddels één zaak bekend, maar de politie sluit niet uit dat meerdere kinderen door hem zijn misbruikt. De man wordt vandaag voorgeleid. De zaak die de man inmiddels bekende betreft meerdere ontuchtige handelingen met een negenjarig meisje in 1991. Het meisje is geen onbekende voor hem. Het betreft een dochtertje van zijn collega.

Geen verhuizing, wel celstraf wegens ontucht

ZWOLLE (ANP) - De rechtbank in Zwolle heeft de 45-jarige R.H. de V. uit Lelystad veroordeeld tot twaalf maanden cel (waarvan vier voorwaardelijk) voor het plegen van ontucht met jongetjes van zeven jaar oud.

De rechtbank wees de eis van de officier van justitie af dat De V. verplicht zou moeten verhuizen. De rechtbank achtte een dergelijke maatregel ontoelaatbaar.

De rechtbank verplichtte de man verder contact op te nemen met het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs en veroordeelde hem tot het betalen van een schadevergoeding van 1.500 gulden aan de ouders van één van zijn slachtoffertjes.

De officier had achttien maanden cel geëist waarvan zes maanden voorwaardelijk. De eis tot verhuizing was ingegeven door de belofte van De V. dat hij dit wilde doen om contacten tussen hem en één van zijn slachtoffers te vermijden.

3 MAART 1992

Eis drie jaar cel voor incest met dochttertje (8)

(Van een onzer verslaggevers)

UTRECHT — „Ik krijg een beetje de indruk dat het meneer allemaal geen zier interesseert”. Dit zei officier van justitie mr. J. Plooy gisteren tegen de 34-jarige G. van G. uit Utrecht. Wegens gemeenschap met zijn 8-jarig dochttertje, mishandeling van zijn vriendin en weerspannigheid eiste de officier een gevangenisstraf van drie jaar.

In 1989 deed de ex-vrouw van Van G. aangifte van incest. In de periode van 1 januari 1986 tot en met 31 mei 1987 zou Van G. geslachtsgemeenschap hebben gehad met zijn in november 1978 geboren dochttertje. In het kader van een omgangsregeling bracht het meisje vaak de weekenden en vakanties bij haar vader door.

Van G. bekende dat hij ontucht met zijn dochttertje had gepleegd maar ontkende dat hij daadwerkelijk gemeenschap met haar had gehad. Op vragen van rechtbankvoorzitter mr. A.H. Weijzenfeld naar het waarom van zijn daden antwoordde de Utrechtse dat hij het niet wist. Verder wilde hij niets zeggen: „Ik houd het liever voor me”.

Van G. bekende op de zitting ook dat hij op 8 juli 1991 zijn huidige vriendin, met wie hij nog steeds een knipperlicht relatie onderhoudt, had geslagen. Een dag later had hij zich verzet tegen twee agenten die hem voor de mishandeling wilden aanhouden.

In zijn requisitoir zei mr. J. Plooy dat de incest het dochttertje flink heeft aangegrepen: „Hulpverleners hebben er alles aan moeten doen om het meisje op de been te houden”.

Het reclasseringsrapport, waarin het beeld werd geschetst van een zielige door het leven murw geslagen man, vond de officier een te eenzijdig beeld geven: „Als ik naar de drie feiten kijk, komt er een heel ander beeld naar voren: dat van een agressieve man die niet in staat is zijn driften te reguleren”. Uit de nukkige opstelling van de man bij de zitting maakte de officier op dat het hem allemaal weinig interesseerde: „Ik heb het idee dat u uw historie wegdrukt en uw verantwoordelijkheden ontloopt”. Zijn eis baseerde mr. Plooy hoofdzakelijk op de langdurige incest.

De rechtbank doet uitspraak op 16 maart.

Cel voor ontucht in Nieuwegein

(Van een onzer verslaggevers)
UTRECHT/NIEUWEGEIN — De 39-jarige Nieuwegeiner L.K. is gisteren wegens ontucht met verschillende kinderen in de Nieuwegeinse wijk Doorslag door de rechtbank in Utrecht conform de eis veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf en tbs. De 25-jarige Nieuwegeiner R.T. is wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken.

De rechtbank acht bewezen dat K. in elk geval met twee meisjes van zes en acht jaar ontuchtige handelingen heeft gepleegd.

OP PAGINA 9:
 Nieuwegeiner was 'aardige kinderlokker'.

Half jaar cel voor kinderlokker

ROERMOND (ANP) - De Roermondse rechtbank heeft vandaag de 40-jarige J. W. uit Venlo tot zes maanden onvoorwaardelijke gevangenisstraf met aftrek van het voorarrest veroordeeld voor ontucht met minderjarige jongens. Hij was al tal van keren voor soortgelijke vergrijpen veroordeeld. Anderhalf jaar werd W. in een psychiatrische inrichting verpleegd, maar zonder resultaat. De feiten waarvoor hij thans is veroordeeld betroffen het plegen van ontucht op 13 december van verleden jaar in Baarlo en op 10 juli 1989 in Venlo. In beide plaatsen lokte W. drie jongetjes van 6 en 7 jaar mee om op een afgelegen plek ontucht met hen te plegen.

Zes maanden cel voor ontucht

ROERMOND — De rechtbank in Roermond heeft dinsdag de 40-jarige J. W. uit Venlo tot zes maanden onvoorwaardelijke gevangenisstraf met aftrek van het voorarrest veroordeeld voor ontucht met minderjarige jongens. Er was twaalf maanden onvoorwaardelijk geëist. De man werd ervan verdacht vorige jaar ontucht te hebben gepleegd in Baarlo en in Venlo. In beide plaatsen lokte hij drie jongetjes van 6 en 7 jaar mee naar een afgelegen plek. W. was al tal van keren voor soortgelijke vergrijpen veroordeeld.

Jaar cel voor incest met dochttertje (7 jr)

(Van een onzer verslaggevers)
UTRECHT — De Utrechtse rechtbank heeft de 34-jarige G. van G. uit Utrecht wegens ontucht met zijn minderjarig dochttertje, mishandeling van zijn ex-vriendin en weerspannigheid veroordeeld tot een gevangenisstraf van twaalf maanden waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. Tegen de man was een celstraf geëist van drie jaar.

In 1989 deed de ex-vrouw van Van G. aangifte van incest. In de periode van 1 januari 1986 tot en

met 31 mei 1987 zou de man vele malen gemeenschap hebben gehad met zijn in november 1978 geboren dochttertje. De vleselijke gemeenschap vond de rechtbank echter niet bewezen, wel kwam zij tot een bewezenverklaring van de ontucht. De mishandeling van een vriendin en weerspannigheid tegen de politie vond de politie bewezen.

Het college verweet Van G. dat hij de lichamelijke en geestelijke integriteit van zijn dochtertje had aangetast. In het vonnis hield de rechtbank rekening met een eerdere veroordeling van Van G..

Nieuwegeiner was 'aardige kinderlokker'

(Vervolg van pagina 1)
UTRECHT/NIEUWEGEIN — De rechtbank in Utrecht is van oordeel dat de Nieuwegeiner K. misbruik heeft gemaakt van het vertrouwen van kinderen in de wijk Doorslag in zijn woonplaats. Zonder behandeling zou kans op herhaling bestaan. Daarom krijgt K. na zijn gevangenisstraf een dagbehandeling in de dr. H. van der Hoeven-kliniek in Utrecht.

Behalve ontucht met twee meisjes acht de rechtbank ook bewezen dat K. een jongen en een meisje in een slaapkamer had opgesloten en daar zijn geslachtsdeel toonde. De rechtbank acht de ontucht met een jongen (5) en een meisje (7) niet bewezen.

De Nieuwegeiner, door een slachtoffertje omschreven als een 'lieve kinderlokker', ontkende tijdens de zitting de ontucht maar zei wel akkoord te gaan met een behandeling. Uit rapporten blijkt dat K. zich aangerokken voelt tot jonge meisjes. Omdat hij zich schaamt voor zijn pedofiele verdringt hij het.

Zijn kennis T. werd wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken. De officier van justitie eiste twee weken geleden wegens geweld tegen de kinderen twintig weken gevangenisstraf, waarvan negen weken voorwaardelijk. Voor het toedienen van verdovende middelen en ontucht met vijf kinderen vroeg de officier zelf al vrij spraak wegens gebrek aan bewijs.

Man veroordeeld wegens seksueel misbruik kinderen

UTRECHT (ANP) — De rechtbank heeft maandag de 39-jarige L. K. uit Nieuwegein veroordeeld tot een jaar celstraf en tbs wegens seksueel misbruik van veertien kinderen in Nieuwegein. Zijn 25-jarige plaatsgenoot R.T. werd wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken.

De zaak bracht in het najaar van 1991 de Nieuwegeinse wijk Doorslag in rep en roer. De kinderen verklaarden seksueel misbruikt te zijn en drugs toegediend te hebben gekregen. Volgens de bezorgde ouders waren de kinderen zelfs het slachtoffer van handelaren in kinderporno.

K. gaf toe dat hij een voorliefde had voor meisjes tussen de zes en twaalf jaar, maar ontkende ontucht te hebben gepleegd met de kinderen. Uit de verklaringen van de kinderen kwam K. echter naar voren als een „lieve kinderlokker”.

Tegen T. was wegens bedreiging van ten minste zeven kinderen twintig weken geëist, waarvan negen weken voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar.

NEWS OF THE WORLD, March 1, 1992

TEACHER

WE GET PERVERT CAGED FOR FIVE YEARS

DETECTIVES have thanked the News of the World after we played a key role in putting child sex beast Ralph Waller behind bars.

Our investigators uncovered vital evidence which helped secure a five-year jail term for the evil teacher last week.

Bearded Waller, 51, claimed he was the innocent victim of a conspiracy by the children he was accused of molesting.

But his defence was destroyed by a letter we unearthed which revealed he quit a previous teaching job after

similar child sex allegations. Detective Sergeant Richard Bond, who ran the investigation, said: "It was a crucial piece of evidence and thanks to the News of the World he's behind bars."

"We'd tried to get a copy of the letter but the school's head refused to hand it over."

"If it had come to light before, these children might have been spared all the hurt and upset they've suffered."

"In the end they had to give evidence and went through hell."

Married Waller carried out three years of abuse on boys at High View boarding school for disturbed youngsters in Chigwell, Essex.

He groped them and

EXCLUSIVE by MARK CHRISTY

carried out disgusting sex acts, threatening to beat them if they told on him.

A neighbour later revealed how Waller exposed himself to her children.

The young mum, from Stapleford Tawney, Essex, caught him leering over his fence as they splashed naked in their paddling pool.

She called police when he paraded round his garden wearing only a shirt, exposing himself.

She said: "When the children told me what he was doing I wouldn't let them go into the garden any more."

Waller was first investigated at the Joseph Clarke School for pupils with sight problems in Waltham Forest, London, in June 1986.

He was accused of

touching a boy intimately and trying to kiss a girl.

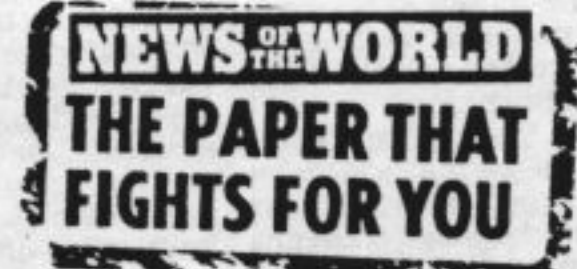
Waller was called before his head and deputy head to answer the allegations, which he denied.

A letter on council headed notepaper was written as a record of the meeting and a copy was later unearthed by the News of the World.

Waller, who has a teenage daughter and son from his first marriage, has been abused by other prisoners while on remand. His wife was also attacked.

Waller, who was jailed at Chelmsford Crown Court, is not the only staff member at High View school convicted of abusing pupils.

A caretaker was jailed for two years for similar offences. Another member of staff was also tried but cleared and a third left amid sex abuse allegations. Police had insufficient evidence to charge him.

In hoger beroep Jaar cel voor schaatstrainer wegens ontucht

Van een onzer verslaggeefsters LEEUWARDEN/SMILDE - Het Hof in Leeuwarden heeft de 44-jarige schaatstrainer R.V. uit Smilde vanmorgen in hoger beroep veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf, waarvan 292 dagen voorwaardelijk. Bovendien kreeg V. een boete van 30.000 gulden opgelegd. Tijdens de proeftijd van twee jaar moet de trainer verplicht contact met de reclassering onderhouden.

V. pleegde ontucht met zes meisjes in de periode van 1981 tot 1989. Vier van de slachtoffers waren talentvolle Drentse schaatsrijders. De meesten waren 13 jaar oud toen de handtastelijkheden begonnen. V. werd eerder veroordeeld tot 1,5 jaar cel, waarvan een half jaar voorwaardelijk. Tegen hem was in Leeuwarden drie jaar geëist, waarvan één jaar voorwaardelijk.

Verzoek raadsman gehonoreerd

Hoger beroep schaatstrainer weer achter gesloten deuren

De schaatstrainer is in februari van het vorig jaar veroordeeld tot anderhalf jaar gevangenisstraf, waarvan een half jaar voorwaardelijk, wegens ontucht met zes meisjes en een jongen van 13 jaar. De feiten hadden in de jaren '80 tot '89 plaats. De rechtbank

sprak hem indertijd vrij van verkrachting van één van de meisjes. Vier van de slachtoffers waren talentvolle Drentse schaatsrijders die V. in de jaren '80 trainde. De zitting heeft toen ook achter gesloten deuren plaatsgevonden, mede op uitdrukkelijk

verzoek van de slachtoffers. Nu was er echter niet door de slachtoffers om gevraagd.

Procureur-generaal mr. B.W.M. van der Lugt verzette zich gisteren tevergeefs tegen het verzoek om besloten behandeling.

Hij zei al zeer verbaasd te zijn geweest dat de rechtbank dit indertijd heeft gedaan, en nu er bij het hof geen bericht van de slachtoffers is gekomen, zag hij geen enkele reden af te wijken van het beginsel van openbaarheid.

De straf die de procureur geëist heeft is ook na afloop van de zitting niet openbaar gemaakt. Bij de rechtbank in Assen werd de eis - toen drie jaar gevangenisstraf, waarvan een jaar voorwaardelijk - tegen V. na de besloten behandeling wel direct aan de pers medegedeeld door de officier van justitie. De uitspraak op 19 maart is wel openbaar.

Udense politiemans vrijgesproken van ontucht met meisje

Door onze verslaggever **DELDT** 7
DEN BOSCH - Een Udense hoofdagent die ervan werd verdacht in diensttijd een meisje seksueel te hebben misbruikt, is gisteren door de rechtbank in Den Bosch vrijgesproken.
Officier van justitie mr. P. Bender overweegt tegen dit vonnis in be-

roep te gaan. Twee weken geleden eiste hij negen maanden gevangenisstraf, waarvan vier voorwaardelijk, tegen de inmiddels ontslagen agent.
De rechtbank heeft de Udenaar, conform het verzoek van zijn advocaat, vrijgesproken omdat het meisje op het moment dat er seksueel contact plaatshad niet meer

onder het gezag van de ambtenaar viel.
De agent zou het minderjarige meisje, dat was aangehouden in verband met winkeldiefstal op 8 november 1990, na verhoor naar huis hebben gebracht. Dat gebeurde in een onopvallende surveillancewagen. Na het meisje in de buurt van haar ouderlijke woning te heb-

ben afgezet, werd de agent naar een verkeersongeluk geroepen. Na de afhandeling daarvan reed hij er langs de woning van het meisje. Zij stapte toen bij hem in de auto, waarna het seksuele contact zou hebben plaatsgemaakt.
Mr. 1 name dat opnieuw en kennelijk uit vrije wil instappen, waarbij volgens de rechtbank het ook voor het meisje duidelijk moet zijn ge-

weest dat het naar huis brengen was afgesloten, betekent dat verdachte niet verweten kan worden dat hij in diensttijd ontucht heeft gepleegd met een aan zijn zorg en waakzaamheid toevertrouwd persoon. Dat was de Udense agent ten laste gelegd.
Uit het onderzoek tjt lens de rechtszitting, die twee w en gele-

den achter gesloten deuren plaats had omdat verdachte anders emotioneel in problemen zou kunnen raken, is volgens de rechtbank gebleken dat het meisje zich vrijwillig aan de verdachte heeft ontdaan.
De rechtbank refereerde in haar uitspraak aan enkele arresten van de Hoge Raad, die in soortgelijke gevallen vrijspraak had verleend.

Nader onderzoek naar ontucht speeltuinleider

(Van een onzer verslaggevers) UTRECHT - De Utrechtse rechtbank heeft gisteren de zaak tegen een 47-jarige voormalige speeltuinleider aangehouden voor het horen van drie getuigen door de rechter-commissaris. In de zaak tegen de speeltuinleider, die wordt verdacht van ontucht met zijn assistente, is het onderzoek volgens de rechtbank niet volledig geweest.

Twee weken geleden stond de voormalige speeltuinleider van De Bijnker de wijk Transwijk terecht wegens verdenking van ontucht en verkrachting van zijn medewerkster die sinds 1976 in de speeltuin werkzaam was. Op de zitting verklaarde de verdachte dat hij weliswaar een buitenechtelijke verhouding met zijn assistente had gehad,

maar dat van verkrachting en gedwongen ontucht geen sprake was geweest. In februari 1991 zei de vrouw bij de politie dat haar chef haar in de periode van medio september 1979 tot en met november 1987 vele malen seksueel had misbruikt op het terrein van De Bijnker. Officier van justitie mr. J. Coster van Voorhout vond de zaak bewezen en eiste twee weken geleden een gevangenisstraf van drie jaar.

In een tussenvonnissen oordeelde de rechtbank dat twee getuigen, een zus en een vriendin van het slachtoffer, nog eens door de rechter-commissaris moeten worden gehoord. De onderzoeksrechter moet bovendien nog eens de psychologe G.H. Wit horen die het slachtoffer onder haar hoede heeft.

De zaak zal op 13 april om 13.30 worden voortgezet.

NVHN b
Van onze justitiemedewerkster LEEUWARDEN - Het hoger beroep in de strafzaak tegen schaatstrainer R.V. (44) uit Smilde, die vorig jaar door de rechtbank in Assen is veroordeeld wegens ontucht, is gisteren bij het hof in Leeuwarden achter gesloten deuren behandeld. Raadsman mr. A.J. van der Meer vroeg om een besloten behandeling in verband met de intieme details die tijdens de zitting aan de orde zouden komen. Bovendien zag de raadsman in het feit dat V. een aantal van de slachtoffers bekende Nederlanders zijn, een reden publiek en pers van de zitting te weren. Het hof honoreerde zijn verzoek.

IJsselsteins meisjes door drie jongens misbruikt Acht maanden cel geëist voor groepsverkrachting

(Van een onzer verslaggevers)
UTRECHT — Officier van justitie mr. I. Hage heeft tegen de 19-jarige A.L. uit Den Haag wegens zijn aandeel in een groepsverkrachting van een 19-jarig meisje in IJsselstein een gevangenisstraf geëist van acht maanden waarvan vier maanden voorwaardelijk.

Ondanks de ontkenning van L. vond mr. Hage de groepsverkrachting bewezen. Bij de politie had het slachtoffer, destijds 19 jaar oud, gezegd dat ze in een coffeeshop in Utrecht L. had ontmoet. Met hem en drie andere mannen was ze naar een flat in IJsselstein gereden waar ze wat hasj hadden gerookt. Daarna zou ze eerst door L. en vervolgens door de 24-jarige J.J. uit Den Helder en de 21-jarige C.P. uit IJsselstein zijn verkracht. Gedurende die verkrachtingen zou ze door L. met een schaar en een mes zijn bedreigd.

L. zei dat het meisje uit vrije wil met hem naar bed was gegaan. Hij gaf wel toe dat hij in de slaapkamer 'om stoer te doen' met een mes had staan zwaaien: „Maar toen zij begon te hullen, ben ik weggegaan”. Volgens hem was de vrouw wel met tegenzin met de andere twee jongens naar bed gegaan: „Maar ze deed het toch omdat ze er geld voor zou krijgen”. De honderd gulden die L. haar had aangeboden, had ze echter geweigerd.

De officier vond de verkrachting bewezen. Zij baseerde zich vooral op de verklaringen van de twee mededaders waaruit volgens haar blijkt dat van vrijwillige gemeenschap geen sprake is geweest. Vanwege de ouderdom van het misdrijf en het feit dat L. sindsdien niet meer met de politie in aanraking is geweest, liet mr. Hage het bij een eis van acht

maanden waarvan vier maanden voorwaardelijk.

De raadsman van de verdachte vond het bewijs voor de verkrachting niet geleverd. Volgens hem is er die avond sprake geweest van puberaal gedrag en hadden de jongens en het meisje wat geëxperimenteerd op seksueel gebied. Voor het geval de rechtbank het bewijs wel geleverd vindt, vroeg hij om in dat geval het minderjarig strafrecht toe te passen omdat L. in 1990 17 jaar was.

Voordat de officier de tenlastelegging voordroeg, stelde raadsman mr. A. van der Seijs dat de officier geen recht heeft om A.L. te vervolgen: „Op 20 juni 1990 deed het meisje aangifte, op 23 juli werd L. in bewaring gesteld. Twee dagen later werd hij vrijgelaten en nadien heeft hij niets meer van de zaak vernomen”.

De advocaat noemde de termijn tussen 25 juli 1990 en de zitting ongewenst lang. Mr. Van der Seijs verweet het openbaar ministerie bovendien dat het geen acht had geslagen op het rapport dat de psychiater op 25 juli 1990 over L. had opgesteld. Psychiater F. Bruinsma concludeerde destijds dat de kans op herhaling van dergelijke feiten zeer groot is en dat L. voor nader onderzoek naar het Pieter Baan Centrum, de psychiatrische observatiekliniek van justitie, moest worden gestuurd. „Wat doet justitie vervolgens? Niets!”, aldus de advocaat. Hij noemde het een geluk dat zijn cliënt er in was geslaagd zijn leven te beteren.

De rechtbank wees de bezwaren van de raadsman af. Voorzitter mr. Th. Clarenbeek noemde de lange duur tussen feit en terechtzitting 'hoogst ongelukkig'

maar de vond de termijn niet zodanig dat de officier niet ontvankelijk moest worden verklaard. Mr. Clarenbeek zei tegen de officier het vreemd te vinden dat de verdachten, drie in totaal, nooit in voorlopige hechtenis hebben gezeten en dat er in deze zaak geen voorlopig vooronderzoek is geweest. „Dat heeft mij ook bevreemd, maar ik heb de reden daarvan niet kunnen achterhalen”, zei de officier.

De zaak tegen de 24-jarige J.J. uit Den Helder werd terugverwezen naar de rechter-commissaris voor het horen van vier getuigen. De dagvaarding in de zaak tegen de 21-jarige C.P. werd nietig verklaard omdat die op het verkeerde adres was uitgereikt. De rechtbank doet uitspraak op 16 maart.

Voetbaltrainer veroordeeld voor ontucht met pupillen

DEN HAAG (ANP) — Dienstverlening gedurende 120 uur en een gevangenisstraf van vijf maanden voorwaardelijk heeft de rechtbank in Den Haag dinsdag opgelegd aan de 46-jarige voetbaltrainer J. van V. uit Voorschoten. Hij zou van januari tot juni vorig jaar ontucht hebben gepleegd met negen jongens van zijn club, tussen de tien en dertien jaar oud.

Van V. lokte de kinderen met snoep en videofilms naar zijn huis. De voetbalclub SVLV had volgens de officier van justitie kunnen weten dat de aanstelling van de man als trainer niet zonder risico was. Enige jaren daarvoor was hij ontslagen na geruchten over ontucht met kinderen. Het bestuur had Van V. echter weer aangenomen „omdat hij zo leuk met de jongens omging”.

BOY, 7, JOINED IN GANG RAPE

A BOY of seven joined in a gang rape of a 10-year-old girl playmate, a US court heard yesterday.

The youngster, now eight, was sentenced to 12 months probation by a judge in Illinois and ordered to undergo counselling. Another boy, aged 12, was given five years' probation after being found guilty of rape.

The assault took place in one of the boys' homes while the parents were at church. A third lad did not stand trial because he is mentally handicapped.

Raaltenaar vrij gesproken van incest met stiefzoon

(Van een onzer verslaggevers)

ZUTPHEN - De rechtbank in Zutphen heeft de 45-jarige Raaltenaar W. M. vrijgesproken van incest met zijn stiefzoon D.R.

„Voor veroordeling moeten we voor 100 procent zeker zijn dat dat de feiten waarvoor U beschuldigd bent werkelijk zijn gebeurd. Dat is niet het geval”, zei rechtbank-president mr. A.C. de Visser gistermiddag. Officier van justitie mr. R. van Heck had vier maanden celstraf, waarvan twee maanden voorwaardelijk geëist. De zaak tegen M. kwam aan het rollen nadat de stiefzoon zich moest verantwoorden voor brandstichting in de auto van de verdachte. R., de zoon van W.'s

huidige echtgenote, zei uit wraak te handelen, omdat zijn stiefvader in 1987 'vijf of zes keer' ontucht met hem zou hebben gepleegd.

De stiefvader ontkende categorisch alle beschuldigingen van incest. Wel gaf hij toe zijn stiefzoon wel eens 'een schop onder de kont en een tik over de vingers' te hebben gegeven 'omdat hij niet wilde luisteren'.

Aanvankelijk boterde het nog goed tussen stiefzoon en vader. Op zaterdag werd er geregeld 'gestoeid en gedonderd' in de slaapkamer. Maar langzaam maar zeker had zich daarna een zekere verwijdering afgetekend.

De moeder van R. kenschetste haar zoon als iemand die 'de boel kon verdraaien en vreselijk kon fantaseren'.

M.'s advocaat vond de stiefzoon vreselijk 'gefrustreerd'. 'Het heeft er alle schijn van dat hier sprake is van een valse aangifte', zei hij.

Dinsdag 31 maart 1992

GVA

Wellicht seksueel misbruikt en daarna vrijgelaten

Onbekende lokt negenjarig meisje mee in Leuven

Van onze redacteur

Een onbekende man heeft zondagmiddag in Leuven een negenjarig meisje meegelokt. Hij heeft haar wellicht seksueel misbruikt. Na de feiten heeft hij haar opnieuw vrijgelaten.

Zondagmiddag keerde een negenjarig meisje dat lid is van de gidsenvereniging Sint-Lutgardis in Leuven niet terug van een scoutsactiviteit. Die vond zondag van 11 tot 14 uur plaats in het lokaal achter de Sint-Jacobskerk.

Toen het meisje omstreeks 14.30 uur nog niet thuis was gekomen, werden de ouders ongerust. Ze informeerden bij vriendinnetjes of hun dochtertje daar was. Toen dat niet het geval was, meldden ze omstreeks 16.45 uur de verdwijning van hun dochtertje bij de politie van Leuven.

De politie van Leuven hield rekening met een mogelijke ontvoering en zette een speuractie op. Die leverde resultaat op. Omstreeks 19 uur trof een patrouille van de politie het meisje aan op de Blauwe Hoek in Leuven niet ver van haar woning. Ze was op weg naar huis.

Uit de verklaringen van het meisje blijkt dat een onbekende man haar heeft meegelokt toen zij van de scoutsactiviteit naar huis terugkeerde. Wellicht heeft hij haar seksueel misbruikt. Na de feiten heeft hij het meisje laten gaan.

Onderzoeksrechter Decoux en de BOB van Leuven zijn met het verdere onderzoek belast. Gezien het meisje in de buurt van haar woning is meegelokt en daar ook weer is afgezet, vermoedt men dat de feiten in de omgeving zijn gebeurd.

B.H.

Dertig klachten van ouders Verpleger Herentalse school vervolgd wegens zedenschennis

Van onze redacteur

In de periode '89-90 ging een verpleger van een Herentalse school zijn boekje te buiten. Een 30-tal klachten kwamen binnen van ouders. De man had zich namelijk bezondigd aan seksuele aanrakingen bij jongetjes en stond daarom terecht wegens aanranding van de eerbaarheid en zedenschennis. In een drietal gevallen was er ook sprake van verkrachting, maar hiervoor pleitte meester Cools de vrij-spraak. Er kwamen drie burgerlijke partijen opdagen, die respectievelijk 1 fr., 120.000 fr. en 500.000 fr. morele schadevergoeding eisten.

De psychiater, die de beklagde na de feiten onderzocht, schreef in zijn verslag dat de man zeker niet lijdt aan pedofiele perversie. "Er bestaat wel een regressie naar de kinderlijke seksualiteit," zegt hij. Concreet wil dit zeggen dat de man enkel spelletjes speelde, zoals kinderen dat met elkaar zouden doen maar dat er van volwassen seksualiteit geen sprake was.

Substituut-procureur Broeckx vond dat zo'n handtastelijkheden in een beschaafde maatschappij niet konden geduld worden, en vroeg een passende sanctie. Meester Cools die zijn laatste pleidooi in zijn advocaten-carrière hield — hij wordt immers vanaf vandaag groentenboer — vertelde de rechtbank dat het duidelijk is dat zijn cliënt genezen is. Dat heeft trouwens de psychiater bevestigd. "Hij is een zeer sociaalvoelend man, die bereid is iedereen te helpen waar hij maar kan. Op een bepaald ogenblik trok hij zelfs in volle oorlogsgeweld naar Joegoslavië om daar nieuwe ambulances te gaan leveren. De verkrachtingen zijn helemaal niet bewezen. Eén van de slachtoffers vertelde trouwens achteraf helemaal niet kwaad te zijn op de verpleger. Voor de zogenaamde aanrandingen is enkel een lichte voorwaardelijke straf aangewezen," vond hij ten slotte.

Rechter Emsens doet in deze zaak een uitspraak tijdens de zitting van 1 april.

HVDo

Nieuwsblad van het Noorden • woensdag 18 maart 1992

Ontuchtpleger uit Bellingwolde krijgt woonverbod

Van onze justitiemedewerkster
GRONINGEN — Een 23-jarige man uit Bellingwolde kreeg gisteren door de kort gedingrechter in Groningen, mr. J.A. van Riessen, een woonverbod en een straatverbod opgelegd. De Bellingwolder heeft na aanhouding door de politie bekend dat hij in februari ontuchtige handelingen heeft ge-

pleegd met zijn 5-jarige buurmeisje. Inmiddels is hij weer vrijgelaten.

Totdat zijn bureu zijn verhuisd mag hij niet terugkeren naar het huis van zijn ouders waar hij tot nu toe woonde. Bovendien mag de man zich in dezelfde periode niet binnen een straal van 1500 meter

rond de woning ophouden. Elke overtreding van het woon- en straatverbod kost de man een boete van 500 gulden. Ook mogen de ouders van het meisje de hulp van de politie inroepen als hij zich niet aan het vonnis houdt.

Raadsman mr. F. Tiebout stelde vorige week tijdens de zitting dat hij beseft dat een woonverbod

een zwaar offer is voor de buurman, maar dat weegt niet op tegen de grote psychische druk waaronder de ouders leven. Iedere confrontatie met de man zou het opgelopen trauma alleen nog maar vergroten. Tijdens de zitting heeft het echtpaar toegezegd voor 1 mei 1993 te zullen verhuizen.

Beide partijen zijn door de rechter veroordeeld tot betaling van de helft van de proceskosten.

Dit omdat de eisers, alvorens zij het kort geding tegen hun buurman aanspanden, niet hebben geprobeerd om zonder tussenkomst van de rechter tot een oplossing te komen.

Leider zeeverken- ners beschuldigd van sadistisch spelletje

TCL 3.3-92

door Fred Soeteman

AMSTERDAM, dinsdag

Officier van justitie te Amsterdam mr. P. Kortenhorst eiste gisteren wegens „handelingen die kwetsend zijn voor het geslachtelijk schaamtegevoel” een gevangenisstraf van acht maanden, waarvan vijf voorwaardelijk, tegen de zeeverken-
nersleider Adrie V. (41).

Bovendien eiste hij een proeftijd van twee jaar, waarin Adrie geen leiding meer mag geven aan jeugdgroepen.

De groepsleider ontkende de beschuldigingen, dat hij de zweep over de verken-
ners heeft gelegd. Toch moet dat, volgens vier voormalige pupillen van de Tarcisiusgroep, tussen 1980 en 1989 tientallen malen zijn gebeurd tijdens kampeerweek-
ends in Vinkeveen, in de Belgische Ardennen, in Zweden en bij hem thuis in Amsterdam.

Dat hij jongens vastbond aan een rek, en hen dan met een touw of een

zweep bewerkte, noemde hij „pure onzin”.

Volgens een der aangevers, werd het woord martelen gebruikt om Adrie V.'s stoeipartijen te omschrijven. „Hij kwam bij ons in de tent en ging naast je liggen. Dan stak hij één been in je slaapzak.” De ex-verken-
ners hebben ook getuigd dat hun teamleider een ritueel volgde waarbij hij onder een jongen liggend, zweepslagen uitdeelde.

Achteraf hebben de jongens het er geestelijk moeilijk mee gekregen. Een van hen zegt er een studiejaar door te hebben verloren en vordert nu 1500 gulden schadevergoeding.

De officier van justitie: „Wat opvalt is dat je op het eerste gezicht niet kunt zeggen dat het seksuele handelingen waren. Toch is het net over de grens. Stoeien is best, maar in een slaapzak kruipen gaat te ver”, aldus de officier.

V.'s advocaat betoogde dat de man juist niet over de grens is gegaan. In elk geval zou er geen sprake zijn geweest van genotzucht. „Ik zeg niet dat er niets is gebeurd. Hij is misschien als opvoeder zeer onzorgvuldig geweest. Maar dat is niet te lastegelegd.”

Uitspraak: 16 maart.

Acht maanden geëist wegens ontucht vk 3-3 met zeeverken- nertjes

AMSTERDAM (ANP) — Voor de Amsterdamse rechtbank is maandag tegen de 41-jarige A. V. acht maanden geëist, waarvan drie voorwaardelijk, wegens ontucht met zeeverken-
nertjes over wie verdachte de leiding had. De officier van justitie verbond aan zijn eis de voorwaarde dat V. in zijn tweejarige proeftijd geen leiding mag geven in enigerlei jeugdbeweging.

De vier jongens die in 1989 aangifte deden, hebben verklaard dat zij op kamp in Vinkeveen, België, Zweden en Denemarken hun groepsleider naakt in hun slaapzak hebben moeten dulden, dat hij hen vastbond op het stafschip Het Zeepaard en hen sloeg met een touw of een riem.

Aanvankelijk had een en ander het karakter van „gestoei”. Maar volgens de jongens — allen toen jonger dan zestien jaar — waren de praktijken metter-
tijd verworpen tot sessies waar vooral de groepsleider van genoot. De aangevers hebben verklaard „tientallen malen” aan de lusten van V. te hebben blootgestaan.

De verdachte zelf liet weten „met stijgende verbazing” van de beschuldigingen te hebben kennis genomen. Hij schreef de beschuldiging van ontucht toe aan de in zijn ogen afwijkende „interpretaties” van de jongens. Het stoeien was in zijn ogen een speelse strafmaatregel, wanneer de jongens een fout hadden gemaakt bij het zeilen of onvoldoende hun best deden op school.

Het vastbinden en toedienen van zweepslagen moest volgens V. worden verwezen naar het rijk der fabelen. Alle overige handelingen, zoals het geworstel met elkanders onderbroek in een slaapzak, vatte V. op als zijn gebruik van de „non-verbale communicatie”.

Acht maanden cel geëist tegen leider zeeverken- ners

AMSTERDAM (ANP) - Officier van justitie mr. P. Kortenhorst heeft gisteren voor de rechtbank in Amsterdam tegen de 41-jarige A.V. acht maanden gevangenisstraf geëist (drie voorwaardelijk) wegens ontuchtige handelingen.

Die zou de man over een periode van jaren hebben gepleegd met een aantal zeeverken-
nertjes dat aan zijn leiding was toevertrouwd.

De vier jongens die in 1989 aangifte deden hebben verklaard dat zij op kamp in Vinkeveen, België, Zweden en Denemarken hun groepsleider naakt in hun slaapzak hebben moeten dulden, dat hij hen vastbond op het stafschip Het Zeepaard en hen sloeg met een touw of een riem.

Aanvankelijk had één en ander het karakter van 'gestoei', maar naar de mening van de jongens - allen jonger dan zestien jaar ten tijde van het de-

lic - waren de praktijken met-
tertijd verworpen tot sessies
waar vooral de groepsleider
van genoot.

De verdachte zelf liet weten
'met stijgende verbazing' van
de beschuldigingen te hebben
kennis genomen. Volgens hem
hadden de jongens één en an-
der verkeerd geïnterpreteerd.

DE KRANT OP ZONDAG

ZWEEPSLAG

LEO DERKSEN

Deze week stond er voor de Amsterdamse rechtbank ene Adrie V. terecht. De man is leider van een groep zeeverken-
ners en werd door enkele van zijn voormalige pupillen ervan beschuldigd hen met groot enthousiasme regelmatig te hebben afgeranseld.

Dat kan. Een ieder heeft zo zijn eigen genoegens. De een spaart postzegels, een ander puurt enige levensvreugde uit het hanteren van de zweep. Wie bovendien zijn vrije tijd doorbrengt bij zeeverken-
ners dient op alles voorbereid te zijn. De tijd van 'Hoe zachtken-
s glijdt ons bootje al op het spiegel'end meer' is allang voorbij.

REP & ROER

Adrie, zo luiden de beschuldigingen, ranselde er lustig op los. En dat gebeurde dan tijdens kampeerweekends in Vinkeveen, in de Belgische Ardennen, in Zweden en bij hem thuis in Amsterdam. Hij bond de kleine lichtmatroosjes, volgens hun zeggen dan, vast aan een rek en liet touw of zweep geneeskrachtig op hen neerdalen. En dat schijnt hij negen jaar lang te hebben volgehouden: van 1980 tot 1989. Het heeft dus lang geduurd, voordat de pijn voelbaar werd.

Ook ging Adrie soms, liggend onder zo'n lid van de bemanning, zweepslagen uitdelen — een ongemakkelijke houding, maar vooruit: als Adrie dat nou leuk vindt, wie zal hem die vreugde willen onthouden? In de VS noemen ze zo'n man een "kuikenkluiver" en dat is een doeltreffende benaming voor zo'n jager op klein wild.

"Hij kwam bij ons in de tent", zo getuigde een zo'n geteisterd zeemannetje, "en ging naast je liggen. Dan stak hij één been in je slaapzak." Welnu, neemt u hiervan goede nota en let vervolgens op de woorden van de officier van justitie, mr. P. Kortenhorst.

Ik citeer: "Wat opvalt is, dat je op het eerste gezicht niet kunt zeggen dat het seksuele handelingen waren. Toch is het over de grens. Stoeien is best, maar in een slaapzak kruipen gaat te ver."

Daar staat Adrie lustig met zijn zweep te zwaaien en Kortenhorst zie je denken: 'Verrek, waarom zou Adrie dat toch doen? Dit is geen seksuele handeling! Zouden de matroosjes soms straf hebben verdiend en is er hier dus slechts sprake van een corrigerend optreden?'

Kortenhorst is even de kluts kwijt. En jammer genoeg vindt hij die ook niet meer terug. Dat Adrie, althans volgens die opvarenden, zo bedrijvig de zweep liet neerdalen op geknevelde zeemannetjes, is in zijn ogen een vorm van vrijetijdsbesteding, die weliswaar niet direct is toe te juichen, maar waarschijnlijk toch niets te maken heeft met een erotische lustbeleving. Elk mens heeft zo zijn dartel spel, nietwaar? En ook stoeien mag best van Kortenhorst, "maar in een slaapzak kruipen gaat te ver!" kraait het Vaderlands Recht.

Maar wat deed Adrie? Volgens de getuigenverklaringen stak hij slechts één been in zo'n slaapzak, waarin zich dan al zo'n zeekuitentje bevond. Of dit het rechter- dan wel het linkerbeen was, is niet duidelijk geworden, maar hoe dan ook: wat kan men met één been in een slaapzak aan erotische capriolen uitrusten? In hoeverre is één been in een slaapzak een bedreiging voor de maagdelijkheid van de scheepsbemanning?

Men dient over een bizarre fantasie te beschikken om in dat ene been een verwerpelijke seksuele benadering te zien en tegelijk het afranselen met een zweep slechts een luchtige vorm van vrijetijdsbesteding te vinden. Kortenhorst heeft die fantasie.

Hij eiste acht maanden wegens "handelingen die kwetsend zijn voor het geslachtelijk schaamtegevoel". Kennelijk voor dat ene been dus. En niet voor de zweepslagen. Misschien kan Adrie even de zweep over mr. P. Kortenhorst leggen.

Amerikaanse rechter geeft strafvermindering in ruil voor vrijwillige castratie

Steve Allen Butler (28) uit Houston (Texas) wist dat rechter Michael McSpadden voorstander is van castratie in geval van sexmisdriften. Butler was vorig jaar april gearresteerd wegens de verkrachting van een dertienjarig meisje.

Het was niet de eerste keer dat Butler werd betrap met minderjarige meisjes. Eerder was hij veroordeeld wegens het betasten van een zevenjarige. Hij wist dus zeker dat hem een forse gevangenisstraf te wachten stond. Mogelijk zelfs levenslang.

Butler overlegde met zijn vrouw en besloot de rechter te vragen om castratie in ruil voor strafvermindering. Rechter McSpadden willigde diens verzoek volgaarne in. McSpadden is van mening dat conventionele straffen niet werken bij sexmisdriften. „We worden voortdurend op een pijnlijke wijze geconfronteerd met het feit dat de huidige wetten in Texas noch elders werken. Ze beschermen de maatschappij niet en hebben geen invloed op de daders. Ik werk hier nu tien jaar als rechter en moet steeds weer constateren dat de daders, zodra ze weer in de maatschappij worden losgelaten, zich opnieuw vergripen”, lichte McSpadden zijn besluit toe.

Als Butler de medische ingreep heeft ondergaan, hoeft hij zich niet voor zijn jongste misdaad te verantwoorden voor een jury. Hij krijgt dan een proeftijd van tien jaar. Als hij in die tien jaar niet opnieuw wordt betrap, wordt de misdaad niet geregistreerd op zijn strafblad. De ouders van het dertienjarige meisje hebben met deze procedure ingestemd om te voorkomen dat het meisje in de rechtszaal moet getuigen. Niet iedereen is gelukkig met deze juridische gang van zaken. Een aantal art-

sen en opvangcentra voor slachtoffers van sexmisdriften heeft McSpaddens besluit veroordeeld. „Dit is niet het antwoord”, zegt Cassandra Thomas, voorzitter van de National Coalition Against Sexual Assault. „Het klinkt goed. Het geeft je een goed gevoel, maar het pakt de oorzaken van seksuele misdriften niet echt aan.”

Michael Cox, directeur van het behandelingscentrum van daders en slachtoffers van seksuele misdriften van het Baylor College of Medicine in Houston, is ook fel gekant tegen castratie. Cox heeft Butler onder behandeling.

McSpaddens besluit noemt hij „een angstig precedent”. „Het is een simpele en uiterst primitieve biologisch oplossing voor een buitengewoon complex sociaal probleem.” Volgens Cox komt een seksueel misdrijf niet louter voort uit het onvoldoende onder controle hebben van seksuele driften. Macht en gevoelens van frustratie en woede spelen eveneens een rol.

Butler zal „chirurgisch” worden gecastreerd. Dat wil zeggen dat zijn teelballen operatief worden verwijderd, het-

geen zijn seksuele aandriften drastisch vermindert, maar niet de mogelijkheid wegneemt een erectie te krijgen. Ook wel toegepast wordt „chemische castratie”, waarbij een oversext persoon wordt behandeld met medicijnen, zoals Depo-Provera, die de seksuele drift verzwakken. De chemische procedure is eigenlijk geen echte castratie, omdat er niets definitief wordt weggehaald of vernietigd.

Critici van McSpaddens besluit vrezen dat het stapje van vrijwillige naar gedwongen castratie nu veel makkelijker zal worden gezet. In het verleden daarvan kunnen vrouwen worden gedwongen zich te laten steriliseren of Norplant te laten inbrengen. Norplant is een anti-conceptiemiddel dat operatief in de bovenarm wordt aangebracht.

„Gedwongen castratie en andere vormen van lichamelijke vermindering is een wrede, middeleeuwse straf”, zegt Stephen Schulhofer, hoogleraar recht aan de universiteit van Chicago. „De staat mag niet knoeien met iemands seksualiteit.”

(Janny Groen)

Man ontloopt door castratie levenslange straf

De beslissing van een rechter in de Verenigde Staten om de verkrachter van een dertienjarig meisje langs chirurgische weg te laten castreren is volgens critici barbaars en draagt niet bij aan het bestrijden van seksueel geweld. De dader had zelf om de ingreep gevraagd. Een rechter in Houston stemde enkele dagen geleden met dat verzoek in.

De veroordeelde ontkomt door zich te laten castreren aan een levenslange gevangenisstraf. De rechter maakte bekend dat hij een proeftijd krijgt van tien jaar. Die periode gaat in vanaf zijn castratie. Zou hij zich niet laten castreren dan zou hij zeker gevangenisstraf krijgen, tot maximaal levenslang.

Directeur Thomas van het Verkrachtings Crisiscentrum in Houston en voorzitter van de Nationale Coalitie Tegen Seksueel Geweld, zegt dat de maatregel een averechts effect kan hebben. „Het klinkt goed en het geeft mensen misschien ook een gerust gevoel, maar het raakt niet aan het probleem. Het speelt in op het idee dat seksueel geweld alles met seks te maken heeft, maar dat is niet zo”, aldus Thomas. Zij denkt dat de castratie van de verkrachter op de lange duur meer schade berokkent dan goed zal doen.

De directeur van een instituut van medische ethiek aan de universiteit van Minnesota vreest dat de maatregel een precedent is voor de overheid om ook gedwongen castratie in te voeren en deze maatregel te gaan toepassen bij allerlei soorten misdaden en afwijkend gedrag. „Ik vind het immoreel en barbaars om castratie aan te bieden als alternatief voor gevangenisstraf”, zegt hij.

De familie van het verkrachte meisje zou tegen de maatregel geen bezwaar hebben gemaakt om te voorkomen dat het meisje als getuige in de rechtszaal zou moeten verschijnen. Het meisje verklaarde dat zij verschillende keren is verkracht in februari 1991.

De vorm van castratie die de man wil ondergaan betreft het verwijderen van de zaadballen. Omdat de produktie van het hormoon testosteron dan ophoudt, verdwijnt ook vrijwel alle seksuele lust. Dat effect kan ook door het gebruik van medicijnen worden bereikt, maar hij wees die optie van de hand. Hij wil dat de medische ingreep een permanent en onherroepelijk karakter heeft.

AP

A.D. 29-3-92

Amerikaanse man besmet honderden jongens met aids

PHILADELPHIA (AP) — De politie van Philadelphia in de VS heeft een aan aids-lidende man opgepakt die seksuele gemeenschap heeft gehad met honderden jongens.

De man, wiens identiteit niet werd onthuld, zou 'gedurende enkele jaren' seks hebben gehad met jongens tussen de 15 en de 19 jaar. Hij pikte hen op bij scholen en nam hen mee naar huis, aldus de openbare aanklaagster Lynne Abraham.

„Oom Eddie” werd gearresteerd op verdenking van seksuele mishandeling van kinderen. De man leed al ruim een jaar aan aids. Abraham: „Dat betekent dat hij zeker een tot twee jaar voor het uitbreken van de ziekte met het HIV-virus besmet is geweest.”

Steven Allen Butler (28), die ervan wordt verdacht een dertienjarig meisje te hebben verkracht, zal niet worden gecastreerd. Butler had rechter Michael McSpadden op 6 maart te kennen gegeven dat hij koos voor castratie, in ruil voor strafvermindering. De rechter, een warm voorstander van castratie bij seksuele misdriften, willigde Butlers verzoek in. De ouders van het slachtoffer en de echtgenote van de dader gingen ook akkoord met de alternatieve straf.

Het ongewone besluit van de Texaanse rechter werd fel bekritiseerd door artsen, juristen en opvangcentra voor slachtoffers van seksuele misdriften. In allerlei fora, in de media en daarbuiten, werd driftig gedebatteerd over het castratieplan. De zaak leidde tot zoveel publiciteit, dat geen enkele arts zijn vingers eraan wilde branden. Butler vond niemand bereid om de medische ingreep uit te voeren.

Behalve de medische ethiek, is nu ook de rasproblematiek in de zaak-Butler verweven. Butler is zwart en zowel lokale als nationale zwarte leiders zijn opgestaan om het Amerikaanse rechtssysteem in het algemeen en rechter McSpadden in het bijzonder te beschuldigen van racisme. De Democratische afgevaardigde Ron Wilson onderzoekt nu zelfs de mogelijk-

heid om rechter McSpadden uit zijn ambt te ontsetten. „Ras speelt hier duidelijk een rol”, zegt Wilson. „En dat wordt bewezen door het feit dat de rechter in honderden soortgelijke zaken nooit blanken de castratie-optie heeft voorgesteld.”

Butlers familie, inclusief de echtgenote die van gedachten is veranderd, heeft inmiddels een andere advocaat in de arm genomen. De familie beweert dat de castratie aan Butler is opgedrongen. De nieuwe advocaat, Charles Freeman, is actief in de Black United Front en zeker van plan het rasaspect uit te spelen. De castratie-optie noemt hij „een duivelse tactiek, die is uitgestippeld door excentrieke rechtse gekken, uitsluitend gericht tegen Afrikaans-Amerikaanse mannen”.

De zwarte leider Jesse Jackson liet zich ook niet onbetuigd. Hij bezocht Butler in de gevangenis, waar hij verklaarde dat de „rechter toch had moeten weten dat castratie beneden de waardigheid is van het Amerikaanse rechtssysteem”.

McSpadden heeft zich van de zaak teruggetrokken. Butler zelf ontkent onder druk te zijn gezet. Zijn zaak zal door een andere, onpartijdige rechter worden behandeld. Deze zal het woord castratie niet in de mond durven nemen. (Janny Groen)

Is het castratievoorstel rassenhaat of een goed alternatief voor straf?

door onze medewerker DICK JANSEN in Chicago

CHICAGO — Het rooms-katholieke aartsbisdom van Chicago stelt een uniek onderzoek in naar beschuldigingen dat priesters zich op grote schaal schuldig maken aan pedofilie en andere seksuele misdrijven met parochieleden.

De aartsbisschop van Chicago, kardinaal Joseph Bernardin, heeft een onafhankelijke commissie benoemd, die over de afgelopen periode van 35 jaar zal nagaan in hoeverre priesters en andere functionarissen uit het aartsbisdom Chicago zich schuldig hebben gemaakt aan dergelijke overtredingen.

Aanleiding voor het groot-schalige onderzoek vormt een rel in de katholieke gemeenschap van de stad, nu het openbare ministerie een priester uit Chicago, wegens het plegen van ontucht met een veertienjarig

Geen 'mantel der liefde' voor de pedofiele priester

meisje, in staat van beschuldiging heeft gesteld. Hoewel niemand precies weet hoe vaak dergelijke situaties zich voordoen in de katholieke gemeentes, verklaren experts dat het om een wijd verspreid probleem onder de ruim 50.000 Amerikaanse priesters gaat.

Tot voor kort werden beschuldigingen tegen hen vaak intern afgehandeld en met de kerkelijke 'mantel der liefde' bedekt. Maar de gelovigen van de St. Odilo-parochie van Chicago kwamen er achter dat hun priester tien jaar geleden ook

al eens wegens seksueel wangedrag in staat van beschuldiging was gesteld.

Destijds werd hij door de kerkleiding overgeplaatst naar een andere parochie. Toen daar ook klachten opdoken, werd hij wederom overgeplaatst; ditmaal met het verbod om zich alleen op te houden met minderjarigen.

Nadat de priester in Chicago opnieuw wegens aanranding van een veertienjarige meisje in opspraak was gekomen, reageerde de katholieke gemeenschap van die stad furieus op

de eerdere handelswijze van de bisschoppen. Door het tumult onder de gelovigen zag de kardinaal zich gedwongen om in het openbaar zijn excuses te maken. Bovendien kondigde hij daarbij de instelling van het grootschalige onderzoek aan.

Hoewel niemand weet hoe vaak dergelijke gevallen in Amerikaanse parochies voorkomen, wordt algemeen aangenomen dat het om een omvangrijk probleem gaat. Volgens sommige opgaven zijn er in de VS in de laatste tien jaar zo'n vierhonderd priesters ci-

Par 5/3

viel of strafrechtelijk aangeklaagd. Bekend is dat de kerk in deze periode ongeveer vierhonderd miljoen dollar aan schadevergoedingen en schikkingen voor slachtoffers heeft uitbetaald.

Een advocatenkantoor uit St Paul, Minnesota, verdedigt de katholieke kerk op dit moment tegen ruim honderd aanklachten wegens priesterlijk wangedrag. Volgens de aan dit kantoor verbonden jurist Jeffrey Anderson komt het probleem vrijwel in alle 185 Amerikaanse bisdommen voor.

Ook heeft de katholieke kerk in de Verenigde Staten een speciale afdeling in gebruik in het Johns Hopkins ziekenhuis in Baltimore, waar priesters een therapie ondergaan tegen hun seksuele neigingen. Naar verluidt wordt een aantal van hen daar onder meer behandeld met medicijnen die tot doof hebben hun libido in te tom-

sfeer van geweld in Huize Alexandra

(Door Albert Holterman)
„Je kunt daar niet meer leven en daarom zijn we over het hek geklommen”, aldus Thea (18 jaar) en Deborah (14 jaar). Ze zijn afgelopen dinsdag weggelopen uit Huize Alexandra, het orthopedagogisch behandelingsinstituut voor meisjes in Almelo, dat nu al een paar maanden in het nieuws is. Thea en Deborah zijn nu ondergedoken bij een Almelose familie die hen tijdelijk heeft opgenomen. „Deze meisjes hebben meer ellende meegeemaakt dan ik met mijn vijftig jaar”, zegt de heer des hulzes, „als je hoort hoe het daar in Alexandra toegaat, is het verschrikkelijk”.

In het instituut heerst volgens Thea en Deborah een sfeer van geweld en (seksuele) intimidatie. Opsluiting op de kamer is er aan de orde van de dag. Thea en Deborah zijn bepaald niet de enigen die de afgelopen maanden zijn weggelopen: van de circa veertig meisjes zijn er volgens hen nu nog maar achtien.

Thea en Deborah hebben de achtergebleven meisjes gezegd dat zij de situatie in Huize Alexandra in de publiciteit zullen brengen in een soort laatste poging om veranderingen in het beleid van het instituut tot stand te brengen.

Veel meisjes in Huize Alexan-

dra verbergen volgens hen mensen op hun kamer die ze uit de keuken hebben weggenomen of die ze binnen hebben gesmokkeld, zozeer voelen zij zich bedreigd. Er zouden herhaaldelijk tamelijk gewelddadige uitbraakpogingen zijn.

Een aantal weken geleden was Deborah Willems (zij wil in tegenstelling tot Thea wel met achternaam in de krant) betrokken bij een nachtelijke uitbraakpoging van vier meisjes. Een van de meisjes had de sleutel van de kamers in handen gekregen en het viertal had de nachtwaker zeepsop in de ogen gespoten. Deze zag desondanks kans het alarmsysteem in werking te stellen, waarop de meisjes het te hulp gesnelde personeel te lijf gingen met haarlak, een brandspuit en een buis. Twee meisjes kregen daarna een paar weken arrest op hun kamer, de derde werd naar de 'zware' afdeling Het Kompas overgeplaatst en de vierde, die met de buis had geslagen, werd overgeplaatst naar de rijksinrichting De Lindenhorst in Zeist.

Voordat ze naar Huize Alexandra kwamen, hebben Deborah en Thea ook in De Lindenhorst gezeten, dat als een zwaar instituut bekend staat. Toch waren de meisjes, zo zeggen ze, liever in

De Lindenhorst dan in Huize Alexandra. „Daar in Zeist waren ze ook wel streng. Als je alleen maar 'shit' zei, werd je al opgesloten op je kamer, maar je werd er niet geschopt en geslagen en ze scholden je niet uit”. De groepsleiding van Alexandra werkt volgens hen herhaaldelijk de meisjes schopend en slaand hun kamer in. „Ze maken de meisjes voor hoeren uit, zeggen dat ze de kanker kunnen krijgen en dat soort dingen meer”.

Sinds directie en bestuur van Alexandra in november vorig jaar in conflict zijn geraakt met de school De Hollander Graven waar de pupillen les kregen, is de situatie volgens de meisjes hopeloos geworden. Zoals bekend wil Alexandra dat de school ook een helemaal gesloten regime gaat voeren. Om dat af te dwingen, werden sinds november alle meisjes van school gehouden.

De St. Aloysius-stichting verzorgt nu sinds een aantal weken het onderwijs in een paar noodbarakken op het terrein van Alexandra. Maar met onderwijs heeft dat volgens Deborah en Thea niets te maken. Er is slechts Engelse les, en verder wordt de tijd gevuld met timmeren, oorbellen maken en andere vormen van handvaardigheid.

Beide meisjes roemen De Hollander Graven, die elke dag voor de pupillen van Alexandra een verademing was.

Deborah en Thea zaten beiden op Alexandra met een bb-status (bijzondere behandeling). Thea was zes maanden in het instituut en Deborah twee maanden. Maar van een behandeling van hun problemen hebben ze naar hun zeggen nog niets gemerkt. „We zijn daar niet geplaatst om criminele redenen maar om pedagogische redenen, maar er wordt niets aan gedaan”.

Thea wil onder geen beding terug naar Alexandra. Zij wil net als ook andere meisjes de afgelopen maanden hebben gedaan, zes weken onderduiken. Na die termijn worden de meisjes door Alexandra 'uitgeschreven'.

Deborah gaat eerst een paar dagen naar een vriend. Naar haar moeder kan ze niet, zegt ze, want die is alcoholiste. Na een paar dagen wil ze zich weer bij Alexandra melden in de hoop dat er dan onder druk van de publiciteit veranderingen in het regime zullen zijn. „Maar als dat niet zo is, ga ik er weer vandoor”.

Directeur C. Veringmeijer noch adjunct-directrice M. Zelhorst van Huize Alexandra waren bereikbaar voor commentaar op het verhaal van de meisjes.

Onderzoek naar seksueel geweld Huize Alexandra

Er komt een gerechtelijk vooronderzoek naar aanleiding van de klacht van een ex-pupil van het meisjesinternaat Huize Alexandra in Almelo over seksueel geweld. Het openbaar ministerie in het arrondissement Almelo heeft daartoe besloten. Mevrouw mr. E. Heus, persofficier van justitie, heeft dit gisteren bevestigd.

De ex-pupil verwijt een vroegere medewerker van Huize Alexandra, P. Swaters, dat hij haar tussen december 1987 en september 1989 ontuchtig zou hebben behandeld. De klacht was voor Swaters aanleiding om zelf, via zijn advocaat mr. K. ter Mors, een gerechtelijk vooronderzoek aan te vragen. Het gaat er om dat de rechter-commissaris het waarheidsgehalte van de aantijging vaststelt, licht mr. Ter Mors toe.

Swaters zelf heeft, net als andere oud-personeelsleden en bewoners van Huize Alexandra al een tijd lang kritiek op de directie en de staf van het instituut. Volgens hem heerst in het tehuis een sfeer van intimidatie.

Swaters werd na een conflict door het internaat ontslagen. Stichting De Goede Herder, die Huize Alexandra exploiteert, probeert sinds begin dit jaar via een juridische procedure Swaters de mogelijkheid te ontnemen zich negatief over het internaat uit te laten. Een poging van de stichting om dit doel te bereiken via een kort geding bij rechtbank in Almelo mislukte.

De Goede Herder ging in hoger beroep bij het gerechtshof in Arnhem. De mondelinge behandeling van het hoger beroep is op verzoek van De Goede Herder uitgesteld. Op 31 maart zal de datum worden bepaald. Mr. Ter Mors heeft de indruk dat de klacht van de ex-pupil tegen Swaters bij dit uitstel een rol speelt: „Door te verwijzen naar de klacht hoopt men mijn cliënt tot zwijgen te brengen”.

Ter Mors noemt het in dit verband opmerkelijk dat het betreffende meisje dezelfde advocaat heeft als De Goede Herder. Swaters zelf spreekt van een gerichte actie om hem in diskrediet te brengen. Hij kwam met zijn ernstige kritiek aan het adres van zijn oud-werkgever naar buiten toen Huize Alexandra eind vorig jaar in conflict raakte met de Hollander Graven School, waar de meisjes van Alexandra tot voor enkele maanden onderwijs kregen. Swaters heeft partij gekozen voor de school. De Goede Herder was maandag niet voor commentaar bereikbaar.

schaffen consumptiegoederen

Rijksrecherche doet onderzoek Huize Alexandra

ALMELO (ANP) — Het openbaar ministerie in het arrondissement Almelo heeft besloten de rijksrecherche een onderzoek te laten instellen bij Huize Alexandra in Almelo, het internaat voor meisjes die met justitie in aanraking zijn geweest. Mevrouw mr. M. Roessingh, officier van justitie, heeft dat gisteren meegedeeld.

Aanleiding voor het onderzoek zijn twee aangiften van ex-pupillen over seksueel geweld in Huize Alexandra. Een meisje beschuldigt de oud-medewerker P. Swaters van ontuchtige hande-

lingen. Swaters ontkent en meent dat de aar... te past in de pogingen van zijn voormalige werkgever om hem langs juridische weg te beletten nog kritiek op het internaat te leveren. Swaters wijst er in dit verband op dat het instituut en het bewuste meisje dezelfde advocaat hebben.

Om het waarheidsgehalte van de aangifte te kunnen vaststellen had Swaters via zijn advocaat om een gerechtelijke vooronderzoek gevraagd. Het wordt een oriënterend onderzoek door de rijksrecherche. Die betreft hierbij de aangifte die niet tegen Swaters maar tegen een medewerker van Huize Alexandra is gericht. „Er is al met al voldoende reden om eens grondig te laten uitzoeken wat zich heeft voorgedaan”, zo licht mr. Roessingh het besluit toe om de rijksrecherche in te schakelen.

Meisjes nemen de vlucht uit Huize Alexandra

ALMELO — Jongens en meisjes die veel rozigheid hebben uitgehaald, of die niet thuis kunnen blijven vanwege grote problemen met hun ouders, worden soms door de kinderrechtster in een tehuis geplaatst. Dan zijn ze van de straat en in het tehuis kan hun opvoeding krachtig worden aangepakt. Het is ook de bedoeling dat de leiding van zo'n tehuis de jongeren helpt met hun problemen. Huize Alexandra in Almelo is zo'n tehuis, er wonen alleen meisjes.

Deborah Willems (14) en Thea (18) hebben er gezeten vanwege opvoedingsproblemen, maar een week geleden zijn ze gevlucht. „Je kunt daar niet meer leven en daarom zijn we over het hek geklommen”, zeggen ze. Volgens Deborah en Thea is het in Huize Alexandra niet uit te houden. Zij vertellen dat de leiders de meisjes vaak uitschelden, slaan en schoppen. Opsluiten in de kamer gebeurt in Huize Alexandra iedere dag.

Deborah en Thea logeren nu bij een Almelose familie, die hen een tijdje in huis heeft genomen. De meisjes

hopen dat er in Huize Alexandra iets verandert, daarom hebben ze besloten hun verhaal aan de krant te vertellen. Deborah is van plan om over een tijdje naar het tehuis terug te gaan, in de hoop dat er dan iets veranderd zal zijn.

Huize Alexandra is al een paar maanden in het nieuws, omdat de directie niet meer wil dat de meisjes buiten het terrein van het tehuis naar school gaan. Tot november vorig jaar gingen zij nog naar de De Hollander Gravenschool in Almelo, maar de directie vond dat de meisjes daar te vrij werden gelaten. Daarom is de Hollander Gravenschool nu dicht en krijgen de meisjes van Alexandra les in noodgebouwen binnen de hekken van het tehuis. Sindsdien is de situatie volgens Deborah en Thea in Huize Alexandra alleen maar hopeloziger geworden. Er heerst een nare sfeer in het tehuis, waarbij het geregeld tot geweld komt, zeggen de twee 'onderduikers'.

De directie van huize Alexandra wil niet op de uitspraken van Deborah en Thea reageren.

Onderzoek seks in internaat

ALMELO — Er komt een gerechtelijk vooronderzoek naar aanleiding van de klacht van een ex-pupil van het meisjesinternaat Huize Alexandra in Almelo, dat voormalig medewerker P.S. haar gedurende bijna twee jaar ontuchtig zou hebben behandeld.

De beschuldiging is verrassend, omdat S. zelf ernstige kritiek heeft geuit op het functioneren van directie en staf van het instituut en hen heeft beschuldigd van intimidatie. Hij wordt hierin gesteund door oud-medewerkers en (ex-) pupillen.

Stichting De Goede Herder, die Huize Alexandra exploiteert, procedeert sinds begin dit jaar tegen de uitspraken van S. Opmerkelijk is, dat het meisje dezelfde advocaat heeft als De Goede Herder.

Klacht over ontucht in Alexandra

ALMELO — Het openbaar ministerie onderzoekt de klacht van een ex-pupil van het meisjesinternaat Huize Alexandra in Almelo over het seksueel geweld waaraan een voormalig medewerker zich zou hebben schuldig gemaakt. De vrouw zegt dat de man haar tussen december 1987 en september 1989 ontuchtig heeft behandeld. Het gerechtelijk vooronderzoek wordt uitgevoerd op verzoek van de man, die de ontucht ontkent.

VK 24

N 1/1 N 24-392

5

Sie sind klein, sie sind arm, sie sind schutzlos, sie werden verkauft.
Zehn Millionen Kinder in aller Welt werden von Sextouristen brutal mißbraucht.
Ein Verbrechen, das stillschweigend geduldet wird

Die geschändeten Kinder

STERN-Report über die Verbrechen der Sex-Touristen

MORD AN DER SEELE

»NUR DIE STARKEN ÜBERLEBEN, DIE SCHWACHEN GEHEN UNTER«

Das Grauen vergessen: Der Freier ist weg, und für ein paar Stunden dürfen die vier Kinder im Hotel fernsehen und ihrem schrecklichen Leben entfliehen. Die meisten von ihnen sind obdachlos. Auch die Familie der zwölfjährigen Josey (links unten) lebt in Manila meist auf dem Roxas Boulevard, der mit einem Gitter vom Touristenstrand getrennt ist

von Andreas Hallaschka und Alberto Venzago (Fotos)

Es gibt keine Mädchen mehr in den Dörfern am Lao-Fluß. »Body massage, blow-job, fucking, all included. Sir«, sagt Gung und schelt. Sie ist 15 Jahre alt und trägt die Nummer 59 auf ihrem blaßblauen Body. Innerhalb Stunden »exotic service« kosten im »Atami«-Massagesalon, einem der mehreren Bordelle Bangkoks, 120 Mark. Das Mädchen erhält davon nichts. In den beiden ersten Jahren muß sie den Preis »abvolzen«, den ihre Eltern für sie erhalten haben, sagt der Zuhälter.

Gung war vierzehn, als ein Agent aus Bangkok ihren Eltern 900 Mark bot, wenn die Tochter einen Jobs Kellnerin in der Stadt annehme. Gungs Eltern, arme Bauern im Norden Thailands, hatten hohe Schulden. 900 Mark, das war so viel wie zwei Jahreseinkommen.

In ein Restaurant kam das Mädchen nie. Der Agent brachte Gung in ein abgele-

enes Haus auf dem Land. Hier wurde sie brutal auf ihre zukünftige Arbeit abgerichtet. Zuhälter vergewaltigten sie und die anderen Kinder in dem Haus, manche erst neun Jahre alt. Die Vergewaltigung war eines der mehr als 100 Opfer, die die thailändische Sexindustrie Tag für Tag als Nachschub für die Bordelle in Bangkok und Pattaya braucht.

Es gibt keine Mädchen mehr am Lao-Fluß. »In einigen Landesteilen gibt es in den Dörfern nur Jungen«, sagt die Pädagogin Sudaratrisang, die die internationale Kampagne »End Child Prostitution in Asian Tourism« (ECPAT) koordiniert. Bei einer Stichprobe fand sie in neun verschiedenen Ortschaften »nur fünf Mädchen zwischen 13 und 14 Jahren. Die anderen waren in den Süden gegangen«.

Von den zwei Millionen Prostituierten Thailands sind 40 Prozent jünger als 16. Und der Anteil der Minderjährigen steigt beständig. Mittlerweile gilt im Norden des Landes nicht mehr die Geburt eines Sohnes als erstrebenswert. 73 Prozent der befragten Bauernfamilien wünschen sich eine Tochter, deren Verkauf der Familie einen gewissen Wohlstand garantiert.

Überall und zu allen Zeiten wurden und werden Kinder zum Sex mißbraucht. Sei es, daß Väter, Onkel und Nachbarn sich mit Gewalt nehmen, worauf sie ein Recht zu haben glauben. Sei es unter dem Deckmantel der Religion, wie beim Devdasi-Kult in Indien. Tausende Mädchen im Alter von vier bis zwölf werden dort Jahr für Jahr – obwohl gesetzlich verboten – zu »Dienerinnen der Göttin Yellamma« geweiht und als Tempelprostituierte ausgebeutet.

»Trotzdem ist die massenhafte Kinderprostitution eine relativ neue Erscheinung«, sagt Sudaratrisang. Der Wirtschaftszweig ist »erst in den letzten fünf Jahren dramatisch gewachsen«, heißt es in einer Studie der internationalen »Ökumenischen Koalition für Dritte-Welt-Tourismus«. Etwa

zehn Millionen Kinder werden heute weltweit als Sexsklaven ausgebeutet, schätzt die Uno. Manche Experten halten diese Zahl noch für untertrieben.

Seit Aids die unbeschwertere Lust der Sextouristen bedroht, ist die Nachfrage nach Kindern zwischen sechs und 15 Jahren explosionsartig gestiegen. Männer aus Europa, den USA und dem Nahen Osten sorgen für den Bedarf. Die Länder der Dritten Welt liefern die Ware: Jungfrauen, Frischfleisch, Küken. Hunderttausende Kinder werden allein in den Bordellen Asiens als Sexsklaven gehalten. Ihre Kunden sind Bauarbeiter und Taxifahrer, Hochschullehrer und Kinderärzte aus den Industrieländern. Ganz normale Familienväter, die fernab von zu Hause und ohne Angst vor Strafverfolgung Kinder mißbrauchen, von denen manche sogar erst drei oder vier Jahre alt sind.

Auch in Lateinamerika, Afrika und den westlichen Industrieländern, so eine Ende Januar veröffentlichte Dokumentation der Uno, steigt die Zahl minderjähriger Prostituierten. Mehr als 100 Millionen entwurzelte Straßenkinder in aller Welt bilden ein schier unerschöpfliches Reservoir an immer neuen Kinder-Prostituierten.

Ob Bangkok, Berlin oder Bombay, ob Brasilien, Belgien oder Burma: In so gut wie jeder Großstadt, in so gut wie jedem Land der Welt verkaufen sich Kinder gegen Geld. Sex mit kleinen Kindern scheint kein Tabu mehr zu sein. Auf dem »Fleischgrill« am Londoner Piccadilly Circus oder am Hamburger Hauptbahnhof bedienen sich die Männer bei Kindern, die Drogen, Schmuck oder modische Kleidung kaufen wollen. In der Dritten Welt ist es der Drang zu überleben, der die Kinder den Freiern in die Arme treibt.

Allein nach Thailand reisen Jahr für Jahr knapp drei Millionen Männer ausschließlich, um billigen Sex zu kaufen. Die zahlungskraftigste Frei-

er-Fraktion stellen die Deutschen.

Diese Männer, »ihre Angst vor Aids und die immer bizarreren Sexwünsche«, wie es in der Untersuchung der »Ökumenischen Koalition« heißt, haben die Nachfrage nach Jungfrauen so hoch getrieben, daß die Scheiden der Mädchen nach der Entjungferung häufig wieder zugenäht und die Kinder mehrfach als Jungfrau verkauft werden. Und weil es im eigenen Land nicht mehr genügend Nachfrage gibt, »kidnapen thailändische Häscherkommandos mittlerweile Kinder in Burma, Laos und im Süden Chinas«, heißt es in der Uno-Studie.

Gerade in Thailand verurteilte die Regierung lange, die Aids-Gefahr totzuschweigen. Denn Sextourismus und Prostitution, obwohl offiziell verboten, sind der Wirtschaftsfaktor Nummer eins.

»Seien wir doch ehrlich«, sagt der als »Mister Konkolom« im Kampf gegen Aids engagierte Minister Meechai Viravaidya: »Wenn es keinen Sex gäbe, gäbe es auch nicht soviel Tourismus.« Und das könnte sich sein Land gar nicht leisten: Weltbank und Internationaler Währungsfond diktieren den Entwicklungsländern eine strenge Politik zur Devisenerwirtschaftung, damit sie ihre Schulden im Westen zurückzahlen können.

»Mit unseren Massagesalons ist das wie mit euren Banken: Würde man sie schließen, geriete das ganze Wirtschaftsgebäude ins Wanken«, sagt ein thailändischer Beamter.

Weiter werden die Charter-Flugzeuge in Bangkok landen. Kinder entführt, vergewaltigt und schließlich seelisch zerrüttet weggeworfen werden. Auch nach Manila werden weiter Kinderschänder fliegen. Die Philippinen gelten als »Paradies für Päderasten«, sagt die Soziologie-Professorin Karina David.

Und das nicht erst seit dem Golfkrieg, als Tausende amerikanischer Soldaten auf Fronturlaub für Nachfrage im Geschäft mit den

Aller kleinsten sorgten. In Olongapo, der Stadt neben der amerikanischen Marinebasis Subic Bay, boomt das Sexbusiness seit langem. Amerikanische Undercoveragenten deckten dort einen

Ring von Zuhältern auf, die vier-, fünf- und sechsjährige Kinder als Sexsklaven verschachtelten. Von den Philippinen werden Kinder auch ins Ausland verkauft. Verurteilt wurde bisher keiner der Täter.

83 Prozent aller Touristen, die in das Inselreich kommen, sind Männer. Und 1,2 Millionen Straßenkinder eine billige Nachschubbasis für den Baby-Strich. Ohne Umschweife kommen die Zuhälter im Zentrum von Manila zur Sache: »You want small boy? You want small girl? You like virgin?«

In der philippinischen Hauptstadt kann jeder seine perversen Gelüste befriedigen, ohne daß sein Treiben sonderlich Aufsehen erregt. Immer wieder werden Kinder mit zerfetztem Anus oder verletzter Vagina in die Krankenhäuser eingeliefert. Bestraft wurde nach einer monatelangen Pressekampagne bisher nur ein Täter: Der Arzt Dr. Heinrich Ritter wurde zu 30 Jahren Haft verurteilt, weil er der 10jährigen Rosario 1987 einen Vibrator in die Scheide eingeführt und sie furchtbar malträtiert hatte. Dabei war die Spitze des Geräts abgebrochen. Nach sieben Monaten Leiden starb das Mädchen einen grauenhaften Tod. Im vorigen Jahr durfte der Österreicher nach Hause zurückkehren.

Die Kunden der 10 (XX) Sex-Kinder von Manila sind zumeist Deutsche, Amerikaner, Engländer und Skandinavier. Dagegen ist die zentralphilippinische Hafenstadt Cebu fest in der Hand japanischer Kurzurlauber. Hier haben sich die Gangster des Yakuza-Syndikats im Sex-Business festgesetzt – ihnen war der Drogenhandel zu riskant geworden.

Überhaupt gehen laut Interpol Rauschgifthandel und der ähnlich lukrative Milliarden-Schacher mit Kindern Hand in Hand. Nach der

Uno-Studie verlaufen die Handelswege teilweise parallel. In Thailand, auf den Philippinen und in Indien operieren Händlernetze, die die Kinder nach Europa, in die USA, nach Japan und in die arabischen Staaten exportieren. Auch aus Südamerika, der Karibik und Afrika werden Kinder als Sexsklaven in reiche Länder verkauft.

Außerdem gibt es Binnenmärkte in Europa, den USA und Asien. Araber decken ihren Bedarf in ärmeren islamischen Staaten – oft getarnt als »Ehe auf Zeit«. Kinder im Alter von zehn bis 14 Jahren werden aus Bangladesch und Nepal zu Tausenden an Bordelle in Indien und Pakistan geliefert. Stricher aus Osteuropa zieht es in den reichen Westen, und aus Nordafrika werden Kinderprostituierte nach Frankreich und Südeuropa verfrachtet. Seit einem Jahr hat sich dieser Handel weltweit intensiviert, heißt es in einem Bericht der internationalen Anti-Kindersex-Organisation ECPAT.

Auf dem indischen Subkontinent kostet ein Kind meist weniger als 200 Mark. Die Opfer werden ihren Eltern abgekaut, gestohlen oder unter fadenscheinigen Vorwänden in Teppichfabriken rekrutiert und dann in den Sexmarkt reif gemacht.

Das »breaking in« dauert von einer Woche bis zu einem Monat. Eine Methode ist, ein Kind allein mit einer Kobra in einem dunklen Raum einzuschließen. Aus Furcht, die Giftschlange zu einem Angriff zu reizen, traut es sich kaum, zu atmen oder sich zu bewegen. Irgendwann ist das Kind fast verückt vor Angst und gibt einen Widerstand auf. Dann ist es bereit, als Prostituierte zu arbeiten. Nach vorsichtigen Schätzungen »arbeiten« 100 000 Kinder in den Rotlicht-Zonen von Delhi, Bombay und Kalkutta.

Eine Million Kinder im Alter ab drei Jahren werden, so die norwegische Regierung, jedes Jahr auf dem internationalen Sex-Markt verkauft. In diesem Geschäft spielen auch deutsche, niederländische, englische und nordamerikanische Organisationen homosexueller Pädophiler eine Rolle. Sie bieten ihren Mitgliedern sogar Auschulreisen auf die Philippinen oder nach Sri Lanka an. Oft unterhalten solche »Kreise«, getarnt als wohltätige Organisationen und Kinderheime, Bordelle oder Pornoaustauschzentralen.

In Brüssel flog ein Ringhulwer Kinder-Freier auf, der ausgerechnet im Uno-Kinderhilfswerk Unicef seinen Sitz hatte. Verhaftet wurde auch der Direktor des belgischen Unicef-Komitees. Die Organisation hatte

ornographische Fotos und sexuelle Kontakte mit Kindern an 4000 feste Kunden in ganz Europa, Nordamerika, Afrika und Japan vermittelt.

Auf der indischen Insel Goa betrieb Dr. Freddy 'cat mehr als 15 Jahre lang scheinbar selbstlos ein Kinderheim. Vergangenes Jahr kam heraus, daß das »Waisenhaus« des 65jährigen überall die Jahre in Wirklichkeit ein Knabenbordell vor allem für europäische Schwule war. Von hier wurden die Jungen auch nach Deutschland und England verschickt.

Das Dorado für homosexuelle Kinder-Freier allerdings ist Sri Lanka. Mindestens 10 000 Jungen werden von ihren »Vermittlern« zwischen den Urlaubsorten des Inselstaats verschoben. Der Besucherstrom europäischer Schwuler stieg sogar noch zu den schlimmsten Zeiten des Bürgerkriegs. Die »Strandjungen«, selten älter als 14, kosten nicht einmal einen Dollar pro Tag.

In südamerikanischen Staaten wie Chile, Kolumbien und Mexiko gibt es Kinderprostitution im großen Stil erst seit einem Jahrzehnt. Ursache ist die Wirtschaftskrise der achtziger Jahre, die massenhaftes Elend auslöste, wobei viele Familien zerbrachen und die Kinder zu Millionen auf der Straße landeten.

Inzwischen verkaufen sich allein in Brasilien zwei Millionen Kinder im Alter von fünf bis 14 auf dem Strich – oft für Pfennigbeträge oder ein bißchen Klebstoff, an dem sie sich berauschen.

In der neuntgrößten Industrienation der Welt lebt die Hälfte der über 20 Millionen Straßenkinder Südamerikas. Vom Reichtum des Landes profitieren nicht einmal zehn Prozent der Bevölkerung. Der Rest kämpft ums Überleben. Die Armen von Manaus verkaufen ihre Töchter an Lastwagenfahrer, die die Kinder in den Bordellen von Rio oder São Paulo abliefern. Andere landen in den Goldgräberlagern in Brasiliens wildem Westen, wo sich knapp eine halbe Million »meninas« verkaufen. Hübsche Mädchen unter zwölf können hier pro Nacht bis zu zehn Gramm Goldstaub verdienen.

Im Bundesstaat Ceará überlassen Väter ihre Töchter oft im Austausch gegen ein Essen »for a little play«. Bordelle bieten Kinder im Alter von sieben oder acht zur Entjungferung an.

In Rio de Janeiro blüht besonders zum Karneval der Sextourismus. Ein in der deutschen Szene kursierendes Kontaktblatt preist die dort »ausgeprägte Lolita- und Knabenszene ab sechs Jahren, die den Liebhaber ganz hervorragend mit

Mund- und Fingerspielen befriedigt«. In einer Goldgräbersiedlung in Peru wurde kürzlich ein Massengrab mit den Leichen von 50 Kindern entdeckt, die als Arbeits- und Sexsklaven mißbraucht worden waren. In Santiago de Chile findet man die Mädchen auf den Straßen des Stadtzentrums, die Knaben prostituieren sich diskret in Klubs. Doch die Strichjungen leben unter ständiger Lebensgefahr. Nicht selten bringen die homosexuellen Kunden die mißbrauchten Kinder einfach um.

Jose, ein sechsjähriger philippinischer Junge, hatte Glück im Unglück: Er überlebte. Seine Mutter hatte ihn gegen viel Geld einem Europäer überlassen, der ihn so brutal mißbrauchte, daß die Ärzte im katholischen Hospital von Olongapo vier Stunden brauchten, um die schwere Blutung am Darmausgang des Jungen zum Stillstand zu bringen.

Als er wieder zu sich kam, sagte der Junge mit schreckensgeweiteten Augen: »Der Teufel ist ein weißer Mann.«

Dokumentation: Hans Oberländer

»DIE MENTALITÄT VON KOLONIALHERREN«

Amihan Abueva, Leiterin der philippinischen Sektion der Anti-Kindersex-Organisation ECPAT, über die Prostitution Minderjähriger

STERN: Was können Regierungen in der Dritten Welt tun, um Kinder vor sexuellem Mißbrauch durch Touristen zu schützen?

ABUEVA: Der Sex-Tourismus ist die Ausbeutung unserer Armut. Solange ein Großteil unserer Bevölkerung ums Überleben kämpft, so lange werden Eltern ihre Kinder verkaufen oder Kinder sich selbst verkaufen. Da die Abschaffung der Armut vermutlich noch lange auf sich warten läßt, wäre ich schon froh, wenn die Politiker die Gesetze, die sie verabschieden, auch tatsächlich anwenden. Denn schließlich ist der Mißbrauch von Kindern nirgendwo legal. Wenn allerdings auf den Philippinen die Justiz ausnahmsweise mal einschreitet, werden die Opfer – die Kinder – verhaftet. Die Täter kommen ungestraft davon.

STERN: Wie erklären Sie sich diese Toleranz gegenüber den Kinderschändern?

ABUEVA: Sie ist im kolonialen Denken begründet. Wir haben zu wenig Selbstbewußtsein und zuviel Achtung vor Ausländern und vor ihrem Reichtum. Selbst unsere Politiker schrecken instinktiv davor zurück, bei Europäern hart durchzugreifen, abgesehen davon, daß sie auf deren Devisen angewiesen sind. Und die Täter haben ohnehin die Mentalität von Kolonialherren: Sie haben die Macht des Geldes auf ihrer Seite und kommen zu uns, weil sie wissen, wie leicht es ist, Verbrechen an unseren Kindern zu begehen.

STERN: Falls Sie mit Tätern sprechen könnten, was würden Sie ihnen sagen?

ABUEVA: Ihr hinterlaßt Kinder, deren seelische Wunden nie heilen werden.

Interview: STEFANIE ROSENKRANZ

DIE SCHÄNDER KOMMEN DAVON

Das Treiben deutscher Sexurlauber im Ausland ist bisher nicht strafbar. Verfolgt wurde nur Mißbrauch von deutschen Kindern.

Das Justizministerium arbeitet an einer Gesetzesänderung, die der Bundestag vermutlich noch in diesem Jahr beschließen wird: Sex mit Kindern unter 14 Jahren wird bestraft, auch wenn die Tat im Ausland begangen wurde. Nach dem Urlaub droht den Tätern Gefängnishaft bis zu zehn Jahren.

Über den Nutzen der Reform streiten die Experten. »Die Vorschrift wird leerlaufen. Da muß man keine Phantasie haben«, sagt Dr. Nikolaus Berger, Sprecher der Hamburger Justiz-Senatorin. Denn ein Staatsanwalt muß erst einmal wissen, daß ein Kind in Thailand oder Sri Lanka mißbraucht worden ist – sonst kann er nicht ermitteln. Und wer wird die Sex-Urlauber anzeigen? Die Kinder kennen

das deutsche Strafrecht jedenfalls nicht.

Selbst wenn es zu einem Verfahren kommt, stehen die Chancen der Täter nicht schlecht: Nach deutschem Recht muß das Opfer vor Gericht erscheinen. Wie das bewerkstelligt werden soll, bleibt rätselhaft.

Deshalb zweifeln der Deutsche Anwaltverein, einzelne Länder-Justizminister und Staatsanwälte am Erfolg des Bonner Vorhabens. »Ohne eine Kooperation mit der ausländischen Polizei läuft da nicht viel«, wird im Bonner Justizministerium eingeräumt. Doch die Behörden im Ausland haben kein großes Interesse daran, die Devisenquelle Sex-Tourismus versiegen zu lassen. In Norwegen hat ein ähnliches Gesetz kaum Erfolg gehabt: Obwohl es schon seit 1902 besteht, wurden erst drei Täter verurteilt – die 1990 durch ihre eigenen Videoaufnahmen überführt wurden. Stefan Endter

De Ontkenning: hart- brekende documentaire

Onder de afkorting MPS, die staat voor 'Meervoudig Persoonlijkheden Syndroom', staat de psychiatrie het voornemen dat mensen hun van traumatische ervaringen uitsplitsen in verschillende deelpersoonlijkheden, die men 'alters' noemt. Het syndroom schijnt zich nogal eens te manifesteren bij vrouwen die in hun jeugd te maken hebben gehad met ernstig fysiek en seksueel geweld.

Op zeer aangrijpende wijze levert cineast Tom Verheul in de documentaire 'De Ontkenning' een portret van een dertigjarige vrouw bij wie MPS is opgetreden als een verdedigingsmechanisme tegen een zeer ernstig jeugdtrauma. Brigitte werd als meisje veelvuldig door haar vader seksueel misbruikt, om die reden door haar jaloeze moeder mishandeld en bij een gelegenheid door vijf mannen verkracht onder bedreiging met een geweer. In de tijd dat ze die verschrikkingen onderging, reageerde haar psyche met de enige vorm van geestelijke zelfbescherming die dan nog mogelijk is: een manier van zelfhypnose ontwikkelde.

'T HOOGT 3

Wanneer de traumatische gebeurtenissen lang blijven voortduren, is het creëren van een 'alter ego' niet meer voldoende. Brigitte creëerde een heel team van zeven personen met een precieze taakverdeling om alle gruweligheden en de herinnering daaraan het hoofd te bieden. Er is 'de Dame'; een kopie van de dwangmatige moeder die uiteindelijk alles onder controle houdt. Er is 'het Meisje van het Strand'; een introverte tiener die andere mensen op een afstand houdt. Er is 'de Stoere'; een jongeman die de hele club organiseert en mobiliseert zodra het nodig is. Er is 'de Gekke'; die probeert alles te relativeren in vrolijke verkniptheid maar die tevens geeft wanneer het 'team' dreigt te berispen.

Het ongelooflijke van Tom Verheul's film is dat hij erin is geslaagd om contact te krijgen met Brigitte in al die verschillende

In de krant van zaterdag wo...
uitgebreid teruggekomen op achtergronden van deze film.
Pieter van Lier

WK 7

Filmbeelden:
Het meisje loopt langs het strand en antwoordt op de vraag van een onzichtbare interviewer of ze erbij was: Ja, ik bleef erbij. En dan wachten tot het voorbij was. Wat deed hij? Hij deed pijn. Als je maar stil bent, is het snel voorbij.

Het andere meisje, op de schommel, antwoordt op dezelfde vraag: Ik deed niets. Ik hoefde niets te doen. Erbij blijven. Interviewer: Dan word je toch gek? Ja, maar als je al gek bent, geeft dat toch niets. Maar soms duurde het zo lang, dan werd je zo moe.

De stoere meid met het leren jack, die er als een jongen uitziet, vertelt dat hij de boel bij elkaar houdt. Als het te lang duurde, zei hij dat ze het vol moesten houden. Ervoor moesten zorgen dat het zo snel mogelijk achter de rug was.

Het damesachtige meisje, meer een vrouw, zegt: wat er met Brigitte gebeurd is, vind ik niet zo erg. Dat ik erbij moest zijn, vond ik erger. Dan ben ik mijn eer kwijt. Dan heb je toch niets meer.

De 30-jarige vrouw zegt: „Ik kwam terug als het afgelopen was. Soms, als het heel lang duurde, kwam ik wel eens te vroeg terug, maar dan ging ik gewoon weer weg.”

Beelden uit de documentaire *De Ontkenning* van regisseur Tom Verheul, over een 30-jarige vrouw, Brigitte, die lijdt aan Multiple Personality Disorder, een Meervoudig Persoonlijkheden Syndroom (MPS). Van haar zesde maand tot haar negentiende jaar seksueel misbruikt door haar vader, en op haar achtste, onder bedreiging van een geweer, door zeven mannen vastgehouden, van wie vijf haar verkrachtten. Om te ontsnappen aan de gruwelijke gebeurtenissen splitste ze zichzelf op in meerdere persoonlijkheden, in vaktal alters genoemd, die de belevissen, de herinneringen, de pijn, de gekte, de wanhoop, en de agressie, onder elkaar verdeelden. Iedere persoonlijkheid heeft een eigen taak, samen vormen ze een team. In het geval van Brigitte: zeven zielen in een borst.

Is een verschijnsel als incest voor veel mensen al moeilijk als realiteit te accepteren, moeilijker nog bleek te aanvaarden dat het veel meer voorkomt dan men ooit had gedacht. Daar komt bij dat MPS, bij vrouwen meestal het gevolg van jarenlang seksueel misbruik dat op zeer jonge leeftijd begonnen is, zowel binnen als buiten vakkringen nog zeer omstreden is. Niet zelden geven psychiaters en andere hulpverleners blij van ongelof ten aanzien van het

syndroom en negeren of ontkennen ze het liever. In Amerika traden de afgelopen jaren, tijdens processen, diverse malen vrouwen met MPS op, in verkrachtingszaken. Ze deden dat in hun verschillende gedaantes. Zo zag het publiek een 27-jarige vrouw voortdurend van gezichtsuitdrukking, stem, en soms van kleren veranderen, al naar gelang haar getuigende alters. Haar alter van zes jaar vroeg zelfs om een teddybeer, voor ze wilde getuigen. Dat leverde meer hilariteit en aandacht op dan het syndroom zelf, dat ternauwernood ernstig werd genomen.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat Tom Verheul, nadat hij Brigitte ontmoet had, en in overleg met haar besloot een documentaire te maken, op grote moeilijkheden stuitte bij de realisering ervan. De VPRO-televisie, waarvoor Verheul al eerder documentaires maakte, liet weten dat er geen behoefte aan was. Verheul: „Het belang van het onderwerp werd helemaal niet ingezien. Terwijl het toch te maken heeft met leven en dood, met overlevingsmechanismen, met sterken en zwakken, met oorlog. Hoeveel mannen die uit een oorlog terugkomen, zoals de vader van Brigitte destijds uit Indië, brengen het geweld niet mee terug en leven het uit op hun dochters, met marteling? Dat lijken wij nog steeds te tolereren, zolang het zich afspeelt in de zogenaamde privésfeer van het gezin.”

En zo ging zijn tocht voor financiering verder. Het Stimuleringsfonds gaf alleen geld aan wat ze culturele producties noemen, „dus als het een film over een debuterend schrijver met dit syndroom was geweest, dan hadden ze het wel gedaan”. Het Filmfonds, voor de Nederlandse film, vond het script wel belangwekkend, maar was bang dat het niet helder zou worden. Men suggereerde — misschien met speelfilms als *The Three Faces of Eve* uit 1957 en het recentere *Voices within* in gedachten — of het niet beter was een fictievorm te vinden. Maar daar voelde hij noch Brigitte voor.

De tijd begon te dringen, het was januari '91 toen de VPRO als eerste nee had gezegd, inmiddels was het juni. Ze hadden afgesproken dat ze tien dagen zouden filmen, dat vond Brigitte de tax. In juni zou ze een vierdaagse training krijgen van de supervisor van haar psychotherapeute Erika Ster, de Amerikaan dr. Richard Erskine, die voor een doorbraak moest zorgen. Verheul ging bij zichzelf de

OVER DE GRENS

omroepen nog eens na en kwam terecht bij de NCRV. Had Hans Sleuvenhoek er in Rondom Tien niet blij van gegeven onderwerpen te willen behandelen, die op het moment van uitzending nog vaak raar werden gevonden? Dat heeft hij toch gedurfd, die heeft moed, dacht hij. Sleuvenhoek was er vrij snel van te overtuigen dat de film er moest komen en stelde zonder voorwaarden een bedrag ter beschikking, zodat men in ieder geval met filmen kon beginnen. Het Preventiefonds, dat om aandacht vraagt voor problemen in de gezondheidszorg, droeg ook bij in de financiën, de cameraman en de geluidsman leverde een deel van hun salaris in en Verheul nam een tweede

De lange en ingrijpende nasleep van incest

hypotheek op zijn huis. Brigitte en haar meerdere persoonlijkheden werden gefilmd. Voor de eerste keer werd er een documentaire gemaakt, waarin de diverse alters van iemand met MPS aan het woord kwamen. Brokstukken uit een leven vol pijn, of zoals de Gekke, het meisje op de schommel, zegt: „Soms snij ik mezelf tot ik bloed zie. Dan doet het pijn. En pijn herken ik. Dan weet ik dat ik besta.” Bij een persoonlijke ontmoeting blijkt Brigitte, in ieder geval die dag en die paar uur, in een opgewekte stemming. Ze had maar korte tijd nodig gehad om ja te zeggen, toen Verheul haar vroeg mee te werken. Ze wilde laten zien hoeveel pijn het doet om een leven als het hare te moeten leiden, en ze wilde anderen, die hetzelfde meemaken, bewijzen dat ze niet de enigen zijn. Via, onder meer, de Rieggs had ze al eerder in het openbaar gesproken. Over haar jeugd, de pijnlijke herinneringen waarvan ze zich niet bewust wilde zijn, en die ze dus jarenlang wegmaakte, door uit haar hoofd te gaan als ze door haar vader verkracht werd, en later bij de groepsverkrachting.

Over haar moeder, die zelfs het vermoeden van wat er gebeurde niet wilde of kon bevatten, en over het moment dat ze zich bewust werd van de herinneringen, en van het feit dat ze die verdeeld had over diverse persoonlijkheden. Dat was een jaar of vijf, zes, geleden. Ze woonde op zichzelf, had een goede vriendenkring, en een goede therapeute, die na een jarenlange lijdensweg door de psychiatrie, haar syndroom eindelijk herkende en erkende. Het was een opluchting dat datgene wat ze altijd voor vreemd en gek had aangezien, nu ineens een naam had. „Een van de eerste dingen die ik heb gezegd, is: o, dus ik ben eigenlijk hartstikke normaal.” Vanaf haar vijftiende was ze onder psychiatrische behandeling. Het begon met anorexia. Haar vader hield niet van magere vrouwen, haar moeder wel, dus om haar vader van zich af te houden en haar moeder te behagen, at ze niet meer, tot ze bijna dood was. Toen ze werd opgenomen dacht ze eerst dat ze gestraft werd voor het verdriet dat ze haar ouders had aangedaan. „Dat zeiden mijn ouders altijd: je bent voor het verdriet geboren.” Tijdens de behandeling deden ze alles verkeerd wat ze verkeerd konden doen. Ze werd regelmatig vastgebonden en dat herinnerde haar onbewust aan de groepsverkrachting, waarbij ze geweten had dat ze zich moest overleveren, zoals ze dat ook bij haar vader deed. Door pijn moet je heen, met behulp van je alters. „Wat mij het meeste pijn deed was als mijn naam niet genoemd werd. Als mijn vader mijn naam noemde, had ik nog het gevoel van contact. Als alles in stilte ging, vond ik dat moeilijk, dan was er gewoon niets. Dat heb ik bij die groepsverkrachting ook heel erg gemerkt. Ik dacht: ze weten niet eens wie ik ben, dat is gek. En wat ik mij nog heel erg van daarna herinner, is opluchting. Toen ik weer buiten stond scheen de zon en dat vond ik heerlijk. Ze hadden bedreigd mij dood te schieten als ik iets zou vertellen, en ik was bang dat het zou gebeuren, als ik alleen al te veel geluid zou maken. Maar dan was er de opluchting van: nou, dat heb ik dus mooi gedaan, want ik ben niet dood, ik leef, dan is er niets aan de hand. Die opluchting heb ik jarenlang gevoeld. Ik wist alleen niet waar ik opgelucht over was.” Toen ze getrouwd was geraakt met haar huidige psychotherapeute, kwamen alle persoonlijkheden te voorschijn. De Dame, een kopie van haar moeder, 40 jaar, fobisch schoon in het huishouden, die haar — in

plaats van haar moeder — vertelde wat ze moest doen, en hoe ze haar zelfbeheersing moest bewaren. Het meisje van het strand, nu 17 jaar, die de geestelijke pijn op zich nam, het wantrouwen van de mensen, zodat Brigitte vrij en spontaan kon blijven. De Stoere, een jongen van 18, die hard kan rennen en heel sterk is, die het altijd voor haar opneemt, behalve die keer bij de groepsverkrachting, waar hij is weggegaan, waar hij zich nu nog schuldig over voelt. Sindsdien heeft hij suïcidale neigingen. De Gekke, van wie de leeftijd niet bekend is, en die als eerste bij haar kwam, toen ze nog een baby was. Die alles afweet van iedereen. Die zich nooit hecht aan mensen. En die na het donker altijd licht ziet. De Stille, die de fysieke pijn, de angst, op zich heeft genomen. Die vroeger geen mond had en dus ook geen geluid kon maken. En dan was er vroeger nog de dunne Zwarte, die alle feiten als een computer in zich had opgeslagen, zonder gevoel. Die alle data's en uren wist. Maar die is inmiddels gefuseerd met de Stille, die nu de feiten heeft, maar ook een mond, om ze te vertellen. Voor de film moest Brigitte haar diverse alters op bepaalde uren naar voren laten komen. Dat kon omdat ze het wilde, omdat het nu nog mogelijk is ze te laten zien. Over een paar jaar zijn ze er misschien, hopelijk, niet meer, en zijn ze allemaal in haar samengesmolten. Vermoeiend was het wel. Maar na overleg, hadden ze allemaal mee willen doen. Waar Brigitte vooral nog op hoopt, wat ze (eventueel bijna alle incestslachtoffers) het allerliefste zou willen, is dat haar ouders tegenover haar nog eens iets toegeven van wat er is gebeurd. De Ontkenning is een sobere, integer gemaakte, indrukwekkende documentaire geworden. Afgelopen week heeft het Filmfonds alsnog een subsidie toegezegd. Men was onder de indruk van het eindprodukt. Nu nog de erkenning van de bioscoopbezoekers. Te lang is incest, en de levenslange, zware psychische beschadiging als gevolg ervan, in dit geval MPS, door betrokkenen en buitenstaanders uit angst ontkend. Verheul: „Je kan ermee leren leven, daar is veel moed voor nodig, maar echt helemaal te repareren is het niet. Dat is een zware, pijnlijke conclusie, waar uiteindelijk niemand onderuit kan.”

INEKE VAN DEN BERGEN

De Ontkenning, vanaf 13 maart in Desmet Amsterdam en 't Hoogt Utrecht. De NCRV zendt de film later uit.

Discussie over incest bij allochtone kinderen

Van onze redactie binnenland
AMSTERDAM — "Hopeloos hulpeloos." Zo voelen onderwijzers zich als ze te maken krijgen met tekenen die er op wijzen dat een leerling het slachtoffer zou kunnen zijn van incest. Een gevoel dat nog wordt versterkt als de leerkracht een blanke Nederlander is en het slachtoffer afkomstig uit een allochtone bevolkingsgroep.

De noodkreet van de leerkrachten is voor het stadsdeel Zeeburg in Amsterdam de aanleiding tot het organiseren van een studiedag op 15 april onder de titel 'Incest in de multi-etnische school'. De studiedag richt zich

vooral op leerkrachten in het basis- en speciaal onderwijs. Het is voor het eerst dat de discussie over incest wordt toegespitst op de speciale problemen waarmee leerkrachten met veel allochtone kinderen in de klas te maken krijgen.

Bij Nederlandse kinderen is het al moeilijk om signalen te herkennen die op incest duiden en stappen te ondernemen om het slachtoffer te helpen. Gaat het om allochtone kinderen, dan komen er nog extra problemen om de hoek kijken, zegt de organisatrice van de studiedag, A. Noordhof. "Het taboe op incest is

ook onder Nederlanders groot, maar bij Turken en Marokkanen komen daar nog twee dingen bij: het taboe op sex en de machtsverhoudingen binnen relaties die nog steeds niet bespreekbaar zijn."

Binnen veel etnische groepen heerst bovendien, zoals Noordhof het uitdrukt, nog een 'schaamtecultuur' die vergelijkbaar is met de houding die wij zelf in de jaren vijftig hadden ten opzichte van sex. De toenemende agressie in Nederland ten opzichte van vreemdelingen vormt een extra belemmerende factor. Noordhof: "Hoe kan iemand uit een andere etnische groep naar buiten treden

als de kans groot is dat er vervolgens in de kranten staat: 'Turkse vader misbruikt kind'. Je hebt te maken met een groep mensen die niet open kan zijn door onze cultuur."

Nederlandse leerkrachten en hulpverleners moeten zich er daarom voortdurend van bewust zijn dat ze vanuit een andere achtergrond en andere gewoonten reageren. "Je moet bescheiden zijn, bewust van je eigen grenzen, normen en vooroordelen", zegt Noordhof. "Dat geldt al helemaal wanneer je met migranten te maken hebt".

"Maar leerkrachten moeten

zich ook verantwoordelijk voelen", vindt L. Ederveen, beleidsmedewerkster van het steunpunt seksueel geweld. De moeilijke keuze voor de onderwijzer is daarmee duidelijk geschetst. Hoe vind je een tussenweg tussen bescheidenheid en werkelijke hulpverlening aan een kind in nood?

Naar de problemen van seksueel misbruikte migrantenkinderen is nog nauwelijks onderzoek gedaan. Eén van de sprekers tijdens de studiedag is drs. F. Deug. Mevrouw Deug schreef het boek En dan ben je echt ver van huis waarin Turkse en Marokkaanse meisjes vertellen over hun ervaringen met incest.

N⁴/h N 31-3-92

Leraar onzeker in aanpak incest bij allochtonen

(Van onze correspondent)
DEN HAAG — Kinderen uit etnische groepen blijken zichzelf maar zelden te herkennen in voorlichtingsfilms over incest of kindermishandeling. Meestal zijn het Nederlandse meisjes waarover in dergelijke voorlichtingsprogramma's wordt gesproken. Omgekeerd weten hulpverleners vaak niet of bepaalde signalen bij deze kinderen duiden op seksueel misbruik.

In het Amsterdamse stadsdeel Zeeburg wordt daarom op 15 april een speciale studiedag over dit onderwerp gehouden. Leerkrachten uit het basisonderwijs buigen zich dan over het onderwerp 'Incest in de multi-etnische school'. Daarbij wordt speciale aandacht besteed aan incestslachtoffers van Marokkaanse, Turkse en Surinaamse afkomst.

Met veertien nationaliteiten is 43 procent van de bevolking in het stadsdeel Zeeburg van allochtone afkomst. Van de 2100 leerlingen in het basisonderwijs is zelfs tussen de 70 en 80 procent allochtoon. Veel leerkrachten voelen zich volstrekt hulpeloos als zij seksueel misbruik bij hun leerlingen denken te constateren. In welke mate seksuele kindermishandeling plaatsvindt binnen migrantengezinnen is nog vrij onbekend. Aangenomen wordt dat het niet wezenlijk verschilt met dat van Nederlandse kinderen.

Ervaring voormalig slachtoffer waardevol voor hulpverlening

Van onze verslaggeefster
MARIA HENDRIKS

AMSTERDAM — Ervarende deskundigen, bijvoorbeeld vrouwen die zelf incest hebben meegemaakt, kunnen niet worden gemist in de hulpverlening. De gewone hulpverlening zoals de Riagg kan niet volstaan met het overnemen van wat tips van deze vrouwen. Tegelijkertijd moeten ervaringsdeskundigen wel professioneler worden door een opleiding te volgen.

Gerda Aarnink, ervaringsdeskundige en docent vrouwenhulp aan de Hogeschool in Groningen, zei dat vrijdag op een congres van vijf vrouwen-zelfhulporganisaties in Eindhoven.

Slachtoffers van incest, maar ook vrouwen die zijn verkracht, die verslaafd zijn aan medicijnen, die geen baarmoeder meer hebben, die in een psychiatrische inrichting hebben gezeten, die in de overgang zijn of vrouwen die lijden aan eetverslaving, zoeken vaak hulp bij vrouwen die hetzelfde hebben meegemaakt. Die ervaringsdeskundigen hebben hun probleem overwonnen of verwerkt en zijn daarom in staat andere vrouwen te helpen.

De overheid streeft ernaar die specifieke vormen van hulp onder te brengen bij gevestigde hulpinstellingen. Die voelen daar ook wel voor, want de vraag is groot. Zij steken soms al hun licht op bij de ervaringsdeskundigen. Maar volgens Aarnink gebeurt dat te vaak met alleen maar een spreekbeurt of door overname van de methodiek, waarna de ervaringsdeskundige met een „bedankt voor de tips" weer buiten wordt gezet.

Aarnink pleit daarom voor echte integratie van ervaringsdeskundigheid, bijvoorbeeld door zulke vrouwen in dienst te nemen of door ze over alles te laten meepraten. Aan de andere kant vindt Aarnink dat ervaringsdeskundigen zichzelf moeten scholen. Ze moeten leren de verbanden te halen uit de vele verhalen die ze horen. Zelfhulp en ervaringsdeskundigen aan de basis blijven nodig, vindt Aarnink, want daar halen hulpverleners en huisartsen hun kennis vandaan.

Incestslachtoffer wil ouders laten gijzelen wegens smartegeld

ARNHEM (ANP) — Een 21-jarig slachtoffer van incest uit Nijmegen heeft donderdag in een kort geding voor de rechtbank geëist dat haar ouders worden gegijzeld als ze niet binnen veertien dagen smartegeld betalen. De ouders zijn in januari 1990 veroordeeld in een civiele procedure tot het betalen van 15 duizend gulden smartegeld aan hun dochter. Tot nu toe hebben zij iedere betaling geweigerd.

De vader van het slachtoffer is al eerder veroordeeld tot een gevangenisstraf wegens de incest en heeft deze uitgezeten. Wettelijk kunnen kinderen en kleinkinderen hun ouders respectievelijk grootouders niet laten gijzelen, omdat zij geacht worden eerbied voor hen te hebben, maar volgens raadvrouw A. van Bon-Moors hebben de ouders van dit incestslachtoffer elk recht op eerbied verspeeld en zou gijzeling in dit unieke geval wel mogelijk zijn.

De ouders zeggen het geld onmogelijk te kunnen betalen, omdat ze van een bijstandsuitkering moeten rondkomen. Volgens de dochter hebben haar ouders naast die uitkering nog een krantenwink en zouden zij recentelijk nog een lening hebben afgesloten om dure gebruiksvoorwerpen aan te schaffen.

Rechter staat gijzeling ouders in incestzaak toe

ARNHEM (ANP) — De ouders van een 21-jarig incestslachtoffer uit Nijmegen mogen worden gegijzeld als zij niet binnen 14 dagen een deel van het smartegeld betalen, waartoe zij zijn veroordeeld. De gijzeling mag maximaal drie maanden duren. Dat heeft vice-president mr. E. van Rossem van de Arnhemse rechtbank gisteren bepaald in een door het slachtoffer aangespannen kort geding.

De ouders zijn veroordeeld tot het betalen van 15 000 gulden smartegeld aan hun dochter. Gezien hun financiële toestand, mogen zij dat in jaarlijkse termijnen van 1500 gul-

den doen. Het slachtoffer heeft echter sinds de uitspraak nog geen geld gekregen en eist de eerste twee jaarlijkse termijnen op. Volgens de wet kunnen ouders niet worden gegijzeld, omdat kinderen eerbied dienen te hebben voor hun ouders. De advocaat van het slachtoffer mr. A. van Bon-Moors gaf vorige week als argument dat de ouders alle recht op eerbied hebben verspeeld. De stichting Rechten van de vrouw van het Clara Wichman instituut reageerde verheugd op de uitspraak. Het proefprocesfonds van de stichting stelt zich in zaken als deze garant voor de kosten.

Women, too, are capable of child sexual abuse. Rosalind Sharpe reports

"I DON'T BELIEVE IT," said a colleague, when I told her I had spent the morning reading accounts of pitifully unchildlike childhoods, written by people who had been sexually abused by women, often their mothers. Over and over again, I had read that when the victims of female sexual abuse tried to tell people what had happened to them, no one believed them. My colleague's reaction, natural as it was, made me understand with a shock how helpless this must have made them feel. Disbelief is a strong armour, and we use it to protect ourselves against the unthinkable.

Unquestionably, only a small minority of sexual abusers are women. Child abuse experts currently accept a figure of around 5 per cent, and the tendency has been to think that, of these, the majority were accomplices, forced to participate by their threatening menfolk. But there is a dawning recognition that this may not always be the case. Women sometimes turn to children for sex, unprompted by men, and though they are usually less violent, the abuse is no less cruel, or less traumatic in its effects.

THE ACCOUNTS I had been reading fill a thick looseleaf binder in the basement offices of Kidscape, a charity which campaigns for children's safety. They describe systematic abuse by mothers, aunts, older sisters, babysitters, and they comprehensively answer the question that partly accounts for our incredulity: what do they do? The activities described range from fondling to penetration of girls' vaginas with fingers or other objects, and caressing boys' penises to erection. Oral sex, performed by the child on the adult and vice versa, is often mentioned. Men and women remembered being asked to suck their mothers' breasts.

It seems that the abuse sometimes develops out of gestures of affection or out of loneliness. It often begins when the child is taken into the mother's bed or while the woman is bathing a baby or changing its nappies. But what may begin in an unpremeditated way continues knowingly. Force is occasionally used; psychological pressure — to participate and then to keep quiet — is common. The abuse could begin in babyhood; in some cases it continues until the victims are in their twenties.

There are about 130 case histories in Kidscape's binder, more from women than from men, in various healed and unhealed states of mind. The file has been compiled over the past 18 months by Michele Elliott, Kidscape's founder, who started receiving letters and phone calls after a few media references to her research into the subject. The response amazed her. To pool scarce information on the subject, she decided to hold a conference for child protection workers. She thought she would be lucky to get 200 delegates; but 400 people will be there when it opens on Tuesday.

THE idea that parents could be destructively cruel towards their children was not widely discussed until 1962, when Henry Kempe published a paper called *The Battered Child Syndrome*. Disbelief greeted that idea, too, and when sexual abuse was first publicised in the late Seventies, everyone was horrified all over again. When Michele Elliott began working with sexually abused children in the mid-Eighties, this abuse was still thought to be so rare that it did not warrant a separate category on the Home Office Child Protection Register. Now it accounts for 14 per cent of the cases registered. It is thought that as many as one in eight children may be victims. No one is saying that sexual abuse by women occurs on the same

scale as sexual abuse by men, but Michele Elliott is prepared to speculate that women may turn out to be responsible in 15 per cent of cases.

WHY SUCH resistance to the idea that women can be sexual abusers too? The thought of a mother committing sexual crimes against her child seems peculiarly abhorrent: worse than a father doing the same, worse than women doing other cruel things, like beating their children or starving them. The sugary Victorian engraving on this page shows a pretty young mother who seems to be both protective and in need of protection: it might be construed as an erotic image, but the relationship between the

mother and the children is hardly supposed to be a sexual one.

People offer tentative explanations for the taboo, both sociological and emotional. We are used to the idea that men are sexually aggressive. Women are supposed to be receptive, not predatory; they make up only 1 per cent of the sexual offenders in prison. Male sexual abuse is usually explained as a pervers-

sion of the desire to exert power; women are expected to be passive. More simply, women in every known society are the people who care for children in the most intimate ways, feeding them, cleaning them, teaching them. For women to exploit their children sexually undoes all the bonds of trust on which this caring is based. "It strikes at the core of humanness," says Michele Elliott. She is the mother of two young sons, and admits, like everyone else I spoke to, that her own horror of the idea prevented her from recognising it for a long time.

Judith Trowell is a consultant child psychiatrist at the Tavistock mental health clinic in north London. She sees many sexually abused children, but it didn't occur to her until about five years ago to try to find out whether women had been involved. "Having thought the thought, I asked the question," she says. Now she usually has four or five cases on her books — a small but significant proportion of her caseload. She and her colleagues have revised the way they interview children to leave open the possibility that the abuser might be a woman.

Judith Trowell explains the taboo in terms of the "attachment theory" developed by the psychologist John Bowlby in the late Fifties. A baby, the theory says, is born with a predisposition not just to attach itself to another individual, but to behave in a way that attaches that person to it, the baby. It thus ensures that its physical and emotional needs are met. Attachment bonds — which we continue to forge throughout life — involve some of our strongest emotions, and the strongest bond is with the person who first gives us care — almost invariably the mother. Because the mother is the "primary attachment figure", violation of trust by her is "emotionally catastrophic" to the child, in Judith Trowell's words.

The sexually abused children Trowell sees have various symptoms — an inability to learn or concentrate, tiredness, bedwetting, aches and pains. Most telling, she says, is the nature of the relationship between the child and the mother. "It's over-involved," she says. "You just get a funny feeling." She has noticed that many of the women abusers she sees are single mothers, so it is easy to infer the child is substituting sexually for an adult partner. This, says Trowell, "underestimates the force of the sexuality involved". In other words, the women are doing something they in some way want to do, and when an alternative sexual partner is available, they cannot simply shift interest away from the child.

ROBERT WILKINS, a consultant child psychiatrist at the Paxton Young Person's Unit in Reading, is more outspoken than Trowell on the damaging effects of maternal sexual abuse, especially on boys. "Some of the most disturbed boys I have seen have been abused by their mothers," he says. He describes the case of a boy who first came to him at the age of eight, having been abused by his mother and his aunt. The boy was "completely indiscriminate" in his sexual advances, and would approach any woman in sight, undoing the buttons on their blouses and trying to French kiss them. As a result, he was unfosterable. Four years later, his behaviour has modified, but "there are episodes when, frighteningly, it breaks to the surface."

Wilkins quotes an American study in which 25 per cent of the convicted rapists interviewed said they had been sexually abused by women. The obvious inference — revenge — is probably too simple, says Wilkins; but clearly a boy who has been sexually assaulted by his mother will grow up with an abnormal blueprint for sexual relations in later life. Wilkins agrees with Michele Elliott that we must learn to be more receptive to the idea of female sexual abuse, in order to be able to help both the victims and the perpetrators.

WHY DO women have sex with children? Presumably because they want, or feel in some way compelled, to do it at the time — though the few available accounts by women abusers tend to say that they felt guilty afterwards. As with male sexual abuse, it seems to be an addictive form of behaviour, and people do not become addicted to things that do not, initially anyway, offer them some kind of reward.

Corinne Wattam is an NSPCC research fellow at Lancaster University. She has encountered three types of female sexual abuse. One extends "the normal bounds of sexual relationships", involving for example an older woman and an adolescent boy. In another type, the abusers are teenage girls who have been abused themselves. The third category — the smallest in her experience — involves mothers.

She is wary of the suggestion that the phenomenon may be more widespread and warns against a backlash like the one that followed the Cleveland scandal, when fathers worried about bathing their daughters in case their behaviour was misinterpreted. Women should not be afraid of sexually abusing their children inadvertently, she says. There is a clear line between abuse and affectionate touching (Michele Elliott says that a good indicator is whether the touching is "secret"). This line will always be clear to the woman, who knows whether her pleasure is sexual or not.

The pattern of abused children growing up to abuse other children is depressingly common, and both Michele Elliott and Judith Trowell confirmed that once an adult has become a regular abuser, the habit is difficult to break. Elliott's solution is to try to reach potential abusers early, some start as young as

10 or 12. Addicted adults can be helped to "live within their fantasies," she says, instead of putting them into practice.

Corinne Wattam is more encouraging. "Look," she says indignantly, "the overwhelming proportion of sexual abusers are men, and the overwhelming proportion of the victims are women. So it doesn't add up, does it? Not all of those abused women are going on to become abusers themselves."

If they do, Wattam sadly points out that little help is available to them. (No doubt this is why so few come forward for help; sexual abuse by women is almost always discovered through the child. Michele Elliott's letters are all from survivors.) A few groups and programmes exist to help the victims of child sexual abuse. But for women who are sexually abusing children and want to stop, there is almost nowhere to go. Michele Elliott hopes that one result of her conference will be a network of self-help groups for such women.

As for the victims, the experts I spoke to said, in almost the same words, that the first and greatest step towards helping them is to listen, and to believe.

Kidscape: 152 Buckingham Palace Road, London SW1W 9TR. Tel: 071 730 3300.

IND. CIV. JURY
29

Child sex abuse by women alarms welfare agencies

Susan Young

MORE THAN a hundred victims of sexual abuse by women are now on the files of child protection agency Kidscape, and the organisation fears these cases are only the tip of the iceberg.

In an effort to establish the extent of the problem, Kidscape has organised the first national conference on sexual abuse by women later this month. Although it is not intended primarily for 'survivors', at least 20 of them will be there as therapists and counsellors. One aim of the event is to form a support network.

'It's the ultimate taboo,' said Kidscape director Michele Elliott. 'I didn't believe it myself for years.' Official statistics suggest women account for only five per cent of sexual abusers, but pressures not to tell and the steady trickle of cases finding their way to Kidscape and other agencies suggest the true figure may be nearer 20 per cent.

Other experts suggest equally shocking statistics. Cianne Longdon, a psychotherapist specialising in victims of child abuse, says 30 per cent of her private patients during the past five years — and half of those she has seen at a local centre — were abused by women.

An almost insurmountable problem for such abuse survi-

vors is that until now no one has been willing to believe their stories. Not only is it difficult for many people to accept that women could do such things to vulnerable children, but 'politically correct' theories that child sex abuse is about the exercise of male power have been gaining credence.

Ms Longdon, herself a survivor, says that her own experiences started when she was a very young child and continued until she left home. When she finally plucked up the courage to tell a therapist, the reaction was devastating.

'Her reaction was of shock and disbelief. She tried to rationalise it away, in a sense, attempting to make me think it couldn't possibly have been the person I said, but must have been someone else.'

'Then I went to a male therapist, who got into the voyeurism bit. He was getting a vicarious kick and wanted more and more details. Finally, I found a woman who was willing to listen. I'm sure the disbelief is a common pattern.'

Ms Longdon's research includes the patterns of abuse, its incidence, family history and its causes.

Kidscape files are beginning to yield a few pointers about typical cases.

Most involve mothers or aunts, although babysitters and stepmothers are also implicated.

The children tend to be very young, and the abuse often happens at bedtime.

Girls may have objects inserted into their vaginas, whereas little boys may be taken into the parental bed — if the father is absent — and fondling and possibly oral sex can take place.

One woman has told Kidscape how she was frequently treated in hospital for her childhood sexual injuries — caused by objects as diverse as rose stems and bottles — and on each occasion her mother's 'feeble excuses' were accepted.

Judith was sexually abused by her mother from infancy until the age of 12, during which time she was forced to perform oral sex and was violently penetrated with objects.

Tony was first molested by his aunt at the age of three and was encouraged to perform sexual intercourse before he was six-and-a-half.

Ms Elliott is worried about the damage which may be done by keeping this form of abuse hidden — especially since she fears that at the extremes it might be a root cause of some men's attacks on women. 'It brought it home to me at one conference, when I had spoken about male sexual abusers. A man came up to me and said: "It's not only men. My mother did it to me." Then he walked out. I felt I had failed him.'

Arts verzuimde juistheid meldingen over kindermishandeling te controleren

Tuchtcollege veroordeelt nalatig gedrag vertrouwensarts

Van onze verslaggeefster VK
MARIA HENDRIKS 25
AMSTERDAM — Voor het

eerst is een vertrouwensarts door het Medisch Tuchtcollege berispt over een door hem behandelde zaak van kindermishandeling. De vertrouwensarts is volgens het Centraal Medisch Tuchtcollege ernstig tekort geschoten en heeft daardoor het vertrouwen in de medische stand ondermijnd. De arts heeft nagelaten te controleren of de meldingen over de mishandeling juist waren.

De arts was eerder milder gestraft met een waarschuwing door het Amsterdams Medisch Tuchtcollege, maar tegen die uitspraak was hij in beroep gegaan. De arts voerde onder meer aan

De zaak waarom het gaat, speelde drie jaar geleden. Twee dagen nadat het kind van de kind was geboren, deed de politie in opdracht van de Raad voor de Kinderbescherming een inval bij een gezin, met de bedoeling de kinderen weg te halen. De Kinderbescherming was ingeschakeld door de vertrouwensarts. Toen een medewerker van de Kinderbescherming zag dat er een vergissing in het spel was, konden de ouders hun kinderen houden. Er loopt nog een rechtszaak van de ouders tegen de staat over de rol die de Kinderbescherming in deze zaak speelde.

De zaak is in gang gezet door een vriendin van de moeder. Die beide de vertrouwensarts met de vraag waar de moeder hulp zou kunnen krijgen voor haar driejarige dochter. Het kind had ernstige slaapproblemen en huilde aan een stuk door. Volgens de vriendin waren daardoor de problemen zo hoog op-

gelopen dat de moeder dringend hulp nodig had, anders zou ze haar kind mis-schieten wat aandoen. Hoewel het telefoonnummer niet was bekend als melding, werd het door het bureau vertrouwensarts wel zo opgevat. De moeder had inmiddels via het consultatiebureau een psycholoog gevonden die haar en het kind snel kon helpen. De vertrouwensarts kreeg een maand later opnieuw een telefoontje over het gezin, waarschijnlijk van iemand die het gezin alleen via via kende. Op het bureau van de vertrouwensarts werd overigens niets met de meldingen gedaan. Pas na het derde telefoontje, een paar dagen voor de geboorte van de nieuwe baby, kwam het bureau in actie. De Raad voor de Kinderbescherming werd ingeschakeld en pas daarna werd contact opgenomen met de huisarts om te controleren of de verhalen klopten.

Het gesprek met de huisarts werd niet gevoerd door de vertrouwensarts zelf, maar door de maatschappelijk werker van het bureau, waardoor er een aantal fouten zijn ingeslopen. Die gang van zaken is in strijd met het protocol en het Tuchtcollege neemt dat hoog op. De vertrouwensarts had zelf met de medicus moeten spreken.

De vertrouwensarts heeft ook geen contact gehad met de psycholoog van de dochter, niet met de specialist die de zoon heeft geopereerd, noch met het ziekenhuis waar de moeder is bevallen en dat haar te vroeg naar huis zou hebben laten gaan. Ook is niet nagegaan of het waar was dat het gezin geen kraamhulp had bij thuiskomst van de moeder.

De vertrouwensarts had de melding aan de Kinderbescherming nooit zo, zonder dat de beschuldigen voldoende waren nagetrokken, mogen laten doorgaan. De arts heeft aangevoerd dat

Vertrouwensarts treedt vaker op als adviseur

Van onze verslaggeefster VK
MARIA HENDRIKS
AMSTERDAM — Gedwongen door steeds meer meldingen van kindermishandeling gaan de bureaus van de vertrouwensartsen er steeds vaker toe over de hulp aan deze gezinnen in eerste instantie over te laten aan hulpverleners die de mishandeling melden. Vorig jaar werden bijna tienduizend meldingen van kindermishandeling gedaan

VK 30 Vertrouwensarts

In de Volkskrant van 25 maart bij de elf bureaus. Als een schoolarts, de huisarts of iemand van het Riagg mishandeling disch Tuchtcollege inzake het gemeld bij de vertrouwensarts wordt drag van een vertrouwensarts. hem gevraagd wat hijzelf kan doen voor Uw krant noemt de zaak bijzonder het gezin. Als hij hulp kan mobiliseren „omdat er vrijwel geen controle die de mishandeling doet stoppen, dient mogelijk is op het werk van de vertrouwensarts alleen als adviseur. Het werk Het aandeel advieszaken is vorig jaar van de vertrouwensartsen is ech-door deze nieuwe beleidslijn gestegen ter stap voor stap te controleren; van een kwart naar eenderde van de wij zouden ook niet anders willen. meldingen.

De samenleving heeft er recht op dat wij zorgvuldig werken. Het medisch tuchtcollege toetst dan ook terecht ons werk. Het bijzondere van de zaak is dat dit de eerste keer is dat een vertrouwensarts door het tuchtcollege berispt wordt.

„Ze hebben zelf een protocol opgesteld” meldt uw verslaggeefster. De waarheid is dat het protocol opgesteld is onder leiding van de hoofdinspectie van de Geestelijke Volksgezondheid van het Ministerie van WVC.

Een derde aperte onjuistheid is dat het Bureau Vertrouwensarts pas contact opgenomen zou hebben met de huisarts nadat de Raad voor de Kinderbescherming was ingeschakeld. De waarheid is dat het Bureau Vertrouwensarts eerst contact met de huisarts heeft opgenomen en na en in overleg met deze de Raad voor de Kinderbescherming heeft ingeschakeld.

UTRECHT drs H. A. A. Mourits
Directeur Landelijk Bureau
Vertrouwensarts
inzake Kindermishandeling

Uit het jaarverslag van de vertrouwensartsen blijkt dat aantal meldingen vorig jaar opnieuw meer is gestegen dan de jaren ervoor. Was er in 1990 al een opvallende stijging met 12 procent, vorig jaar was de stijging 15 procent tot 9807 meldingen. Eigenlijk was de stijging 19 procent, maar de laatste twee maanden nam het aantal meldingen enorm toe vanwege de campagne „Over sommige geheimen moet je spreken”.

In het twintigste jaar van het bestaan van de vertrouwensartsen werd een nieuw bureau geopend in Lelystad voor heel Flevoland. De stijging van de meldingen daar was 36 procent (de meldingen kwamen voorheen terecht in Zwolle en Amsterdam), wat de vertrouwensartsen nog eens doet opmerken dat dichtbij een bureau meer meldingen zijn dan verder weg. Vanuit die wetenschap proberen de vertrouwensartsen ook een bureau te krijgen in Middelburg en Eindhoven, maar door geldgebrek is dat nog niet gelukt.

De cijfers over de verschillende vormen van mishandeling, de leeftijd van de kinderen (over kinderen tot drie jaar wordt het minst gemeld), de plegers en de melders, verschillen nauwelijks van voorgaande jaren. De vertrouwensartsen signaleren wel opnieuw een stijging

van het aantal meldingen van seksueel misbruik bij jongens, van 13 procent in 1985-1989 naar 19 procent in 1990 tot 21 procent in vorig jaar. Als oorzaak van die stijging zien ze het feit dat er meer aandacht is voor deze vorm van mishandeling.

In pleeg- en adoptiegezinnen worden kinderen relatief vaak seksueel mishandeld. Kinderen in eenoudergezinnen zijn vaker het slachtoffer van emotionele mishandeling en verwaarlozing. Uit Marokkaanse en Turkse gezinnen wordt in verhouding vaak lichamelijke mishandeling gemeld. Volgens de vertrouwensartsen speelt hierbij mee dat die gezinnen vaak in een kansarme positie verkeren: gebrekkige huisvesting en een hoog percentage werkloosheid.

Het aantal meldingen dat geen kindermishandeling blijkt te zijn is nog steeds gelijk: 21 procent.

UN 7 DWARSLIGGER 3

Harry Mourits gaat met pensioen 'Mishandeling is nooit de schuld van een kind'

(Door Nathalie Strijker)
UTRECHT — Als je vaak naar het Jeugdjournaal kijkt, ken je hem misschien wel van gezicht: Harry Mourits. Hij is directeur van het Bureau Vertrouwensartsen, een stichting die kinderen helpt die het thuis moeilijk hebben. Harry Mourits gaat over twee maanden met pensioen. Voor hij definitief stopt met zijn werk voor het Bureau Vertrouwensartsen praatte Dwarsligger met hem over zijn werk en het werk van het Bureau Vertrouwensartsen.

Harry Mourits vertelt eerst wat het Bureau Vertrouwensartsen precies is: „Bij dat bureau kan iedereen die het zelf thuis slecht heeft terecht. Het probleem is alleen dat veel kinderen ons niet durven te bellen. Zeker als ze door hun ouders geslagen worden, of als ze gedwongen worden tot seks-spelletjes is het vaak moeilijk om dat tegen iemand te vertellen. Daarom kunnen ook volwassenen die vermoeden dat een kind het thuis slecht heeft ons bellen. Niemand die ons belt hoeft z'n naam te zeggen, en als je het wel vertelt houden we het voor iedereen geheim, ook voor de politie”.

„Dat is belangrijk”, vertelt Mourits, „Want veel kinderen denken dat het aan hen ligt dat ze mishandeld worden. Als hun vader of moeder dan in de gevangenis komt, voelen ze zich alleen nog maar schuldiger. En hoewel mishandeling nooit, nooit, nooit de schuld van het kind is, schiet niemand daar dus wat mee op”.

een melding over mishandeling of verwaarlozing gekregen heeft, gaat hij eerst controleren of het wel waar is. Mourits daarover: „Als een kind ons zelf belt is het verhaal meestal waar. Geen enkel kind zal voor de grap een verhaal over mishandeling verzinnen. Maar er kan bijvoorbeeld wel een buurvrouw bellen die een vreselijk verhaal verzint omdat ze toevallig ruzie heeft met haar buren. Als we zeker weten dat het waar is gaan we ervoor zorgen dat er gepraat wordt met het gezin, bijvoorbeeld met de huisarts. Als het na die gesprekken weer beter gaat met een gezin, blijven we goed in de gaten houden of de mishandeling echt is opgehouden”.

Zelf is Mourits geen vertrouwensarts, maar hij heeft er wel veel mee te maken. Hij is namelijk directeur van alle elf bureau's Vertrouwensartsen die er in Nederland zijn. „Ik zorg ervoor dat de bureau's goede kantoren hebben, dat er genoeg vertrouwensartsen zijn en dat

regering genoeg geld geeft om dat allemaal te kunnen betalen. Elk jaar krijgen we 20 procent meer aanvragen, dus elk jaar hebben we ook meer geld nodig. Maar ik neem ook zelf vaak de telefoon aan, en ik vertel in bijvoorbeeld het Jeugdjournaal over het werk van het Bureau Vertrouwensartsen”.

Soms wordt Mourits verdrietig van zijn werk: „Ik krijg natuurlijk hele verdrietige verhalen te horen en ik vind het heel erg dat er nog steeds zoveel kinderen in Nederland geslagen en gekleinereerd worden. Maar aan de andere kant vind ik het ook juist weer fijn dat ik er door mijn werk wat aan kan doen. Ik vergelijk het altijd met een gifbeld. Sommige mensen roepen ach en wee als er weer eens één gevonden wordt. Ik denk dan: wees blij, nu weet je tenminste waar het is en kan je het weghalen”.

Bureau Vertrouwensartsen,
Stadhouderslaan 57,
Utrecht, 030-516098

Directeur Mourits neemt tevreden afscheid

De formule van vertrouwensarts slaat aan

UN
23

Hij aarzelde om op 55-jarige leeftijd nog van baan te veranderen. Zijn vrouw moest hem aansporen om de sollicitatiebrief te schrijven. Maar vanaf het moment in 1987 dat Harry Mourits directeur werd van de Landelijke Stichting Bureau Vertrouwensartsen inzake Kinder mishandeling (LSB-VK) in Utrecht heeft niemand, minister noch kind, ook maar een seconde getwijfeld aan zijn betrokkenheid of vechtlust. Hij ontloopte zich vooral als een taai verdediger van het recht van ieder kind om zichzelf te zijn. En hij zal dat ook blijven. Tot 1 mei, want dan gaat hij met de vut.

Het zat er ook in gezien zijn carrière. Van 1959 tot 1968 parochiepriester; daarna tot 1980 programmamaker radio/televisie bij de KRO en van 1980 tot 1987 directeur van de Stichting Informatie-Coördinatie Orloggetroffenen (Icodo). "Ik heb altijd geprobeerd zorg te hebben voor mensen, die zorgen hadden."

Harry Mourits heeft veel mensen ontmoet die gebroken waren, door het leven geslagen. Stukgelopen mensen, eigenlijk. Bij de LSBVK in het bijzonder kinderen die letterlijk kapot worden gemaakt. "Het zijn kinderen die onder druk staan, die geen stem

Van onze verslaggever
Matthie Bergman

hebben en toch om hulp schreeuwen. Toen heb ik gedacht: hen wil ik een stem geven."

Menigeen is het in de afgelopen vijf jaar duidelijk geworden dat Mourits geen flusterstem heeft. Het werk houdt hem vechtlustig, ook al vindt hij kindermishandeling een zware emotionele problematiek. Hij erkent, vergeleken met de vertrouwensartsen zelf, in een wat beschermde positie te zitten. Maar hij bezoekt de elf regionale meldpunten regelmatig en is dan ook aanwezig als de meldingen van de laatste tijd worden besproken. Hij verzucht: "Ik vraag me wel eens af of de samenleving echt weet wat er gebeurt. Ik durf opricht te zeggen, dat het veel erger is dan men zich ooit zal kunnen voorstellen."

De directeur slaagt er goed in zijn emoties in de hand te houden. Maar niet altijd. Als hij terugdenkt aan een recente melding, dan huivert hij nog, ondanks al zijn ervaring. "Er belde een meisje rond een uur of tien 's avonds. Naar de stem te oordelen een jaar of acht, negen. Die vertelde wat vader seksueel allemaal met haar uithaalde. Zij schreeuwde door de telefoon haar verdriet eruit. Natuurlijk probeerde ik haar naam en adres te plaatsen en riep toen: 'Oh God, daar komt die klootzak weer' en hing op. Ik heb haar nooit meer aan de lijn gehad. Ja, dat vind ik dan heel, heel vervelend."

Wat helpt, is dat hij geen Atlasfiguur is, die de lasten van de hele wereld op zijn schouders draagt. "Ik probeer op de plek waar ik sta, datgene te doen wat ik kan doen. Verder reiken mijn handen niet."

Mourits glimt bij de opmerking, dat de vertrouwensartsen de reputatie hebben opgebouwd van betrouwbaarheid en integriteit. "De kracht van onze meldpunten is dat ze enorm laagdrempelig zijn. Wie naar de politie stapt, weet dat hij naam en adres moet opgeven. Bij ons geldt dat niet. Als iemand een gefundeerd vermoeden heeft, kan hij ons telefoonnummer in de Gouden Gids vinden en bellen. En die melding wordt strikt vertrouwelijk behandeld. Van een gegeven garantie van anonimiteit zijn we nog nooit afgeweken. Ook niet als bij voorbeeld een officier van Justitie aandrong."

Trots is hij er ook op dat 80 procent van de meldingen die in 1990 binnenkwamen, begeleid is zonder ingruppen van de justitie. "Waarom dat zo belangrijk is? Nu, je kunt op een gegeven moment de pleger wel straffen, maar dan straf je in de allereerste plaats het kind. Komt er een juridische straf, dan heeft het

kind toch weer het idee - ook al is het aangepraat - dat het zijn schuld is. Het kind is nooit geholpen met de straf van de pleger."

Schuld

Wat volgens Mourits wel heel duidelijk moet zijn, is bij wie de schuld ligt. "Wil het kind weer heel worden, dan moet het loskomen van de schuld. Als een kind lichamelijke mishandeling, dan wordt het mishandeld met de boodschap 'jij deugt nergens voor, je had nooit geboren moeten worden'. Dan krijgt het dreun op dreun. Als de schuld daar komt te liggen waar die hoort, dus bij de dader, dan weet het kind weer dat het er ook mag zijn."

De formule van de vertrouwensartsen slaat aan, stelt Mourits tevreden vast. "Als ik na vijf jaar zie hoeveel mensen nu de signalen die ze opvangen aan ons doorgeven, dan hebben de vertrouwensartsen kennelijk de reputatie opgebouwd van 'kom maar met je ellende, wij zullen er iets mee doen'."

Hij geeft toe dat het gek klikt als hij zegt blij te zijn met het toenemen van het aantal meldingen (in 1990 ruim achttien, met 1986). "Sommige mensen roepen ach en wee als er een gifbelt wordt gevonden. Ik denk dan: wees blij, want die rotzooi zat er, maar pas als je weet waar het zit, kun je er iets mee doen."

Bescheiden is Mourits voor zijn rol naar de de verrijking toe, ook al heeft hij vaak en hard moeten roepen: "Maar diezelfde overheid heeft de laatste jaren geweldige gebaren gemaakt naar het bureau toe. Zij is bijna altijd over de brug gekomen met extra financiële middelen. Dat gebeurde weliswaar na vele vragen om harde cijfers, maar toch." Eén tussenzin van Mourits verdient in dit verband echter meer aandacht: "Die harde

cijfers heb ik; veel meer dan me lief is."

In feite is de directeur voor het bureau 'de man van vijf miljoen'. Het LSBVK kreeg bij oprichting in '87 van de rijksoverheid 3,5 miljoen gulden subsidie. Dat is nu 8,5 miljoen.

Politici

Pas echt moeilijk heeft Mourits het met de houding van de politici. "Als ik één indruk heb overnouden van de fractiewoordvoerders op dit terrein, dan is het dat ze zich niet echt betrokken hebben getoond. Ze hebben geen tijd gehad. Te vaak hadden ze de stukken niet gelezen. Een keer heb ik een kamerlid om een gesprek gevraagd. Ik mocht in de haal bij de Kamer één minuut met haar praten. Natuurlijk hebben die mensen het vreselijk druk, maar tijd is een relatief begrip. Als ik zeg dat ik geen tijd heb om naar een vergadering te gaan of naar een ziekte, dan zeg ik óók, dat ik andere dingen belangrijker vind."

Maar niet alleen met betrekking tot kindermishandeling vindt de LSBVK-directeur de betrokkenheid van de kamerleden zorgwekkend. "Bij voorbeeld de plannen om de financiering voor voorzieningen voor gehandicapten, consultatiebureaus voor zui-gelingen etc. over te dragen aan de gemeenten. Zegt een kamerlid, dat dat gebeurt op basis van het standpunt van zorgzame samenleving, dan denk ik: 'Man, vaarlijk om groepen die extra zorg nodig hebben, toe te vertrouwen aan te kleinschalige lagere overheden. Want die moeten dan gaan uitmaken waar het geld heenmoet'."

De felheid in zijn stem is onmiskenbaar. Pijnlijk vers licht nog in het geheugen de decentralisatie van zijn eigen bureau. "In december 1990 kwam er een goed onderbouwde beleidsbrief van het

■ Scheidend directeur Harry Mourits van de Landelijke Stichting Bureau Vertrouwensartsen: een stem voor kapotgebeukte kinderen. Foto: Erwin de Leeuw

zoals ook kindermishandeling plaats heeft. Ik chanteer niemand niet met mijn cijfers. Ik wou zelfs, dat ik die cijfers niet had. Maar ik heb ze en daar moet de samenleving antwoord op geven." Voor één kamerlid wil hij voor wat betreft betrokkenheid een uitzondering maken: "Ik denk dat ik mevrouw Terpstra (VVD) uitnodig voor mijn afscheid."

Ontkenning

Terug bij de problematiek zelf. Mourits bespeurt de neiging in de samenleving om iets te ontkennen als het te bedreigend wordt. Ook veert hij verontwaardigd op bij het horen van reacties als zou men tegenwoordig 'niets meer met zijn kind kunnen doen'. "Tedere ouder weet of moet weten, dat er een levensgroot verschil is tussen uit tederheid samen met een kind in bad gaan of uit pure behoefte de eigen lust te bevredigen." Hij geeft toe, dat daar waar hij nog enig begrip kan opbrengen voor de onmacht van de pleger van 'gewone' mishandeling, hij dat niet heeft voor de dader van seksuele mishandeling. Hij weet dat de samenleving veel complexer is geworden. Dat die ontwikkeling steeds hogere eisen stelt aan zowel de ouders als aan het kind. Juist daarom meent hij dat men moet afstappen van het idee van de 'rechten' van de ouders op een kind. "Je

hebt als paar niet een kind genomen. Je hebt een kind gekregen voor wie je mag zorgen. Het kind heeft in de eerste plaats recht op zichzelf."

Dankbaar

Toch verlaat hij het bureau met een groot gevoel van dankbaarheid. Zijn bewondering voor de veldwerkers is groot en telkens weer roemt hij hun enorme betrokkenheid. Daarom hoopt hij ook dat zij snel het wettelijke kader krijgen waarbinnen zij hun werk nog beter kunnen doen. Bij voorbeeld meer bevoegdheden bij het inwinnen van informatie. "Als nu een melding binnenkomt over een schoolgaand kind en we willen informatie van de schoolarts, dan kan het moeilijk zijn van de gemeente los te krijgen waar het kind op school zit. Dat komt, omdat de ambtenaren ook aan regels met betrekking tot de privacy van de inwoners gebonden zijn." Mourits' wens lijkt in de nabije toekomst in vervulling te gaan. Er ligt namelijk al een positief ambtelijk advies bij het kabinet over uitbreiding van de bevoegdheden van zijn medewerkers.

En zijn afscheidswens?

"Dat decentralisatie niet het bureau om zeep helpt, dat alleen al in 1991 bijna tienduizend meldingen van kindermishandeling binnencreeg."

BEST - Frits Wafelbakker is geen onbekende voor de meeste lezers van De GAY Krant. Wafelbakker, arts en sociaal seksuoloog, heeft binnen de NVSH (Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming) ruimschoots zijn sporen verdiend. Met ingang van dit nummer zal hij regelmatig een gastoptreden verzorgen in De GAY Krant.

6K 21

dat 'childhood gender nonconformity', en het betekent dus kindergedrag dat niet in overeenstemming is met het geslacht van het kind. Aan zulk gedrag wordt in het nieuwe wetenschappelijke onderzoek toenemend belang gehecht.

tweelingbroers was één op de vijf (22%) homo, van de stiefbroers was één op de tien (11%) homoseksueel. Dit pleit dus, net als het oude onderzoek van Kammann, voor een zekere aangeboren invloed op

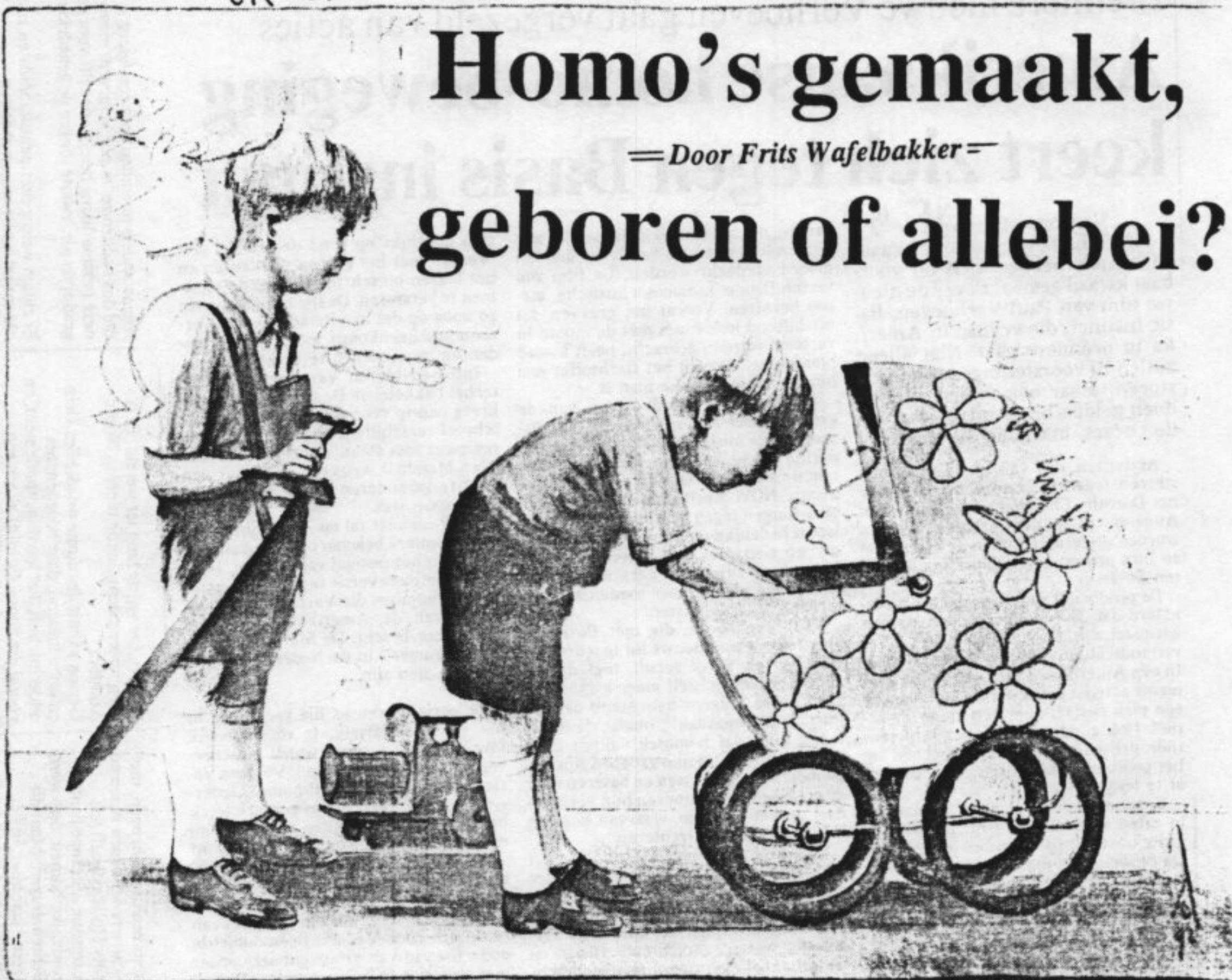
De vraag naar het hoe en waarom van homoseksualiteit wordt al jarenlang gesteld, maar er zitten piken en dalen in de belangstelling. Echte seksuologen zeggen dat de vraag fout wordt gesteld. Je moet je afvragen hoe seksuele gerichtheid ontstaat. Het is immers niet zo'n onverklaarde zaak hoe er gerichtheid op het andere geslacht ontstaat. Zelfbewuste en strijdvarende homo's verzetten zich tegen het altijd maar weer zemelen over de waarom-vraag. Kijk liever wat je ermee doet, als je zus of zo bent. Die verzetten zich ook tegen ieder onderzoek dat zou kunnen leiden tot het vinden van aantoonbare verschillen, bijvoorbeeld in de hersenen. Maar onderzoekers laten zich daardoor niet tegenhouden. 'De honden blaffen, maar de karavaan gaat verder', dat vind ik wel een mooi gezegde om de houding van onderzoekers aan te geven. Aan ons, activist of niet, de taak om dat onderzoek nauwgezet te volgen en aan te slaan als er fouten gebeuren of onjuiste conclusies worden getrokken. In het decembernummer van een Amerikaans wetenschappelijk psychiatrisch (!) tijdschrift wordt verslag gedaan van een tweelingen-onderzoek naar de erfelijke kanten van homoseksuele gerichtheid. Het komt dus weer uit de psychiatrische hoek en daar hebben we in het verleden niet zulke leuke ervaringen mee opgedaan. Maar het genoemde tijdschrift is wel een vakblad van naam. Artikelen die in zo'n tijdschrift verschijnen zijn vrijwel altijd zorgvuldig bekeken door vakbroeders. De onderzoekers zijn twee mannen en ze kijken ook alleen maar naar homo-mannen en hun tweelingbroers. Lesbiennes blijven dus buiten beschouwing. Sorry.

ONDERZOEKSLIJNEN

Ze geven eerst een overzicht van de verschillende terreinen waarin het onderzoek naar seksuele gerichtheid de afgelopen jaren plaatsvond. De gedachte dat je door verleiding homo zou worden is nu geheel verlaten. Het heelt jaren van strijd gevraagd om de verouderde wetgeving ongedaan te maken, wetgeving die nog stocde op de gedachte van verleiding. Maar soms merk je dat in de populaire pers die gedachte nog wel leeft en ook in levensgeschiednissen, en zelfs voor de rechter, praat iemand soms over zijn seksuele voorkeur in de geest van 'ik ben al jong verleid'. Seksuele ervaringen in de puberteit hebben ook geen invloed op de latere seksuele voorkeur. Op vrijwel alle kostscholen, seminaria, jongensclubs, is lustig gesexperimenteerd met andere jongens. Tegenwoordig wordt daar zelfs in Engeland vrij open over geschreven. Maar van een blijvende invloed is geen sprake. Gezinsomstandigheden zoals een ontbrekende of verre vader en een overheersende moeder, werden met name door psychiaters vaak als een oorzaak aangenomen. Als het al invloed heeft, dan is het een vrij geringe. Er zijn ook heel veel homo's die in gewone gezinnen opgroeiden. Tenslotte is er nog de gedachte dat homoseksualiteit een ziekte zou zijn, in de vorm van een neurose, een geestelijke stoornis die je 'oploopt' en die dus te genezen zou zijn. In ons land was er één psycholoog die de neurose-theorie aanhing. Ik denk nog steeds dat hij oorzaak en gevolg verwarde. Tot een jaar of dertig geleden was het ook in ons land verschrikkelijk moeilijk om voor je zo-zijn uit te komen. Heel wat mensen zijn daar op z'n minst een tikje neurotisch van geworden. Kort geleden is de opvatting dat homoseksualiteit een neurose zou zijn, ook geschrapt in de Internationale Ziekten Classificatie, die elke tien jaar wordt uitgegeven door de Wereldgezondheidsorganisatie. We hebben vanuit Nederland een tijd lang hard gewerkt aan die verandering. Daarnaast bestond ook heel lang de gedachte dat morele zwakte een rol speelde. Alsof je je niet genoeg verzet had tegen die 'rare verlangens'. Dat sloot een beetje aan bij de verleidingstheorie. En natuurlijk was er de perverse-opvatting. Mensen zouden niet meer genoeg hebben aan 'gewone' seksuele prikkels, maar elke keer zoeken naar nieuwe, zwaardere en nog meer lustgevendere ervaringen, van hetero naar homo en dan verder door naar sadisme en lustmoord. Een soort kastelen-reeks in het gruwelijke.

MEER BIOLOGISCH BEKEKEN

Naast deze reeks van theorieën, die overwegend in het sociale of het psychische vlak liggen en die vrijwel allemaal achterhaald en verlaten zijn, staat een serie biologische opvattingen. Die sluiten meer aan bij erfelijkheid en bij hormonen, maar wel in een veel ingewikkelder verband dan men vroeger meende. Al in de vijftiger jaren deed Kallmann, een onderzoeker die nog steeds genoemd wordt, onderzoek bij één- en twee-eiige tweelingen. In zijn onderzoek waren de één-eiige tweelingbroers van homoseksuele mannen ook allemaal homo. Van de twee-eiige tweelingbroers was maar 15% homoseksueel. Kallmann besloot op grond van deze uitkomst dat homoseksualiteit vooral aangeboren was en al in de kiem van de vrucht aanwezig moest zijn. Maar later werd zijn onderzoek, dat ook weer in psychiatrische inrichtingen (!) plaatsvond, veel kritischer bekeken en minder overtuigend gevonden. Nieuw onderzoek bij tweelingen leverde lagere getallen op. Van de één-eiige tweelingbroers van homo's was hooguit de helft ook homo. Ook de vroegere simpele opvattingen over hormonen, zoals de gedachte dat homo's meer vrouwelijk hormoon zouden hebben, doen nu heel naïef aan en zijn ook zeker onjuist. Er zijn wel belangrijke hormonale invloeden, maar die hebben hun inwerking op een veel eerder ogenblik. Namelijk vóór de geboorte of vlak na de geboorte. Daarnaast is onder-

Homo's gemaakt, geboren of allebei?
 = Door Frits Wafelbakker =

zoek gedaan bij knaagdieren. Als je de hersenen van nog niet geboren jongen bloot stelt aan testosteron (mannelijk hormoon), dan gedragen vrouwelijke jongen zich later als mannetjes. Een beetje zoals jongensachtige meisjes bij ons, de zogenaamde 'tomboys'. Dit past dus in wat ze noemen de neuro-hormonale theorie over seksuele gerichtheid. Die theorie houdt onder meer in dat de hersenen van jonge mensen en dieren op een vroeg moment een kritische periode doormaken waarin ze erg gevoelig zijn voor hormonale invloeden. Op dit ogenblik is er weer veel interesse in dit soort biologische benaderingen. Er wordt ook diepgaand gekeken naar de omvang van hersenkernen, onder meer door de Nederlandse professor Swaab en de Amerikaanse onderzoeker Levay.

CONSTRUCTIE

Al deze theorieën staan op hun beurt weer onder kritiek van meer historische en filosofisch gerichte onderzoekers die ons hedendaags beeld van hetero- en homoseksualiteit wel erg 'westers' en 20ste eeuws vinden. Bij de oude Grieken was het helemaal geen punt of je als man een relatie had met een jongen. Als je maar niet passief je 'liet gebruiken' en dus een ondergeschikte rol kreeg, die een vrij man onwaardig was. In Melanesië zijn gebieden waar alle tienerjongens tijdens een inwijdingsritueel door de mannen met 'mannenmelk' worden gevoerd, zodat ze een onverschrokken krijger worden.

Maar die man-man-contacten hebben een heel andere betekenis dan onze 'homoseksualiteit', die je in dat licht ook kunt zien als een soort 'constructie'. Iets wat alleen maar betekenis krijgt als je seksualiteit beperkt tot voortplanting, want ook dat is een 'constructie'. Ik kan daar best inkomen en toch... en toch blijf ik gebouwd door al dat onderzoek en al die theorieën. En door mijn eigen levensgeschiedenis, waarbij ik opgroeide als een jongetje dat niet voetbalde, interesse had in koken, in dans en theater en de pest had aan agressieve sporten. Dus geen echt jongensgedrag. Tegenwoordig noemen ze

Al zo'n dertig jaar kijkt men wat argwanend naar jongetjes die meisjesgedrag vertonen en die daarom wat onvriendelijk 'sissies' genoemd worden. Er zijn ook meisjes die zich jongensachtig gedragen en die heten 'tomboys'. Ouders maken zich veel meer zorgen over sissies dan over tomboys, want iedereen vindt het wel lollig als een meid in de bomen klimt, een doelpunt maakt en een bromfiet ook in elkaar kan zetten. Wat gebeurt er met sissies? Vrijwel alle kinderen met 'vroegge signalen van anders zijn' blijken later homoseksuele of transseksuele verlangens te hebben. Ouders hebben wel geprobeerd, al of niet met hulp van een therapeut, om ze toch aan het voetballen te krijgen. Werkt niet. Verstandigst lijkt om ze te stimuleren in de dingen die ze wel leuk vinden en ze te helpen in het opbouwen van zelfvertrouwen, ook al gaan de gedachten van Pa dan niet langer in de richting van een van Basten-loopbaan. Ouders zouden vóór alles moeten proberen om die kinderen het gevoel mee te geven dat ze voor hun ouders waardevol zijn. De boze wereld zal straks wel andere signalen geven. Als we nu eens aan de andere kant beginnen, bij de volwassen homo's. Hebben die zich allemaal in hun jeugd anders gedragen? Nee, geen sprake van. Er zijn homoseksuele mannen, die voetballen als de beste, in het 'eerste' zaten en nooit ook maar enige belangstelling voor meisjesdingen hadden. Zijn dat dan andere homo's? Best mogelijk. Misschien zijn er meer wegen die naar de sauna voeren.... Er zijn dan ook onderzoekers die van homoseksualiteiten spreken - en dus ook van heteroseksualiteiten. Alle reden om weer eens te kijken naar tweelingen, want dat is nou eenmaal een proeftuin van de natuur, zoals er geen tweede is.

GEZOCHT

Advertenties in homobladen aan de westkust van de Verenigde Staten. 'We zoeken homo- en biseksuele mannen van 18 jaar of ouder, met een tweelingbroer of een adoptiebroer. De seksuele gerichtheid van de broer of stiefbroer doet niet ter zake. Wil je ons oppellen'. Verder werden er leeftijdseisen gesteld. Om in het onderzoek mee te mogen doen mocht het leeftijdsverschil met de broer niet meer dan twee jaar zijn. Er kwamen 161 meldingen van mannen tussen de 19 en 65 jaar, 150 homo- en 11 biseksueel. 115 hadden een tweelingbroer en 46 een stiefbroer. Genoteerd werd de vermoedelijke seksuele gerichtheid van de broer en er werd toestemming gevraagd om ook die tweeling- en stiefbroers te mogen aanschrijven. Dat leverde in driekwart van de gevallen antwoorden op. Ook aan die broers werd gevraagd om zelf aan te geven hoe hun seksuele gerichtheid lag. Er bleek vrij grote overeenstemming te zijn tussen die twee bronnen. Van de broers bleken er 79 hetero, 31 homo en 11 bi. Volgende stap in het onderzoek was het nagaan van de 'aard' van de tweelingbroers: iets meer dan de helft van de tweelingparen bleek één-eiige te zijn. Zulke tweelingbroers hebben een gelijke erfelijke aanleg, een overeenkomend 'genen-patroon'. Van de 56 één-eiige tweelingbroers bleek ruim de helft

seksuele gerichtheid. Maar zeker geen overwegen de invloed, want bijna de helft van de één-eiige tweelingbroers was hetero. Aan de oorspronkelijke proefpersonen is ook gevraagd of ze naast de tweelingbroers nog andere broers hadden. Daarbij werden er 142 andere broer gemeld en daarvan zou bijna 10% ook homo- of biseksueel zijn. Ongeveer even hoog als bij de stiefbroers, maar lager dan bij de twee-eiige tweelingbroers. Er moet dus ook een zekere omgevingswerking geweest zijn, een bepaalde familie- of gezinsinvloed, want anders kom je nooit tot 10% homo broers, zelfs bij aangenomen en stiefbroers. Krijger we meer helderheid als we ook het afwijkend jeugdgedrag mee gaan tellen? Door middel van vragenlijsten werd er nu gekeken naar het afwijkend gedrag in de vroege jeugd. Hoe zat het toendertijd met hun agressiviteit? Welke takken van sport hebben ze beoefend? Hebben ze meisjesachtig gedrag vertoond? Deze gegevens werden samengevoegd in één getal voor 'afwijkend jeugdgedrag'. De onderzoekers hoopten in dit getal een aanwijzing te vinden voor de mate van aangeboren invloed op homogedrag. Proefpersonen met een hoog getal voor afwijkend jeugdgedrag zouden dan meer kans hebben op een homo-tweelingbroer. Leuk bedacht, maar dat kwam er dus niet uit. Er was geen enkele aanwijzing dat het hebben van 'afwijkend jeugdgedrag' een grotere kans geeft op het hebben van homo-broers. Jammer dat de onderzoekers niet een wat uitgebreider overzicht geven van 'afwijkend jeugdgedrag' bij de hetero-broers. Daar had ik best wat meer van willen horen. Ondanks de negatieve uitkomst denken de onderzoekers toch dat er bij verder onderzoek sterk gekeken moet worden naar de verschillen tussen homo's met en zonder 'afwijkend jeugdgedrag'. Het onderzoek brengt dus uiteindelijk niet zo gek veel nieuws. Toch ben ik ingegaan op een groot aantal details, omdat ik meen dat wij als meest betrokken groep goed moeten weten wat er in de wetenschappelijke wereld over ons wordt gezegd. Bovendien denk ik dat velen van ons ervaring hebben met 'afwijkend jeugdgedrag' en dan is het best aardig om te merken dat er onderzoekers zijn die daar op een heel open en niet neerbuigende manier mee omgaan en er zelfs belang aan toekennen! Conclusie uit het onderzoek: Homoseksualiteit berust niet alleen maar op erfelijke of aangeboren invloeden, maar die spelen wel een rol. Homoseksualiteit berust ook niet alleen op invloeden in de prille kindertijd en in het gezin, maar die zijn wel van belang.

Bron: Bailey, J.M. en R.C. Pillard, A genetic study of male sexual orientation. Arch Gen Psychiatry vol 48, December 1991, 11089-1096.

(ADVERTENTIE)

NEEM NU EEN ABONNEMENT!
BEL GRATIS DE ABONNEMENTENLIJN
06-0224222*

7 dagen per week van 09.00 tot 20.30 uur

BEL GRATIS

uitsluitend voor het opgeven van een nieuw abonnement

Première nieuwe Verhoeven gaat vergezeld van acties Amerikaanse homo-beweging keert zich tegen Basis instinct

VK 19
AMSTERDAM — Amerikaanse homo's hebben zich bij voorbaat kwaad gemaakt over de nieuwe film van Paul Verhoeven, *Basic instinct*, die vrijdag in Amerika in première gaat. Niet alleen zullen zij voorstellingen gaan verstoren, maar ook zullen zij zich doen gelden bij de uitreiking van de Oscars, maandag 30 maart.

Activisten zijn van plan auto's met sterren tegen te houden op weg naar het Dorothy Chandler paviljoen in Los Angeles, waar de vergulde beeldjes worden uitgereikt. Ook in de zaal zullen zij hun protest tegen *Basic instinct* laten horen.

De producent van de avond heeft verklaard dat de veiligheidsvoorzieningen adequaat zijn, maar dat spontane acties van individuen niet zijn te voorkomen. In een Amerikaans blad wordt een anonieme activist geciteerd die meldt dat er een plan bestaat voor een „guerilla-actie”. Ook zouden verschillende potentiële prijswinnaars beloofd hebben op het podium verklaringen tegen de film af te leggen.

Er zouden verder plannen bestaan om in zalen waar *Basic instinct* te zien is grote hoeveelheden motten los te laten. De bedoeling is dat de insecten op het licht van de projector afvliegen en dan een flikkerende schaduw in het beeld veroorzaken.

In Verhoevens nieuwe film speelt Michael Douglas een alcoholische detective in San Francisco, die op zoek is naar de moordenaar van een rock-ster. Het spoor leidt naar een vrouwelijke ver-

dachte, die biseksueel is. In de plot zijn nog twee lesbiennes verwerkt die van moord verdacht worden. De film zou verschillende sadomasochistische scènes bevatten. Vooral het gegeven dat uitsluitend lesbiennes met de moord in verband worden gebracht, heeft kwaad bloed gezet, terwijl het slachtoffer een heterosexuele blanke man is.

Volgens een woordvoerder van de groep „Queer Nation” kan de „verbijssterende en misselijk makende” afbeelding van lesbiennes een geweldadige reactie uitlokken. Ook de vrouwenorganisatie NOW heeft zich in gelijke bewoordingen tegen de film gekeerd. „Hij laat schadelijke en vernederende stereotypen zien. Het is al moeilijk genoeg lesbisch te zijn, door deze film zal de homofobie alleen maar toenemen”, aldus een woordvoerder.

Paul Verhoeven, die met *Basic instinct* hoopt een nieuwe hit te scoren na *Robocop* en *Total recall*, zegt dat de actievoerders zichzelf meer kwaad dan goed doen. Volgens hem steun de film juist de „homo-zaak”, omdat de boodschap luidt dat homoseksualiteit geen discussiepunt is. Homo-groepen zijn uitgenodigd de film te zien en baseren naar de mening van Verhoeven hun vooroordeel op het scenario, waarvan kopieën in San Francisco circuleren.

Er was al tamtam rond *Basic instinct* nog voordat Paul Verhoeven een meter geschoten had. De regisseur eiste dat scenarioschrijver Joe Eszterhas een paar pond meer sex aan zijn script toevoegde, wat na uitgebreide ruzies en onderhandelingen werd teruggebracht tot ruim anderhalf ons.

Tijdens de opnamen stelden tientallen demonstranten met spandoeken

zich dagelijks op rond de set. Zij probeerden met het roepen van leuzen en het blazen op schrille fluitjes de opnamen te verstoren. De spanningen liepen zo hoog op dat er uiteindelijk een verzoeningsbijeenkoms moest plaats vinden om ongelukken te voorkomen.

Intussen bleven Verhoeven en Eszterhas bakkeleien. De scenarioschrijver kreeg begrip voor de protesten en herschreef verschillende scènes, terwijl de regisseur met steun van zijn producent Alan Marshall weigerde ook maar een punt te veranderen in wat toch al een compromis was.

Basic instinct zal op 7 mei zijn Europese première beleven op de openingsavond van het festival van Cannes. Daar zal de complete versie te zien zijn, inclusief de coupures die Verhoeven ten behoeve van de Amerikaanse keuring heeft aangebracht. De film zal „ergens van de zomer” in de Nederlandse bioscoop te zien zijn.

De eerste recensie, die verscheen in het vakblad *Variety*, is voornamelijk lovend. *Basic instinct* wordt omschreven als „eerste klas pulp”. Volgens *Variety* is de film niet anti-homo. „Iedereen die Paul Verhoevens eerdere werk heeft gezien, zou kunnen weten dat hij meer belangstelling en sympathie toont voor de aparte en gevarieerde seksualiteit van zijn karakters dan 99 procent van alle andere regisseurs.”

Weliswaar zit er naar het oordeel van recensent Todd McCarthy een dubieuze ondertoon in van vrouwenhaat, „maar niet meer dan in duizend andere films.” De seks scènes zijn volgens *Variety* „zeer heet”, maar ook niet meer dan in sommige van zijn vroegere films.

Ieren willen geen homo's

Vandaag is het St Patrick's Day, een dag waarop Ierse Amerikanen op feestelijke wijze hun afkomst herdenken. Scholen besteden aandacht aan de wortels van de Ierse landgenoten. En vrijwel alle grote steden organiseren op — of rond — St Patrick's Day een grote optocht. Het is een dag van etnische trots en positieve gevoelens.

Of liever gezegd dat was het. Sinds de Iers-Amerikaanse homo's en lesbiennes vorig jaar te kennen gaven dat zij in de optocht willen meelopen, is de stemming grondig verpest. Veel Ierse Amerikanen zijn katholiek en beschouwen homoseksualiteit als een zonde. De organisatoren van de optochten doen alles om de homoseksuelen te weren.

Twee organisaties, de Irish Lesbian and Gay Organization in New York en het Irish-American Gay, Lesbian and Bisexual Pride Committee in Boston, stapten naar de rechter en eisten dat zij mee mogen lopen. De rechter in Boston stelde ze in het gelijk. De St Patrick's Day Parade in die stad wordt deels gefinancierd door het stadsbestuur en de overheid mag niet discrimineren. Vijf Iers-Amerikaanse organisaties annuleerden hun deelname aan de optocht

die zondag plaatsvond. De homoseksuelen werden uitgejouwd, met bier bespotten en tomaten bekogeld.

De rechter in New York oordeelde dat de organisatoren van de parade in die stad, de Ancient Order of Hibernians, wel groepen mogen uitsluiten. De Hibernians betalen de kosten, dus is er het een particulier evenement. Organisatoren van een Gay Pride-mars, lichte de rechter zijn besluit toe, moeten ook homohaters kunnen weren. De Hibernians hopen dat de homoseksuelen vandaag niet, zoals vorig jaar, verdekt meelopen om plotseling — voor aartsbisschop John O'Connor — hun homovlag uit te steken. (Janny Groen)

VK 17

Truttenpaar krijgt prijs

Hoe truttiger de actie, hoe geslaagder de emancipatie. Trouwen op een modern stadhuis. Nauwelijks nog een beroemd lid van de beweging in de kast, maar bijna allemaal op tv. En een eigen Top Tien. De homo-emancipatie is af. Van de GAY Krant mochten de lezers een lijst van favorieten samenstellen voor een Top Tien. 12.635 Lezers maakten een keuze uit „mensen die zich hebben ingezet voor de homobeweging”. De meest genoemde prominenten variëren van heteromensen die goed doen voor de homozaak — de Zangeres Zonde Naam (10), Mies Bouwman (9), tekstschrijver van De Vlaamse Pot Haye van der Heiden (6) en Tineke de Nooy (5) — tot homo's en die openlijk voor hun geaardheid uitkomen — Paul de Leeuw (8), Ignace van Swieten (7), Henk Krol (4), Margreet Dolman en Paul Haenen delen de derde plaats. Lesbo's ontbreken, maar het echtpaar is favoriet. Jos Brink en zijn levensgezel Frank Sanders kregen, na een eerste plaats vorig jaar, samen de tweede plaats. Zij verloren, met 18 stemmen verschil, van Frans Stello en Gerard Kuipers, het eerste homo-echtpaar dat naar het stadhuis toog. En waarvan het huwelijk, de huwelijkskus en de huwelijksstraan het NOS-journaal haalde. Zaterdagavond reikte acteur Serge Henri Valcke (homokok uit De Vlaamse Pot) de prijzen uit. Het winnende echtpaar kreeg, voor op de schoorsteenmantel, een beeld van een „gevlugelde figuur die een wagen voortstuwt”. Maker Hans van Eerd wil daarmee de homo-emancipatie symboliseren. „Een kruiswagen duw je, een handkar trek je, maar de kar die nodig is om de emancipatie voorwaart te krijgen dient gestuwd te worden door gevlugelde personen”, vindt Valke. (XvG)

VK 13

■ ■ ■ G A I
Nederlands filmkunstenaar nummer 1 Paul Verhoeven (*Turks fruit*, *De vierde man*, *Total Recall*) baarde afgelopen week in de Verenigde Staten groot opzien met de première van zijn alom als schandelijk geafficheerde rolprent *Basic Instinct*. Organisaties voor homo- en biseksuelen in de Verenigde Staten liepen al tijdens de opnamen van de film te hoop tegen het werk omdat het script de demonisering van de homoseksuele medemens in de hand zou werken. Die zou in deze erotomane film noir vooral in beeld zijn gebracht als maniakaal, zedenloos en moordlustig, de heilige drie-eenheid waaruit alle Verhoeven-films bestaan, maar in God's Own Country toch weer goed om de kassa's van de publiciteit te doen rinkelen. De grootste

cinematografische vernieuwing in deze film was volgens de eerste berichten een terloopse tussenbeesname van de hoofdrolspeelster, een variatie op wat in de lager geklasseerde pornografie wordt aangeduid als een 'beaver shot'. Die moest later op last van de censuur uit de film worden geknipt. Verhoeven beklagde zich over de onderdrukking van zijn artistieke vrijheid, die zijn plezier in het uiterlijke resultaat naar eigen zeggen danig vergalde. De onverschrokken pionier van de flimmoraal stevent overigens al weer af op een nieuwe controverse. Hij heeft zich blijkens de jongste berichten gezet aan een filmografie van Jezus van Nazareth. Dat moet wel geramd zitten.

Sanders' Minneapolis

VK 14

dat Jay geadopteerd is. Een van de laatste negerjongtjes (het soort hield eind jaren zestig op te bestaan) die op twejarige leeftijd geparachuteerd werden in het stralende, blanke gezinsleven van de Johnsons, waar de bijbel op tafel lag en God er Scandinavisch uitzag.

Dat zou aanpassingsproblemen hebben opgeleverd. Een psychiater maakt melding van een gebrek aan identificatiemogelijkheden. Zoontje leek niet op zijn pappa. Als dat alles is. Ze schijnen niet te begrijpen dat Jay op niemand wilde lijken. Hij keek 's ochtenden rond aan de ontbijttafel en herkende geen spoor van verwantschap. Moeder lepelde haar bord pap uit, en maakte zuigende geluiden met haar blozende wangen. Ik bedoel: ze sturpte. En Jay wist dat het weinig met hem te maken had. Wat een opluchting, om je aan de werkelijkheid te kunnen onttrekken. Trouwens: noem mij een messias die op zijn vader lijkt.

Eenzaam, zeggen ze dan. Je kan wel van de

VERAMBITIEUS, misschien. Zelfverzekerd, tot op het punt waar parmantigheid en hoogmoedswaan in een chemische verbinding aangaan, zodat de afzonderlijke elementen niet meer van elkaar te onderscheiden zijn. Maar niet per se krankzinnig.

Jay Thomas Johnson wist op de kleuterschool al dat hij later president van Amerika zou worden. Terwijl zijn klasgenootjes stotterend hun plannen uit de doeken deden, — baldadige peuters nog, maar betrouwbare piloten en brandweerlieden op termijn — was Jay van hogerhand een taak opgelegd. Liever had hij zelf ook meegedaan aan dat onnozele spelletje: het raden naar de toekomst met de grootst mogelijke onwaarschijnlijkheid. Maar Jay was griezelig zeker van zijn zaak. In die zin was hij geen uitzondering, maar eerder de typische presidentskandidaat: Bill Clinton in korte broek, vijf jaar.

Achteraf wijzen de journalisten op het feit

heeft daar minstens een uur gehangen, met zijn glimmende carrière-schoenen maaiend door de lucht. Billy Holiday heeft iets dergelijks nog bezongen: „Strange fruits”, een liedje over zuidelijke bomen, die zwarte lichamen als vruchten dragen. Maar dit meest noordelijke deel van Amerika, dat zich van meet af aan tegen de slavemij heeft geketend. Bovendien was Jay gekleed in een eigentijds merkpak. Een incident, schreef ik al, een kleine pestertje.

Het artikel dat hij daarna in de schoolkrant publiceerde, is een studie in onthechting. Hij volgde daarin het advies op dat zijn moeder hem van jongs af aan had ingepeperd. „Jongen, er zijn altijd mensen, domme mensen, die je lastig vallen vanwege je kroeshaar.” Hij ging er boven staan.

Hij nam, om precies te zijn, de positie van een *space lab* in „Martin Luther King Day”, schreef Jay, „is een onbelangrijke en volstrekt overbodige herdenkingsdag. Wij

leven in het vrije land ter wereld. Er is geen rassendiscriminatie meer in Noord-Amerika.”

Grezen vanuit de ruimte wordt alles klein en onbeduidend, daar beneden: het ouderlijk huis, het leerlingenparlement, en vooral die boom. Er blijft alleen een eigenaardig, donker stijpe over, bewegingloos. Je kan het gemakkelijk negeren.

Het schoolbestuur en het merendeel van de leerlingen reageerden ongerekkelijk op Jay's column. Weinig zwarte studenten op het Bethel College, een tckort aan uithangborden; en Jay maakte zich met zijn specifieke opvattingen *bepaald ontrouwbaar*. In een straf tempo lanceerde hij vervolgens aanvallen op links in het algemeen, op Spaanse en Indiaanse minderheden en vooral op homo's.

Er werd veel over hem gesproken in die tijd, hoofdschuddend, zoals mensen een autowrak langs de kant van de weg commentariseren. Uiteindelijk werd hij uit zijn bestuurlijke functies ontzet. Zijn

tegenstanders noemden hem een fascist — die das hadden ze 'm nog vergeven, maar deze beschuldiging betekende zelfs voor een geadopteerde, zwarte jongen de genadeklap.

Er zullen weinig presidentskandidaten zijn die zoveel hindernissen moesten overwinnen: het is één ding om een zwarte, ultra conservatieve politicus te willen zijn, maar dan kan je *dat* er niet bij hebben. Niet die rare aandrang om parken te betreden na zonsopgang. Van een willekeurige vuilnisman de rillingen op de rug te krijgen. Aan de grond genageld staan, omdat hij zijn spieren spaant terwijl hij een oud bankstel inlaadt.

Jay veroordeelt homoseksualiteit — ook zijn eigen. Maar ja, dat lichaam.

Die keer schoot hij een, twee mannen neer, late wandelaars, net als hij.

Vierentwintig is hij nu. Jay Thomas Johnson en hij volgt de verkiezingsstrijd met een verbetenheid die geen van zijn medegevangenen begrijpt.

STEPHAN SANDERS

(Van de redactie Dwarsligger)
DEN HAAG — Steeds meer kinderen durven het speciale nummer 06-8400 van de kindertelefoon te bellen. Dat nummer is bedoeld om over kindermishandeling te praten. Giste-

ren werd op een persconferentie in Den Haag bekend gemaakt dat in vier maanden tijd 25.000 kinderen het 06-nummer hebben gebeld op momenten dat daar iemand was om de telefoon aan te nemen. Al die telefoontjes leverden negenhonderd gesprekken op die echt over kindermishandeling gingen.

De andere telefoontjes die bij de kindertelefoon binnenkomen zijn heel verschillend. Sommige kinderen willen informatie over heel andere onderwerpen dan kindermishandeling, anderen willen de kindertelefoon 'uitproberen'. De kindertelefoon wordt ook wel voor de grap gebeld. Er is dan bijvoorbeeld luid gelach op de achtergrond te horen terwijl een kind schreeft: „O, ik word mishandeld, hoor maar!“. Meestal wordt daarna weer snel opgehangen.

Meer dan de helft van alle telefoontjes die bij de kindertelefoon binnenkomen zijn zogenaamde 'stille telefoontjes', telefoontjes waarbij het kind niets zegt. De mensen van de kindertelefoon denken dat sommige kinderen voordat ze een serieus gesprek durven te beginnen eerst een paar keer zo'n 'testtelefoontje' maken. Soms vertellen kinderen later ook dat ze al een paar keer hebben geprobeerd te bellen, maar dat ze toen niet durfden te praten.

Het speciale nummer van de kindertelefoon bestaat sinds september vorig jaar. Toen begon namelijk een grote landelijke campagne tegen kindermishandeling. Die campagne heet 'Over sommige geheimen moet je praten'. Met 06-nummers, posters, films en spotjes op televisie, stickers en advertenties probeert de campagne kinderen die mishandeld worden ertoe te zetten over hun geheim te praten, zodat ze er niet alleen mee blijven zitten.

UN 21/3

Kinderen ^{WCC} bellen 45.000 keer alarmlijn

Door een onzer redacteuren DEN HAAG, 30 MAART. 'Over sommige geheimen moet je praten' is het motto van de campagne tegen kindermishandeling die vorig jaar september begon. De oproep bleek niet aan dovemansoren te zijn gericht: de PTT registreerde dat tot eind januari ongeveer 45.000 keer het speciale 06-nummer is gedraaid.

In 25.000 gevallen lukte het de opbeller erdoorheen te komen, in totaal zijn met 900 kinderen gesprekken gevoerd over kindermishandeling, variërend van fysiek geweld (65 procent), seksuele mishandeling (35 procent), psychische mishandeling (24 procent) en verwaarlozing: 5 procent.

Deze tussentijdse cijfers zijn vanochtend bekendgemaakt door

PAG. 3 MISHANDELING

de voorzitter van het bestuur van de campagne, mevrouw J. Kraaijeveld-Wouters. Bij negen van de tien kinderen met wie een gesprek is gevoerd bleek de mishandeling nog gaande. In ongeveer de helft van de gevallen was het de eerste keer dat het kind het zwijgen doorbrak.

De campagne richt zich vooral op kinderen van 8 tot 15 jaar en duurt tot 23 september van dit jaar. Het speciale 06-nummer zal evenwel nog tot volgend jaar september gehandhaafd blijven terwijl kinderen met ingang van vandaag niet pas om vier uur maar al om twee uur 's middags kunnen bellen.

Negenhonderd telefoontjes van mishandelde kinderen

Door onze redacteuren NEN KETTING en ANNEKE VISSER

DEN HAAG, 30 MAART. Op de avond van 22 november stonden de zestien Kindertelefoons roodgloeiend: na de uitzending het Schooltv-weekjournaal kwamen ruim tweeduizend telefoontjes binnen. In het weekjournaal was het spotje getoond 'Over sommige geheimen moet je praten', het motto van de campagne tegen kindermishandeling die vorig jaar september is begonnen.

Gedurende de eerste vier maanden van de campagne kwamen op het speciale 06-nummer veel 'stille telefoontjes' binnen, zegt drs. M. Cornelissen die de campagne coördineert. „Dat is zo schrijnend. Je voelt dat iemand aan de andere kant van de lijn iets wil zeggen, maar het komt er niet uit. Soms lukt het door het kind tegen de hoorn te laten tikken, twee keer betekent bijvoorbeeld 'ja', drie keer 'nee'. Als het te lang stil blijft, wordt het kind aangeraden nog eens terug te bellen, als het dat wil en ook durft.“

De ervaring van de afgelopen maanden heeft volgens Cornelissen geleerd dat het gros van de kinderen nog nooit had gepraat over wat zich binnenshuis afspeelde. Uit angst om niet geloofd te worden, uit angst ook voor de pleger van het geweld — meestal de vader (60 procent) maar ook de moeder (35 procent), soms een broer of een oom.

Uit de cijfers blijkt ook dat kinderen regelmatig slachtoffer zijn van verschillende vormen van geweld — van slaan, schoppen en seksuele mishandeling. Uit de 900 gesprekken met mishandelde kinderen werd duidelijk dat in 92 procent van de gevallen de mishandeling nog steeds voortduurde, bij acht procent leek daaraan een einde te zijn gekomen.

Cornelissen: „De campagne

pretendeert niet kindermishandeling uit de wereld te kunnen helpen. We zijn al een stap verder wanneer kinderen het gevoel krijgen dat naar hen wordt geluisterd en op volstrekt anonieme basis met ze wordt gepraat. Voorop staat wat het kind zelf wil. Als het zegt: 'nee, ik wil niet dat iemand wordt ingeschakeld', dan wordt dat gerespecteerd“.

Wil het kind wel dat er iets ge-

De meeste kinderen spraken voor het eerst over mishandeling

beurt, dan wordt door de medewerker van de Kindertelefoon gekeken wie in de omgeving van het kind als vertrouwenspersoon zou kunnen fungeren. Vaak is de huisarts degene die de bal aan het rolen brengt. Soms gaat een medewerker mee naar de huisarts maar dat is niet gebruikelijk: voorop moet blijven staan dat de Kindertelefoon anonieme hulpverlening biedt, zegt drs. C. Hoefnagels, belast met het onderzoek naar het effect van de campagne die zich behalve op kinderen ook richt op volwassenen.

In de afgelopen vier maanden hebben ruim tweehonderd volwassen het speciale informatie- en adviesnummer gedraaid. Zoals de leerkracht die steeds briefjes toegeschoven krijgt van zijn 15-jarige leerlinge: „Ze schrijft over de nare situatie bij haar thuis waar ze voortdurend de grond in wordt gestampt“.

Behalve de media is ook het on-

derwijs ingeschakeld. Op dit moment wordt de tweede druk van 50.000 exemplaren van het lespakket voorbereid, bedoeld voor het voortgezet onderwijs. Bij het signaleren van eventuele kindermishandeling spelen schoolartsen en gymnastiekleraren een belangrijke rol. Met nadruk stelt Hoefnagels dat bij de voorbereiding van de campagne er steeds op is gelet hetze-achtige toestanden te voorkomen. „Dan krijg je het omgekeerde effect van wat wordt beoogd“.

Op het gevaar van een mogelijke heksenjacht op vermeende daders van fysiek en seksueel geweld wordt gewezen door B. Rossen en J. Schuijjer in hun recent verschenen boek 'Het seksuele gevaar voor kinderen'. Zij laken daarin onder andere de manier waarop door hulpverleners wordt omgegaan met kinderen van wie een vermoeden bestaat dat zij slachtoffer zijn van seksueel geweld. Ook stellen zij dat lichamelijke geweld tegen kinderen „een verschijnsel dat minstens zo verwoestend is en waarschijnlijk meer voorkomt op een aantal uitzonderingen na (...) vrijwel wordt genegeerd“.

Volgens de Amsterdamse hoogleraar preventie en hulpverlening inzake kindermishandeling, prof. H. Baartman, wijzen de vanochtend bekendgemaakte cijfers juist op het omgekeerde: het aantal meldingen van fysiek geweld was bijna twee keer zo groot als de meldingen van seksueel misbruik. „Het is ook apert onjuist dat hulpverleners met een spuitbus door Nederland trekken om vermeende incestplegers aan de paal te nagelen. Wij worden in dit boek voorgesteld als een groep volksduivels die overal seksueel misbruik zien en op voorhand onvoldoende kritisch staan tegenover kinderen die gehoord danwel verhoord moeten worden“.

Spelers vertellen dat kinderen over alles mogen bellen.

Toneelstuk maakt reclame voor kindertelefoon

UN 31

'Theedrinken met je kop dicht' is een toneelstuk over gewone kinderen, met gewone problemen, die soms even zin hebben om hun verhalen aan iemand te vertellen. Foto UN-Ingried van Beek

(Door Nathalie Strijker) UTRECHT — „Hallo, met Kees. Spreek ik met de kindertelefoon? Luister eens, volgende week ben ik jarig en dan wil ik graag zelf een appeltaart bakken. Maar ik weet niet hoe dat moet, kunnen jullie me dat vertellen?“ Kees is een van de hoofdpersonen in het toneelstuk 'Theedrinken met je kop dicht', een toneelstuk dat wordt gespeeld door mensen die bij de kindertelefoon van Utrecht werken.

Afgelopen vrijdag werd het stuk voor de eerste keer gespeeld op basisschool De Panda in Utrecht. 'Theedrinken met je kop dicht' wordt de komende weken op verschillende scholen in de Utrecht gespeeld. De spelers willen met het stuk 'reclame' maken voor de kindertelefoon. Veel kinderen denken namelijk nog altijd dat je de kindertelefoon alleen maar mag bellen als je een heel erg groot probleem hebt. Als je door je ouders mishandeld wordt bijvoorbeeld. Of als je ouders vreselijke ruzies hebben. Dat is

dus helemaal niet zo.

Met hun toneelstuk willen de mensen van de kindertelefoon duidelijk maken dat je ook met kleine probleempjes mag bellen. Als je wilt weten hoe je een appeltaart moet bakken bijvoorbeeld.

Het toneelstuk 'Theedrinken met je kop dicht' gaat over drie kinderen; Ankie, Kees, Roos en Dara. Ankie en Kees zijn broer en zus. Zij hebben een moeder die het altijd te druk heeft om naar de verhalen van haar kinderen te luisteren. Kees is verliefd op Dara en Ankie is vreselijk jaloers. Dara heeft een hele strenge vader en Roos moet kiezen tussen twee vriendinnen. Gewone kinderen, met gewone problemen, die soms even zin hebben om hun verhaal aan iemand te vertellen. Bij hun ouders kunnen ze vaak niet terecht, en daarom bellen ze met de kindertelefoon. Niet alleen als ze hele ernstige problemen hebben, maar ook als ze wat leuks hebben meegeemaakt, of gewoon als ze zich vervelen.

Kindertelefoon op videoband

VK 16
Een hand aan de telefoon, op het dekbed eronder is een Mickey Mouse te herkennen. Een meisje belt met de Kindertelefoon. Ze zit met een probleem, zegt ze, misschien wel een beetje gek. Er is een jongen op school die haar steeds moet hebben, die haar treitert en pest. Zo begint de videofilm *Bij Tegenwind*, gemaakt door Koos Schoppers en Alex van Amstel, in opdracht van de Kindertelefoon, voor vertoning op scholen.

Het eerste probleem is er een waarover regelmatig wordt gebeld. Uit onderzoek blijkt dat acht procent van de kinderen op basisscholen minstens een keer per week wordt getreiterd. Op middelbare scholen is dat twee procent. De slachtoffers zijn veelal zachttaardige, teruggetrokken kinderen die zich passief en een beetje hulpeloos opstellen.

Zo niet Sylvia. Het getreiter hangt haar de keel uit en zij zoekt hulp bij de Kindertelefoon. Jos, de man aan de andere kant van de lijn, suggereert dat ze haar pestkop aandacht moet schenken en eens moet ingaan op wat hij zegt. Als ze dat inderdaad doet, smelt de stoere bink van verlegenheid bijna weg. Binnen de kortste keren zijn de rollen omgekeerd. Dan ligt het overwicht bij haar en is zij degene die de situatie beheerst.

De Kindertelefoon wordt verreweg het meest gebeld over verliefdheid en seks. Het tweede telefoontje in de film is dan ook van Bart die verliefd is op een meisje in zijn klas maar niet weet hoe hij het

Kind belt Kindertelefoon, voor grote en kleine problemen.

Foto Ger Loeffen/HH

moet aanpakken. Hij wil wel verkering met haar maar hij weet niet wat hij tegen haar moet zeggen. Eigenlijk mag ze niets merken, „want dan gaan ze lopen zieken”.

Het advies van de vrouw van de Kindertelefoon krijgen we niet te horen, maar we zien wel het gevolg. Als het meisje een leuke band heeft, draait Bart heel schutterig om haar heen en eindelijk, eindelijk stelt hij voor haar naar huis te brengen. En van het een komt het ander. Zowel Bart als Sylvia bellen nog een keer terug naar de Kindertelefoon om te vertellen hoe het is afgelopen. Sylvia: „Hij is nu heel anders.” Bart: „Ze zegt nu tenminste wat.”

Maria Hendriks

Bij Tegenwind is te bestellen bij elke Kindertelefoon. Nummers in het plaatselijke telefoonboek.

Aantal klachten stijgt door campagne over mishandeling

Kindertelefoon langer bereikbaar

VK 31
Van onze verslaggeefster **MARIA HENDRIKS** — De Kindertelefoons zijn vanaf vandaag vroeger en langer bereikbaar: vanaf twee uur 's middags tot acht uur 's avonds. Door de actie „Over sommige geheimen moet je praten” is het aantal kinderen dat belt over mishandeling verdubbeld. Naar verwachting zijn er nogal wat kinderen die meteen na school willen bellen of alleen dan de kans hebben. De meeste Kindertelefoons waren tot gisteren pas om vier uur bereikbaar.

De campagne „Over sommige geheimen...” begon eind september en duurt een jaar. De actie is gericht op kinderen van 8 tot 14 jaar die worden mishandeld. De kinderen worden via tv-filmpjes, radio-spotjes, posters, jeugdbladen en lesmateriaal aangespoord meer dan tot nog toe volwassenen in vertrouwen te nemen. Als ze niemand weten, kunnen ze bellen met een speciaal 06-nummer of met de Kindertelefoon.

De actie wordt gevolgd door onderzoekers van de Vrije Universiteit. Volgens hen is het aantal telefoontjes over mishandeling de eerste vier maanden verdubbeld van de te verwachten 440 naar 900. Daarbij zijn de „stille telefoontjes” niet opgeteld. Kinderen die de Kindertelefoon bellen, zeggen veelal de eerste paar keer niets. De PTT heeft vastgesteld dat de nummers van Kindertelefoon in de eerste vier maanden van de actie ruim 45 duizend zijn gedraaid. Bijna 25 duizend keer kwam het tot een contact: het antwoordapparaat sloeg aan of de telefoon werd opgenomen.

Er bellen meer meisjes (63 procent) dan jongens over mishandeling. Voor de meeste kinderen is de medewerker van de Kindertelefoon de eerste met wie zij erover spreken. De meeste kinderen (92 procent) zitten dan nog midden in de problemen. Meestal gaat het om lichamelijke mishandeling (65 procent) of seksueel misbruik (35 procent). Veel minder kinderen vertellen over psychi-

sche mishandeling (8 procent) of verwaarlozing alleen (1 procent). De cijfers liggen hoger bij psychische mishandeling (24 procent) of verwaarlozing (4,5 procent) in combinatie met een andere vorm van mishandeling.

Volgens projectleider C. Hoefnagels ervaren kinderen psychische mishandeling en verwaarlozing blijkbaar niet als mishandeling. Reden voor de campagneleiding te proberen om de filmpjes die daarover gaan, wat vaker gedraaid te krijgen. Nu wordt het filmpje over lichamelijke mishandeling het vaakst vertoond.

Bij de Vertrouwensartsen is door de onderzoekers een toename van de werkzaamheden gemeten: 29 procent, terwijl 10 procent verwacht werd. Ook hier een relatieve toename van meldingen van lichamelijke en seksuele mishandeling, gekoppeld aan een relatieve daling van meldingen van emotionele mishandeling en verwaarlozing.

Hulplijn kindermishandeling krijgt 45 000 telefoontjes

TR 31
Van een onzer verslaggeefsters **DEN HAAG** — De hulplijn voor kindermishandeling is in vier maanden tijd 45 000 keer gebeld. Bijna de helft van de pogingen mislukte doordat de lijn bezet was of de beller voortijdig ophing. In totaal zijn 900 gesprekken gevoerd met kinderen die thuis mishandeld worden.

In verhouding tot de 25 000 beantwoorde telefoontjes, lijkt het aantal kinderen dat zegt mishandeld te worden, klein. De belangrijkste oorzaak hiervoor is dat duizenden kinderen wel bellen, maar niets zeggen: de 'stille telefoontjes'. Ook vragen veel kinderen om informatie voor werkstukken. Dit maakten de organisatoren van

de landelijke campagne tegen kindermishandeling gisteren in Den Haag bekend. Deze campagne 'Over sommige geheimen moet je praten' begon eind september met posters, tv-films en de hulplijn 06-8400. Dit nummer leidt naar een van de Kindertelefoons. Vooral na tv-uitzendingen over kindermishandeling stond de telefoon roodgloeiend. Na een school tv-weekjournaal kwamen ruim 2 000 telefoontjes binnen. Omdat veel kinderen buiten openingstijd belden, is het nummer sinds gisteren bereikbaar van 14.00 uur (was 16.00) tot 20.00 uur.

Er bellen twee keer zoveel meisjes als jongens; de meesten zijn tussen de 8 en 14 jaar. Bij twee derde is sprake van lichamelijke mishandeling, bij een derde van seksueel misbruik. Zestig procent van de kinde-

ren noemt de vader als dader, 35 procent de moeder. Een klein aantal zegt te worden mishandeld door een oom, broer of zus.

Een belangrijk doel van de campagne is het doorbreken van het isolement. Volgens de voorzitter van de samenwerkende organisaties tegen kindermishandeling, J. Kraaijeveld-Wouters, is de hulplijn daarvoor een goed middel. De helft van de kinderen vertelde voor het eerst tegen iemand over hun mishandeling. Kraaijeveld-Wouters zei teleurgesteld te zijn door de weigering van de overheid om een Postbus 51-spot te maken als vervolg op de campagne. Deze leidt er immers ook toe dat meer volwassenen actie ondernemen als ze kindermishandeling vermoeden. Bij de bureaus vertrouwensartsen kwamen 29 pro-

cent meer meldingen binnen. Daarvan waren er weinig vals. Het aantal adviesvragen bij de vertrouwensartsen groeide met 63 procent.

De organisatoren van de campagne overwegen samen met de vertrouwensartsen of de advieslijn (06-8381) een centraal meldpunt kan worden. Dit telefoonnummer voor volwassenen werd 13 000 keer gebeld. Door de onbereikbaarheid na tv-uitzendingen werden echter slechts 1250 gesprekken gevoerd. Ruim een derde van de bellers vroeg om advies omdat ze een vermoeden van kindermishandeling hadden. Bij voorbeeld leraren die niet wisten wat ze daarmee moesten doen. Vijf procent wilde op dit nummer daadwerkelijk melden en werd daarvoor doorverwezen naar de bureaus vertrouwensartsen.

door RUUD ELMENDORP

REGIO — Kon ik maar vliegen; Als je ouders niet goed voor je kunnen zorgen of Pechvogel! Problemen thuis? of Raar uit elkaar. Als je bij je andere ouder wilt wonen. Dit is slechts een greep uit een groot aantal titels van folders die de Raad voor de Kinderbescherming Rotterdam voor kinderen tussen zes en twaalf jaar heeft laten drukken. Deze folders die op verscheidene centrale punten zullen komen te liggen, moeten er voor zorgen dat kinderen met problemen ook zelf voor hulp bij de Kinderbescherming gaan aankloppen. De Raad voor de Kinderbescherming Rotterdam is werkzaam voor een groot aantal gemeenten van deze regio.

„We moeten eigenlijk een beetje terug naar het kind.” Dit geeft Peter Zwetsloot, directeur van de Raad voor de Kinderbescherming als reden voor het uitgeven van de serie waarin op kindvriendelijke manier wordt uitgelegd dat kinderen ook zelf naar de Kinderbescherming kunnen stappen als ze moeilijkheden thuis of op school hebben.

De kinderen zelf

„Het Ministerie van Justitie vond dat wij te weinig vanuit het kind werkten en gaf ons daarom de opdracht te investeren in onze cliënten,” vertelt Zwetsloot. „Het is nu zo dat kinderen

„Via folders stimuleren we dat kinderen zelf over hun problemen te beginnen”, vertelt directeur Zwetsloot van de Raad voor de Kinderbescherming Rotterdam.

bij ons komen via tussenpersonen als onderwijzers, huisartsen, of maatschappelijk werkenden. We hoorden te weinig de stemmen van kinderen zelf.” Zwetsloot bestrijdt dat de Kinderbescherming de kinderen min of meer is vergeten en dat met folders goed wil maken. „Meer aandacht voor de mening van kinderen is een afspiegeling van een verandering in de maatschappij. Er werd vroeger minder naar hen geluisterd, meer naar de ouders. En dat is aan het veranderen. Kinderen worden

veel serieuzer genomen. Daarbij kwamen we in onze hulp aan kinderen regelmatig bij ouders terecht omdat problemen van kinderen vaak herleidbaar zijn tot hun opvoeding.

Hiermee wil ik niet zeggen dat ouders altijd schuldig zijn. We hebben telkens te maken met de wisselwerking tussen het karakter van het kind en dat van de ouders.”

Zwetsloot ziet de folders als het in 'balans brengen' van aandacht aan kinderen en ouders en legt

uit dat kinderen normaliter pas bij zijn instantie komen als blijkt dat de mogelijkheden van andere instellingen te beperkt zijn.

In dergelijke gevallen is dan veelal sprake van gerechtelijke stappen als ontzetting uit de ouderlijke macht en bezoeksregelingen als gevolg van ernstige problemen als mishandeling of incest.

„Deze folders zijn voor alle kinderen en niet alleen voor heel ernstige situaties. Wanneer een kind door zo'n folder contact

met ons opneemt krijgt het een gesprek met een maatschappelijk werker. Als daaruit blijkt dat dat nodig is, wordt het kind doorverwezen naar andere instanties.” Voor kinderen die moeilijk duidelijk kunnen maken waar ze mee zitten, zijn pedagogen en jeugdwerkzwaamers in dienst. „Het is dus niet de bedoeling dat alle kinderen in de armen van de Kinderbescherming vallen. Het gaat erom dat via heldere en vriendelijke folders kinderen sneller de weg leren kennen naar die instellingen waar zij met hun problemen terecht kunnen.”

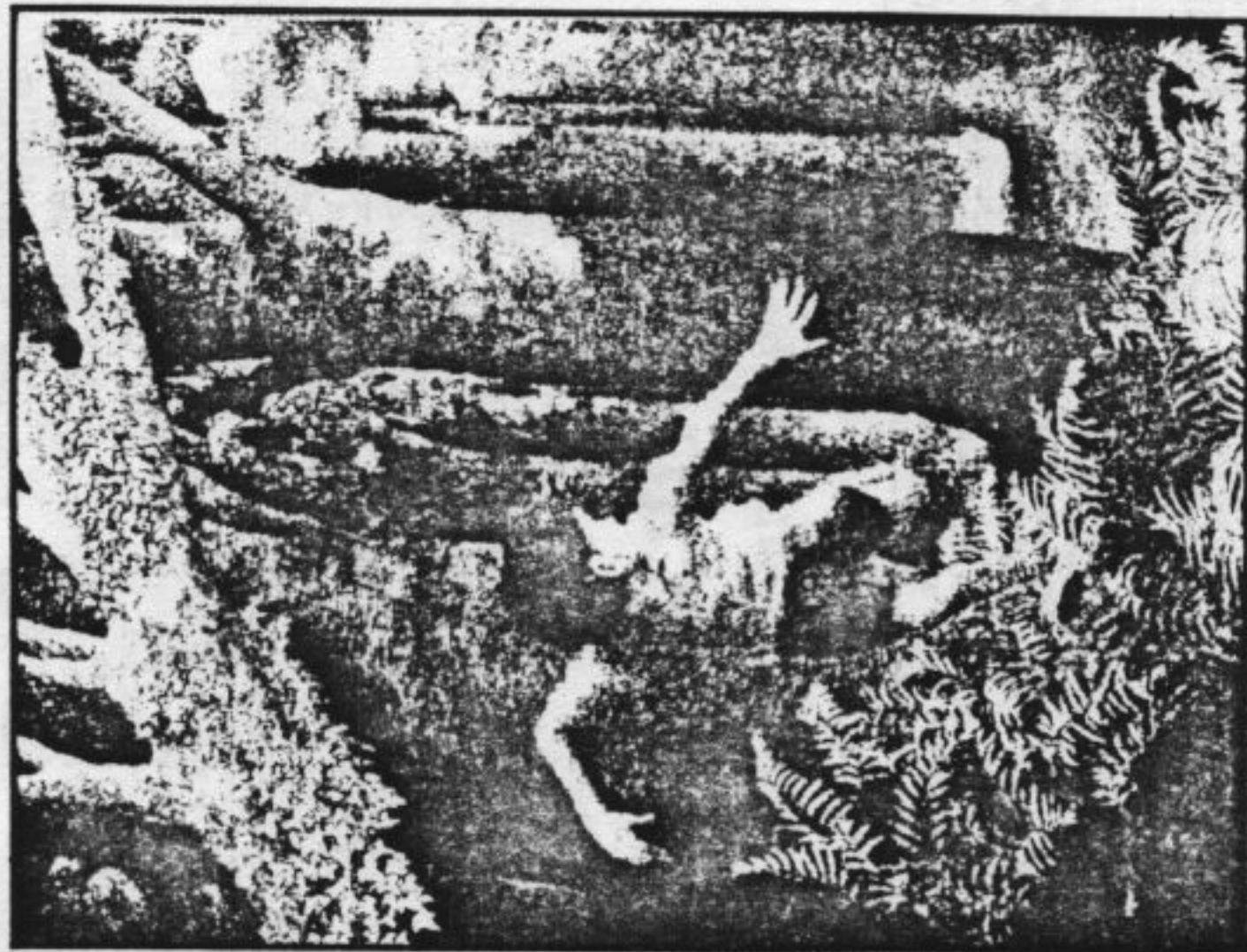
De folders behandelen uiteenlopende onderwerpen. Zo is er een over echtscheiding, over strafzaken, kindermishandeling, adoptie, weeskinderen en naamsverandering. Allen voorzien van fraaie Dick Bruna-achtige dierentekeningen en teksten die jonge kinderen op het lijf zijn geschreven.

Een jaar subsidie

De folders worden neergelegd op die plaatsen waar kinderen komen, zoals scholen en bibliotheken, buurt- en clubhuizen en wachtkamers van dokters. Deze eerste serie geldt als experiment waarvoor het Ministerie van Justitie subsidie heeft verstrekt. De subsidieperiode is voorlopig vastgesteld op één jaar. Zwetsloot: Na die periode bekijken we de resultaten om vervolgens af te wegen of we deze folders in ons dienstenpakket houden.”

Illustratieboeken

'Nee mama, niet in m'n gezicht!' 1/14/92

door Lieke van Duin
Kinderen kunnen net zo uitkijken naar een volgend boek van hun lievelingschrijver als naar de nieuwe Donald Duck, Tina of Taptoe. Anke de Vries en vooral Roald Dahl zijn zulke populaire auteurs: 'Kladwerk' van Anke de Vries stond bij de Kinderjury van vorig jaar nummer één in de leeftijdsgroep van 10 tot en met 12 jaar, terwijl het postuum verschenen 'leorg idur' van Roald Dahl favoriet was bij de 6- tot 9-jarigen en bovendien hoog scoorde in de andere leeftijdsgroepen. Van 'Kladwerk' was dat te verwachten, omdat Anke de Vries tot nu toe nogal constant is in stijl, verhaallijn en onderwerpeuze. Ze schrijft realistische, meeslepende, vlot wegzegende jeugddromen over veelal actuele sociale onderwerpen, waarbij ze zich terdege documenteert. Mensen, vooral kinderen, zijn bij haar van nature goed en negatieve karaktertrekken zijn grotendeels aan milieufactoren te wijten. 'Kladwerk', over racisme op een basisschool, past in dit beeld. De populariteit van 'leorg idur' echter is waarschijnlijk meer te danken aan een soort vliegwieleffect waarvoor kinderen Roald Dahl lezen omdat het Roald Dahl is, dan aan de inhoud van het verhaal. Want voor wie heeft genoten van verhalen als 'De GVR' en 'De heksen' is 'leorg idur' niet meer dan een wat slappe toef: sympathiek, vriendelijk, maar zonder de bekende Dahlse peper. Van beide auteurs verscheen een nieuw boek: van Roald Dahl 'De Minpins' en van Anke de Vries 'Blauwe plekken'.

Wat onmiddellijk aan 'De Minpins' opvalt, is dat het niet geïllustreerd is door Dahls vaste illustrator Quentin Blake maar door Patrick Benson (36). Dahl heeft hem er voor zijn dood in november 1990 zelf voor gevraagd, omdat hij vond dat de sfeervolle, doorwrochte stijl van Benson goed bij dit sprookjesachtige verhaal zou passen. Dat klopt. Sterker nog: Bensons suggestieve illustraties domineren het fraai uitgegeven boek. Met name de paginagrote platen illustreren het verhaal niet alleen, maar voegen er ook iets aan toe: de aantrekkingskracht van, en de angst voor het lokkende onbekende. Heelaas zijn de gezichten zwak getekend. 'De Minpins' begint met kleine Heintje, die verlangend uit het raam kijkt naar het 'Woud van het Kwaad', waar hij van zijn moeder niet mag komen omdat daar de 'verschrikkelijke beeknekelende, bloedwrekelende, nekbrekende spugeluur' woont. Als een stemmetje hem influistert dat het daar juist heel mooi is, gaat hij stiekem toch. Inderdaad komt er een vreselijk vuurspuwend monster aan en Hein-

Heintje uit 'De Minpins' vlucht weg voor de 'roodgloeiende, rookspuwende rapschranzer'. ILLUSTRATIE PATRICK BENSON

tje vlucht in een hoge boom. Daar woont het volkje van de Minpins, kabouterachtige wezentjes, die rondvliegen op de rug van vogels en niet op de grond durven komen vanwege het monster. Door zijn slimheid en met hulp van een zwaan verlost Heintje de Minpins van het gedrocht, waarna hij nog vaak 's nachts op de rug van de zwaan mag rondvliegen en allerlei wonderlijks ontdekt. In dit verhaal komt de 'oude' Roald Dahl een beetje terug: er kan tenminste lekker gegriezel worden, en het is weer genieten van zijn inventieve, plastische neologismen, waarmee hij vooral 'De GVR' onsterfelijk maakte. Toch moet Dahl in de laatste jaren van zijn leven in 'De Minpins' is veel steviger ingebed in veiligheid dan bijvoorbeeld bij 'De heksen', en de natuur met zijn geheimen en wonderen komt meer op de voorgrond.

'Blauwe plekken', over kindermis-

handeling, is beklemmender dan alle vorige boeken van Anke de Vries en graaft psychologisch veel dieper dan bijvoorbeeld 'Kladwerk'. Het gaat over de 11-jarige Judith, die met haar moeder en broertje Dennis samenwoont. De vaders van beide kinderen zijn vertrokken. Moeder werkt, lijkt constant overspannen en Judith moet voor Dennis zorgen. Judith wordt geslagen door haar moeder, niet een beetje, maar tot bloedens toe. Judith weet niet beter en verzet zich niet, weert alleen af: 'Nee mama, niet in m'n gezicht!'. Als ze te erg toegetakeld is, mag ze niet naar school en koopt haar moeder cadeaus voor haar of huil: 'Ik wil je niet slaan, maar het is sterker dan mezelf. Ik kan het niet tegenhouden'. Truilen met lange mouwen, zelfs als het warm is, moeten haar blauwe plekken verbergen en als er gevraagd wordt waarom ze zo hinkt, zegt Judith dat straatjongens het hebben gedaan. Op school is ze onopvallend en geïsoleerd. Judiths moeder wimpelt huisbezoek van de meester af en zodra ze vermoedt dat hij toch iets in de gaten krijgt, stuurt ze Judith naar een andere school. Gelukkig komt er een nieuwe jongen, Michiel, bij Judith in de klas met wie ze wel contact krijgt. Michiel is dyslectisch en praat daar gewoon over. Op bladzijde 27 voel je als lezer al aankomen dat ze elkaar zullen vinden in hun problemen, waardoor Judith uiteindelijk de moed kan oppbrengen om van huis weg te lopen. Dat mag ook wel, want zonder dit lichtpunt in Judiths leven zou het boek niet te pruimen zijn.

Anke de Vries heeft zich grondig verdiept in het destructieve knelverband dat tussen ouder en kind kan bestaan, maar had in de beschrijvingen van de mishandelingen ingetogener kunnen zijn. Het is misselijk makend om te lezen hoe die moeder haar kind afranselt met de stofzuigerstang of deegroller; erger dan het meest realistische oorlogsboek. Wel wordt Judiths moeder genuanceerd geportretteerd, als vader en als slachtoffer, maar Anke de Vries geeft geen antwoord op de vraag waarom zo iemand, die toch vrij intelligent is, niet al jaren eerder hulp heeft gezocht.

Roald Dahl: 'De Minpins', ill. Patrick Benson, vert. Huberte Vriesendorp. Fontein, 48 p. f. 27,50, v.a. 5 jaar.

Anke de Vries: 'Blauwe plekken', Lemscaat, 180 p. f. 24,50, v.a. 12 jaar.

(Advertentie)

KUNSTREIZEN
goed, sfeervol en betaalbaar

PORTUGAL, 10-daagse vlieg-/busreis, 29 mei-7 juni

KASSEL, DOKUMENTA (2 dagen), Insel Hombroich, Monchengladbach, 5 daagse busreis, 25-29 juni

Bel voor de gratis reizenfolder KUNSTHISTORISCH CENTRUM

020-6265490 (ma-do 10-14 uur)

Rechtvaardigen advocaten kijken niet op van verschillen in straftoemeting

'De ene doodslag is nu eenmaal de andere niet'

(Van onze verslaggevers)

DEN HAAG / UTRECHT

De ene doodslag is nu eenmaal de andere niet. Er zijn nu eenmaal gevallen waarbij je zegt: het is vreselijk wat er is gebeurd, maar ik kan er begrip voor opbrengen. Toch ligt er dan net zo goed een lijn in de keuken". Mr. M. Wladimiroff, voorzitter van de interne adviescommissie van de Nederlandse Orde van Advocaten, is blij dat de rechter volledig vrij is om een oordeel te vellen over de zaken die hem worden voorgelegd. "Natuurlijk ontstaan er dan verschillen, dat is een open deur".

Uit onderzoek van het Juristenblad Tremma blijkt dat de uitspraken van de negentien rechtbanken in ons land sterk uiteenlopen. De rechter in Zwolle oordeelt anders dan die in Amsterdam. De rechtbank in Den Haag blijkt het

strengst, de Rotterdamse het mildst. Ook Utrechtse rechters leggen redelijk milde straffen op. De verschillen zijn vooral groot waar het gaat om harddrugzaken en valsheld in geschrifte. Soms straft de één tien keer zo hard als de ander.

Alarmerend zo lijkt het, maar voor rechters en advocaten is het niets nieuws. Ze reageren kalm en relativeren de waarde van het onderzoek. "We zijn verheugd noch bedroefd", meldt rechter P. Kalbfeisch van de rechtbank in Den Haag. "Je kunt moeilijk zeggen: we halen overal tien procent vanaf. Demareren gaat evenwel". Zijn collega uit Rotterdam, M. van der Grinten had niet gedacht "dat we zo mild waren", maar ziet er geen heil in de speelruimte van de rechter te beperken. "Misschien zijn we softies, maar sommigen zien dat als een geuzennaam".

De Utrechtse rechtbank wil nog niet reageren op het onderzoek. "Ik kan pas iets zeggen als ik Tremma gelezen heb", aldus persrechter mr. H. Schepen. De Utrechtse advocaat mr. P. Bovens spreekt in een reactie over "een rechts-

bunt, die onlangs nog het CDA-kamerlid G. Koffelman bijstond, is niet verbaasd over de cijfers. Hij benadrukt dat de verschillen in strafmaat niet alleen zijn te wijten aan de rechters: "Het ligt ook aan de officieren. Niet voor niets vraag ik altijd voor een zitting welke officier er op zit, zodat ik op basis van mijn ervaring kan inschatten hoe de officier er tegenover staat".

Wijziging

Verbunt wijst er op dat rechtbanken door een wijziging in de samenstelling kunnen veranderen. Zo stond het gerechtshof in Arnhem vroeger bekend als het 'Hof van Barmhartigheid'. "Te genwoordig gaat die betiteling niet meer op", aldus de raadsman die naast advocaat rechter-plaatsvervanger is bij de Utrechtse rechtbank. Hij noemt de verschillen in strafoplegging groot, maar niet zo groot dat er sprake is van rechtsongelijkheid. "Het recht blijft rechters recht, recht gesproken door mensen. We zeggen altijd dat niet alle verdachten gelijk zijn, maar dit geldt natuurlijk ook voor rechters".

Mr. M. Wladimiroff van Orde van Ad-

vocaten merkt op dat de onderzoekers niet meer bieden dan een momentopname. Hij ziet de vonnissen bovendien als een tussenstand. Wie het met een uitspraak niet eens is, kan immers bij het gerechtshof in beroep. Ook de rechters betrouwen dat correcties van de vijf hoven in het onderzoek buiten beschouwing blijven. In dit verband is het interessant dat de twee extremen, de rechtbanken in Den Haag en Rotterdam, vallen onder het gerechtshof in Den Haag.

Om meer lijn in vonnissen te brengen worden zaken die gemakkelijk te vergelijken zijn, bij de rechtbank intern al enigszins gestroomlijnd. Niet dat de rechters daar afspraken over maken, want dat past niet met het oog op de onafhankelijkheid van de rechter. Maar strafrechters bespreken in het algemeen wel hoe ze bijvoorbeeld geweldsdelicten aanpakken.

Verder experimenteren de rechtbanken met databestanden waarin centraal wordt bijgehouden welke vonnissen zijn uitgesproken. Dat gebeurt met wisselend succes. In Den Haag lukt het maar niet om een goed werkend systeem te ontwikkelen.

Al enige tijd is er met het Amsterdamse parket een drugoverleg om de eisen in Utrecht en Amsterdam op een lijn te krijgen. Voor steuntraude en illegaal worden zonden zijn al strakke richtlijnen opgesteld. Op vuurwapengebied wordt aan zo'n richtlijn gewerkt.

Coalitie verdeeld over wetsvoorstel legitimatiebewijs

Kritiek op identificatieplicht

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 30 MAART. Het kabinet blijft verdeeld over het invoeren van een identificatieplicht.

Dit bevestigen woordvoerders van de CDA- en PvdA-fracties in de Tweede Kamer. CDA- en PvdA-ministers verschillen van mening over de wijze waarop werknemers zich op de werkplek dienen te legitimeren, over de in het wetsvoorstel opgenomen verscherping van het vreemdelingenrecht en over de identificatieplicht waarmee burgers zich zullen moeten legitimeren.

Vrijdag is daarom in de ministerraad besloten deze kwestie opnieuw te bespreken, nadat de Raad van State over de legitimatieplicht geadviseerd heeft. Naar verwachting zal definitieve be-

sluitvorming pas na de zomer plaatshebben.

Ruim een week geleden maakte minister Hirsch Ballin (justitie) na afloop van de ministerraad bekend dat er overeenstemming was over het wetsvoorstel over de identificatieplicht. Begin vorige week maakten de PvdA-ministers Dales (binnenlandse zaken) en Aiders (VROM) per brief aan minister-president Lubbers bezwaar tegen die voorstelling van zaken. Zij vroegen de premier de identificatieplicht opnieuw aan de orde te stellen in de ministerraad.

De PvdA verwerpt de voorgestelde legitimatieplicht voor werknemers op de werkplek, en ziet meer in een plicht voor werkgemers om zich bij in diensttreding van nieuwe werknemers te vergewissen van hun identiteit.

Ballin: Schengen haalt het

Van onze parlementredactie

AMSTERDAM - Minister Hirsch Ballin (CDA) van justitie denkt dat het akkoord van Schengen, waarmee de grenzen wegvallen tussen tenminste vijf Europese landen, het wel zal halen in de Tweede Kamer.

Op een bijeenkomst van de Europese christen-democraten zei de minister: "Er zijn velen die Schengen willen, ook buiten Nederland. Ook de CDA-fractie in de Tweede Kamer heeft dat duidelijk gemaakt. De PvdA-fractie heeft iets minder positieve taal gesproken, maar niet in het vooruitzicht gesteld dat ze Schengen wil blokkeren. Bovendien tekent zich ook buiten de regeringsfracties duidelijk steun af." Daarmee doelt Hirsch Ballin volgens een woordvoerder vooral op de VVD-fractie, waarvan in elk geval een deel voor het akkoord is. D66 is tegen. Het verdrag, dat zal gelden voor de Benelux, Frankrijk, Duitsland en inmiddels Spanje, Portugal en Italië, is in de Nederlandse politiek omstreden vanwege de beperkingen die tegenstanders verwachten voor asielzoekers en het liberale Nederlandse drugsbeleid.

Hirsch Ballin denkt nog meer cellen nodig te hebben

Van een onzer verslaggevers

AMSTERDAM - Minister Hirsch Ballin (justitie) wil de kabinetsplannen om het aantal cellen tot 1994 met 700 uit te breiden, nog eens grondig doorrekenen. Hij vermoedt dat er veel meer cellen nodig zijn. Hirsch Ballin zei gisteren na afloop van een werkbezoek aan de Amsterdamse politie dat het cellentekort met name in Amsterdam en Rotterdam nijpend is. Sinds de plannen voor een uitbreiding van de capaciteit aan het einde van de vorige kabinetsperiode werden berekend, zijn er ontwikkelingen geweest die het tekort nog sneller hebben doen oplopen. Er worden aanzienlijk meer langdurige (langer dan 9 maanden) vrijheidsstraffen opgelegd, omdat de rechterlijke macht met steeds zwaardere criminaliteit wordt geconfronteerd. Een tweede reden is de noodzaak om criminele illegalen onmiddellijk op te sluiten. De opening van een nieuwe penitentiaire inrichting in Lelystad met 240 plaatsen in 1994 biedt enig soelaas. Verder zouden oude instellingen langer open kunnen blijven en zijn noodvoorzieningen nodig.

HOGLERAAR WIL JEUGDRECHT AFSCHAFFEN

LEIDEN - Het jeugdrecht betekent in praktijk een beknutting van de rechten van het kind. Daarom moeten het jeugdrecht en de kinderrechtler zo snel mogelijk worden afgeschaft.

Dit zei mevrouw mr. A. Rutten dit weekend bij haar benoeming tot hoogleraar jeugdrecht aan de Rijksuniversiteit van Leiden. Het systeem, waarbij de wettelijke vertegenwoordiging namens de minderjarigen optreedt, voldoet volgens de hoogleraar niet meer. Met name bij conflicten tussen minderjarigen en degenen die het gezag over hen hebben, lopen minderjarigen snel vast. Daarom moeten ook zij toegang krijgen tot de gewone rechter.

VK 11

Van onze verslaggever

AMSTERDAM — De 19-jarige man die vorig jaar juli is veroordeeld wegens verkrachting van veertien vrouwen en door de Amsterdamse rechtbankpresident mr B. Asscher tegen zijn wil werd verplicht tot het ondergaan van een Aids-test, heeft in hoger beroep gelijk gekregen van het gerechtshof. Een verplicht bloedonderzoek voor een verkrachter is volgens het hof niet te vergelijken met de Aids-test die slachtoffers moeten ondergaan om te zien of ze met het virus zijn besmet.

Volgens de uitspraak van het hof heeft Asscher vorig jaar ten onrechte de twee testen afgewogen als een botsing van twee grondrechten — en daarbij de rechten van het slachtoffer het zwaarst laten wegen. Het gedwongen bloedonderzoek van de verkrachter werd geeïst door drie slachtoffers van de dader, van wie er één al een Aids-test had ondergaan maar nog een tweede nodig had om zeker te weten of ze besmet was.

Die tweede test zou voor haar een nieuwe emotionele belasting betekenen. Daarom eiste ze dat de dader zich

zelf op het virus zou laten onderzoeken. Anders dan de president vindt het hof dat er op het moment dat ze dit vroeg, zich geen botsing van grondrechten meer voordeed. Dit omdat de verkrachting (die het hof wel beschouwt als een „ernstige aantasting van het grondrecht op lichamelijke integriteit”) al maanden tevoren had plaatsgehad.

Juridisch gesproken moet de Aids-test voor de verkrachte vrouw volgens het

Gerechtshof vindt Aids-test voor verkrachter onjuist

hof worden beschouwd als een „gevolg” van haar geschonden grondrecht. Maar „op grond van deze omstandigheden kan niet worden geconcludeerd dat de schending na de verkrachting voortduurt”, zo staat in de uitspraak.

Hoewel de jongeman vorig jaar principieel bezwaar had tegen de eis van de vrouwen, heeft hij op aanraden van zijn advocaat wel meegewerkt aan het bloedonderzoek. Volgens de door Asscher voorgestelde constructie zou hij zelf de uitslag van die test niet hoeven vernemen. Zo zou de inbreuk op zijn lichamelijke integriteit beperkt blijven tot het „afnemen van enig bloed”. In de tussentijd is de verkrachter overigens van mening veranderd, en heeft hij de negatieve (voor hem gunstige) uitslag van het bloedonderzoek wel willen horen.

Los van de strikt juridische argumenten heeft het gerechtshof ook overwogen dat het geeïste onderzoek van de verkrachter bij de slachtoffers geen zekerheid zou verschaffen over het al of

niet besmet zijn met het virus. Zelfs bij een positieve uitslag bij de verkrachter, zou de vrouw zelf het tweede onderzoek hebben moeten ondergaan.

Asscher heeft, zo meent het hof, het door de vrouwen verlangde onderzoek wel terecht beschouwd als een verzoek om schadevergoeding in natura. Op zijn beurt zou de verkrachter een schadevergoeding kunnen eisen op grond van de uitspraak in hoger beroep. Maar advocaat mr M. van Gessel zegt dat hij zijn cliënt niet zal adviseren een schadeprocedure te beginnen.

De uitspraak van het hof kan volgens Van Gessel wel dienen als „wisselgeld” voor de reeds lopende procedure waarin de slachtoffers van de verkrachter een voorschot eisen op een later vast te stellen schadevergoeding. Raadsvrouw mr G. van Driem van de slachtoffers kon dinsdag nog niet zeggen of ze een allerlaatste oordeel zal vragen over de uitspraak in hoger beroep. Dat kan door cassatie in te stellen bij de Hoge Raad.

RECHT EN WET

VK 14

Veroordeling verkrachter houdt geen test op Aids in

VEROUW VERKRACHT, dader gepakt en veroordeeld. De vrouw wil weten of zij door de verkrachting met het Aids-virus is besmet, begrijpelijk. Voor het antwoord op die vraag wil zij wegens psychische belasting niet zelf een Aids-test ondergaan, maar vordert zij in kort geding dat de dader tot zo'n test wordt gedwongen. De Amsterdamse rechtbankpresident wees de vordering toe. In hoger beroep vond vorige week alsnog afwijzing plaats. Bij deze stand leent de kwestie zich bij uitstek voor een beoordeling door de Hoge Raad, want aanleiding voor deze vordering doet zich vrijwel dagelijks voor.

De president vond de informatiebehoefte van de vrouw volstrekt respectabel. Aan die behoefte kan worden voldaan door een test bij de vrouw of de dader. In beide gevallen zou er sprake zijn van een niet gewenste en dus gedwongen ingreep op het lichaam, waartegen artikel 11 van de Grondwet min of meer absolute bescherming biedt. Wanneer burgers jegens elkaar beroep doen op hetzelfde grondrecht (botsing van grondrechten) dan moet via een belangenafweging worden uitgemaakt wiens beroep voorrang verdient. De president liet het belang van het slachtoffer het zwaarst wegen.

Het Hof zag geen botsing van grondrechten. Hoezeer ook de behoefte aan informatie van de vrouw begrijpelijk is, toch kan per saldo niet gezegd worden dat zij daarom tot een ingreep op haar lichaam gedwongen wordt. Het blijft haar vrij staan om zo'n ingreep niet te ondergaan. Waar de president de informatiebehoefte van de vrouw zo vanzelfsprekend acht dat die in feite samenvalt met een niet gewenste ingreep op haar lichaam, constateert het Hof toch nog een keuzevrijheid, die maakt dat aan haar een beroep op artikel 11 niet toekomt. Wat is samenval, en wat is keuzevrijheid? De subtiliteit van het recht kent, zoals wel vaker, geen grenzen.

Toch komt ook het Hof nog aan een belangenafweging toe. Hoewel de vordering dus uitsluitend een aantasting van het grondrecht van de dader impliceert, betekent dat nog niet automatisch dat daarom de vordering moet worden afgewezen. Naar het oordeel van het Hof kan onder omstandigheden een inbreuk op een grondrecht gerechtvaardigd zijn als de belangen van een ander dat vorderen. Dus toch een belangenafweging, alleen niet binnen het kader van een botsing van grondrechten. Het verschil met de president blijft vliesdun. De afweging van het Hof pakt voor het slachtoffer negatief uit waarbij werd overwogen dat uiteindelijk alleen een onderzoek aan het lichaam van het slachtoffer zelf de zekerheid kan geven die gewenst wordt. Wat intussen op het spel staat is de vraag of een veroordeling wegens verkrachting in beginsel ook het ondergaan

van een Aids-test impliceert.

Min of meer schokkend in de appelprocedure was de vordering van het slachtoffer dat de dader zelf ook kennis moest dragen van de uitslag van de test. De president had de dader weliswaar tot een gedwongen test veroordeeld, maar hem de mogelijkheid gelaten van de uitslag geen kennis te nemen. In hoger beroep bestreed het slachtoffer deze keuzevrijheid. Wat wou ze daarmee?

De raadsvrouw van het slachtoffer, de gelauwerde mr Gabi van Driem heeft daarover in het jaanummer van *Nemesis* duidelijkheid verschaft, waarbij valt aan te tekenen dat ze de indruk wekte niet zozeer namens het slachtoffer te spreken, maar dat ze vooral haar eigen opvattingen ten beste gaf.

Van Driem vindt het overbodig dat de dader in bescherming wordt genomen. Door de verkrachting heeft hij ieder recht op bescherming verspeeld. Het slachtoffer heeft recht op wraakgevoelens, en het recht dient aan dergelijke gevoelens tegemoet te komen. „Het blijkt voor veel slachtoffers de beste manier om over het trauma heen te komen.” En verder: „maar het is even belangrijk dat hij aldus tot iets gedwongen wordt waar hij doodsangst voor heeft, en dat is (min of meer) vergelijkbaar met wat hij eerder zijn slachtoffer zelf heeft aangedaan”. En om die wraakgevoelens te honoreren dienen slachtoffers zich met het strafproces en de straf tegen de dader actief te kunnen bemoeien.

„Gerechtigheid is niet alleen de straf die de dader krijgt, deze dient ook psychisch te voelen wat hij het slachtoffer heeft berokkend.”

Van Driem pokert hier met gevaarlijke sentimenten. Als ons strafstelsel effectief ruimte biedt aan wraakgevoelens dan herbergt onze samenleving binnen de kortste tijd een kolonie van gecastreerden en verminkten zonder ogen, zonder tong, zonder ledematen. Zonder tot barbarisme te vervallen zal het strafrecht nooit het gekwetste gevoel van slachtoffers tot genezing kunnen brengen. Elke suggestie in een andere richting berust op een buitengewoon naïeve opvatting over de mogelijkheden van het strafrecht.

Had zij Jeanne d'Arc voor ogen, toen ze deze week in haar Aletta Jacobs-lezing de laatste der rechtvaardigen uithing? „De advocaten die voor verkrachters optreden, zullen zich juist in vrouwenzaken feller en feller tegen ons keren. Zij zullen de gedwongen Aids-test blijven bestrijden. Zij zullen voor harde porno zijn en zich bij dit alles op de ontastbaarheid van het lichaam en de vrijheid van meningsuiting beroepen.”

Okee, Van Driems vrijheid van meningsuiting is me nog wel een nare smaak waard, maar haar suggesties roepen wel weerstand op die de vrouwenzaak, waarvoor ze staat, alleen maar kan beschadigen.

DIENAND CHRISTE

Gedwongen Aids-test voor verkrachter is geen wraakactie

VK 21

Gabi van Driem

IN Recht & Wet van 14 maart trekt Dienand Christe naar aanleiding van de Aids-testzaak tegen mij ten strijde en verwijt mij dat ik het overbodig vind om de Rembrandtparkverkrachter in bescherming te nemen. Christe legt mij uitspraken in de mond die ik nooit heb gedaan.

Ik heb in een commentaar op deze zaak in het maandblad *Nemesis* gesteld dat vrouwen in een civiele procedure tegen hun verkrachter in de gelegenheid moeten zijn om een tegenactie te ondernemen zo lang er proportionaliteit is tussen doel en middelen.

Ik heb geenszins voor een ongebreidelde wraak door het slachtoffer gepleit, zoals mij wordt verweten. En ik heb er al helemaal niet voor gepleit om die wraakacties via het strafrecht te doen plaatsvinden. Ons recht biedt de ruimte voor een tegenactie door het vragen van een ordemaatregel in kort geding (in dit geval was dat een voorschot op de schade van het slachtoffer, een contactverbod en een Aids-test bij de dader).

Bij het nemen van zo'n maatregel gaat de rechter over tot een afweging van de belangen van slachtoffer en dader. Het gerechtshof heeft in tegenstelling tot de president van de rechtbank mr Asscher de belangen van de dader voor laten gaan omdat het slachtoffer volgens het hof door de test van de dader geen definitieve zekerheid over haar eigen besmetting kon krijgen.

Dat is echter niet waar. Het hof heeft miskend dat het slachtoffer reeds negen maanden vóór uitvoering van de Aids-test verkracht was, zodat met zekerheid kon worden vastgesteld of er sprake was van aanwezigheid van het HIV-virus. Een negatieve test bij de dader betekent daardoor dat zijzelf zo'n test niet meer hoeft te ondergaan, waardoor haar de psychische spanning die met zo'n test gepaard gaat, bespaard kan blijven.

Christe verwijt mij tevens dat ik in het hoger beroep heb geeïst dat de dader zelf kennis moest nemen van de uitslag der Aids-test. Het

slachtoffer heeft echter helemaal niet geeïst dat de dader de uitslag persoonlijk zou moeten vernemen. Een dergelijke eis kan je in ons recht helemaal niet stellen.

Wat het slachtoffer wel gevorderd heeft, is het volgende. De president had in zijn vonnis gesteld dat de dader — zo hij zelf de uitslag van de test niet wilde horen — deze via zijn arts aan de raadsvrouw van het slachtoffer kon laten weten. Nu deed zich het praktische probleem voor dat de betreffende arts weigerde de uitslag aan derden door te geven.

Derhalve was de vrouw wel gedwongen in appel te gaan. Zij stelde dat de dader — als hij de uitslag niet zelf wilde doorsluizen — dit via zijn arts en een vertrouwensarts van het slachtoffer kon laten lopen. Hierdoor wilde de vrouw bewerkstelligen dat de uitslag van de test niet door de weigering van de arts onbekend voor haar zou blijven. Er is dus nooit geeïst dat deze dader zelf de uitslag zou vernemen.

Maar zonder te beweren dat de dader de uitslag persoonlijk in ontvangst moet nemen, vraag ik me in dit geval af wat er eigenlijk op tegen is. Stel, hij heeft het slachtoffer met Aids besmet. Dan is het wel zo logisch dat het slachtoffer na de aangifte van verkrachting vervolgens een aangifte wegens poging tot doodslag of moord indient. Dan komt de dader er dus vanzelf achter dat hij HIV-positief is en niet alleen een geweldsdelict heeft gepleegd, maar tevens iemands aanstaande sterven op zijn geweten heeft.

De gedwongen Aids-test is juist zo belangrijk omdat het bijkomende gevolg is dat mogelijke daders afgeschrikt zullen worden door het vooruitzicht van confrontatie met hun eigen besmetting.

De gedwongen Aids-test bevredigt daardoor niet in de eerste plaats de wraakgevoelens van het slachtoffer, doch komt tegemoet aan de behoefte aan preventie van seksueel geweld.

Gabi van Driem is advocaat te Amsterdam.

Allemaal opsluiten die dwarse moeders, vinden Dwaze Vaders

Van onze verslaggever
VK
JOHN WANDERS

DEN HAAG — "Remco en Jelle, papa houdt heel veel van jullie", staat er met viltstift op een stuk karton geschreven. De bedenker van de boodschap houdt het karton woensdag op het Haagse Binnenhof omhoog zolang zijn armen het volhouden. Hij volgt steeds de lens van een aanwezige NOS-camera, hopen dat zijn hartkreet via de televisie zal doordringen tot de huiskamer van zijn Remco en Jelle.

Hoe groot is het leed van de gescheiden vader die zijn kinderen niet meer jaarlijks talloze demonstranten voorbij ze storten een litanie van klachten over de Tweede-Kamerleden uit. Maar een wandelende galg was er nog niet eerder gezien. Woensdag is het zover: "de Dwaze Vaders" zijn in town en een van hen heeft op zijn rug een stevig stuk hout gebonden, hoog boven zijn hoofd uitmondend in een hanebalk, waaraan een dik nylon touw bungelt. De strop heeft deze ongelukkige alvast om de nek geslagen.

"De Dwaze Vaders" noemen ze zichzelf en hun verhalen staan bol van haat. Haat tegen de moeders van hun kinderen. Ze moeten die vrouwen gewoon een tijdje opsluiten, vinden ze zonder uitzondering. Want opsluiten dat doe je normaal gesproken met dieven, met plegers van een misdrijf. En zijn zij dan niet bestolen door hun ex-echtenotes?

Voorzitter Tjerk Bakker van de Dwaze Vaders zegt dit allemaal glashard tegen de kamerleden Wolffensperger (D66) en Dijkstal (VVD). Het tegenargument dat het kind emotioneel beschadigd raakt als moeder naar het gevang moet, wuift hij weg. "Als moeder een tijdje in de gevangenis verblijft, is dat voor het kind een stukje gezonde onrust", meent Bakker. "Het staat niet in verhouding tot de omgevoerde onrust voor het kind dat zijn papie niet mag zien."

Hij toont beide kamerleden een pluche best. Het is Pino van Sesamstraat. Wolffensperger glimlacht heel even. Bakker vertelt dat Pino twee jaar bij hem in de boekenkast heeft gestaan.

maar sinds kort speelt zijn zoonje er weer mee. De voorzitter van de Dwaze Vaders heeft de kwestie met zijn ex-vrouw kunnen oplossen. "Maar het is natuurlijk onzinnig dat dit twee jaar heeft moeten duren."

Die twee jaar ben je bij justitie al gauw kwijt, zegt Bakker. "Je schakelt op zeker moment de politie in, omdat je ex na de scheiding de kinderen bij je vandaan houdt. Dan komt de kinderbescherming erbij. Die onderzoekt klachten van mishandeling. En als je anderhalf jaar verder bent doet de rechter uiteindelijk uitspraak. Maar dan hoeft het

al niet meer. Dan zijn de kinderen zo gehersenspoeld dat ze hun vader helemaal niet meer willen zien."

Ze zijn ongeveer met zijn veertigen naar Den Haag gekomen. "Dankjewel rechter, kinderbescherming en minister van Justitie", meldt een man met een sandwichbord. "Jullie hebben me levenslang gegeven." Een oudere lichte dijen laat via een piepklein bordje weten dat hij al vijf jaar geen omgang meer heeft met zijn kinderen. "Hoezo Nederland een rechtsstaat?", vraagt een spandoek.

In strijd met de gebruiken van de

Karner is niet een delegatie van demonstranten, maar zijn alle demonstranten de hal van Binnenhof 1a in gedoken voor het aanbieden van een petitie. "Het is hier een gedenkhal", probeert iemand van de beveiliging, maar geen der wanhopige vaders is van zins te vertrekken. Er wordt wat overlegd en uiteindelijk mag de hele groep binnen blijven.

Dijkstal, Wolffensperger en het wat later gearriveerde PvdA-kamerlid Van der Burg horen de wensen van Bakker met een strak gezicht aan. De Dwaze Vaders eisen sancties tegen de moeders van hun kinderen. Als de rechter bepaalt dat de vader omgang met zijn kinderen mag hebben, moet de moeder meewerken. Doet ze dat niet, dan dient ze te worden gestraft, vinden de vaders. Ze zijn al bij de politierechter geweest, maar die heeft gezegd dat ze bij de wegever moeten zijn. Bakker: "Dus Kamer, verander de wet! We gaan hier niet eerder weg voordat we een bevredigend antwoord hebben gekregen." Wolffensperger, vice-voorzitter van

de kamercommissie voor Justitie, heeft de Dwaze Vaders niets te bieden: "Bij deze problemen loop je op tegen de grenzen van de wetgever. Je kunt niet alles oplossen met wetsartikelen." Gevoel. Bakker repliceert dat verkrachtiging binnen het huwelijk ook strafbaar is, terwijl de wetgever toch nooit aan het bed van het echtbaar kan hebben gestaan. Wolffensperger: "Nee, ik ga nu niet met u in discussie."

Het D66-kamerlid belooft dat hij de wensen van de Dwaze Vaders "intern" zal bespreken in de kamercommissie voor Justitie. "Maar verwacht daar geen wonderen van", zegt hij nog. Bakker neemt er genoegen mee en maant zijn mannen naar buiten. In de afgesloten hal is het inmiddels verstikkend heet geworden. Godzijdank is het voorbij en mogen de deuren los.

"'t Is pure mafia", zegt een der dwazen, als hij weer onder de wolkenloze hemel staat. "Als je ze een flinke zak met geld voorhoudt, veranderen ze de wet morgen nog. Dat verzeker ik je."

'Dwaze vaders' willen hun kinderen weer zien

Van onze verslaggever
Laurent Heere

DEN HAAG — "Zet mama desnoods maar in de gevangenis. Als er geen andere weg openstaat, moet dat dan maar. De schade die daardoor aan kinderen wordt toegebracht, is kleiner dan de schade die ontstaat doordat ze jarenlang hun vader en de helft van hun familie niet meer mogen zien."

"Dwaze Vader" Tjerk Bakker uit Den Haag vindt dat het maar eens afgelopen moet zijn met de huidige, gebrekkige omgangsgeregeling bij scheiding.

Deze week zal de stichting Dwaze Vaders weer actie voeren in Den Haag. De stichting vertegenwoordigt de belangen van on-

voor dat vooruitlopend op de formele scheiding de vader de kinderen niet meer mag zien. En ook komt het voor dat, nadat de rechter een omgangsregeling heeft bepaald, de moeder weigert daar aan mee te werken", zegt Bakker.

Incest

De stichting Dwaze Vaders wil dat aan die situatie een einde komt. Overigens niet als het gaat om vaders die incest hebben gepleegd met hun kinderen. Of om vaders die hun voormalige echtgenote regelmatig in elkaar hebben geslagen. "Die mensen horen niet bij ons thuis", zegt Bakker met grote stelligheid. Maar ook een bonafide vader kan plotsklaps in een situatie terecht komen, waarbij de vroegere partner contact met de kinderen verbiedt.

verwijzen naar vaders die een kort geding aanspanden tegen de weerbarstige moeder en wonnen. "Ik ken mensen die tienduizenden gulden aan dwangsommen kunnen innen. Maar wat schiet je daarmee op. Je kunt je ex-vrouw wel volledig kaalplukken maar daarmee heb je je kinderen nog niet terug", zegt hij.

Politiek

Behalve dat er strafbepalingen in de wet moeten komen, moet bij een scheiding de ouderlijke status volledig worden gehandhaafd, zo vindt de stichting. Nu gaat de voogdij naar één van de ouders. De andere ouder kan hooguit toezien voogd worden. Volgens de stichting Dwaze Vaders worden daarmee conflicten opgeroepen. Tot dusver heeft de stichting

weinig steun van de politiek gekregen bij het verwezenlijken van de doelstellingen. Morgen gaat de stichting een nieuwe poging doen door een verzoekschrift in te dienen bij de kamercommissie voor justitie. "Ons geduld raakt op. Doet de politiek niet iets met onze gerechtvaardigde verlangens, dan gaan we over tot harde acties. Bijvoorbeeld telefoonacties, gericht op kamerleden. Of het volkalken van Nederland met de tekst: "Nederland schendt mensenrechten."

Volgens Bakker heeft de stichting in deze zeer emotionele kwestie al wel een ander doel bereikt: "Vaders die uit ellende een wapen hebben aangeschaft, hebben geen dwaze dingen uitgehaald, zich rustig gehouden en hun hoop gevestigd op ons werk."

Nykn 31-3-92

Meeste klachten tegen fysiotherapeuten gaan over seksueel misbruik

UN 1/3

(Van onze correspondent) LEEUWARDEN — De meeste klachten tegen fysiotherapeuten hebben betrekking op ongewenste intimiteiten of seksueel misbruik. Dit blijkt uit een overzicht van drie jaar verenigingsrecht, dat gisteren is gepubliceerd in het blad Fysiovisie. Tussen februari 1989, toen het Koninklijk Nederlands Geneeskundig Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF) het tuchtrecht invoerde, en februari van dit jaar werden 164 klachten gemeld.

Hiervan betrof het grootste deel, 49 stuks, ongewenste intimiteiten met en seksueel misbruik van een patiënt. Op de tweede plaats staan klachten, die zijn ingegeven door een mogelijke onjuiste behandeling.

Een haptonoom uit Grouw is gisteren geschorst voor vier jaar als lid van de verenigingen voor fysiotherapeuten. De man had seksuele handelingen verricht bij een patiënte en heeft één keer geslachtsgemeenschap met haar gehad. Volgens de haptonoom was dat onderdeel van zijn eigen, 'originele' therapie. De vrouw heeft veel last gehad van de gebeurtenissen. De drie beroepsverenigingen voor fysiotherapie, het KNGF, de VVF en de VMFV, hebben daartoe besloten.

De vrouw kwam in 1982 bij de fysiotherapeut met een tennisarm. De eerste paar fysiotherapeutische behandelingen hielpen nauwelijks. Daarop ging de fysiotherapeut, die een oplei-

ding manuele therapie en een cursus gebaseerd op haptonomische beginselen achter de rug had, over op een haptonomische therapie. Dit gebeurde zonder overleg met de patiënte of haar huisarts. De vrouw verkeerde in huwelijksproblemen en was in eerste instantie blij met de aandacht die zij van de man kreeg.

In de vierde behandeling bestaste de man haar, terwijl hij zijn bovenlijf had ontbloot om, naar eigen zeggen de ongelijkheid op te heffen tussen hem en zijn patiënte. De vrouw vond dat vreemd, maar omdat de haptonoom zei dat dat erbij hoorde, zette ze de behandeling voort. Ze had het gevoel in een sluimer-toestand te verkeren waartegen ze zich niet kon verzetten. In de tweede serie behandelingen kwam het tot geslachtsgemeenschap.

Uit het onderzoek naar de klachten met een seksuele aanleiding tegen fysiotherapeuten was er één van een mannelijke patiënt over een vrouwelijke fysiotherapeut. De rest behelste klachten van vrouwelijke patiënten over mannelijke behandelaars. Een vrijwel even grote groep patiënten, 46 in totaal, beklagde zich over de behandeling. Zij waren vooral bevreesd voor negatieve gevolgen van de behandeling, waarbij het veel gevallen van manuele therapie betrof door daartoe onbevoegde fysiotherapeuten.

150 dagen cel na mishandeling 8-jarig zoontje

1/3 k11

(Van een onzer verslaggevers) UTRECHT — De Utrechtse rechtbank heeft de 30-jarige I.B. uit Utrecht wegens kindermishandeling veroordeeld tot een gevangenisstraf van 150 dagen waarvan 112 dagen voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. Tegen de vrouw was een celstraf geëist van negen maanden waarvan vier maanden voorwaardelijk.

De rechtbank achtte bewezen dat de vrouw op 26 november 1989 haar achtjarig zoontje in de vrieskou naakt op een balkon had laten staan en met water had overgoten. Een dag eerder had de moeder het kind vastgebonden op een stoel toen ze naar familie in Den Haag moest. Als laatste feit vond het college bewezen dat B. tussen 1 januari 1987 en 23 mei 1990 haar zoontje had mishandeld door hem ondermeer te slaan met hete lepels.

In het vonnis hield de rechtbank rekening met het feit dat het kind is ondergebracht in een opvangtehuis en dat voor hem een gastgezin wordt gezocht. Herhaling van de feiten is in de ogen van de rechters daarom onmogelijk. De straf die B. werd opgelegd houdt in dat de vrouw niet meer naar de gevangenis hoeft omdat zij al 38 dagen in voorarrest heeft gezeten. Die dagen worden van de 150 dagen afgetrokken. Met deze straf kwam de rechtbank tegemoet aan een verzoek van raadvrouw mr. H. Klinkhamer om het gezin van B. niet onder een eventuele gevangenisstraf van B. te laten lijden.

Mishandelde vrouwen bellen veelvuldig na Sire-campagne

UTRECHT (ANP) — De campagne van de Stichting Ideële Reclame (Sire) tegen vrouwenmishandeling, die een maand begon, heeft de Stichting Korrelatie inmiddels 135 telefoongesprekken opgeleverd.

Opvallend vindt de stichting dat veel mishandelde vrouwen toch niet bij hun man weg willen. Verkrachten, slaan, schoppen, opsluiten en aan de haren trekken zijn de voornaamste vormen van lichamelijke mishandeling. Geestelijke mishandeling komt echter ook veel voor. De mishandelde vrouwen zeggen dat zij bij hun man blijven, omdat ze toch van hem houden of omdat ze niet weten wat ze anders moeten beginnen.

Het waren overigens niet alleen vrouwen die belden. Er waren ook 24 mannen bij, die werden mishandeld door hun vrouw. Eén man vertelde dat hij zichzelf regelmatig in de hobbykamer opsloot „om een enigszins veilige avond en nacht te hebben.”

De slachtoffers toonden zich volgens Korrelatie blij met de Sire-campagne, want volgens hen er is nog veel onbegrip over mishandeling, bijvoorbeeld ook bij de politie.

ALBEE - De Amerikaanse toneelschrijver Edward Albee is door een rechtbank in Florida vrijgesteld van vervolging wegens schending van de openbare eerbearheid. Albee, die januari j.l. werd opgepakt omdat hij zich naakt op een strand bevond, had volgens zijn advocaat alleen zijn zwembroek uitgespoeld.

Door onze correspondent

ROTTERDAM, 2 MAART. Een speciaal arrestatieteam van de politie in Rotterdam heeft zaterdagmiddag een 15-jarige jongen uit Haarlem bevrijd die sinds woensdag was ontvoerd en in een woning in Rotterdam werd vastgehouden. De politie arresteerde drie Rotterdammers met leeftijden van 24, 26 en 32 jaar.

Justitie in Haarlem vermoedt dat „financiële belangen” de achtergrond vormen voor de ontvoering. In het belang van het onderzoek wil de politie niet ingaan op de details.

Volgens de Haarlemse politie, die een vijftien man tellend bijstandsteam bij de ontvoeringszaak

Politie maakt einde aan ontvoering jongen

had ingezet, zijn alle daders aangehouden en worden geen nieuwe arrestaties verwacht.

De jongen werd afgelopen woensdag in Haarlem ontvoerd en meegenomen naar Rotterdam. De familie deed om nog onbekende

redenen geen aangifte van de verdwijning van de jongen. De politie werd hiervan op de hoogte gesteld na een aantal tips uit „het Rotterdamse milieu”.

Een onderzoek van de politie bracht aan het licht op welke plaats de Haarlemmer werd vastgehouden. In de woning werd een vuurwapen en handboeien gevonden. Na de bevrijdingsactie bleek dat de jongen van een van zijn ontvoerders „een tik” had gekregen en „psychisch onder druk” was gezet, aldus de politie.

Inmiddels is het 15-jarige slachtoffer, van wie de identiteit om redenen van privacy niet bekend wordt gemaakt, bij zijn familie terug.

Rotterdamse politie maakt einde aan ontvoering jongen

(Van onze verslaggever) ROTTERDAM — Een arrestatieteam van de Rotterdamse politie heeft zaterdag een einde gemaakt aan de ontvoering van een 15-jarige Haarlemse jongen. Drie Rotterdammers van 24, 26 en 32 jaar werden gearresteerd.

De jongen werd afgelopen woensdag ontvoerd uit zijn woonplaats. Door tips uit het Rotterdamse criminele milieu werd justitie in Haarlem op de hoogte van de ontvoering gebracht. Onderzoek van een regionaal bijstandsteam maakte duidelijk waar de jongen in Rotterdam werd vastgehouden.

Bij de inval trof de politie een vuurwapen en handboeien aan. Volgens de Haarlemse persofficier C. Hemmes wilden de ontvoerders vermoedelijk de familie van de jongen onder druk zetten omdat deze de ontvoerders geld schuldig was. De jongen is ongedeerd bij zijn familie terug.

Benetton ziet winst over 1991 met kwart stijgen

(Van onze redactie economie) AMSTERDAM — De reclamefoto's — zoals die van een Aids-slachtoffer dat in zijn sterfbed ligt omringd door familieleden met daaronder de tekst 'United Colours of Benetton' — zijn in binnen- en buitenland zeer omstreden, soms zelfs verboden. Maar zij hebben het Italiaanse kledingsconcern vooralsnog alles behalve financiële schade toegebracht.

Dat bleek wel bij de presentatie van de jaarcijfers over 1991. De nettowinst van Benetton steeg vorig jaar met een kwart (23,6 procent) tot 164,8 miljard lire (247 miljoen gulden). De omzet groeide met 11,9 procent naar 2 300 miljard lire (3,45 miljard gulden). De onderneming in Ponzano verkocht in 1991 83 miljoen stuks kleding. De negatieve publiciteit die de reclamecampagnes van het concern alom hebben gekregen, lijken op de verkoop een positieve uitwerking te hebben.

BULLFIGHT ROW OVER CHILDREN

CHILDREN in Spain are to be allowed to watch bullfights for the first time in over 60 years.

A law dating back to 1929, banning under 14s from seeing the bloody spectacle, has been repealed by Interior Minister Jose Luis Corcuera, it was revealed yesterday.

The move has infuriated the Spanish Association for the Defence of the Rights of Animals, who say surveys show 72 per cent of Spaniards consider bullfights "very violent".

Sunday Express MARG

Axl's agony

ROCK wildman Axl Rose is seeing a psychiatrist to come to terms with his horrific childhood. The Guns N' Roses singer says that his early years were full of abuse and beatings.

Rose - whose band play three shows in Britain in June - confessed: "I remember being sexually abused by this man. And I remember being beaten consistently by my stepfather."

"My childhood was so bad I have blacked out most of it."

Rose claims his lyrics are rooted in the way his mother handled the abuse. "She stood back most of the time unless it got too bad," he said.

Playtime is lost to the working lunch

Standard Reporter

chance to let off steam in the playground.

Some parents accuse the school of being "inhuman".

But Principal Peter Jenkins said: "It is an attempt to promote good relations with staff and students working together. It also helps to avert any mischief such as theft or bullying."

"It's in the experimental stages at the moment and seems to be going down well. We're trying to bring in a more businesslike atmosphere and establish a good working pattern."

STANDARD 6 MAR

GIRL IS A MAKE-UP ADDICT, AGED FIVE

CHILDREN as young as three are becoming hooked on toy cosmetics, says a worried mother.

Lynn Morris's five-year-old daughter will no longer go out without wearing the popular lipstick and eye-shadow, she told ITV's This Morning programme.

Lynn says cosmetics for very young children should be

banned altogether. Manufacturers claim the make-up, which is capturing a growing share of the £459 million cosmetic market, is merely a toy.

But director of the charity Kidscape, which works against child abuse, Michelle Elliot said: "You've got a child putting an image across which says I am sexy, I am available. I think that's dangerous."

TODAY MAR 3

Van driver charged with the sex murder of three schoolgirls

SUSAN MAXWELL

SUSAN Maxwell, a pretty, bright freckle-faced little girl, was last seen alive walking home to Cornhill-on-Tweed after playing tennis with her friend Alison.

Still wearing her yellow T-shirt and white socks, the 11-year-old set off walking at the same time her mother Elizabeth left home in the car to pick her up.

Her mother travelled to London to make a radio appeal for her safety.

But as she returned home a policeman was waiting to say that Susan had been found dead.

Susan: Tennis

TODAY MAR 11

by IAN KEY

A VAN driver has been charged with the murders of three young girls, whose deaths sparked off one of Britain's biggest manhunts.

Robert Black will face magistrates on May 7 accused of killing Susan Maxwell, 11, Caroline Hogg, five, and Sarah Harper, 10. He will also be accused of kidnapping Theresa Thornhill, 15, in Nottingham in 1988.

The three girls who died were all abducted, sexually assaulted and their bodies dumped in the Midlands, hundreds of miles from their homes.

The Crown Prosecution Service announced last night that Black, 44, from Stamford Hill, London, would appear in Newcastle upon Tyne.

It will be claimed he kidnapped and murdered Susan Maxwell who vanished from her home in the Borders town of Coldstream in July 1982.

Her body was found two weeks later dumped in woods in Staffordshire, 200 miles away.

A year later Caroline Hogg disappeared from near her home in Portobello, Lothian.

Her remains were found in a ditch in Leicestershire, 30 miles from where Susan was found.

Then in March 1986, choirgirl Sarah Harper vanished while running an errand for her mother to a shop close to her home in Morley, Leeds.

Her body was found 23 days later in the River Trent in Nottinghamshire.

During their hunt for the killer of the girls, police remained convinced that the murders were connected.

Six forces were involved in the biggest hunt since the Moors Murders.

More than 200,000 names were fed into a computer.

Virtually every known child molester was targeted as a possible suspect in the disappearance of the girls.

As the bodies were discovered the worst fears of senior detectives were confirmed: A serial child killer was on the loose.

Deputy Chief Constable Hector Clark, of Lothian and Borders police, broke the news of the charges at an Edinburgh press conference last night.

Mr Clark was involved in the hunt for Caroline's killer from the earliest stages.

CAROLINE HOGG

LITTLE Caroline Hogg was wearing a lilac check dress when she saw her grandmother to the bus stop. Minutes after kissing her goodbye, the fair-haired five-year-old met a man who offered to take her to a nearby funfair. She was seen on some of the rides and later spotted walking hand-in-hand with the man in a street near her home in Portobello, Edinburgh.

Her parents alerted the police when she failed to return home and the next day more than 1,000 people combed the area.

Caroline: Funfair

SARAH HARPER

SARAH HARPER vanished after buying a loaf of bread and two packets of crisps in March 1986.

The 10-year-old Salvation Army chorister left her terraced home in Morley, Leeds, with £1.

She was only expected to be gone a few minutes.

Half an hour later, her heavily pregnant mum raised the alarm.

Two weeks later, her partially-clothed body was found in the River Trent 60 miles away. She had been beaten and sexually assaulted.

Sarah: Errand

Albanezen vermoordden Enschedees meisje(13)

EDE - Het Enschedese meisje Ria de Vries, dat in juni 1990 in haar woonplaats Enschede spoorloos verdween en wier stoffelijk overschot in april vorig jaar werd gevonden in een bos bij Otterlo, is vermoord door twee Albanese asielzoekers.

Dit werd gisteren bekend gemaakt door de Edese politie-adjudant H. Hanekamp, die destijds mede belast was met het onderzoek. Albanië weigert de twee mannen uit te leveren. Inmiddels is wel een internationaal opsporingsbericht uitgegaan, voor het geval ze hun land toch verlaten. Een van de twee mannen is vorig jaar in Enschede overigens nog verhoord, maar moest wegens gebrek aan bewijs worden vrijgelaten.

Het Albanese duo verbleef in juni 1990 in een opvanghuis voor asielzoekers in Enschede. Vast staat dat de toen 13-jarige Ria de Vries op de avond van haar verdwijning in het gezelschap van de twee mannen is geweest. Na haar verdwijning vertrokken ze op stel en sprong naar Albanië.

Hoge kindersterfte VS

WASHINGTON — De kindersterfte in de Verenigde Staten is hoger dan in 21 andere geïndustrialiseerde landen, vanwege de Amerikaanse achterstand in prenatale en zuigelingenverzorging, blijkt uit een Amerikaans onderzoek. In de VS worden vooral zwarte kinderen slachtoffer van de ontoereikende verzorging. Op duizend zwarte kinderen overlijden er ieder jaar 17,7 voor hun eerste verjaardag, tegen 8,2 blanke baby's.

Proces massamoordenaar in Rostov begonnen

MOSKOU (AP, DPA) — In de Russische stad Rostov aan de Don is dinsdag het proces begonnen tegen de „moordenaar aan de bosrand”, die bekend heeft dat hij gedurende een periode van ongeveer tien jaar 53 mensen op gruwelijke wijze om het leven heeft gebracht. De beklaagde is Andrej Tsjikatilo, een 56-jarige grootvader en leraar aan een middelbare school, die zijn bijnaam kreeg doordat de verminkte lijken van de slachtoffers in de bossen langs spoorlijnen werden gevonden.

De eerste zittingsdag werd door veel familieleden van slachtoffers bijgewoond. Tijdens het voorlezen van de aanklacht, die talloze details vermeldde, werden velen van hen onwel. Artsen moesten bijstand verlenen.

Volgens de aanklagers is Tsjikatilo een seksuele maniak die zijn slachtoffers, mannen zowel als vrouwen, verkraachte, de ogen uitstak en soms zelfs open sneed. De meeste moorden werden in de buurt van Rostov gepleegd. De dader was echter ook in St Petersburg, Siberie, Oekraïne en Oezbekistan actief. Tsjikatilo werd in 1990 gearresteerd na een speurtocht waarin bij 200.000 mensen bloedproeven werden gedaan.

Overigens is Tsjikatilo al de tweede beklaagde die voor de moorden terecht staat. Eerder was een andere man in staat van beschuldiging gesteld en ter dood veroordeeld. Toen dat op een verissing bleek te berusten was het doodvonnis reeds uitgevoerd.

Oudermoord maakt idool

zijn beide ouders. Ze ramden hen letterlijk dood. Daarna ruimden ze op, namen een douche en repten zich naar de discotheek. In het begin deze maand geëindigde proces betoonde Maso geen spijt. Hij zei dat hij al een jaar had rondgelopen met moordplannen en dat hij het had gedaan om de erfenis. Want dat geld, 1,8 miljoen gulden, had hij nodig voor zijn uitgaven: discotheek, drugs, een snelle auto, mooie kleren. Hij gaf toe dat als het nodig was geweest, hij ook zijn zussen en hun aanhang zou hebben vermoord. Wat hem tijdens het proces vooral interesseerde was de verzorging van zijn dandy-achtige uiterlijk. Hij is toerekeningsvatbaar verklaard. Maso is, tot ontzetting van veel Italianen, niet veroordeeld tot levenslang, maar tot dertig jaar. Dat betekent dat

hij na vijftien jaar vrij kan komen. Italië's bekendste politieke cartoonist, Forattini, liet de rechter zeggen dat hij rekening had gehouden met een verzachtende omstandigheid: Pietro was wees. Zijn zusters zijn een proces begonnen om hem uit te sluiten van de erfenis. Maso's advocaat heeft verklaard, dat zijn cliënt wellicht bereid is van de erfenis af te zien. Intussen geniet hij Maso intens van zijn populariteit. De psychologen proberen te verklaren waarom een jongen die zijn ouders heeft vermoord om hun geld, voor zijn leeftijdgenoten een idool is. Ze vermoeden dat dat komt omdat hij gedaan heeft wat veel jongeren in hun hart ook wel zouden willen, maar waarvoor ze te „laf” zijn. Nee, dan Pietro Maso. Die zegt niet alleen dat hij zijn ouders gaat vermoorden, nee, hij doet het ook. Een echte vent. (Jan van der Putten)

Nieuwe Revu wil van seksimago af

door SHUCHEN TAN

RE 6/3

Nieuwe Revu wil af van zijn imago van seks en sensatie. Het blad zal in de komende nummers meer aandacht gaan besteden aan nieuws en actuele onderwerpen. „Veel mensen vergelijken ons nog steeds met bladen als Panorama en Aktueel; dat is een hoek waar we moeilijk uitkomen”, zegt hoofdredacteur Hans Verstraaten.

Om het goede voornemen kracht bij te zetten is Jean Mentens, tot voor kort eindredacteur van het RTL 4-nieuws, aangetrokken als mede-hoofdredacteur. Mentens zal vooral waken over het actualiteitsgehalte van de verslaggeving en over het 'newsy' karakter van het blad in zijn geheel.

„Wat wij nastreven is een positie tussen de klassieke publicatiebladen en de opiniebladen in”, licht Mentens toe. „Wij willen meer brengen dan alleen een lach en een traan, maar tegelijkertijd niet het drammerige toontje aanhouden van de meeste Nederlandse opiniebladen.”

Het nieuws dat Nieuwe Revu voor ogen staat moet vooral niet saai zijn, en zal gebracht worden in de vorm van een 'lekker verhaal' dat voldoet aan de 'rebelse toon' van het blad. „Met onze nieuwe formule richten wij ons vooral op de jonge man en vrouw die wegvlugten van de traditionele opinie-weekbladen vanwege hun wijsvingerachtige verslaggeving. Als je een vergelijking trekt met andere bladen denken wij nog

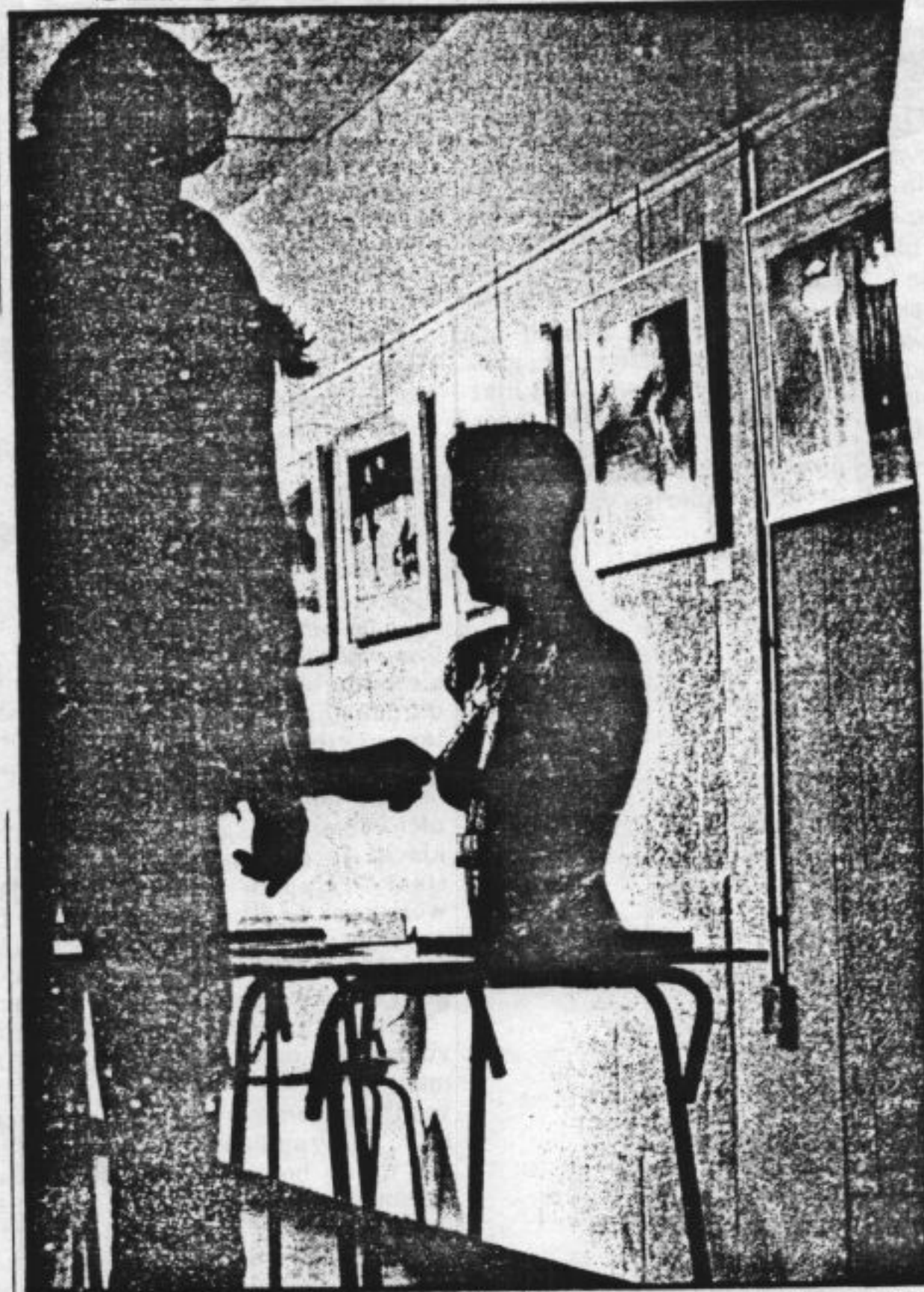
het meest in de richting van het Belgische HUMO, hoewel ik door mijn ervaring als correspondent van Newsweek waarschijnlijk ook beïnvloed ben door de internationale nieuwsbladen”, aldus Mentens.

Door met een nieuwe drukker in zee te gaan, die Nieuwe Revu sneller kan produceren, kunnen de artikelen actueler worden. Het aantal redactionele pagina's wordt uitgebreid van 64 naar 75 à 80. Dit om meer ruimte te bieden aan de wat langere nieuwsreportages.

Maar wat is eigenlijk het verschil tussen de nieuwe en de oude Nieuwe Revu? De openingsrubriek 'Het Begin' heet vanaf deze week 'Nieuwsweek' en er is een artikel van twee pagina's over asielzoekers, waar anders een blokje *human interest* had gestaan. Maar voor de rest lijkt er aan de inhoud van het blad niet veel te zijn veranderd.

„Ik wil best zeggen dat ik er trots op ben dat we de laatste maanden geen blote borst op onze cover hebben gehad. Die tijd hebben we gehad”, zegt Mentens. Maar op de cover van de Nieuwe Revu nieuwe stijl prijkt wel een foto van een schaarsgeklede vrouw die uitdagend en wijdbeens voor de camera poseert. Spoorst dat vrouwelijke lezers aan om het blad te kopen? „Het is niet onze bedoeling om ineens een geslachtsloos blad te maken”, verdedigt Mentens zich. En hij verzekert nog eens: „Vergeet niet, wij brengen alleen journalistieke seks.”

SEKSUELE POTENTIEMETER

Gipsiewoman, van O. Walburg uit Zwijndrecht, is een van de 154 inzendingen voor de wedstrijd „Maak een zevende zintuig” op de Universiteit Twente. Een metertje bij de buik van de seksuele potentiometer sloeg uit als er sprake was van „verhoogde seksuele gevoelens”. De wedstrijd was uitgeschreven voor jongeren tussen de 14 en 19 jaar.

Foto Marcel Molle - de Volkskrant

Door onze redacteur
COEN VAN ZWOL

NRC

AMSTERDAM, 28 MAART. Bij de uitgang konden de studenten kiezen tussen een 'erelidmaatschap' bij de Pornotheek van Miep Brons of de Bijbelkrant van drs. Bert Dorenbos. Een forum, waaraan ook bisschop Bomers en programma-maker Gideon van Aartsen ('Erotica') deelnamen, boog zich gistermiddag in een onderkomen van de Universiteit van Amsterdam (UvA) over seksualiteit in de media. „Het lijkt wel of de mensen ervan bezeten zijn”, mopperde de bisschop.

Een symposium over 'Seks en Macht' staat altijd garant voor een goede opkomst. Voor volle zalen werd gisteren gediscussieerd over de nieuwe preutsheid en over seks in de media. In de meer besloten workshops konden liefhebbers een stoomcursus in androgyn management krijgen of negatieve seksuele ervaringen uit het verleden verwerken. J. Meengens, de coördinator van het genderteam van het VU-ziekenhuis, liet aan de hand van dia's zien hoe een transseksuele operatie verloopt. Enkele voormalige patiënten van Meengens mochten zich in de grote zaal vertonen aan studenten tijdens de afsluitende forumdiscussie over transsexualiteit. „Het is wel een beetje aapjes kijken”, vond een student Spaans.

De organisatie van het symposium was in handen van de faculteiten der politieke en sociale weten-

'Aapjes kijken' tijdens forum over seksualiteit

schappen van de UvA. 's Ochtends legden vijf vertegenwoordigers van vijf studierichtingen uit wat hun vakgebied met seks heeft. Waar de een zenuwachtig met spread-sheets en schema's ritselde, voelde de ander zich op dit terrein meer thuis. Irene Meijer (vrouwenstudies) legde aan de hand van enkele praktische voorbeelden uit hoe seks in de reclame gebruikt wordt.

Volgens Meijer is de voornaamste trend in de reclame momenteel het spelen met en het omkeren van rolpatronen. De goedgeklede vrouw die een naakte man omhelst in een parfumreclame, de motorrijdster die een pompstation in de woestijn binnenrijdt, een flesje alcoholvrij bier leegdrinkt en de autochtone mannen smachtend achterlaat.

Ook een recente PTT-commercial heeft haar aandacht getrokken. Daarin ontvangt een man per postorder een jurk. „Voor hetero's neemt die man gewoon een jurk in ontvangst voor zijn vrouw. Homo's lezen de boodschap feilloos”. Dit soort verborgen signalen voor seksuele minderheden hebben volgens Meijer de toe-

komst. Ze geloofde overigens niet dat reclame roldoorbrekend is: „Je ziet nu veel halfnaakte, gespierde mannen met baby's. Dat lijkt heel revolutionair, maar ze hebben gewoon goed de Viva gelezen. Want zo zien vrouwen de man graag: krachtig, maar toch teder en beschermend.”

In een andere zaal ging een forum dieper in op de relatie tussen seks en de media. Miep Brons, eigenares van een keten van porno-videotheken en Bert Dorenbos, bezielde strijder tegen naaktstranden, pornografie en prostitutie, bezetten de flanken van de sprekerstafel. In de wandelgangen gaf Dorenbos aan waarom hij zich altijd weer voor dit soort samenkomsten leent: „Als christen moet je middenin de wereld staan. Ik heb al eerder de degens gekruist met Miep Brons, en ook met Xaviera Hollander.”

Dorenbos keek echter zorgelijk toen Miep Brons plotseling met een van zijn stokpaardjes aan de haal ging. „Aids is toch een vorm van straf om ons te waarschuwen dat we te ver zijn gegaan. Vijftien jaar geleden deed iedereen het

met iedereen, nu komt men daar op terug”, zo meende Brons. Die nieuwe voorzichtigheid bleek haar geen windeieren te hebben gelegd: „Bij het begin van de aids-epidemie steeg de verhuur van pornofilms opvallend. Men behelpt zich met een filmpje”.

Waarop een discussie volgde over het standpunt van Jezus ten opzichte van erotische films. Programmamaker Aarts meende dat deze zich nimmer tegen de erotische films had uitgesproken, maar de theologisch beter onderlegde bisschop Bomers wist beter: „Christus heeft wel degelijk bezwaar tegen erotische films. Wie lustvol naar andermans vrouw kijkt, zondigt. Christus verbindt seks met een monogame relatie”. Programma-maker Aarts: „Maar hij zei er niet bij hoelang die relatie moet duren”.

Waar liggen de grenzen? Voor Miep Brons was dat duidelijk: seks met dieren wijst ze streng van de hand, „want die kunnen geen nee zeggen.” Brons steunt dan ook een landelijk tehuis voor noodlijdende en bejaarde huisdieren, hoewel daar tot op heden geen slachtoffers van seksueel misbruik zijn aangemeld. Dorenbos is tegen elke vorm van commerciële seks, bisschop Bomers zei dat nog te willen tolereren mits het zich achter gesloten deuren afspeelt: „Ik wens geen pornobladen op de toonbank te zien als ik een tabakswinkel binnenloop om sigaren te kopen.”

Louise Kaplan: „Alleen de uitingsvorm is anders”

DE PERVERSIES VAN DE

VROUW

door MARIE-THERÈSE ROOSENDAAL TEL 7-3

AMSTERDAM, zaterdag

Louise Kaplan, ze ratelt haar verhaal monotoon af en het lijkt of ze onderwijl aan heel andere zaken denkt. Zonder blikken of blozen somt de psycho-analytica de meest afgrijpselijke feiten op. Perversies, als zelfverminking of sadisme, behelsen voor haar weinig nieuws.

Ze omschrijft zichzelf als radicaal feministe en als aanhangster van Freud. „Dat lijkt in tegenspraak te zijn, maar Freud is en blijft voor mij de pionier van de psycho-analytische benadering van seks en de seksen.”

Kaplan had het al lang gedacht: „Perversies zijn niet aan mannen voorbehouden, zoals de psychiatrie stelde. Vrouwen zijn minstens even pervers, maar de uitingsvorm is anders; vrouwelijk. Zoals bij mannen de perversie een karikatuur is van de mannelijke idealen, zo is de vrouwelijke perversie een parodie op vrouwelijke eigenschappen als onderworpenheid en onderdanigheid. Daarachter zitten verboden, heimelijke 'mannelijke' wensen!”

Haar boek is voor de leek niet eenvoudig. „De grootste klacht is dat er zo veel in staat.” Kaplan deed haar werk voor de dik 400 pagina's grondig. Om de vrouwelijke perversies uit te leggen, begon ze met de mannelijke.

„Mannelijke perversies zijn vooral seksueel gericht: sado-masochisme, fetisjisme, transvestitisme, voyeurisme, pedofilie. Bij vrouwelijke perversies draait het om gedrag als seksuele onderdanigheid, maar ook om kleptomane, koopziekte, zelfverminking, anorexia, maagdelijke reinheid. Maar de achterliggende oorzaken zijn hetzelfde!”

Een masker

Volgens Louise Kaplan zijn perversies niets meer of minder dan een masker! „Iemand geeft zich er aan over om niet ten onder te gaan aan zijn depressies en angsten. Heel behendig wordt de perversie

De Amerikaanse psycho-analytica Louise Kaplan: „Perversies zijn niet alleen aan mannen voorbehouden.”

Foto: Peter Zonneveld

gebruikt om de omgeving te misleiden van wat er werkelijk aan schort.”

En wat dat is? Kaplan voert het terug tot de oorlog tussen de geslachten, de rolpatronen. „Sterke, intelligente vrouwen vertonen mannelijke eigenschappen en idealen. Maar dat kunnen ze niet verenigen met het maatschappelijke ideaal waaraan ze willen voldoen. Het gevolg: innerlijke tegenstrijdigheid. De reactie: puur vrouwelijk gedrag, om deze beschamende verlangens maar onder controle te houden! Zo zie je dat sterke vrouwen vaak een machtige man zoeken. Om zich via hem ook macht toe te eigenen, en de eigen mannelijkheid te verdoezelen.”

Zo onschuldig als dat klinkt, is het volgens Louise niet. „Perversies beheersen een heel leven. Dag in dag uit, iedere wakende minuut is men ermee bezig.”

Louise haalt meteen een voorbeeld aan: „Een vrouw vindt zelf dat ze eigenlijk geen recht heeft op 'mannelijke' kennis, dus stéélt ze boeken uit de universiteitsbibliotheek. En niet één keer: de kleptomane heeft geen rust en leeft slechts toe naar de volgende diefstal. Écht gelukkig zullen ze zelden zijn.”

Ze stipt ook anorexia nervosa aan: „Onder die anorexia schuilt het 'probleem': de rebel. Een meisje dat geen volwassen vrouw met een sekseven wil worden. En een kind, half-jongen, half-meisje wil blijven.”

Het mooiste voorbeeld wat ze geeft is dat van Louise Kaplan zelf: „Ik ben intelligent. En daar had ik vroeger moeite mee, die mannelijke eigenschap pàste immers niet bij een vrouw? Direct na een succesvolle lezing kwam steevast de reactie. Ik stelde me flirterig op. Om maar te laten zien dat ik écht niet zo slim was.”

Op de achtergrond

Kaplan kapte met die gewoonte. „Ik heb mezelf aanvaard. 'Mijn' eerste boek schreef ik samen met mijn echtgenoot. En je raadt het al: ik bleef in het publiciteitscircus volkomen op de achtergrond.”

Als rode draad in haar jongste boek loopt, Gustave Flauberts Emma Bovary. Ze komt volgens Louise Kaplan naar voren als de optelsom van bijna alle vrouwelijke perversies. „Hoe ik bij haar terecht kwam? Als psychoanalyticus geloof ik niet in toeval, maar tóch... Vlak voor ik dit boek schreef, herlas ik Flauberts Madame Bovary.

Waarin werpt een echte man liever een blik: yk 23

Wat wil de echte man? Het blad Playboy maakt in mei een themanummer over „het manzijn in deze tijd”, zoals hoofdredacteur Jan Heemskerk het omschrijft. Ter gelegenheid van de lente heeft de redactie een enquête laten houden naar de ideeën van de *echte man*. De uitslag is nog niet bekend, maar de respons is groot. De vooronderstelling van Heemskerk is dat „echte mannen in deze veranderende maatschappij zich niet kunnen gedragen, en spreken, zoals zij dat gewend zijn”. Hij refereert aan „Amerikaanse toestanden”. Wat een echte man is, wil hij niet onthullen. Dat vertelt hij eerst aan zijn eigen lezers. Een geheim wil hij wel kwijt: Heemskerk is een echte man. Vijfhonderd Nederlandse mannen tussen de 20 en 45 jaar kregen een dik pak papier toegestuurd. Vol vragen over de wensen, verlangens en angsten van mannen en echte mannen. Vraag één: „Voelt u zich wel eens beperkt als *man*? De vijfde vraag handelt over de rechten van de echte man. De ondervraagden mogen van elf stellingen aangeven in hoeverre zij het daarmee eens zijn. Een selectie: Een echte man heeft recht op sex, ook als zijn partner hoofdpijn heeft. Hij heeft ook het recht zijn vrouw te verbieden vreemd te gaan. En om zijn haar te permanenten. Onvermijdelijk zijn de keuzes. Wie bent u liever: Jeroen Krabbe of Arnold Schwarzenegger? Met wie zou u liever uitgaan: Tatjana Simic of Linda de Mol? Waarin werpt u liever een blik: in een goed boek of in een rijk decollete? En, de afdeling gewetensvragen: Zou u zich

nog een *echte man* voelen als u niet te water bent gegaan om een kind op het droge te brengen? (De mannen kunnen kiezen tussen ja en nee.) Wat is het ergste dat een man kan doen als hij voor het eerst met een vrouw uit eten gaat: klagen over zijn ex? De rekening driemaal natellen? Veel goede raad geven? Steeds over politiek praten? Opscheppen over zichzelf? Ook mogen de ondervraagden, namens zichzelf en namens de echte man, een keuze maken uit dertig vrouwen. Van Pia Dijkstra, de onvermijdelijke Vanessa tot Jessica Lange. Amerikaanse bladen houden geregeld gelijksoortige enquêtes. Ze lijken allemaal sprekend op elkaar; waarschijnlijk schrijven echte-mannenbladen ze van elkaar over. De Amerikaanse Esquire publiceerde eind vorig jaar de uitslag van een dergelijke enquête. De vragen, en antwoorden, waren iets spannender. Ruim 10 procent van de Amerikaanse mannen doet wel eens of hij een orgasme heeft. Daar staat tegenover dat bijna 90 procent dat nooit fingeert. Gekker is het dat krap 1 procent niet weet of hij wel eens een orgasme naspeelt. De raarste vraag was: Zou u een beschrijving van de moord op uw broer gebruiken om een vrouw, die u net hebt ontmoet, te verleiden? Ruim 20 procent antwoordde ja. In de Nederlandse versie had één vraag niet mogen ontbreken. Zou een echte man zich ooit zorgen maken over de beperkingen die hem zouden worden opgelegd door overheid en vrouwenbeweging? Een echte kerel is daar toch wel tegen bestand. (XvG)

En het was voor mij zo klaar als een klontje. De 150 jaar oude Emma was het prototype van vrouwelijke perversies.”

Madame Bovary, het is haar stokpaardje: „Emma is een sterke vrouw. Sterker dan haar echtgenoot Charles, sterker dan haar minnaar Rodolphe. Ze gruwet van haar leven. Om dat te verbergen, geeft ze zich juist over aan vrouwelijke ondeugden, beantwoordt ze aan het vrouwelijke stereotype. Ze kleedt zich supervrouwelijk, is koopziek, geeft zich over aan een romantische denkwereld, en onderwerpt zich volledig aan Rodolphe. Tenslotte, als haar relatie is beëindigd, en de maskerade voorbij, eindigt ze in

een gruwelijke zelfverminking: met arsenicum doodt ze zichzelf.”

Louise: „Vaak 'redt' een perversie, zo lang als het duurt, iemand van gruwelijke daden, ja. Soms is het een goeie oplossing. Het kan mensen weerhouden van moord/zelfmoord of verkrachting. En houdt angsten en depressies onder controle.”

De spraakwaterfall valt even stil. Ze haalt vermoed een hand door de grijze haren. „De definitie van perversie? Het is een bezigheid die iemands bestaan volledig beheerst.” Louise Kaplan geeft zich met die woorden over aan de bezigheid die háár bestaan momenteel beheerst: het volgende interview.

Row over AIDS teaching plan for primary schools

CHILDREN in primary schools are to be taught about AIDS in a move which has angered parents, politicians and educationalists.

A pilot scheme to tell them about the HIV virus will soon get the go-ahead in Scotland, and England and Wales are likely to follow suit. It will give the children an introduction and basis for more detailed warnings about sexual health and drug abuse when they move to secondary school.

But opponents of the scheme, the brainchild of Scottish health minister Michael Forsyth, believe it will be damaging for children aged from four to 11.

Mrs Valerie Riches, secretary of the 30,000-strong Family and Youth Concern, said: "The increasingly powerful AIDS and sex

by Mark Porter

education lobbies are trying to make the subject compulsory at all levels. It is extremely worrying, and unless parents make a stand, our young children could be seriously psychologically damaged."

Dame Jill Knight, chairman of the backbench Tory health committee agreed: "I would not have thought it necessary to address this very grim and adult subject to tiny children. It could awaken some terrible fears."

Drugs

Roger Trafford, chairman of the Incorporated Association of Preparatory Schools, said: "Primary school children are too young to address the sexual side of the disease, but there are aspects of hygiene which might usefully be taught."

Mrs Celia Jones, headmistress of Mayfield Preparatory School in Walsall, said: "Responsibility for AIDS education in children so young has to rest with the parents alone."

In the booklet *Positively Primary*, recently published by the AIDS Education and Research Trust, primary school teachers are advised to make out activity cards so they can address themselves to such subjects as oral sex and sharing needles for injecting drugs.

A senior government source confirmed that AIDS education could be introduced in primary schools nationwide. "The Scots are piloting this project, and if successful it could well be formally introduced south of the border," he said. "Some primary schools are already practising AIDS education."

Sunday Express
M.A.R.
8

AD

ZATERDAG 7 MAART 1992

'Helpt van Braziliaanse zwerfmeisjes is seksueel misbruikt'

Vooral militairen en politieagenten lijken schuldig

Van onze correspondent

SAO PAULO — Politieagenten en militairen zouden bijna de helft van de 300.000 Braziliaanse straatmeisjes tussen tien en 16 jaar hebben verkracht. Ruim twintig procent geeft hen regelmatig geld om niet te worden lastig gevallen.

Dit blijkt uit een onderzoek van de krant *Folha de São Paulo*. Ook goudzoekers misbruiken herhaaldelijk kleine meisjes, nemen hen als slavinneten in dienst of vermoorden ze. De stoffelijke overschotten worden clandestien begraven of op vuilnisbelten gedeponeerd.

Interviews

De krant baseert zich op interviews met 53 straatmeisjes in het noorden en westen van Brazilië. Organisatie van straatkinderen en de rooms-katholieke kerk beweren dat de situatie zelfs erger kan zijn dan blijkt uit de steekproef van Folha.

Volgens sociale werkers worden de meisjes vaak op politiebureau's verkracht. De slachtoffers en de getuigen durven nooit aangifte te doen 'uit angst te worden vermoord'.

De Braziliaanse autoriteiten tonen zich verontrust over het slechte imago van het land ten gevolge van het geweld tegen de miljoenen zwerfkinderen. Het ministerie van buitenlandse zaken wil dit 'rechtzetten' met een publiciteitscampagne en het organiseren van studiedagen.

Kindermoordenaars

Een parlementaire onderzoekcommissie kwam vorig jaar 103 kindermoordenaars op het spoor. Geen van hen is tot op heden gearresteerd. Volgens gouverneur Brizola van Rio de Janeiro is de laatste twee jaar het aantal slachtoffers gehalveerd. Hij zei dat het geweld in Rio de Janeiro tussen 1986 en 1990 aan 35.000 jongeren het leven heeft gekost.

Handwritten notes and markings in the right margin, including a large downward-pointing arrow and the letters 't', 'c', 'b', 'k', 'n'.

Ook tbc leidde destijds tot veel moralisme

WK 2-3

Bij het lezen van het artikel van Henk Looman „Niet Aids-virus maar levensstijl is waarschijnlijk oorzaak van ziekte" (Forum 15 februari), bekwam ons het gevoel terug te zijn in de tijd waarin tuberculose nog een doodvonnis betekende.

Ook destijds waren er vele theorieën over het ontstaan van deze gevreesde ziekte waarin de eigen verantwoordelijkheid van de patiënt voorop stond. Nu, 80 jaar later zal niemand de primaire rol van *Mycobacterium tuberculosis* (de bacterie die tuberculose veroorzaakt) bij het ontstaan van de ziekte willen ontkennen. Maar zelfs anno 1992 is het, met alle moderne technieken, soms onmogelijk bij, op alle andere manieren bewezen tuberculose, de mycobacterie aan te tonen.

Dat het dragen van, of in contact geweest zijn met de bacterie niet voldoende is om de ziekte te krijgen, kunnen de tienduizenden Nederlanders bevestigen die jarenlang werden gecontroleerd door tbc-consultatiebureaus en nooit de ziekte kregen.

Deze kennis werd echter pas achteraf verworven. Naast het saneren van de veestapel, de bron van darmtuberculose, en het pasteuriseren van de melk, is het verbeteren van de voeding en de behuizing van de mensen essentieel geweest om van tuberculose een relatief zeldzame ziekte te maken.

Onze kennis over de exacte manier waarop het HIV tot de ziekte Aids leidt, is rudimentair. Met de tegenwoordige methoden kunnen wij bij een grote groep Aids-patiënten inderdaad geen HIV en bij sommigen zelfs geen antistoffen aantonen. In het licht van bovenstaande, is het echter waarschijnlijk dat onze technieken niet gevoelig genoeg zijn.

Dat bij viremie (het aanwezig zijn van grote hoeveelheden virus in het bloed) het lichaam dit kan overwinnen, is bij andere virusinfecties gebruikelijk. Toch ontstaan daarna in de doelorganen waar het virus zich nestelt beschadigingen, die soms juist veroorzaakt worden door de afweer van de patiënt.

Dat bij het ontstaan van Aids naast HIV nog andere factoren een rol spelen, wordt door geen enkele wetenschapper bestreden. Ook Montagnier en Gallo (de ontdekkers van het HIV) hebben herhaaldelijk betoogd,

dat met de vondst van het HIV-virus niet alles wordt verklaard.

Verscheidene kandidaten zijn voorgesteld: Epstein-Barr virus, de veroorzaker van de ziekte van Pfeiffer, een ander onbekend virus, „poppers", bloedtransfusies, bijkomende infecties, zoals geslachtsziekten, antibiotica en vele andere, waarvan de rol op dit moment onderzocht wordt.

Voor geen van deze factoren is echter het bewijs geleverd dat ze noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van Aids, voor HIV geldt dat wel.

Het goede nieuws is dat HIV seropositiviteit geen direct doodvonnis betekent. De ervaring heeft geleerd dat de helft van de seropositieven na tien jaar Aids heeft. Ook zonder wondermedicijn is niet alle hoop verloren. Echter publiceren, dat levensstijl de oorzaak is zonder dat hiervoor meer bewijs is dan statistische correlaties die nooit causaliteit kunnen aantonen, is onwetenschappelijk en inhumaan.

Het is wel zeer begrijpelijk, want zo krijgt de zieke (de boodschapper van het slechte nieuws) de schuld. Zeker met het opkomende fundamentalisme en de uit de hand gelopen medische kosten in de Verenigde Staten (en helaas niet alleen daar) komt dat goed uit.

Maar wat moeten we zeggen tegen al die Afrikaanse mannen en vrouwen die sterven aan Aids, of dichterbij huis tegen de monogame huismoeder en echtgenote van de man die een slipper heeft gemaakt met gevolgen. Ook zij sterven in ons ziekenhuis aan Aids.

En als het HIV zo'n onschuldig verkoudheidsvirus is, dan hoeven de lastige condooms ook niet meer gebruikt te worden. De volgende generatie zal het bewijs leveren, maar tegen welke prijs?

Dit alles laat niet onverlet dat we meer kunnen doen tegen Aids dan vaccins en retrovirostatica. Misschien wordt door een gezonder leven de kans op het optreden van Aids vertraagd. Maar bij dat gezonder leven hoort dan ook gezond verstand, goed wetenschappelijk onderzoek, *safe sex* en anti-retrovirale middelen.

AMSTERDAM

H. Asscheman en F. Claessen. Schrijvers zijn als internist verbonden aan het Academisch Ziekenhuis van de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Wel be- rkt

Ierse abortuskwestie maakt pijnlijk duidelijk hoe ver christelijke moraal reikt

Vk 2p

IN IERLAND en daarbuiten is enkele weken geleden grote verontwaardiging ontstaan toen een rechter een veertienjarige meisje, dat door de vader van haar beste vriendin was verkracht, geen toestemming gaf naar Engeland te gaan om abortus te laten verrichten. Een meerderheid van de bevolking vond deze beslissing ronduit onmenselijk. Ook al heeft het hoogste rechtscollege de uitspraak van de lagere rechter niptig verklaard en het meisje alsnog ruimte gegeven naar Engeland te gaan, toch blijft de echo van het ongenoegen hoorbaar.

Het drama heeft sporen getrokken. Mensen zijn bevestigd in de gedachte dat bij een wetgeving die abortus absoluut verbiedt en bij een strenge handhaving daarvan, abortus vooral stiekem moet blijven gebeuren. Wat het meisje en haar familie is aangedaan, kan zich gemakkelijk herhalen. En wel doordat het absolute nee tegen abortus en de onverbiddelijke handelwijze van autoriteiten rechtstreekse gevolgen zijn van de moraal die de rooms-katholieke kerkleiding voorschrijft, overigens in een monsterverbond met de orthodox gereformeerde kerken.

Vraagstukken rond leven en dood en seksualiteit zijn een laatste bastion van de rooms-katholieke kerk om macht over mensen uit te oefenen. De gebeurtenissen in Ierland kunnen daarom niet als een uitzondering, een incident of een ontsporing worden beschouwd. Als de autoriteiten vaker greep zouden hebben op een voornemen tot abortus, zouden meer mensen de klappen van de 'kerkelijke moraal' voelen. De bejegening van het Ierse meisje is zo direct verbonden met deze verkrampde, zich christelijk noemende moraal dat er alle redenen is de officiële moraal zelf kritisch tegen het licht van de menselijkheid te houden en te toetsen, niet in de laatste plaats op consequenties voor mensen persoonlijk.

Hoe moeilijk het is hiertoe de moed te brengen, hoe sterk kerkelijk gezag mensen — tegen wil en dank vaak — in zijn greep houdt, blijkt in *Bio-ethiek* — *Kerkelijke standpunten*, verschenen onder redactie van Jan Rolles, theoloog en van 1982 tot 1987 docent medische ethiek in Nijmegen, en Paul Schotzman, priester, docent medische ethiek en directeur van het centrum voor bio-medische ethiek van de Katholieke Universiteit in Leuven.

In dit boek geven diverse auteurs van rooms-katholieke komaf een inventarisatie van officiële kerkelijke opvattingen over brandpunten in de medische ethiek. Een hoofdstuk gaat over euthanasie, de andere concentreren zich op zwangerschap en geboorte. De schrijvers beperken zich tot uitspraken van het hoogste gezag: het Vaticaan.

Bij deze inzet beginnen de vragen al. Want welk spreken is kerkelijk spreken? De stem van de kerk, bestaat die? En zo ja, is dat de stem van het Vaticaan of die van de basis, van de mensen die in

de vaak rauwe werkelijkheid staan en daarin hun keuzen moeten maken? De stem van de basis, hoe serieus wordt die genomen? Is die vertrekpunt of slechts franje, bijvoorbild om te suggereren dat er zoiets als dialoog is?

Deze vragen worden in het boek niet gesteld. De samenstellers zeggen weliswaar de stem van de basis te willen laten doorklinken, maar in vergelijking met de ruimte die voor Vaticaanse opvattingen wordt ingeruimd, gebeurt dat nogal magertjes. Het is een kwestie van kiezen: wie ruimte geeft aan de stem van mensen aan de basis en hun inzichten en keuzen niet onmiddellijk op de zeef van de kerkelijke moraal legt, moet afstand nemen van een aantal fundamentele officiële kerkelijke inzichten.

Dat is precies wat in *Bio-ethiek* zo weinig gebeurt, hoewel sommige auteurs wellicht menen wel andere wegen te wijzen. Hebben de disciplinaire maatregelen van de kerk tegen theologen als Leonardo Boff, Hans Küng, Edward Schillebeeckx en Eugen Drewermann anderen misschien voorzichtig gemaakt? Dreigt de kerkelijke afschrikingsstrategie, de indirecte intimidatie, dan toch te lukken?

Het eerste hoofdstuk zet gelijk de toon. Daarin gaat het onder meer over de onfeilbaarheid van het kerkelijk spreken. De schrijvers stellen dat hieraan de vraag of onfeilbaar spreken sowieso legitiem is, komt niet aan de orde. Tijdens het debat over de Ierse abortuskwestie in het Europees Parlement sprak de Nederlandse europarlementarier Herman Verbeek, zelf priester, hier wel over. "Onfeilbaarheid bestaat. Het Ierse meisje weet onfeilbaar precies, trefzeker wie in deze zaak slachtoffer is en wie dader."

Het Vaticaan stelt dat waar de kerk niet onfeilbaar kan spreken, zij dat wel "autoritatief" doet. Maar ook dan blijft bij afwijkende inzichten sanctie mogelijk. Gehoorzaamheid, onderdanigheid zelfs, is en blijft zowel product als voorwaarde van kerkelijk spreken. De schrijvers signaleren wel verzet hiertegen, maar ze ondersteunen dat niet door een kritische analyse met een aandacht tot een andere visie, een andere manier van kerk-zijn. Dat is teleurstellend in een tijd waarin ontwikkelingen, onder meer in de medische wetenschap, snel gaan en zoveel vragen oproepen.

In afzonderlijke hoofdstukken worden de standpunten van het Vaticaan over vruchtwateronderzoek, kunstmatige bevruchting (al of niet via een donor), genetisch onderzoek, genetische manipulatie en abortus behandeld. Als norm geldt de exclusieve erkenning van het monogame, heteroseksuele huwelijk. Met een aantal dilemma's kan het Vaticaan dan ook korte metten maken.

Donorschap bij kunstmatige bevruchting wordt resoluut afgewezen. Dit betekent immers een breuk tussen zogeheten "voortbrengend" en "dragend"

FOTO PETER BROOKER/RBP

vraagden een groep die geloof en levensbeschouwing meer dan gemiddeld van belang acht voor het eigen leven. Zijn bevindingen zijn soms verrassend. Hij weerlegt de veelgehoorde vooronderstelling dat religie uitsluitend kerkleden beïnvloedt. Volgens hem is zowel bij kerkelijken als onkerkelijken sprake van invloed van religie bij de houding tegenover abortus. Zelfs is de directe invloed bij onkerkelijken groter dan bij kerkleden. Bij onkerkelijken is er veel meer sprake van een bewustzijn van de invloed indirect.

Die loopt vaak via het beginsel "eerbied voor het leven" en is vooral ingegeven door de groepsnorm. Kerkleden behouden een bepaalde mening te hebben en die staat niet ter discussie. Spruit voort uit een conditionering.

Er is dus een merkwaardige situatie ontstaan: het onfeilbare kerkelijke spreken, dat blinde gehoorzaamheid af-culturele Ontwikkelingen in Nederland vraagt, heeft voor velen afgedaan: sub-rekwestie van de stivende religieuze beslissingen zijn belangrijker geworden. Maar dit heeft niet tot gevolg gehad dat collectieve religieuze waar-

den en normen opzij zijn gezet. Kennelijk is de cultuur, het denken doordrenkt van die religieuze inzichten. Hoe verrassend deze bevindingen ook zijn, de vraag blijft in hoeverre dit onderzoek aangeeft wat mensen werkelijk zullen beslissen als ze in de ellende komen en voor de harde keus "abortus ja of nee" staan. Zullen ze dan echt doen wat ze op een vragenformulier hebben ingevuld? Hoe ver reikt de invloed van religie, van principes? Tot in meningen of tot in handelen en beslissen?

Misschien is voor het antwoord op deze vragen een van de onderzoeksresultaten richtinggevend. Spruit constateert dat vrouwen zich bij de houding tegenover abortus minder door religie laten leiden dan mannen. Als verklaring geeft hij dat zwangerschap, gewenst of ongewenst, bij vrouwen met het bestaan zelf is verweven. En dat blijkt een sterker gegeven dan morele voorschriften.

Dit vraagt om enkele conclusies. Ten eerste geldt ook het omgekeerde: mannen laten zich op dit punt meer door religie leiden, wat in de praktijk neerkomt op zich verschuilen achter religie. Ten tweede blijkt een uitspraak over abortus onder invloed van de traditioneel-christelijke moraal niet altijd een betrouwbare indicatie te zijn voor beslissingen die mensen in concrete situaties zullen nemen.

Zo bezien staat de waarde van Spruits onderzoek onder druk. Maar of dit nu zo is of niet, in beide gevallen is er meer dan voldoende reden de gevestigde christelijke moraal kritisch te bezien. Is de waarde van dit onderzoek beperkt omdat mensen in een concrete situatie anders beslissen dan ze altijd hebben gezegd, dan is de traditioneel-christelijke moraal onhoudbaar, in die zin dat ze de toets van het harde bestaan niet kan doorstaan. De moraal is dan geen moraal meer, geen zorgvuldige handreiking die mensen te hulp komt. Is de beperking er niet en handelen mensen zoals ze zeggen te zullen handelen, dan rest de vraag of deze moraal de menselijkheid wel bevordert, of die inderdaad lijden en verdriet vermindert.

De situatie van het Ierse meisje maakt pijnlijk duidelijk dat de traditioneel-christelijke moraal vergaande invloed heeft. Maar diezelfde situatie laat ook zien dat deze moraal meer zichzelf wil bewijzen dan mensen van dienst zijn en daarom de toetsing op authenticiteit, humaniteit en consequenties voor mensen persoonlijk niet kan doorstaan.

HANS VAN DAM

J. Rolles & P. Schotzman (redactie): Bio-ethiek - Kerkelijke standpunten.
Acco, / 32,50.
ISBN 90 34 2377 4.
L.C.M. Spruit: Religie en abortus.
KASKI, Den Haag, / 35,-.
ISBN 90 6370 817 3.